ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ Α.Ε. & ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ Α.Ε.

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
Πληροφορίες : Κετεντζιάν Ιωάννης
Τηλέφωνο : 210-3893519
FAX : 210-3838981
E-mail : ketentzian@gge.gr

Αθήνα, 17.07.2019
Αρ. Πρωτ.: 1585965

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ., στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών».

Την 17.07.2019 καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών» και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 253001000 (πρώην Αρ. ΜΑΕ: 6044/06/Β/86/142):

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1794937** οι εγκεκριμένες με την από 26.06.2019 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για τη χρήση 01.01.2018 έως 31.12.2018.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1794938** η από 26.06.2019 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με την οποία ορίστηκαν για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01.01.2019 έως 31.12.2019 η Ελεγκτική Εταιρεία «GRANT THORNTON Α.Ε.» με Α.Μ. ΕΛΤΕ: 7 και ειδικότερα ορίσθηκαν ως Τακτική Ορκωτή Ελέγκτρια Λογίστρια η κ. Παγώνη Δήμητρα του Κωνσταντίνου με Α.Μ. ΕΛΤΕ: 2199 και ως Αναπληρωματικός Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής ο κ. Δεληγιάννης Γεώργιος του Νικολάου με Α.Μ. ΕΛΤΕ: 1240.

Οι οικονομικές καταστάσεις, (ατομικές & ενοποιημένες) η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος

Δημήτριος Φούντας

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

Λ. Μεσογείων 85, 115 26 Αθήνα
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 253001000
(πρώην ΑΡ. Μ.Α.Ε. 6044/06/Β/86/142)

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

χρήσης

1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007 και τις επ' αυτού εκτελεστικές Αποφάσεις του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 7

ΈΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ 9

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 15

Α. Χρηματοοικονομικές Εξελίξεις και Επιδόσεις Περιόδου Αναφοράς 15

Β. Σημαντικά γεγονότα για τη χρήση 2018 17

Γ. Σημαντικά Γεγονότα μετά τη λήξη της περιόδου 01.01 – 31.12.2018 24

Δ . Παράγοντες Κινδύνου και Αβεβαιότητες 25

Ε. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ) 30

ΣΤ. Έκθεση πληρωμών προς κυβερνήσεις 32

Ζ. Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης 2018 32

Η. Προβλεπόμενη πορεία και Εξέλιξη 55

Θ. Ίδιες Μετοχές 56

Ι. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη 57

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ 62

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007 71

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 (1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018) 75

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 77

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 79

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ 81

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 83

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 86

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ 86

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ 88

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 103

3.1 ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ 103

3.2 ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ 104

4. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ 108

4.1 ΒΑΣΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ 108

4.2 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ 112

4.3 ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ 112

4.4 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ 113

4.5 ΥΠΕΡΑΞΙΑ 113

4.6 ΆΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 114
4.7 ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ 116
4.8 ΚΟΣΤΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ 117
4.9 ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ΥΠΕΡΑΞΙΑ, ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ /ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΟΥΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ) 117
4.10 ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ 118
4.11 ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ 119
4.12 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 119
4.13 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ 120
4.13.1 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΥΣΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ 120
4.13.2 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 120
4.13.3 ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ . 121
4.13.4 ΑΠΟΜΕΙΩΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ 122
4.13.5 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ 124
4.13.6 ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗΣ 127
4.13.7 ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ 128
4.14 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΣΩΜΑΤΩΜΕΝΑ ΠΑΡΑΓΩΓΑ 129
4.15 ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 130
4.16 ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ 131
4.17 ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ 133
4.18 ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ 133
4.19 ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ, ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 133
4.20 ΈΣΟΔΑ 135
4.21 ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 139
4.22 ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ 140
4.23 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗ ΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ 140
5. ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 142
6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ 150
7. ΥΠΕΡΑΞΙΑ 157
8. ΑΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 157
9. ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 162
10. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ 167
11. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ 172

12. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ 176
13. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΚΟΙΝΟ ΕΛΕΓΧΟ 176
14. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ – ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ 181
15. ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 183
16. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ 184
17. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 185
18. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ 187
19. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 188
20. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ 190
21. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ 191
22. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ 192
23. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ 192
24. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΞΟΜΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 198
25. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ 199
26. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 201
27. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ 203
28. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ 203
29. ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 204
30. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ 206
31. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ 206
32. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ 210
33. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ 211
34. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ 214
35. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 218
36. ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ - ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 222
37. ΑΜΟΙΒΕΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ 223
38. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ) 224
39. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ 225
40. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ 226
41. ΕΣΟΔΑ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ 226
42. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ) 227
43. ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ 228

44. ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ – ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΟΜΙΛΟΥ 228

45. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ 234

46. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ 236

47. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 241

48. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 247

49. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ 248

50. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ 252

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ 254

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Οι

1. Γεώργιος Περιστέρης, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

2. Απόστολος Ταμβακάκης, Αντιπρόεδρος -Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ. Σ.

3. Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος, Αντιπρόεδρος Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

Εξ' όσων γνωρίζουμε:

α. Οι συνημμένες ετήσιες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ για τη χρήση από 1η Ιανουαρίου 2018 έως 31η Δεκεμβρίου 2018, οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων, τα Ίδια Κεφάλαια και τα Συνολικά Αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

β. Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019

Ο Πρόεδρος &
Διευθύνων Σύμβουλος του Δ.Σ.

Γεώργιος Περιστέρης

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Απόστολος Ταμβακάκης Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικών αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αναγνώριση εσόδων του τομέα «Κατασκευές»

Τα έσοδα του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 ανήλθαν σε € 1.402,7 εκατ. και προέρχονται από διαφοροποιημένους λειτουργικούς τομείς δραστηριότητας. Κάθε λειτουργικός τομέας περιλαμβάνει διαφορετικές πηγές εσόδων, η αναγνώριση των οποίων ενέχει διαφορετικό βαθμό πολυπλοκότητας και κρίσεων και εκτιμήσεων της διοίκησης. Από το σύνολο των εσόδων του Ομίλου, τα έσοδα του λειτουργικού τομέα «Κατασκευές» ανήλθαν για τη χρήση 2018 σε ποσό € 949 εκατ. και αξιολογήθηκαν ως περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος λόγω της σημαντικότητας του κονδυλίου για τις οικονομικές καταστάσεις, καθώς και του ότι η λογιστική τους αναγνώριση εμπεριέχει πολυπλοκότητα που σχετίζεται με κρίσεις και εκτιμήσεις της διοίκησης, οι οποίες ενέχουν ως ένα βαθμό αβεβαιότητα.

Ειδικότερα, τα έσοδα του Ομίλου που σχετίζονται με την εκτέλεση κατασκευαστικών συμβάσεων προσδιορίζονται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15 με τη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου βάσει των εισροών (ποσοστιαία ολοκλήρωση), όπως αυτή προκύπτει από τη σχέση του πραγματοποιηθέντος κόστους ως προς το συνολικό εκτιμώμενο από τη διοίκηση κόστος μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές αναγνώρισης των εσόδων από κατασκευαστικές συμβάσεις και τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τα έσοδα, καθώς και η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.6.3, 3.2(i), 4.20 και 6 των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Κατανόηση των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου που έχουν σχεδιαστεί από τη διοίκηση και σχετίζονται με τις διαδικασίες αναγνώρισης εσόδων από κάθε λειτουργικό τομέα.
- Εξέταση των όρων των συμβάσεων και των προϋπολογιστικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τους υπολογισμούς της αναγνώρισης του εσόδου από κατασκευαστικά έργα.
- Εξέταση των παραδοχών αναγνώρισης του εσόδου από την εκτέλεση κατασκευαστικών συμβάσεων, καθώς και επαναϋπολογισμός του ποσοστού ολοκλήρωσης των δεσμεύσεων εκτέλεσης στο τέλος της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.
- Έλεγχος σε δειγματοληπτική βάση, του πραγματοποιηθέντος κόστους κατασκευής που αναγνωρίστηκε στην τρέχουσα χρήση, με τα αντίστοιχα παραστατικά.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Αξιολόγηση απομείωσης μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει υπεραξία ύψους € 3,2 εκατ., άυλα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή ύψους € 802,7 εκατ. και ενσώματα πάγια ύψους € 1.332,7 εκατ. Επίσης, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, η Εταιρεία κατέχει επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις ύψους € 400,3 εκατ., καθώς και επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες ύψους € 4,8 εκατ. και € 5,2 εκατ. αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ, για τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, τα ενσώματα πάγια και τις επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες, η διοίκηση διενεργεί ελέγχους απομείωσης μόνον όποτε υφίστανται σχετικές ενδείξεις. Η παραπάνω αξιολόγηση απαιτεί σημαντικό βαθμό κρίσης.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ), ως το υψηλότερο ποσό

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Εξέταση των διαδικασιών εντοπισμού από τη διοίκηση αναφορικά με το κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης των εν λόγω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού.
- Εξέταση της διαδικασίας της διοίκησης αναφορικά με την κατάρτιση αξιόπιστων επιχειρηματικών πλάνων.
- Για τις ΜΔΤΡ για τις οποίες υπήρχαν ενδείξεις απομείωσης, αξιολόγηση: (i) της καταλληλόλητας των μεθόδων για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας και (ii) της λογικότητας των βασικών παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης.
- Εξέταση της μαθηματικής ακρίβειας των μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών.

μεταξύ της εύλογης αξίας μείον τα κόστη διάθεσης και της αξίας λόγω χρήσης. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε αποδεκτές μεθόδους αποτίμησης, ο δε προσδιορισμός της αξίας λόγω χρήσης, προκύπτει από τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών, με βάση επιχειρηματικά πλάνα τα οποία ενσωματώνουν βασικές παραδοχές και εκτιμήσεις της διοίκησης, όπως ο ρυθμός αύξησης των εσόδων, οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες και τα επιτόκια προεξόφλησης που χρησιμοποιήθηκαν.

Δεδομένης της σημαντικότητας των εν λόγω κονδυλίων και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων της διοίκησης, θεωρούμε την αξιολόγηση απομείωσης των ως άνω μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με την λογιστική πολιτική, τις παραδοχές και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της απομείωσης των ως άνω στοιχείων του ενεργητικού και την ανάλυση των εν λόγω στοιχείων, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.1(ii), 3.2 (vi), 4.9, 7, 8, 9, 11.3, 12 και 13 των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Για τις ανωτέρω διαδικασίες και όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, ζητήθηκε η συμβολή ειδικού εμπειρογνώμονα της Grant Thornton.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε πολυάριθμες και σύνθετες δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας στα πλαίσια της λειτουργίας τους.

Η αναγνώριση και επιμέτρηση των προβλέψεων, καθώς και η επιμέτρηση και γνωστοποίηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες διαιτησίας περιλαμβάνει σημαντικές κρίσεις της διοίκησης, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις εκτιμήσεις των νομικών της συμβούλων. Οι εκτιμήσεις αφορούν τόσο στην έκβαση κάθε υπόθεσης όσο και στην πιθανή οικονομική επίπτωση για τον Όμιλο και την εταιρεία. Ως εκ τούτου θεωρήσαμε την περιοχή αυτή, ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου.

Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της εταιρείας, σχετικά με τις προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.2 (xii), 4.19, 26 και 49 των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικές ελεγκτικές διαδικασίες που πραγματοποιήσαμε περιέλαβαν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση των διαδικασιών της διοίκησης αναφορικά με τη συλλογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση της έκβασης των εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων και των προβλέψεων που αναγνωρίζονται.
- Εξέταση των απαντητικών επιστολών των νομικών συμβούλων και διενέργεια συζητήσεων με τη διοίκηση και τους νομικούς συμβούλους, όπου αυτό κρίθηκε σκόπιμο.
- Αξιολόγηση των συμπερασμάτων της διοίκησης αναφορικά με την επίδραση των εκκρεμών υποθέσεων στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρ. 44 Ν. 4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό τον σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσεως από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλείδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

i) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920.

ii) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κ.Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.

iii) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014. Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη σημείωση 37 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως από κοινού Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 28/06/2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 2 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2019

Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δήμητρα Παγώνη
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

Grant Thornton
An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018 ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Κύριοι Μέτοχοι,

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 (άρθρο 150 παρ. 1,2,3 και άρθρο 149 παρ. 1), όσο και του Ν. 3556/2007 άρθρο 4 παρ. 2γ και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις 1/434/03.07.2007 και 7/448/11.10.2007 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σας υποβάλλουμε για την κλειόμενη χρήση από 01.01.2018 έως 31.12.2018 την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στη παρούσα έκθεση περιέχονται χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες της εταιρείας και των θυγατρικών και συνδεδεμένων με αυτή εταιρειών για τη χρήση 2018 και περιγράφονται σημαντικά γεγονότα που διαδραματίσθηκαν στην περίοδο αυτή και η επίδρασή τους, καθώς και οι προοπτικές της εταιρείας και του Ομίλου. Επίσης, περιγράφονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που οι εταιρείες του Ομίλου ενδέχεται να αντιμετωπίσουν το επόμενο έτος και τέλος παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

Α. Χρηματοοικονομικές Εξελίξεις και Επιδόσεις Περιόδου Αναφοράς

Το 2018 συνεχίσθηκε η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής της χώρας, ενώ με την ολοκλήρωση του Προγράμματος Προσαρμογής, οι προοπτικές επιτάχυνσης της οικονομίας διαγράφονται θετικές. Η Ελληνική οικονομία κατέγραψε αύξηση του Α.Ε.Π. κατά 1,9% το 2018, ενώ πέτυχε μερική αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Ελληνικού Δημοσίου και βγήκε με σχετική επιτυχία στις αγορές, μέσω έκδοσης επιτυχημένων εκδόσεων μακροπροθέσμων ομολόγων, γεγονός που αποτυπώνει την αποκατάσταση της εμπιστοσύνη στις δυνατότητες και τις προοπτικές της Ελληνικής Οικονομίας.

Παρ' όλα αυτά η έντονη μεταβλητότητα του διεθνούς περιβάλλοντος και οι επιδράσεις από μια σειρά γεγονότων που λαμβάνουν χώρα, κυρίως σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με τις συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αδυναμίες της Ελληνικής οικονομίας, δημιουργούν ένα ευμετάβλητο περιβάλλον.

Ταυτόχρονα, η συνεχιζόμενη προσπάθεια αύξησης των Δημοσιονομικών Μεγεθών, εις βάρος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, η μη εξάλειψη ακόμα της γραφειοκρατίας σε τομείς της Ελληνικής πολιτείας αλλά και η συνεχιζόμενη υστέρηση των επιστροφών των οφειλομένων ποσών από το Ελληνικό Δημόσιο, στερούν από την αγορά παραγωγικά κεφάλαια λειτουργώντας αρνητικά προς τον στόχο της περαιτέρω ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας.

Επιπλέον, το κόστος χρηματοδότησης όπως και το κόστος εγγυητικών επιστολών αν και χαμηλότερο από τον προηγούμενο χρόνο, συνεχίζει να είναι πολύ υψηλό. Ταυτόχρονα με τα παραπάνω, ο περιορισμός της δραστηριοποίησης των Ελληνικών Τραπεζών στο εξωτερικό και η μη αποδοχή σε αρκετές περιπτώσεις των εγγυητικών επιστολών των Ελληνικών Τραπεζών, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη στις αγορές του εξωτερικού.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συνέχισε το επενδυτικό του πρόγραμμα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό με την άντληση των Κεφαλαιουχικών Δανείων στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στον Τομέα των ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΝ, στον Τομέα της ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ παραγωγής μαγνησίας, καθώς η κεφαλαιακή του διάρθρωση παραμένει ικανοποιητική.
Ο Όμιλός μας, παρά τις υπάρχουσες δυσκολίες συνεχίζει την παρουσία του σε χώρες εκτός Ελλάδας, καθώς ένα σημαντικό μέρος του κύκλου εργασιών των λειτουργικών τομέων των κατασκευών και της ενέργειας, προέρχεται από χώρες της Ν.Α. Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Αμερικής.

Τα κυριότερα ενοποιημένα Οικονομικά Στοιχεία του 2018 με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς σε σύγκριση με τα οικονομικά στοιχεία του 2017, έχουν ως εξής:

Ο κύκλος εργασιών προς τρίτους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθε σε 1.402 εκατ. ευρώ περίπου, έναντι 1.185 εκατ. ευρώ το 2017, σημειώνοντας 217 εκατ. ευρώ ήτοι αύξηση κατά 18,3% περίπου.

Τα Λειτουργικά κέρδη προ αποσβέσεων, συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες (προσαρμοσμένο EBITDA) διαμορφώθηκαν σε 280,8 εκατ. ευρώ το 2018 και σε 279,9 εκατ. ευρώ το 2017.

Τα Κέρδη προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε 60,8 εκατ. ευρώ, έναντι 153,4 εκατ. ευρώ τη χρήση 2017, και ήταν μειωμένα κυρίως λόγω των μειωμένων λειτουργικών κερδών του Κατασκευαστικού Τομέα και λόγω των μη επαναλαμβανομένων κερδών που προέκυψαν στο 2017 α) από την επιχειρηματική συνένωση των εταιρειών ΝΕΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. που προέκυψε καθαρή θετική επίδραση ποσού 14 εκατ. ευρώ (αρνητική υπεραξία μειωμένη από το αποτέλεσμα της αποτίμησης των προηγουμένων κατεχομένων ποσοστών), β) από την προεξόφληση του πιστωμένου τιμήματος της εξαγοράς ποσού 10 εκατ. ευρώ περίπου και γ) κέρδος αποτίμησης της εύλογης αξίας επενδυτικού ακινήτου ποσού 14 εκατ. ευρώ περίπου.

Τα Κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα για τις μη ελέγχουσες συμμετοχές διαμορφώθηκαν σε 4,5 εκατ. ευρώ, έναντι 69,8 εκατ. ευρώ το 2017, επηρεασμένα αρνητικά κυρίως από τα μειωμένα κέρδη του Κατασκευαστικού Τομέα, καθώς και των μη επαναλαμβανόμενων κερδών που αναφέρθηκαν ανωτέρω μετά από φόρους που ανέρχεται στο ποσό των 34 εκατ. ευρώ που προέκυψαν στο 2017.

Η Καθαρή Δανειακή Θέση του Ομίλου (χρηματικά διαθέσιμα μείον δανειακές υποχρεώσεις μη συμπεριλαμβανομένων των δεσμευμένων καταθέσεων) ανήλθε την 31.12.2018 σε περίπου μείον 1.327 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 1.084 εκατ. ευρώ Καθαρής Δανειακής Θέσης την 31.12.2017. Η αύξηση της Καθαρής Δανειακής Θέσης επηρεάσθηκε κυρίως από τις αυξημένες επενδύσεις στον Λειτουργικό Τομέα της ενέργειας και των Παραχωρήσεων.

Το Συνολικό Ενεργητικό του Ομίλου την 31.12.2018 ανέρχεται σε 4.010 εκατ. ευρώ, έναντι 4.093 εκατ. ευρώ την 31.12.2017.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ λαμβάνοντας υπόψη το επενδυτικό πρόγραμμα του Ομίλου, καθώς και τις αυξημένες ταμειακές ανάγκες της εταιρείας για κεφάλαια κίνησης, προτείνει τη μη διανομή μερίσματος.

Β. Σημαντικά γεγονότα για τη χρήση 2018

Στις 30.01.2018 πραγματοποιήθηκε η κάλυψη στο σύνολο, του από 01.12.2017 υπογεγραμμένου Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους 193,95 εκατ. ευρώ, από Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα και υλοποιήθηκε ο σκοπός για τον οποίο έγινε η αναχρηματοδότηση του υφισταμένου δανεισμού της μητρικής και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου. Την 10.04.2018 έγινε η προπληρωμή της τελευταίας δόσης του εν λόγω Ομολογιακού Δανείου ποσού 64,5 εκατ. ευρώ και αποτέλεσμα αυτής της πληρωμής, εκτός των άλλων, ήταν η επαναδιαπραγμάτευση του καταβαλλόμενου spread, το οποίο διαμορφώθηκε στο 4% για το σύνολο του υπολειπόμενου δανείου και παράλληλα μειώθηκαν οι χορηγηθείσες αρχικά εγγυήσεις.

Ο Όμιλος υπέγραψε στις 02.02.2018, σύμβαση με την M.M. Makronisos Marina Ltd συνολικού ποσού 163,4 εκατ. ευρώ, για την κατασκευή δυο πύργων 27-28 ορόφων συνολικού ύψους 115μ. περίπου που θα στεγάσουν πολυτελή διαμερίσματα, ένα συγκρότημα κατοικιών που θα αποτελείται από 29 επαύλεις συνολικής έκτασης 16.500τ.μ., καθώς και ένα εμπορικό κέντρο με πολυτελή εμπορικά καταστήματα, χώρους εστίασης και ψυχαγωγία, parking και χώρο εκδηλώσεων συνολικής έκτασης 8.000τ.μ., στο πλαίσιο ανάπτυξης της Μαρίνας της Αγίας Νάπας.

Στις 09.02.2018 συγκλήθηκε Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ και ενέκρινε την εισηγητική πρόταση για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, με κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών Μετόχων, κατά το ποσό των € 2.850.000, με καταβολή μετρητών, με την έκδοση 9.500.000 κοινών με ψήφο μετοχών ονομαστικής αξίας € 0,30 εκάστη και τιμή διάθεσης € 4,35 ανά μετοχή, το δε ποσό των τριάντα οκτώ εκατομμυρίων τετρακοσίων εβδομήντα πέντε χιλιάδων (€ 38.475.000) ευρώ ήχθη σε ειδικό αποθεματικό της Εταιρείας από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιον.

Σε υλοποίηση της απόφασης της Α΄ Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 7ης Ιουλίου 2014 η οποία προέβλεπε την παροχή δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών της Εταιρείας σε στελέχη της Διοίκησης, η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων & Αμοιβών συνεδρίασε στις 12.02.2018, έλεγξε την πορεία επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι επιτεύχθηκαν ορισμένοι από τους στόχους και κατόπιν αυτού η Εταιρεία απένειμε στις 26.02.2018 μέσω εξωχρηματιστηριακής συναλλαγής 1.350.000 μετοχές εκ των ιδίων μετοχών, τις οποίες κατείχε, στους δικαιούχους. Συνεδρίασε εκ νέου στις 29.08.2018, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι επιτεύχθηκαν και άλλοι στόχοι και κατόπιν αυτού η Εταιρεία απένειμε στις 27.09.2018 μέσω εξωχρηματιστηριακής συναλλαγής επιπλέον 400.000 μετοχές.

Κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της 21.03.2018, ενεκρίθη το Ενημερωτικό Δελτίο της Μητρικής Εταιρείας ΓΕΚΤΕΡΝΑ για την δημόσια προσφορά με καταβολή μετρητών και την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών έως 120.000 κοινών ανωνύμων ομολογιών της, συνολικού ποσού 120.000.000 ευρώ.
Με την ολοκλήρωση της Δημόσιας Προσφοράς την 29η Μαρτίου 2018, και σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία κατανομής που παρήχθησαν με τη χρήση του Ηλεκτρονικού Βιβλίου Προσφορών (Η.ΒΙ.Π.) του Χρηματιστηρίου Αθηνών, διατέθηκαν συνολικά 120.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες της Εταιρείας με ονομαστική αξία 1.000 ευρώ εκάστη, ήτοι 100% της ονομαστικής αξίας της και αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους 120.000.000 ευρώ.

Η κατανομή των εκδοθεισών ομολογιών είναι η εξής: 78.000 Ομολογίες (65%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε ιδιώτες Επενδυτές και 42.000 Ομολογίες (35%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε Ειδικούς Επενδυτές.
Τα χαρακτηριστικά του εν λόγω δανείου είναι τα εξής:

(α) Η απόδοση των ομολογιών είναι 3,95% και είναι σταθερή για όλη τη διάρκεια του δανείου.
(β) Ο εκτοκισμός είναι εξαμηνιαίος.
(γ) Η διάρκεια του δανείου είναι επτά (7) έτη και η αποπληρωμή του, θα υλοποιηθεί στο τέλος της περιόδου των επτά (7) ετών.

Κατά την προσωρινή παραλαβή της μονάδος V ΑΗΣ Μεγαλόπολης Β΄ και ιδιαίτερα με το υπογραφέν Πρωτόκολλο Προσωρινής Παραλαβής της 28.08.2018, έχουν καταγραφεί μεταξύ του Πελάτη και του Εργολάβου, εκατέρωθεν απαιτήσεις περίπου 60εκατ. ευρώ και για την επίλυση των διαφορών αυτών θα ακολουθηθεί η προβλεπόμενη συμβατική διαδικασία.

Στις 14.09.2018 η Ένωση Προσώπων «ΤΕΡΝΑ Α.Ε. – GMR Airports Limited», ανακηρύχθηκε Οριστικός Ανάδοχος του έργου «Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία, Συντήρηση και Εκμετάλλευση του Νέου Διεθνούς Αερολιμένα Ηρακλείου Κρήτης καθώς και Μελέτη, Κατασκευή και Χρηματοδότηση των Οδικών του Συνδέσεων». Εκκινήθηκαν οι σχετικές νόμιμες διαδικασίες με σκοπό την υπογραφή της σύμβασης παραχώρησης. Αναμένεται η κύρωση της από την Βουλή.

Την 14.12.2018 η κατασκευαστική κοινοπραξία «VINCI TERNA CONSTRUCTION JV DOO BEOGRAND – STARIGRAD» υπέγραψε την σύμβαση του «Νέου Αεροδρομίου Βελιγραδίου (Nikola Tesla)». Η κοινοπραξία θα υλοποιήσει τα εξής έργα: α) τερματικοί σταθμοί, β) εξωτερικοί χώροι Αεροδρομίου εξυπηρέτησης αεροσκαφών και γ) εξωτερικοί χώροι εξυπηρέτησης ταξιδιωτών. Ο χρόνος αποπεράτωσης είναι 5 χρόνια, το συμβατικό αντικείμενο ανέρχεται σε 262 εκατ. ευρώ και το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου ΓΕΚΤΕΡΝΑ ανέρχεται σε 49%.

Την 28.12.2018, ο Όμιλος υπέγραψε την Τροποποίηση & Συμπλήρωση της Σύμβασης Μελετών και Κατασκευών του έργου «Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας Ε-65», με την ανάθεση της εκτέλεσης του τμήματος Ημικόμβου ΠΑΘΕ – Α/Κ Ξυνιάδας, ποσού 305,7 εκατ. ευρώ και με χρόνο κατασκευής 36 μήνες.

Ο Όμιλος στην διάρκεια της περιόδου 01.01.2018 έως 31.12.2018, εκτός των ανωτέρω συμβάσεων, υπέγραψε και νέες συμβάσεις και επεκτάσεις υπαρχουσών συμβάσεων συνολικού προϋπολογισμού 283 εκατ. ευρώ.

Ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ξεκίνησε την εμπορική λειτουργία τριών Αιολικών Πάρκων συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 51 MW σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας (Βέροια, Κοζάνη, Βοιωτία).

Ο Όμιλος στις 14.06.2018, μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ υπέγραψε την σύμβαση του έργου ΣΔΙΤ «Ολοκληρωμένη Διαχείριση Απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου», μεταξύ της Περιβαλλοντικής Πελοποννήσου Α.Ε., εταιρείας μέλος του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Πρόκειται για το μεγαλύτερο έργο ΣΔΙΤ διαχείρισης απορριμμάτων στη χώρα, το οποίο υλοποιεί το μεγαλύτερο μέρος του ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου, ενώ λειτουργεί παράλληλα με τα τοπικά σχέδια ανακύκλωσης στην πηγή των Δήμων. Το ύψος της επένδυσης ανέρχεται σε 168 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 66 εκατ. ευρώ προέρχονται από επιδότηση ΕΣΠΑ. Η σύμβαση προβλέπει την κατασκευή και λειτουργία τριών (3) Μονάδων Επεξεργασίας Απορριμμάτων (ΜΕΑ) και ισάριθμων Χώρων Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (ΧΥΤΥ) σε Αρκαδία, Μεσσηνία και Λακωνία, καθώς και δύο (2) Σταθμών Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) σε Κορινθία και Αργολίδα, λύνοντας οριστικά το μείζον πρόβλημα των απορριμμάτων στην Πελοπόννησο. Η συνολική διάρκεια της σύμβασης είναι 28 έτη και περιλαμβάνει τη διετή κατασκευαστική περίοδο και την 26ετή περίοδο λειτουργίας.

Η εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. την 21.09.2018 συμφώνησε με την εταιρεία «FERROVIAL S.A» για την εξαγορά των ποσοστών της συμμετοχής της στις Εταιρείες Παραχώρησης «ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ» και «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ» και στην Κοινοπραξία με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ FERROVIAL Α.Ε. – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ» ως εξής:

1) για την εταιρεία «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ» ποσοστό 33,34%
2) για την εταιρεία «ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ» ποσοστό 21,41% και
3) για την Κοινοπραξία FERROVIAL Α.Ε. – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ποσοστό 21,4%

Η συναλλαγή τελούσε υπό την αίρεση έγκρισης της αγοράς από τις αρμόδιες αρχές. Η λήψη των εγκρίσεων πραγματοποιήθηκε έως και την 11.12.2018, οπότε και οριστικοποιήθηκε η εξαγορά των ανωτέρω συμμετοχών της εταιρείας Ferrovial, έναντι ποσού 85 εκατ. ευρώ.
Αποτέλεσμα και της συναλλαγής αυτής, είναι ο Όμιλος να κατέχει το 100% των εταιρειών αυτών.

Ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ χρηματοδοτήθηκε από Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα με Μακροπρόθεσμο Ομολογιακό Δάνειο ύψους 127,3 εκατ. ευρώ με επιτόκιο 3,75%, μέσω του οποίου χρηματοδότησε την εξαγορά των ποσοστών της εταιρείας «FERROVIAL S.A» στις Εταιρείες Παραχώρησης «ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ» και «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ» και στην Κοινοπραξία με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ FERROVIAL Α.Ε. – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ» και αναχρηματοδότησε την υπάρχουσα δανειακή σύμβαση, με την οποία εξαγοράστηκαν το 2017 τα ποσοστά συμμετοχής της “IRIDIUM” στις ανωτέρω εταιρείες και στην Κοινοπραξία.

Ο Όμιλος ΓΕΚΤΕΡΝΑ στα πλαίσια της μερικής αποεπένδυσης στον Τομέα του Real Estate το τελευταίο δεκαήμερο του Δεκεμβρίου 2018 πούλησε την κατά 90% συμμετοχή της στην εταιρεία που κατείχε το ακίνητο του συγκροτήματος Telus Tower στην Πλατεία Μακεδονίας στην Σόφια, με βάση υπολογισμού την εύλογη αξία του εν λόγω επενδυτικού ακινήτου. Η εν λόγω αξία εκτιμήθηκε στο ποσό των 78,6 εκατ. ευρώ και το τίμημα το οποίο εισπράχθηκε μετά την αποπληρωμή των υποχρεώσεων της εταιρείας, ανήλθε σε 36 εκατ. ευρώ.

Με τις από 29.06.2018 αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών εταιρειών ΤΕΡΝΑ Α.Ε. και ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε., αποφασίσθηκε η έναρξη των διαδικασιών συγχώνευσης με απορρόφηση της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε. από την ΤΕΡΝΑ Α.Ε., βάσει των διατάξεων του άρθρου 54 του Ν.4172/2013 και των άρθρων 68-77 του Κ.Ν. 2190/1920. Η οριστική ολοκλήρωση της διαδικασίας της ως άνω σκοπούμενης συγχώνευσης εναπόκεινται στην λήψη των προβλεπομένων από τη σχετική νομοθεσία εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές.

Κατασκευαστικός Τομέας

Τα έσοδα από τις κατασκευαστικές μας δραστηριότητες παραμένουν σημαντικά, ενώ το ανεκτέλεστο υπόλοιπο κατασκευαστικών εργασιών διατηρείται σε υψηλά επίπεδα.

Η ΤΕΡΝΑ Α.Ε., θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, αποτελεί μία από τις ισχυρές Ελληνικές κατασκευαστικές εταιρείες, με παρουσία στα Βαλκάνια και στην Μέση Ανατολή και αποτελεί τον κύριο κατασκευαστικό βραχίονα του Ομίλου μας.

Ο Κύκλος Εργασιών από τη δραστηριότητα των κατασκευών προς τρίτους ανήλθε σε 948,9 εκατ. ευρώ έναντι 899,5 εκατ. ευρώ το 2017. Στο ποσό αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών μεταξύ των Τομέων του Ομίλου, ο οποίος ανέρχεται σε 64,1 εκατ. ευρώ και αφορά σε κατασκευές κεφαλαιουχικών αγαθών για τον Όμιλο μας.

Τα Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA), ανήλθαν σε 32,1 εκατ. ευρώ έναντι 126,2 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση και ήταν μειωμένα κατά 74,5 %. Παράλληλα, τα Κέρδη προ φόρων και τόκων (EBIT) ανήλθαν σε 20,1 εκατ. ευρώ έναντι 106,4 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Στα ανωτέρω ποσά, δεν συμπεριλαμβάνονται τα κέρδη από τις πωλήσεις μεταξύ τομέων εντός του Ομίλου.

Ο Κύκλος Εργασιών του Κατασκευαστικού Τομέα 948,9 εκατ. ευρώ, προέρχεται α) από τις δραστηριότητες στην Ελλάδα και την Κύπρο σε ποσοστό 88,23%, β) από δραστηριότητες σε Βαλκανικές χώρες σε ποσοστό 5,37% και γ) από δραστηριότητες σε χώρες της Μέσης Ανατολής σε ποσοστό 6,4%.
Ο Δανεισμός, ανήλθε σε 105,2 εκατ. ευρώ έναντι 100,4 εκατ. ευρώ το 2017, ενώ η Καθαρή Δανειακή Θέση του Κατασκευαστικού Τομέα (χρηματικά διαθέσιμα μείον δανειακές υποχρεώσεις) ανήλθε σε περίπου 143,1 εκατ. ευρώ, έναντι καθαρής ταμειακής θέσης 234,6 εκατ. ευρώ την 31.12.2017.

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο υπογεγραμμένων συμβάσεων την 31.12.2018, ανήρχετο στο ποσό των 1,6 δις ευρώ περίπου.

Η εμπειρία της εκτέλεσης μεγάλων κατασκευαστικών έργων οδοποιίας, κτιριακών, λιμενικών και η κατασκευή μεγάλων ενεργειακών έργων, καθώς και η εδραιωμένη παρουσία της ΤΕΡΝΑ στις αγορές των Βαλκανίων και της Μέσης Ανατολής, συνηγορούν στην περαιτέρω βελτίωση των οικονομικών και λοιπών μεγεθών ως και της πορείας του τομέα αυτού για τον Όμιλο.

Τομέας Παραγωγής Ενέργειας

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, δραστηριοποιούμενος στον χώρο της ενέργειας από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, αποτελεί έναν εκ των πρωταγωνιστών τόσο στον χώρο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) μέσω του Ομίλου της «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ», όσο και στην θερμικά παραγόμενη ενέργεια, μέσω της «ΗΡΩΝ Θερμοηλεκτρική ΑΕ» και της ΗΡΩΝ ΙΙ.

α) Παραγωγή ηλεκτρισμού από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Η στροφή στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) επιβεβαιώνεται σε παγκόσμιο επίπεδο, αποτελώντας μια εκ των κορυφαίων επενδυτικών επιλογών για τα επόμενα χρόνια.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Όμιλος συνεχίζει την ανάπτυξη επιλεγμένων έργων ΑΠΕ στην Ελλάδα και παράλληλα, κεφαλαιοποιώντας πλέον την εμπειρία του, εντείνει την προσπάθεια εμβάθυνσης της παρουσίας του στις ΗΠΑ, στην Πολωνία και στην Βουλγαρία. Αναμένεται, στον συγκεκριμένο τομέα, καθώς οι επενδύσεις θα ωριμάζουν στα επόμενα χρόνια, η εγκατεστημένη ισχύς του Ομίλου σε ΑΠΕ να αυξηθεί σημαντικά.
Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, ο Όμιλος έχει εγκατεστημένη ισχύ 1.011MW στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος έχει ήδη εγκαταστήσει 585,9MW στην Ελλάδα, 293MW στις Η.Π.Α., 102MW στην Πολωνία και 30MW στην Βουλγαρία.
Είναι χαρακτηριστικό ότι, κατά την τελευταία πενταετία, ο Όμιλος επενδύει περίπου 120 εκατ. ευρώ κατά μέσο όρο ετησίως.

Οι Πωλήσεις από την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανήλθαν σε 216,3 εκατ. ευρώ, έναντι 173 εκατ. ευρώ το 2017, σημειώνοντας αύξηση κατά 25%.
Τα Λειτουργικά Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων της περιόδου (προσαρμοσμένο EBITDA) ανήλθαν στα 156,6 εκατ. ευρώ, έναντι 128,9 εκατ. ευρώ το 2017 σημειώνοντας αύξηση κατά 21,5%. Παράλληλα, τα Κέρδη προ φόρων και τόκων (EBIT) ανήλθαν σε 108,8 εκατ. ευρώ έναντι 90,7 εκατ. ευρώ το 2017.

Οι επενδύσεις του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ανήλθαν σε 108 εκατ. ευρώ κατά το 2018. Η συνεχιζόμενη επενδυτική δραστηριότητα του εν λόγω Ομίλου δημιουργεί τις προϋποθέσεις για σταθεροποίηση αυξημένης ροής εσόδων και κερδοφορίας σε μακροχρόνια βάση.

β) Παραγωγή ηλεκτρισμού από Θερμικές Πηγές Ενέργειας – Πώληση ηλεκτρικής ενέργειας
Στον τομέα παραγωγής ηλεκτρισμού από θερμικές πηγές ενέργειας, το 2018, συνεχίστηκε η λειτουργία της Θερμοηλεκτρικής Μονάδας ισχύος 435 MW, καθώς και της μικρότερης μονάδας ισχύος 147 MW στη Βοιωτία.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α.11 οι εταιρείες ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε. και ΗΡΩΝ ΙΙ Α.Ε. έχουν αναγνωρισθεί ως από κοινού ελεγχόμενες οντότητες και ως εκ τούτου, η ενσωμάτωση των οικονομικών δεδομένων γίνεται με την μέθοδο της καθαρής θέσης. Στη χρήση του 2018, τα κέρδη μετά από φόρους τα οποία ενσωματώθηκαν, ανήλθαν σε 2,6 εκατ. ευρώ έναντι 1,8 εκατ. ευρώ το 2017.

Ο Κύκλος Εργασιών του τομέα πωλήσεως ηλεκτρικής ενέργειας πραγματοποίησε έσοδα 19,7 εκατ. ευρώ έναντι 13,6 εκατ. ευρώ στην αντίστοιχη περίοδο του 2017, σημειώνοντας αύξηση κατά 45% σε σχέση με το 2017. Τα λειτουργικά κέρδη προ αποσβέσεων (EBITDA) του κλάδου ανήλθαν σε 1,6 εκατ. ευρώ, έναντι 1 εκατ. ευρώ το 2017.

Τομέας Εκμετάλλευσης Ακινήτων - Real Estate
Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες στην αγορά ακινήτων που συνεχίζουν από το 2010, οδήγησαν στη διατήρηση στάσης αναμονής ως προς τις επενδυτικές δραστηριότητες στην εγχώρια αγορά ακινήτων. Στο εξωτερικό εντός του 2017, ολοκληρώθηκε κατασκευαστικά ένα πολυώροφο εμπορικό κέντρο στην Σόφια, το οποίο εντός του 2018 είχε σχεδόν στο σύνολό του εκμισθωθεί. Αξιοποιώντας την υπάρχουσα ζήτηση ακινήτων συγκεκριμένων προδιαγραφών, ο Όμιλος αποφάσισε την πώληση των μετοχών της θυγατρικής εταιρείας I&B που κατείχε το συγκεκριμένο ακίνητο.

Το τίμημα της πώλησης ανήλθε για το 90% του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου στο ποσό των 36 εκατ. ευρώ (με βάση τον υπολογισμό της εύλογης αξίας του επενδυτικού ακινήτου, η οποία ανήλθε στο ποσό των 78,6 εκατ. ευρώ). Από την εν λόγω πώληση ο Όμιλος αναγνώρισε λειτουργικά κέρδη 3 εκατ. ευρώ και κέρδη από την πώληση των μετοχών 5,0 εκατ. ευρώ. Να σημειωθεί ότι, ένα τμήμα του συνολικού κέρδους είχε καταγραφεί στην χρήση του 2017, όπου έγινε η αποτίμηση του εν λόγω ακινήτου.

Λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, ο Όμιλος εξετάζει εναλλακτικά σενάρια εκμεταλλεύσεως ενός τμήματος των επενδύσεών του και παράλληλα όπου κρίνει σκόπιμο συνεχίζει τις επενδύσεις.

Ο Κύκλος Εργασιών του κλάδου Real Estate διαμορφώθηκε σε 9,2 εκατ. ευρώ, έναντι 2,7 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2017.
Η αύξηση του Κύκλου Εργασιών οφείλεται στην αύξηση των εκμισθώσεων του εμπορικού κέντρου στη Σόφια, το οποίο λειτούργησε πλήρως μέσα στο 2018. Τα Λειτουργικά Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων και συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA) ανήλθαν σε 4,2εκατ. ευρώ, έναντι 15,6 εκατ. ευρώ του 2017. Τα Κέρδη μετά φόρων διαμορφώθηκαν σε μείον 6,6 εκατ. ευρώ, έναντι 2,9 εκατ. ευρώ το 2017. Η μείωση στο (EBITDA) και στα Κέρδη του 2018 σε σχέση με το 2017, οφείλονται αφενός μεν στο Κέρδος της αποτίμησης του συγκεκριμένου ανωτέρω αναφερόμενου ακινήτου, του οποίου η εύλογη αξία του 2017 είχε ως αποτέλεσμα την καταγραφή του κέρδους ύψους 14 εκατ. ευρώ, το οποίο δεν είναι επαναλαμβανόμενο στην χρήση του 2018 και αφετέρου, στην αποτίμηση των ακινήτων σε εύλογες αξίες από ανεξάρτητους εκτιμητές που έχουν επιφέρει μια μείωση στις αξίες των ακινήτων της τάξεως των 5 εκατ. ευρώ. Η σχέση Ξένων Κεφαλαίων προς το Σύνολο Ενεργητικού του κλάδου, ανέρχεται σε 74%, συντελεστής αρκετά ασφαλής, δεδομένων των χρηματοοικονομικών συνθηκών.

Παραχωρήσεις – Αυτό / Συγχρηματοδοτούμενα έργα
Η εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. την 21.09.2018 συμφώνησε με την εταιρεία «FERROVIAL S.A» για την εξαγορά των ποσοστών της συμμετοχής της στις Εταιρείες Παραχώρησης «ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ» και «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ» και στην Κοινοπραξία με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ FERROVIAL Α.Ε. – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ» ως εξής:

1) για την εταιρεία «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ» ποσοστό 33,34%
2) για την εταιρεία «ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ» ποσοστό 21,41% και
3) για την Κοινοπραξία FERROVIAL Α.Ε. – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ποσοστό 21,4%

Η συναλλαγή τελούσε υπό την αίρεση της έγκρισης από τις αρμόδιες αρχές. Η λήψη των εγκρίσεων πραγματοποιήθηκε έως και την 11.12.2018, οπότε και οριστικοποιήθηκε η εξαγορά των ανωτέρω συμμετοχών της εταιρείας Ferrovial, έναντι ποσού 85 εκατ. ευρώ με άμεση καταβολή.
Αποτέλεσμα και της αγοράς αυτής είναι ο Όμιλος να κατέχει το 100% των εταιρειών αυτών.

Ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ συμμετέχει με ποσοστό 70% στην Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικού Εισιτηρίου – HELLAS SMARTICKET ΑΕ, η οποία ανέλαβε από τον οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε., τη Σύμβαση Σύμπραξης για τη Μελέτη, Χρηματοδότηση, Εγκατάσταση, Υποστήριξη Λειτουργίας, Συντήρηση και Τεχνική Διαχείριση Ενός Ενιαίου, Αυτομάτου Συστήματος Συλλογής Κομίστρων για τις εταιρείες Ομίλου ΟΑΣΑ με ΣΔΙΤ.

Η διάρκεια της παραχώρησης έχει ορισθεί για 10 χρόνια μετά την περίοδο κατασκευής. Ο τρόπος επιμέτρησης των ετησίων εσόδων αναγνωρίζεται σύμφωνα με την διερμηνεία του Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α.12 με βάση τις τιμολογήσεις του κόστους κατασκευής, συντήρησης και λειτουργίας, προσαυξημένο με ένα τεκμαρτό κέρδος, όπως αυτό προσδιορίζεται από το συνολικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.
Στη λήξη της εν λόγω ΣΔΙΤ υπάρχει υποχρέωση μεταβίβασης έναντι μηδενικής αξίας όλου του εξοπλισμού στον ΟΑΣΑ. Η Σύμβαση Σύμπραξης δεν έχει όρους επέκτασης, πάρα μόνον όρους λύσης (termination). Περαιτέρω, υπάρχει η υποχρέωση Προγραμματισμένης Αντικατάστασης Κύκλου Ζωής του εξοπλισμού κατά την περίοδο Διαχείρισης, σε περίπτωση που χρειασθεί.

Την 21.07.2017 υπεγράφη σύμβαση μεταξύ της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ και της θυγατρικής εταιρείας «ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ» σύμβαση σύμπραξης (ΣΔΙΤ) για την εκτέλεση του έργου εγκατάστασης επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου. Η σύμβαση εκτελείται σε δύο περιόδους, την περίοδο εργασιών και την περίοδο υπηρεσιών και έχει διάρκεια 27 έτη. Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το 3ο τρίμηνο του 2017 και οι εργασίες κατασκευής, ολοκληρώθηκαν εντός του 2018 και ήδη το εργοστάσιο της εγκατάστασης επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου βρίσκεται σε δοκιμαστική λειτουργία.
Βάσει της σύμβασης, η εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου θα επεξεργάζεται 105.000tn συμβατικών αποβλήτων ετησίως, ποσότητα για την οποία η ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ θα εισπράττει από την Περιφέρεια Ηπείρου προκαθορισμένη συμβατικά τιμή ανά τόνο ως πληρωμή διαθεσιμότητας. Λοιπά έσοδα για την ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ θα προκύπτουν από την εκμετάλλευση των δευτερογενών προϊόντων, δηλαδή από την πώληση ανακυκλώσιμων υλικών και την πώληση ηλεκτρικού ρεύματος.
Η ελάχιστη εγγυημένη ποσότητα αποβλήτων που εγγυάται ο παραχωρητής να παραδίδει στον Παραχωρησιούχο είναι 80.000 τόνοι ανά έτος για τη συνολική διάρκεια της σύμβασης. Σε περίπτωση που η συνολική ποσότητα των συμβατικών αποβλήτων είναι μικρότερη από την ελάχιστη εγγυημένη ποσότητα, τότε η χρέωση που θα υπολογίζεται θα προσδιορίζεται θεωρώντας ότι η ποσότητα των αποβλήτων ισούται με την ελάχιστη εγγυημένη.
Όταν η σύμβαση σύμπραξης λήξει, τότε η ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ θα μεταβιβάσει στην Περιφέρεια Ηπείρου, με αντάλλαγμα ένα Ευρώ, όλα τα δικαιώματα και τους τίτλους επί των περιουσιακών της στοιχείων.

Ο Κύκλος εργασιών του κλάδου συνολικά που ενσωματώθηκε άμεσα στα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου ανήλθε το 2018 σε 197 εκατ. ευρώ, έναντι 88,7 εκατ. ευρώ.
Τα Λειτουργικά Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA), ανήλθαν το 2018 σε 92,9 εκατ. ευρώ, έναντι 12,1 εκατ. ευρώ το 2017. Να σημειωθεί ότι, στο (EBITDA) του 2017 δεν είχε συμπεριληφθεί το (EBITDA) εννέα μηνών των Παραχωρήσεων των Αυτοκινητοδρόμων λόγω του τρόπου ενοποίησης αυτών (οι οποίες ενοποιούνταν ως συγγενείς εταιρείες έως την 30.09.2017. Από την 01.10.2017 και εφεξής, ενοποιούνται ολικά ως θυγατρικές).
Τα Κέρδη προ φόρων και τόκων (EBIT) ανήλθαν το 2018 σε 49,6 εκατ. ευρώ, έναντι 4,8 εκατ. ευρώ το 2017.

Περαιτέρω συνεχίσθηκε η δραστηριότητά του Ομίλου στον Κλάδο Διαχείρισης και Εκμετάλλευσης Σταθμών Αυτοκινήτων. Ο αριθμός θέσεων που αναλογεί συνολικά στον Όμιλο ανέρχεται σε 2.278.

Τομέας Βιομηχανίας

Ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ δραστηριοποιείται στην παραγωγή λατομικών προϊόντων από την εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου, ήτοι στην παραγωγή προϊόντων μαγνησίας, μέσω αδειών και παραχωρήσεων εξόρυξης που κατέχει. Η Διοίκηση εκτιμώντας ότι, η ζήτηση για προϊόντα μαγνησίας θα είναι υψηλή στα επόμενα χρόνια, έχει ήδη υλοποιήσει το μεγαλύτερο μέρος από ένα σημαντικό επενδυτικό πρόγραμμα συνολικού εκτιμώμενου ποσού 100 εκατ. ευρώ στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στο Μαντούδι Ευβοίας, για την εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου, για την παραγωγή καυστικής μαγνησίας CCM, δίπυρης μαγνησίας (DBM) και προϊόντων υδροξειδίου του μαγνησίου (MDH).

Από το ανωτέρω πρόγραμμα των επενδύσεων σε εξοπλισμό και νέες εγκαταστάσεις, έως την 31.12.2018 έχουν υλοποιηθεί επενδύσεις συνολικού ποσού 42 εκατ. ευρώ περίπου. Οι υπόλοιπες επενδύσεις για πάγιο εξοπλισμό, αναμένεται να υλοποιηθούν έως και την 31.12.2019.

Ο Κύκλος Εργασιών του κλάδου διαμορφώθηκε σε 11,3 εκατ. ευρώ, έναντι 7,9 εκατ. ευρώ το 2017.

Τα Λειτουργικά Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων συμπεριλαμβανομένων των μη ταμειακών αποτελεσμάτων (προσαρμοσμένο EBITDA) ανήλθαν σε μείον 2,6 εκατ. ευρώ έναντι μείον 2,5 εκατ. ευρώ το 2017.

Τα Κέρδη προ φόρων και τόκων (EBIT) ανήλθαν το 2018 σε μείον 4,8 εκατ. ευρώ, έναντι μείον 4,3 εκατ. ευρώ το 2017.

Τομέας Συμμετοχών

Τα Κέρδη μετά από φόρους για το 2018 ανήλθαν σε μείον 10,8 εκατ. ευρώ, έναντι 15,3 εκατ. ευρώ το 2017. Η διαφορά οφείλεται κυρίως στην ύπαρξη κερδών στο 2017 τα οποία δεν είναι επαναλαμβανόμενα κέρδη, ήτοι κέρδη από την αγορά των μετοχών της εταιρείας IRIDIUM, την προεξόφληση του πιστωμένου τιμήματος της εν λόγω εξαγοράς, καθώς και από τον μη συμψηφισμό ενδοομιλικών πιστωτικών τόκων στον τομέα αυτόν, λόγω της ενοποίησης κατά το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα των παραχωρήσεων των αυτοκινητοδρόμων, με την μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

Γ. Σημαντικά Γεγονότα μετά τη λήξη της περιόδου 01.01 – 31.12.2018

Την 05.02.2019 συστάθηκε η εταιρεία Παραχώρησης με την επωνυμία «ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ», η οποία στη συνέχεια, στις 21.02.2019 υπέγραψε με το Ελληνικό Δημόσιο τη Σύμβαση Παραχώρησης η οποία έχει ήδη κατατεθεί από το Ελληνικό Δημόσιο στη Βουλή προς ψήφιση, προκειμένου να κυρωθεί και να επιτευχθεί η ημερομηνία έναρξης Παραχώρησης. Στην συγκεκριμένη εταιρεία Παραχώρησης συμμετέχει η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, ΤΕΡΝΑ Α.Ε. σε κοινοπραξία με την GMR Airports Limited με ποσοστά 90% και 10% αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι μετά την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση παραχώρησης, τα ποσοστά συμμετοχής θα διαμορφωθούν σε: ΤΕΡΝΑ 32,46% και GMR Airports Limited 21,64%, καθώς και το Ελληνικό δημόσιο με 45,9%.

Την 08.03.2019 η θυγατρική του Ομίλου ΤΕΡΝΑ Α.Ε., σε Κοινοπραξία με την J&P AVAX (J&P AVAX – TERNA JV-MEDITERRANEAN CITY OF DREAMS) και με ποσοστό συμμετοχής 40%, υπέγραψε σύμβαση αξίας 270 εκατ. ευρώ με την ICR CYPRUS RESORT DEVELOPMENT CO LIMITED, για την κατασκευή ενός πολυθεματικού θέρετρου με Καζίνο συνολικής έκτασης 96.000τμ και με ορίζοντα ολοκλήρωσης 30 μηνών.

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ανακοίνωσε ότι κατέληξε σε συμφωνία εξαγοράς ενός αιολικού πάρκου στο Τέξας των Η.Π.Α., εγκατεστημένης ισχύος 200MW, αξίας 310 εκατ. δολαρίων, το οποίο βρίσκεται σε λειτουργία εδώ και 15 μήνες.

Δ . Παράγοντες Κινδύνου και Αβεβαιότητες

Οι δραστηριότητες του Ομίλου υπόκεινται σε διάφορους κινδύνους και αβεβαιότητες, όπως την επάνοδο της μακροοικονομικής αβεβαιότητας, τον κίνδυνο αγοράς (διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, στα επιτόκια, στις τιμές της αγοράς κτλ.), τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο ρευστότητας, τους ιδιαίτερους κινδύνους της Ελληνικής αγοράς, τις ανεμολογικές και καιρικές συνθήκες.

Για την αντιμετώπιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων υφίσταται πρόγραμμα διαχείρισης το οποίο στοχεύει στον περιορισμό της μεταβλητότητας των αποτελεσμάτων του Ομίλου που προκύπτει από τους ανωτέρω αναφερόμενους κινδύνους οι οποίοι επηρεάζουν άμεσα την προβλεψιμότητα του κόστους και των πωλήσεων.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα δάνεια καθώς και παράγωγα, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, λοιπούς λογαριασμούς εισπρακτέους και πληρωτέους.

Ακολούθως αναλύεται η επίπτωση των βασικότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων στις δραστηριότητες του Ομίλου.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις προκύπτουσες πληροφορίες στον πιστωτικό του έλεγχο. Στις περιπτώσεις όπου είναι σκόπιμο, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους υφιστάμενους ή ενδεχόμενους πελάτες.

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο από εμπορικές απαιτήσεις. Αυτό οφείλεται αφενός στην πολιτική του Ομίλου, η οποία εστιάζεται στη συνεργασία με αξιόπιστους πελάτες και αφετέρου στη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Ειδικότερα, το σύνολο των απαιτήσεων είτε αφορά το στενό, είτε τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε ιδιώτες πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, βρίσκονται κάτω από ειδική παρατήρηση και η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την αξιοπιστία των πελατών της, το μέγεθος ενός εκάστου αυτών, ανεξάρτητα εάν είναι φορέας του ευρύτερου δημοσίου ή ιδιώτης, για πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει, προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να ελαχιστοποιήσει τυχόν επιπτώσεις για τον Όμιλο.

Επισημαίνεται πάντως ότι, στις πληρωμές από το δημόσιο και τις εταιρείες που ελέγχονται από αυτό, παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και για τις λοιπές απαιτήσεις κρίνεται περιορισμένος, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι είναι Τράπεζες με υψηλής ποιότητας κεφαλαιακή διάρθρωση, το Ελληνικό Δημόσιο ή εταιρείες του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα ή ισχυροί επιχειρηματικοί Όμιλοι.

Η διοίκηση θεωρεί ότι όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία έχουν σχηματισθεί οι απαραίτητες απομειώσεις, είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον ελληνικό χώρο, καθώς και στη Μέση Ανατολή, στα Βαλκάνια, στην Ανατολική Ευρώπη και στις ΗΠΑ και συνεπώς είναι δυνατόν να εκτεθεί σε συναλλαγματικό κίνδυνο που προέρχεται από τις μεταβολές της ισοτιμίας άλλων νομισμάτων έναντι του ευρώ. Αυτό το είδος κινδύνου μπορεί να προκύψει μόνο από εμπορικές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, από επενδύσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων σε ξένο νόμισμα, όπως επίσης και από καθαρές επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού. Για την διαχείριση αυτής της κατηγορίας κινδύνου, το τμήμα χρηματοοικονομικής διαχείρισης του Ομίλου παρακολουθεί συστηματικά τις μεταβολές ισοτιμιών και μεριμνά ώστε να μην επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στα διαθέσιμά του.
Σε ότι αφορά τις συναλλαγές της εταιρείας με οίκους του εξωτερικού, αυτές γίνονται κατά κανόνα με ευρωπαϊκούς Ομίλους όπου το νόμισμα διακανονισμού είναι το ευρώ και όπου υπάρχουν συναλλαγές στις Η.Π.Α. το νόμισμα διακανονισμού να γίνεται σε δολάρια, έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος. Την 31.12.2018 από το σύνολο των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου ποσά 184.247 και 518.360 αντίστοιχα τηρούνται σε συνάλλαγμα. Μια μεταβολή των ισοτιμιών +/- 10% θα είχε σαν αποτέλεσμα την αναγνώριση +/- (52.946) σε Συνολικά αποτελέσματα και τα ίδια κεφάλαια.

Κίνδυνος επιτοκίου

Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεση στον κίνδυνο επιτοκίου, όσον αφορά στην μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Τα μακροπρόθεσμα δάνεια είναι κυρίως σε ευρώ, σταθερού spread και κυμαινόμενου επιτοκίου συνδεδεμένου με το euribor. Για αυτά τα δάνεια υφίσταται κίνδυνος επιτοκίου. Προκειμένου να περιοριστεί ο εν λόγω κίνδυνος και η μεταβλητότητα των χρηματοοικονομικών εξόδων, ο Όμιλος συνάπτει συμβάσεις αντιστάθμισης επιτοκίων (Interest Rate Swaps) για τμήμα των μακροπροθέσμων δανείων του.
Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός του Ομίλου είναι κατά το μεγαλύτερο τμήμα σε ευρώ με κυμαινόμενο επιτόκιο συνδεμένο με το euribor. Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια λαμβάνονται, κατά κύριο λόγο ως κεφάλαια κίνησης του Ομίλου. Ο Όμιλος συνεχίζει την πολιτική αναχρηματοδότησης των δανείων του σε μακροπρόθεσμη βάση, έτσι ώστε αυτά να ευθυγραμμίζονται κατά το δυνατό με την μακροπρόθεσμη φύση των εσόδων του. Ο στόχος της εταιρείας είναι να συνεχίσει την μετατροπή των Δανείων αυτών σε μακροπρόθεσμα σταθερού spread με σύνδεση με το euribor και όπου κρίνεται απαραίτητο λόγω του χρόνου αποπληρωμής, να υπάρχουν και συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίου (Interest Rate Swaps).
Την 31.12.2018 το 45,45% των συνολικών δανείων του Ομίλου εκτοκίζεται με κυμαινόμενο επιτόκιο (σταθερού spread) και το υπόλοιπο 54,55% εκτοκίζεται με σταθερό επιτόκιο.
Τα δάνεια αυτά αποπληρώνονται είτε μέσα από τις εισπράξεις των εμπορικών απαιτήσεων, είτε κατά την είσπραξη των σχετικών κρατικών επιχορηγήσεων είτε με τη σύναψη μακροπρόθεσμων δανείων με την ολοκλήρωση κατασκευής και τη θέση σε παραγωγική λειτουργία των επενδύσεων. Κατά συνέπεια ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου προερχόμενο από τη μεταβολή των επιτοκίων.

Ανάλυση ευαισθησίας κινδύνου επιτοκίου

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης έναντι του βραχυπρόθεσμου δανεισμού και των καταθέσεων του Ομίλου, σε μια μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +20% –20% (2017: +/-20% επίσης). Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς και μέχρι σήμερα παρουσιάζονται σταθερές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

	31.12.2018		31.12.2017	
	20%	**(20%)**	**20%**	**(20%)**
Αποτέλεσμα χρήσης μετά από φόρους - Όμιλος	(218)	218	(267,6)	267,6
Αποτέλεσμα χρήσης μετά από φόρους - Εταιρεία	86	(86)	(190)	190

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε άλλους σημαντικούς κινδύνους τιμών επιτοκίων.

Ανάλυση κινδύνου αγοράς

Ό Όμιλος για τα χρηματοοικονομικά του περιουσιακά στοιχεία, δεν εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς.

Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Η ρευστότητα του Ομίλου κρίνεται ικανοποιητική, καθώς εκτός από τα υπάρχοντα χρηματικά διαθέσιμα, οι χρηματοροές που δημιουργούνται από τις Παραχωρήσεις των αυτοκινητοδρόμων και από τα λειτουργούντα αιολικά πάρκα, είναι συνεχείς.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας με προσεκτική παρακολούθηση της εξέλιξης των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Η Εταιρεία διατηρεί μετρητά και διαθέσιμα σε τράπεζες για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας αποδεσμεύονται από προθεσμιακές καταθέσεις της Εταιρείας.

Κίνδυνοι από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην Ελλάδα

Η συνεχιζόμενη προσπάθεια αύξησης των Δημοσιονομικών Μεγεθών, εις βάρος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, η μη ακόμα εξάλειψη της γραφειοκρατίας σε τομείς της Ελληνικής πολιτείας αλλά και η συνεχιζόμενη υστέρηση των επιστροφών των οφειλομένων ποσών από το Ελληνικό Δημόσιο, στερούν από την αγορά παραγωγικά κεφάλαια και δυσκολεύουν τον ορθολογικό προγραμματισμό μιας σειράς δράσεων, με αποτέλεσμα την επιβάρυνση του κόστους παραγωγής.

Η περιορισμένη άρση των ελέγχων στην κίνηση των κεφαλαίων για πληρωμές στο εξωτερικό, επιφέρει πρόσθετα κόστη.

Η καθυστέρηση πληρωμών από φορείς του ευρύτερου Δημοσίου τομέα και το κλίμα που η οικονομική αυτή δυσπραγία δημιουργεί στους φορείς αυτούς, επηρεάζει και τη συμβατική συμπεριφορά των φορέων αυτών με τους οποίους είμαστε συμβεβλημένοι, με αποτέλεσμα, την επιδείνωση των οικονομικών αποτελεσμάτων μας αλλά και ανησυχία για τα επερχόμενα.

Η πλήρης αποτύπωση των συνεπειών των ανωτέρω συνθηκών επηρεάζουν αρνητικά την ταμειακή ρευστότητα και τα αποτελέσματα του Ομίλου, κατ' ελάχιστον με το ποσό των τόκων, που δεν μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια.

Παρά την ύπαρξη κινδύνων που σχετίζονται κυρίως με την ανάκτηση των μελλοντικών ωφελειών των περιουσιακών στοιχείων και την επαρκή ταμειακή ρευστότητα, οι δραστηριότητες του Ομίλου συνεχίζονται κανονικά.

Στα πλαίσια αυτά η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα αναγκαία και δυνατά μέτρα και ενέργειες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου. Σκοπός της Διοίκησης του Ομίλου είναι η άμεση ενημέρωση του επενδυτικού κοινού για κάθε σημαντική επίδραση που οι διαμορφούμενες συνθήκες ενδέχεται να επιφέρουν.

Λοιποί κίνδυνοι και αβεβαιότητες

α) Η δραστηριότητα του Ομίλου στον Κατασκευαστικό Τομέα ενδέχεται να επηρεαστεί αρνητικά από την συνεχιζόμενη μείωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στην Ελλάδα, καθώς επίσης και από την ασάφεια των αποφάσεων από θεσμικά όργανα και την δικαιοσύνη, τα οποία πρέπει να εκδώσουν οριστικές αποφάσεις στις κατακυρώσεις μεγάλων δημοσίων επενδύσεων. Τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των κατασκευαστικών συμβάσεων δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη των μελλοντικών εσόδων από τη δραστηριότητα του Ομίλου σε αυτόν τον τομέα. Παρόλο που τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των συμβάσεων αυτών αντιπροσωπεύουν εργασίες που θεωρούνται βέβαιες, δεν μπορεί να δοθεί καμία εγγύηση ότι δεν θα λάβουν χώρα ακυρώσεις ή προσαρμογή του αντικειμένου τους. Τα ανεκτέλεστα υπόλοιπα των κατασκευαστικών συμβάσεων του Ομίλου μπορεί να υποστούν διακυμάνσεις που σχετίζονται με καθυστερήσεις στις εκτελέσεις έργων, ή/και εισπράξεων απαιτήσεων ή αδυναμία εκπλήρωσης συμβατικών υποχρεώσεων.
Η Εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, οι θυγατρικές αυτής ΤΕΡΝΑ και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, καθώς και σχεδόν το σύνολο των Ελληνικών Κατασκευαστικών Εταιρειών, όπως και σημαντικός αριθμός αλλοδαπών εταιρειών, ελέγχθηκαν αυτεπαγγέλτως από την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΕΑ) αναφορικά με ενέργειες και πράξεις τους οι οποίες ήταν δυνατόν να θεωρηθεί ότι οδηγούν σε παραβίαση των σχετικών κανόνων.
Στην συνέχεια η Εταιρεία μας και οι ως ανωτέρω θυγατρικές αυτής, με βάση το άρθρο 25^{α} Ν. 3959/2011 αλλά και την υπ' αρ. 628/2016 απόφαση της Ολομέλειας της ΕΕΑ, και μετά από πολύ προβληματισμό υπέβαλαν, για λόγους προφανούς εταιρικού συμφέροντος και προκειμένου να εφαρμοστούν οι ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 25^{A} και 14 παρ. 2 περίπτωση ιδ (εε) του Νόμου 3959/2011 και της υπ' αριθμ. 628/2016 Απόφασης της ΕΕΑ σχετικά με τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασία για τη διευθέτηση διαφορών σε υποθέσεις οριζοντίων συμπράξεων κατά παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αίτημα για υπαγωγή στις προβλεπόμενες διαδικασίες διευθέτησης διαφορών, δηλαδή σε διαδικασία συναινετικής επίλυσης.

Στις 03.08.2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία και στις θυγατρικές ΤΕΡΝΑ και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ η υπ' αρ. 642/09.03.2017 απόφαση της ΕΕΑ δυνάμει της οποίας α. διαπιστώνεται ότι δεν στοιχειοθετούνται κατά νόμο παραβάσεις του αρ. 1 του Ν.3959/2011 για την Εταιρεία και την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και ουδέν πρόστιμο ή/και ποινή επιβάλλεται και β. επιβάλλεται στην θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ πρόστιμο ύψους 18.612 για παράβαση του αρ. 1 του Ν.3959/2011 και του αρ. 101 ΣΛΕΕ (για το διάστημα από 11.05.2005 έως 04.01.2007 και από 04.06.2011 έως 26.11.2012). Η διαδικασία διευθέτησης για την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ οριστικοποιήθηκε και το ποσό του προστίμου ανήλθε στα 18.612, το οποίο καταβλήθηκε πλήρως και ολοσχερώς **εντός του 2018**. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρ 44 παρ. 3 του Ν.3959/2011 ως ισχύει με την ως άνω ολοσχερή εξόφληση του προστίμου επέρχεται, μεταξύ άλλων, **πλήρης απαλλαγή** από άλλου είδους διοικητικές κυρώσεις που αναμφισβήτητα αποτελεί και ο αποκλεισμός από τις εν εξελίξει και μελλοντικές διαγωνιστικές διαδικασίες του άρθρου 74 του Ν.4412/2016 για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων για εύλογο χρονικό διάστημα με πρόβλεψη της μέγιστης περιόδου για τον αποκλεισμό.

Περαιτέρω στο άρθρο 73 του Ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν στο Ελληνικό Δίκαιο οι διατάξεις του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24, προβλέποντας τους λόγους αποκλεισμού από την συμμετοχή στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Οι λόγοι αποκλεισμού μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο λόγος της σύναψης συμφωνιών με άλλους φορείς για νόθευση του ανταγωνισμού έχουν θεσπισθεί από τον Κοινοτικό νομοθέτη **ως δυνητικοί προαιρετικοί** και επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια του Εθνικού Νομοθέτη αν θα καταστήσει αυτούς υποχρεωτικούς για την αναθέτουσα αρχή ή όχι. Στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διακριτικής ευχέρειας ο Έλληνας νομοθέτης επέλεξε να μην υποχρεώσει τις αναθέτουσες αρχές να προβλέπουν στις οικείες διακηρύξεις τους, τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού, με συνέπεια η πρόβλεψη των εν λόγω λόγων αποκλεισμού, να επαφίεται κάθε φορά, στην αναθέτουσα αρχή. Επίσης, με την προσθήκη στο άρθρο 73 της παραγράφου 10, ο Έλληνας νομοθέτης, ενέταξε, στις διατάξεις του άρθρου 73, που καθορίζουν τις προϋποθέσεις και την διαδικασία για τον αποκλεισμό ενός οικονομικού φορέα από μια συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία (με απόφαση του φορέα που τον διενεργεί) μια ρύθμιση που καθορίζει την διάρκεια της χρονικής περιόδου, εντός της οποίας εξετάζεται η συνδρομή των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού και των δυνητικών (αντιστοίχως) λόγων αποκλεισμού (3ετία από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος), εφόσον βεβαίως η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθορισθεί με αμετάκλητη απόφαση. Με βάση την γραμματική διατύπωση της εν λόγω παραγράφου, η τριετής προθεσμία, εντός του οποίου είναι δυνατή η εξέταση των δυνητικών λόγων εκκινεί από τον χρόνο τέλεσης της παράβασης (συνακόλουθα σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις έχει παρέλθει για την ΤΕΡΝΑ ο εν λόγω χρόνος από 26.11.2015). Η ανωτέρω κατά κοινή αποδοχή και κατανόηση δήλωση αποτυπωνόταν και στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) στις διαγωνιστικές διαδικασίες.

Τον Οκτώβριο 2018 εξεδόθη η αρ. C-124/17 απόφαση του ΔΕΕ, που φέρεται να κρίνει ότι σε περίπτωση κατά την οποία έχουν επιβληθεί κυρώσεις με σχετική απόφαση της αρμόδιας για τον Ανταγωνισμό Αρχής, η περίοδος αποκλεισμού των τριών ετών από τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έχει αφετηρία την απόφαση που επιβάλλει τις κυρώσεις.

Η ως άνω εξέλιξη δημιούργησε νέο δεδομένο και σχετικό προβληματισμό, κατά σαφή διαφοροποίηση καταστάσεων που εύλογα οι αρχές και οι οικονομικοί φορείς υποστήριζαν, αναφορικά με το χρόνο υπολογισμού/εκκινήσεως του ανωτέρω λόγου αποκλεισμού ως προεκτέθη και των συναφών σχετικών δηλώσεων στο ΕΕΕΣ. Σε επίπεδο δικαστικών αποφάσεων ανωτάτου Δικαστηρίου (Σ.τ.Ε.) δεν έχει εισέτι οριστικώς διευθετηθεί το ανωτέρω κρίσιμο ζήτημα, ο Όμιλος δε, με γνώμονα το εταιρικό συμφέρον και την προστασία των μετόχων του και του επενδυτικού κοινού παρακολουθεί και συμμετέχει στις δικαστικές διαδικασίες ενόψει εκκρεμών διαγωνισμών που η εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ έχει λάβει μέρος, είτε πριν είτε και μετά την έκδοση της απόφασης του ΔΕΕ.
Ανεξάρτητα με τα ανωτέρω οφείλουμε να επισημάνουμε ότι δεν υφίσταται αυτόματος λόγος αποκλεισμού από διαγωνιστικές διαδικασίες, αλλά η αναθέτουσα αρχή οφείλει σύμφωνα με τις προβλέψεις του αρ. 73 παρ. 7 του Ν.4412/2016 να ζητήσει από τον υποψήφιο να προσκομίσει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, και εφόσον αυτά κριθούν επαρκή αίρεται ο ανωτέρω λόγος, άλλως ο υποψήφιος αποκλείεται και σε περίπτωση που αυτός είναι και προσωρινός ανάδοχος, η προσφορά του απορρίπτεται και καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.
Παρέπεται να αναφερθεί ότι ο Όμιλος και οι εταιρείες του όπως και η ΤΕΡΝΑ έχουν λάβει οικειοθελώς σύνολο μέτρων συμμόρφωσης και επανορθωτικών μέτρων, τα οποία διαρκώς εξελίσσονται και επικαιροποιούνται, αποδεικνύοντας περαιτέρω την αξιοπιστία και την φερεγγυότητά τους κατά τα οριζόμενα στο αρ. 73 παρ. 7 του Ν.4412/2016.

β) Η δραστηριότητα στον Ελληνικό ενεργειακό Τομέα επηρεάζεται δυσμενώς από σημαντικές καθυστερήσεις και παραλήψεις των αρμοδίων περί των ενεργειακά πολιτειακών φορέων.
γ) Ο κλάδος του Real Estate υπόκειται σε σημαντικές επιδράσεις από την υπάρχουσα οικονομική κρίση. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται ενεργά στην ανάπτυξη και διαχείριση των ακινήτων στην Ελλάδα αλλά και στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Οι τυχόν μεταβολές στις τιμές τόσο της αγοράς των ακινήτων όσο και των μισθωμάτων επηρεάζουν άμεσα την αποδοτικότητα των επενδύσεων του Ομίλου σε γη και ακίνητα καθώς και την ευρύτερη δραστηριότητά του στον τομέα εκμετάλλευσης των ακινήτων.
δ) Ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ είναι εκτεθειμένος στις βραχυχρόνιες διακυμάνσεις των ανεμολογικών και υδρολογικών δεδομένων, κάτι όμως που δεν επηρεάζει την μακροχρόνια αποδοτικότητα των έργων του, καθώς για την υλοποίηση των επενδύσεων του προηγούνται εκτεταμένες μελέτες που αφορούν στην μακρόχρονη συμπεριφορά των παραπάνω δεδομένων.

Ε. Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί Εναλλακτικούς Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης («ΕΔΜΑ») στα πλαίσια λήψης αποφάσεων σχετικά με τον χρηματοοικονομικό, λειτουργικό και στρατηγικό σχεδιασμό του καθώς και για την αξιολόγηση και την δημοσίευση των επιδόσεών του. Αυτοί οι ΕΔΜΑ εξυπηρετούν στην καλύτερη κατανόηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου και της χρηματοοικονομικής του θέσης. Οι εναλλακτικοί δείκτες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη πάντα σε συνδυασμό με τα οικονομικά αποτελέσματα που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και σε καμία περίπτωση δεν αντικαθιστούν αυτά.

Κατά την περιγραφή των επιδόσεων του Ομίλου χρησιμοποιούνται δείκτες όπως:

- **«Καθαρό χρέος / (Πλεόνασμα)»** είναι ένας δείκτης με τον οποίο η Διοίκηση του Ομίλου κρίνει την ταμειακή θέση ενός τομέα δραστηριότητας σε κάθε χρονική στιγμή. Το στοιχείο ορίζεται ως το σύνολο των υποχρεώσεων από δάνεια και χρηματοδοτικές μισθώσεις (leasing) μείον τα χρηματικά διαθέσιμα (εξαιρώντας τα ποσά των επιχορηγήσεων προς επιστροφή (Σημ. 19) μείον τις δεσμευμένες καταθέσεις (περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Προκαταβολές και Λοιπές απαιτήσεις». (Σημ. 19).

Κάτωθι παρατίθεται συμφωνία του στοιχείου «Καθαρό χρέος/(Πλεόνασμα)» με στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**
Μακροπρόθεσμα δάνεια	1.567.788	1.232.574
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	6.547	11.692
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	125.421	112.484
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	150.910	369.555
Μείον: Χρηματικά διαθέσιμα	(532.242)	(642.227)
Καθαρό Χρέος / (Πλεόνασμα)	**1.327.424**	**1.084.078**

Να σημειωθεί ότι στους ανωτέρω υπολογισμούς δεν περιλαμβάνονται οι δεσμευμένες καταθέσεις ποσού 63.908 (46.545 για την 31.12.2017). Τα ποσά αυτά ταξινομούνται στο κονδύλι της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης με τίτλο «Προκαταβολές και Λοιπές Απαιτήσεις» (βλ. σημείωση 19).

- Το στοιχείο **«Λειτουργικά αποτελέσματα (EBIT)»** είναι ένας δείκτης με τον οποίο η Διοίκηση του Ομίλου κρίνει την λειτουργική απόδοση ενός τομέα δραστηριότητας. Το στοιχείο ορίζεται ως το Μικτό κέρδος, μείον τα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης, μείον τα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης, πλέον/μείον τα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) εκτός των κονδυλίων των Συναλλαγματικών διαφορών πληρωμής και αποτίμησης, των Απομειώσεων παγίων, των Απομειώσεων αποθεμάτων, των Λοιπών απομειώσεων και προβλέψεων και των Απομειώσεων/Διαγραφών απαιτήσεων, όπως παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις.

Το στοιχείο «EBITDA» ορίζεται ως τα Λειτουργικά αποτελέσματα (EBIT), πλέον οι αποσβέσεις παγίων, μείον οι αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις παγίων, όπως παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις.

Το στοιχείο «προσαρμοσμένο EBITDA» ορίζεται ως το EBITDA, πλέον τα περιλαμβανόμενα σε αυτό μη ταμειακά αποτελέσματα.

Κάτωθι παρατίθεται συμφωνία του EBIT και EBITDA με στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**
Μικτό κέρδος	**237.419**	**235.149**
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	(65.287)	(46.125)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	(1.591)	(1.548)
Λοιπά έσοδα/(έξοδα) προσδιοριστικά του EBIT (σημ.38)	(4.053)	20.956
EBIT	**166.488**	**208.432**
Καθαρές αποσβέσεις	103.615	65.532
EBITDA	**270.103**	**273.964**
Μη ταμειακές προσαρμογές	10.696	5.928
Προσαρμοσμένο EBITDA	**280.799**	**279.892**

Οι Μη ταμειακές προσαρμογές στην ανωτέρω ανάλυση αφορούν σε Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού 2.598 (2.199 το 2017), Απομειώσεις επενδυτικών ακινήτων 4.770 (3.730 το 2017) και έξοδα για stock options 3.328 (0 για το 2017).

- Ο Δείκτης **Τραπεζικός Δανεισμός προς Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων**. Ως Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων ορίζει το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, του τραπεζικού δανεισμού, των τίτλων που έχουν εκδοθεί στα πλαίσια του tax equity investment (Σημ. 24 των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων), η αποπληρωμή των οποίων έπεται της εξυπηρέτησης του πρωτογενούς χρέους των αντίστοιχων Αιολικών Πάρκων και διενεργείται μόνο στο βαθμό που υπάρχουν οι απαιτούμενες αποδόσεις από την λειτουργία τους, των κρατικών επιχορηγήσεων μειωμένο κατά το ποσό των ταμειακών διαθεσίμων που δεν υπόκεινται σε οποιοδήποτε περιορισμό χρήσης ή δέσμευση.

Ο δείκτης κατά το τέλος των χρήσεων 2018 και 2017 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**
Σύνολο υποχρεώσεων από δάνεια και χρηματοδοτικές μισθώσεις	1.850.666	1.726.305
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	728.998	768.155
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρ/κες υποχρεώσεις	160.390	159.370
Επιχορηγήσεις	162.000	164.211
Μείον:		
Μετρητά	523.242	642.227
Δεσμευμένες καταθέσεις	63.908	45.545
Επιχορηγήσεις προς επιστροφή	(3.024)	(25.067)
Μετρητά και καταθέσεις	584.126	662.705
Απασχολούμενα Κεφάλαια	**2.317.928**	**2.155.336**
Υποχρεώσεις από δάνεια και χρ/κες μισθώσεις/ Σύνολο Απασχολούμενων Κεφαλαίων	**79,84%**	**80,09%**

ΣΤ. Έκθεση πληρωμών προς κυβερνήσεις

Ο Όμιλος σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 6 του Ν.3556/2007 όπως ισχύει, λόγω της εξορυκτικής δραστηριότητας λατομικών προϊόντων θυγατρικής του εταιρείας, κατέβαλε στην Ελληνική Κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31.12.2018, ποσό ύψους 107.389 χιλ. ευρώ.

Ζ. Έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης 2018

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση μη χρηματοοικονομικής πληροφόρησης αφορά στην χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018. Η έκθεση έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4403/2016 και περιέχει πληροφορίες σχετικά με την επίδοση των εταιρειών του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, αναφορικά με τις ακόλουθες θεματικές ενότητες, όπως αυτές αναφέρονται στην επεξηγηματική εγκύκλιο (αρ. 62784):

- Θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς
- Θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας
- Σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου
- Κοινωνικά και εργασιακά θέματα
- Περιβαλλοντικά θέματα

Στην έκθεση παρουσιάζονται πληροφορίες σχετικά με τους κυριότερους κινδύνους που αφορούν στα ανωτέρω θέματα και τις δραστηριότητες του Ομίλου, τις πολιτικές δέουσας επιμέλειας καθώς και λοιπές πολιτικές που εφαρμόζει ο Όμιλος σχετικά με την κάθε ενότητα, ενώ για την καλύτερη κατανόηση της επίδοσης του Ομίλου, αποτυπώνονται τα αποτελέσματα των πολιτικών αυτών και παρατίθενται σχετικοί μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης. Επίσης, παρατίθεται μια σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου.

Για την επιλογή μη χρηματοοικονομικών δεικτών λήφθηκαν υπόψη οι απαιτήσεις των προτύπων Global Reporting Initiative (GRI), έκδοση 2016.

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Ο **Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ** είναι ένας από τους μεγαλύτερους επιχειρηματικούς Ομίλους στην Ελλάδα, με παρουσία επίσης στην Κεντρική και Νοτιανατολική Ευρώπη, τις ΗΠΑ και τη Μέση Ανατολή.

Δραστηριοποιείται στους τομείς των υποδομών, της παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας, των παραχωρήσεων, της διαχείρισης απορριμμάτων, των μεταλλευτικών δραστηριοτήτων και της ανάπτυξης και διαχείρισης ακινήτων.

Ο Όμιλος απασχολεί περισσότερους από 5.000 εργαζομένους ανά τον κόσμο, ενώ οι συνολικές επενδύσεις του τα τελευταία χρόνια έχουν ξεπεράσει τα 2 δις. ευρώ, στηρίζοντας έμπρακτα την ελληνική οικονομία αλλά και το τραπεζικό σύστημα της χώρας, διατηρώντας συνεχώς όλα τα διαθέσιμα του Ομίλου σε ελληνικές τράπεζες.

Το τρέχον ανεκτέλεστο κατασκευαστικό υπόλοιπο του Ομίλου παραμένει στο υψηλό επίπεδο των 1,6 δις. ευρώ, ενώ η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των ενεργειακών μονάδων που ανήκουν ή στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος ξεπερνά τα 1800 MW.

Η **ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ** (www.gekterna.com) είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (FTSE / Athex Large Cap).

Κατασκευές

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στον τομέα των κατασκευών εδώ και σχεδόν μισό αιώνα, μέσω της 100% θυγατρικής **ΤΕΡΝΑ Α.Ε.**. Η **ΤΕΡΝΑ** (www.terna.gr) δραστηριοποιείται στην εκτέλεση ενός ευρύτατου φάσματος δημόσιων και ιδιωτικών έργων, μεγάλου προϋπολογισμού και σύνθετης τεχνογνωσίας, όπως οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα, κτίρια, νοσοκομεία, μουσεία, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, υδροηλεκτρικά έργα, φράγματα, βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εργοστάσια παραγωγής ενέργειας κ.λ.π.

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται μέσω της **ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.** (www.terna-energy.com), με ένα ισχυρό χαρτοφυλάκιο τεχνολογιών και έργων σε Ευρώπη, ΗΠΑ και στην περιοχή Μέσης Ανατολής και Βορείου Αφρικής.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς του Ομίλου ανέρχεται σήμερα σε 1232 MW. Ο Όμιλος έχει εγκαταστήσει 607 MW στην Ελλάδα, 493 MW στις ΗΠΑ και 132 MW στη Ν.Α. Ευρώπη. Ταυτόχρονα, ο Όμιλος διαθέτει υπό κατασκευή ή έτοιμες προς κατασκευή εγκαταστάσεις ΑΠΕ ισχύος 280 MW στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Συνολικά, η εταιρεία λειτουργεί, κατασκευάζει ή έχει πλήρως αδειοδοτημένα 1.512 MW εγκαταστάσεων ΑΠΕ, στην Ευρώπη και την Αμερική. Απώτερος στόχος της εταιρείας είναι να προσεγγίσει το μέγεθος των 2GW έργων ΑΠΕ σε λειτουργία σε όλες τις χώρες όπου δραστηριοποιείται.

Η **ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ** είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών (FTSE / Athex Large Cap).

Θερμική Ενέργεια

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται στην **παραγωγή θερμικής ενέργειας** μέσω της συμμετοχής του στην εταιρεία ΗΡΩΝ Α.Ε., στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας συμμετέχουν επίσης οι ENGIE (πρώην GDF Suez) και Qatar Petroleum, δύο κορυφαίοι διεθνείς ενεργειακοί παίκτες.

Η εταιρεία **ΗΡΩΝ Α.Ε** (www.heron.gr) δραστηριοποιείται στους τομείς παραγωγής, προμήθειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Διαθέτει δύο θερμοηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ενέργειας με εγκατεστημένη ισχύ 147 MW και 435 MW (ΗΡΩΝ Ι & ΗΡΩΝ ΙΙ αντίστοιχα) στη Βοιωτία.

Παραχωρήσεις - ΣΔΙΤ

Ο Όμιλος έχει επίσης δυναμική παρουσία στη χρηματοδότηση, διαχείριση και εμπορική εκμετάλλευση έργων παραχώρησης. Ο Όμιλος ελέγχει τις εταιρείες ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΔΟΣ με ποσοστό 100%, διαθέτει παρουσία με 17% στο μετοχικό κεφάλαιο της Ολυμπίας Οδού, ενώ έχει συμμετάσχει στην κατασκευή και λειτουργία σταθμών αυτοκινήτων.

Επιπλέον, ο Όμιλος συμμετέχει σε έργα μέσω ΣΔΙΤ, όπως η Μονάδα Διαχείρισης Απορριμμάτων Ηπείρου, η κατασκευή της οποίας ολοκληρώθηκε μέσα στο 2018, βρίσκεται σε εμπορική λειτουργία και έχει ορίζοντα εκμετάλλευσης τα 25 χρόνια, το έργο κατασκευής και διαχείρισης, για επίσης 25 χρόνια, των Μονάδων Διαχείρισης Απορριμμάτων Περιφέρειας Πελοποννήσου καθώς και η υλοποίηση του αυτόματου συστήματος συλλογής κομίστρου για τις αστικές συγκοινωνίες της Αθήνας.

Ορυχεία

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης στην εξόρυξη και επεξεργασία λευκολίθου (μαγνησία) μέσω της **ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ Α.Ε**, (www.ternamag.com) μιας μεταλλευτικής και εμπορικής εταιρείας, με έδρα τη βόρεια Εύβοια. Το επενδυτικό πλάνο που υλοποιεί ο Όμιλος στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ στο Μαντούδι Ευβοίας, είναι της τάξεως των 100.000.

Real Estate

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται επίσης **στην ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων** με ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο σε Ελλάδα, Βουλγαρία και Ρουμανία που περιλαμβάνει εμπορικά κέντρα, logistic centers, βιομηχανικά πάρκα, πάρκα αναψυχής, συγκροτήματα κατοικιών, εμπορικά κέντρα, ξενοδοχεία, σταθμούς αυτοκινήτων, κλπ.

Καταπολέμηση της Διαφθοράς

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείριση αυτών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως κίνδυνο στην εκτέλεση των επιχειρηματικών και επιχειρησιακών του δραστηριοτήτων και λειτουργιών, την εμφάνιση περιστατικών διαφθοράς, όπως περιστατικά δωροδοκίας κατά τη σύναψη συμβάσεων. Πιθανή εμφάνιση τέτοιων περιστατικών δύναται να επιφέρει αρνητικές επιδράσεις στον Όμιλο, τόσο σε χρηματοοικονομικό επίπεδο (π.χ. επιβολή προστίμων), σε λειτουργικό επίπεδο (π.χ. διακοπή εργασιών) όσο και σε επίπεδο αποδυνάμωσης της φήμης του Ομίλου και διατάραξης της σχέσης του με τις διάφορες ομάδες ενδιαφερομένων μερών με τις οποίες αλληλοεπιδρά.

Για την αναγνώριση κινδύνων που σχετίζονται με τα θέματα διαφθοράς, δωροδοκίας και κανονιστικής συμμόρφωσης, ο Όμιλος εφαρμόζει συγκεκριμένη διαδικασία η οποία λαμβάνει υπόψη τις διάφορες παραμέτρους όπως το είδος της δραστηριότητας, τη γεωγραφική θέση, τα εμπλεκόμενα μέρη κ.α.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δεσμεύεται για επίδειξη μηδενικής ανοχής σε θέματα διαφθοράς, δωροδοκίας και εκβιασμού και στοχεύει στην πρόληψη τέτοιων φαινομένων, σε όλο το εύρος των δραστηριοτήτων του. Προς το σκοπό αυτό, ο Όμιλος ενεργεί μέσω της θέσπισης πολιτικών και διαδικασιών, αλλά και μέσω της δημιουργίας των μηχανισμών ελέγχου και συμμόρφωσης με τις εν λόγω πολιτικές.

Ο Κώδικας Ηθικής και Δεοντολογίας του Ομίλου αντικατοπτρίζει τις θεμελιώδεις αρχές, τις πεποιθήσεις, την εταιρική κουλτούρα, την επιχειρησιακή ηθική και τις εθελούσιες ηθικές δεσμεύσεις που τον χαρακτηρίζουν. Θέματα που σχετίζονται με διαφθορά και δωροδοκία, την καταπολέμησή τους και ανάρμοστες συμπεριφορές αποτελούν τον κεντρικό άξονα του Κώδικα.

Ο Κώδικας αποτελεί το βασικό πλαίσιο αρχών και αξιών που πρέπει να χαρακτηρίζουν την επαγγελματική συμπεριφορά όλων των ανθρώπων του Ομίλου. Αφορά εργαζόμενους και Διοίκηση και επεκτείνεται σε συνεργάτες, υπεργολάβους και προμηθευτές. Η εφαρμογή του Κώδικα εκτείνεται στις εταιρείες του Ομίλου, αφορά όλες τις θυγατρικές και όλους τους τομείς δραστηριότητας, σε όλες τις χώρες δραστηριοποίησης και λαμβάνεται υπόψη στις συμπράξεις και τις κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει. Για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας, έχει καθοριστεί Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης η οποία αναφέρεται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Επιπλέον, στον Όμιλο τηρείται πρόγραμμα εσωτερικών επιθεωρήσεων από τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης για τον έλεγχο εφαρμογής του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας, ενώ διενεργούνται και εκπαιδεύσεις του προσωπικού σε ετήσια βάση για την ευαισθητοποίησή και τη συνεχή ενημέρωσή τους για θέματα που αφορούν σε θέματα διαφθοράς καθώς και τρόπων καταπολέμησης αυτών.

Οι εργαζόμενοι του Ομίλου είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ για τυχόν αποκλίσεις ή ανησυχίες για δυνητικές αποκλίσεις στην εφαρμογή του Κώδικα, που υποπίπτουν στην αντίληψή τους, μέσω επώνυμης, έντυπης επιστολής προς τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης
Στόχος του Ομίλου είναι η ενίσχυση και η βελτίωση των διαδικασιών πρόληψης και καταπολέμησης δυνητικών κινδύνων διαφθοράς, η συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία και η εντατικοποίηση των σχετικών ελέγχων.

Επίσης, ο Όμιλος είναι σε διαδικασία πιστοποίησης σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 37001 για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και ISO 19600 για την κανονιστική συμμόρφωση η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο 2019.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

GRI 205-3

Κατά το 2018, δεν υπήρξε κανένα επιβεβαιωμένο περιστατικό διαφθοράς το οποίο να υπέπεσε στην αντίληψη της Διοίκησης του Ομίλου, είτε μέσω καταγγελιών είτε μέσω των ελέγχων που ο ίδιος ο Όμιλος διενεργεί στο πλαίσιο της πρόληψης και καταπολέμησης τυχόν περιστατικών διαφθοράς.

Εφοδιαστική Αλυσίδα

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείρισή αυτών

Στον κατασκευαστικό τομέα του Ομίλου, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών αφορά σε προμήθεια υλικών, και αγορά κατασκευαστικών και μεταφορικών μηχανημάτων, καθώς και σε συνεργασίες με υπεργολάβους. Επομένως, ενδεχόμενη μεταβολή της κατασκευαστικής δραστηριότητας δύναται να επιφέρει άμεσα ανάλογη μεταβολή της ζήτησης προς τους προμηθευτές. Αντίστοιχα, η επίτευξη κερδοφορίας του Ομίλου στα κατασκευαστικά έργα επιδρά άμεσα στο ρυθμό ανανέωσης του κατασκευαστικού εξοπλισμού που προμηθεύεται ο όμιλος για την αποπεράτωση των έργων του. Στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η συνεργασία με προμηθευτές αφορά κυρίως σε εταιρείες υψηλής τεχνολογίας εκτός Ελλάδος.
Αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εφοδιαστική αλυσίδα του Ομίλου, αναγνωρίζεται ως κίνδυνος η εμφάνιση περιστατικών παραβίασης διεθνών προτύπων ή νομοθεσίας που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και με εργασιακά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά και θέματα διακυβέρνησης και διαφθοράς από προμηθευτές του, οι οποίοι δεν τηρούν τα διεθνή πρότυπα και πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης, αλλά και οι οποίοι δεν υιοθετούν κοινές πολιτικές και αξίες με τον Όμιλο. Η εμφάνιση τέτοιων περιστατικών δύναται να επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στον Όμιλο, σε επίπεδο χρηματοοικονομικό (π.χ. μέσω της επιβολής προστίμων), λειτουργικό (π.χ. διακοπή συνεργασιών με προμηθευτές, διακοπή μακροχρόνιων στρατηγικών συνεργασιών, διακοπή έργων) καθώς και σε μη χρηματοοικονομικό επίπεδο (π.χ. επίδραση στη φήμη του Ομίλου ή/και στο περιβάλλον μέσω μη υιοθέτησης ορθών περιβαλλοντικών πρακτικών καθώς και κοινωνικές επιδράσεις που σχετίζονται με τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα (όπως ανασφάλιστοι εργαζόμενοι, παιδική εργασία κ.λπ.).
Επιπλέον, ο Όμιλος αναγνωρίζει πιθανούς κινδύνους για τις τοπικές κοινωνίες από τη μη υποστήριξη τοπικών και εγχώριων προμηθευτών όπως για παράδειγμα η απώλεια κοινωνικής συνοχής, απώλεια κοινωνικής / τοπικής υποστήριξης και έλλειψη οικονομικής ανάπτυξης.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Όροι συνεργασίας με προμηθευτές

Ο Όμιλος επιδιώκει να προωθεί και να εξασφαλίζει την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη βελτίωση των εργασιακών, περιβαλλοντικών και άλλων σχετικών προτύπων των προμηθευτών του, επικοινωνώντας σε αυτούς τις ελάχιστες σχετικές απαιτήσεις και ακολουθώντας μία σειρά από πρακτικές που διασφαλίζουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, σε κάθε συνεργασία που συνάπτει. Ήδη από το 2017 ο Όμιλος έχει δημοσιεύσει Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας, ο οποίος αποτελεί το βασικό πλαίσιο αρχών και αξιών που πρέπει να χαρακτηρίζουν, μεταξύ άλλων, τους προμηθευτές, υπεργολάβους και συνεργάτες του Ομίλου.
Από την πλευρά του ο Όμιλος, εφαρμόζει:
• τις σχετικές ασφαλιστικές και εργατικές νομοθεσίες.
• το κανονιστικό πλαίσιο που αφορά στην Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία.
• τις αρχές περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
• τις εσωτερικές πολιτικές, διαδικασίες, πρότυπα και Συστήματα Διαχείρισης.
Στην κατεύθυνση αυτή, αναγκαίοι όροι συνεργασίας με οποιονδήποτε προμηθευτή είναι η αυστηρή τήρηση των βασικών προδιαγραφών, η πλήρης συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο για την Υγεία και την Ασφάλεια και η τήρηση του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας του Ομίλου.

Επιλογή εγχώριων προμηθευτών

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ επιλέγει να στηρίζει τις περιοχές στις οποίες δραστηριοποιείται και να τονώνει τις τοπικές οικονομίες, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και την περαιτέρω ανάπτυξή τους, μέσα από την επιλογή συνεργασίας με τοπικούς προμηθευτές αλλά και μέσω των κοινωνικών προγραμμάτων που εφαρμόζει στην εκάστοτε περιοχή δραστηριοποίησης.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

Το 2018, η αξία των προμηθειών Ελλήνων συνεργατών (περίπου 4.350 συνεργάτες προμηθευτές) για όλες τις δραστηριότητες του Ομίλου ανήλθε σε περίπου €549 εκατ.

Κατηγοριοποίηση προμηθευτών βάσει εμβέλειας*

	Αξία αγορών	Ποσοστό επί του συνόλου	Πλήθος προμηθευτών	Ποσοστό επί του συνόλου
Εθνικοί προμηθευτές	697.837	61%	5.675	90%
Διεθνείς προμηθευτές	432.510	38%	603	10%
Συνδεμένα μέρη	11.118	1%	25	0%
Σύνολα	**1.141.465**	**100%**	**6.303**	**100%**

**Τα μεγέθη που εμφανίζονται εκφράζονται σε χιλιάδες €.*

Κατηγοριοποίηση προμηθευτών, των εγκατεστημένων στην Ελλάδα εταιρειών, βάσει εμβέλειας*

	Αξία αγορών	Ποσοστό επί του συνόλου	Πλήθος προμηθευτών	Ποσοστό επί του συνόλου
Εθνικοί προμηθευτές	498.424	55%	4.187	89%
Διεθνείς προμηθευτές	391.135	43%	493	10%
Συνδεμένα μέρη	11.118	1%	25	1%
Σύνολα	**900.677**	**100%**	**4.705**	**100%**

**Τα μεγέθη που εμφανίζονται εκφράζονται σε χιλιάδες €.*

Ανθρώπινα Δικαιώματα

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείρισή αυτών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τον κίνδυνο εμφάνισης περιστατικών παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πέραν της εφοδιαστικής του αλυσίδας και εντός των ορίων των δικών του δραστηριοτήτων, όπως περιστατικά διακρίσεων στο χώρο εργασίας, παραβίασης ιδιωτικού απορρήτου των εργαζομένων αλλά και περιστατικά καταναγκαστικής ή παιδικής εργασίας. Η ενδεχόμενη παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι δυνατόν να επιφέρει αρνητικές επιδράσεις για τον ίδιο τον Όμιλο, όπως για παράδειγμα την επιβολή προστίμων ή κυρώσεων, αλλά και αρνητικές επιδράσεις στους εργαζομένους του και στη φήμη ή/και στην εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων μερών του.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Η υπεύθυνη στάση του Ομίλου στην πρόληψη εμφάνισης περιστατικών παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι πολιτικές που εφαρμόζει για την προάσπιση των δικαιωμάτων αυτών, οδηγούν στην αποτροπή και την αντιμετώπιση πιθανών τέτοιων περιστατικών, εάν και εφόσον εμφανιστούν, σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του.

Σεβασμός διεθνών προτύπων και αρχών

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις διεθνείς αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σέβεται τα εθνικά και τοπικά πλαίσια λειτουργίας στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται. Η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το Οικουμενικό Σύμφωνο του Ο.Η.Ε. και οι υψηλές εταιρικές αξίες που πρεσβεύει ο Όμιλος, διαμορφώνουν ένα αυστηρό πλαίσιο λειτουργίας με σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του.

Ο Όμιλος προασπίζει το δικαίωμα κάθε ανθρώπου στην εκπαίδευση και την ελευθερία του λόγου καθώς και οποιουδήποτε άλλου ανθρώπινου δικαιώματος που ενδέχεται να παραβιαστεί ως απόρροια ή στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του και εφαρμόζει διαδικασίες ελέγχου οι οποίες διασφαλίζουν ότι δε σημειώνεται καμία παραβίαση θεμελιωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Επιπλέον, οι αποφάσεις που λαμβάνει ο Όμιλος δε σχετίζονται με οποιοδήποτε είδος διάκρισης αναφορικά με το φύλο, την εθνικότητα, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές πεποιθήσεις, αναπηρίες, το σεξουαλικό προσανατολισμό του εργαζόμενου ή άλλα στοιχεία διαφορετικότητας.

Μηχανισμοί ελέγχου

Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου διασφαλίζει τη νομιμότητα όσον αφορά στα όρια ηλικίας των εργαζόμενων που απασχολεί, στην υπερωριακή εργασία, στις ελάχιστες αμοιβές, στην προστασία της διαφορετικότητας στο ευρύτερο πεδίο δράσης του, και τηρεί τα προβλεπόμενα ώστε να μη σημειώνεται καμία παραβίαση θεμελιωδών ανθρώπινων και εργασιακών δικαιωμάτων. Η Πολιτική προσλήψεων με τις σχετικές διαδικασίες, μεταξύ άλλων, διασφαλίζουν τα παραπάνω.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

GRI 406-1

Στα χρόνια λειτουργίας του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δεν έχει αναφερθεί κανένα περιστατικό καταπάτησης ή/και παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και κανένα περιστατικό διάκρισης, λόγω φυλής, θρησκείας, φύλου, ηλικίας, αναπηρίας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων κ.λπ., συμπεριλαμβανομένων των περιστατικών παρενόχλησης, στο σύνολο των δραστηριοτήτων του.

Κοινωνικά και Εργασιακά Θέματα

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείρισή αυτών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει την ύπαρξη κινδύνου παραβίασης εργασιακών δικαιωμάτων για θέματα που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με την παροχή ίσων ευκαιριών, αμοιβών, εκπαίδευσης και κατάλληλων συνθηκών υγείας και υγείας και ασφάλειας.

Ειδικότερα, για τα θέματα υγείας και ασφάλειας, ο Όμιλος επιδιώκει την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας πρόκλησης εργατικού ατυχήματος μέσω της συνεχούς αναγνώρισης της ταυτότητας των κινδύνων, της εκτίμησης της επικινδυνότητας και της εφαρμογής των απαραίτητων μέτρων ελέγχου, αλλά και της δέσμευσης που αναλαμβάνει για διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων σε όλους τους εργασιακούς χώρους και τις περιοχές δραστηριοποίησης. Εφαρμόζοντας ειδικές μελέτες εκτίμησης επαγγελματικού κινδύνου (ΜΕΕΚ), έχουν αναγνωριστεί οι δυνητικοί κίνδυνοι που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλεια για κάθε θέση εργασίας. Πιθανή εμφάνιση περιστατικού εργατικού ατυχήματος δύναται να επιφέρει στον Όμιλο αρνητικές επιδράσεις τόσο σε λειτουργικό επίπεδο (π.χ. διακοπή εργασιών) όσο και σε χρηματοοικονομικό (π.χ. επιβολή προστίμων, αποζημιώσεων και λοιπών κυρώσεων) ενώ παράλληλα να έχει αρνητικές επιδράσεις και στο ανθρώπινο κεφάλαιο του Ομίλου.

Επιπλέον, αναγνωρίζοντας τον ενδεχόμενο κοινωνικό και περιβαλλοντικό κίνδυνο που ενέχει η εκτέλεση των δραστηριοτήτων του Ομίλου για τις εκάστοτε τοπικές κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιείται, διεξάγονται μελέτες επιπτώσεων για την εκτίμηση των πιθανών περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων, πριν την έναρξη κάθε νέας εργασίας, περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της υγείας των κατοίκων των περιοχών δραστηριοποίησης, αλλά και τη διαβούλευση με την τοπική κοινωνία και τους φορείς για θέματα που δυνητικά μπορεί να υποβαθμίσουν την ποιότητα της ζωής των κατοίκων και του περιβάλλοντος.

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ συμμετέχει ενεργά, υποστηρίζει και θεωρεί ως μέγιστη προτεραιότητα την επένδυση στους ανθρώπους του παρέχοντας τους απαραίτητους πόρους για την προαγωγή της συνεχούς βελτίωσης του εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω της διαρκούς εκπαίδευσης τους, της ανάπτυξης των δεξιοτήτων τους, της προάσπισης των δικαιωμάτων τους, της πρόσβαση τους σε ίσες ευκαιρίες και τη στήριξη της διαφορετικότητας μεταξύ αυτών.

Ο Όμιλος συνειδητά φροντίζει για ένα ισορροπημένο και ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, το οποίο επιβραβεύει την καινοτομία, μετέχει στην υλοποίηση του οράματός του, διευρύνει τις διεθνείς προοπτικές και συμβάλλει στην επιχειρηματική επιτυχία και αριστεία. Ο Όμιλος έχει διαμορφώσει ένα εργασιακό περιβάλλον που τοποθετεί στο επίκεντρο τον εργαζόμενο, ακολουθεί ξεκάθαρες διαδικασίες για την ανάπτυξή του και διακρίνεται για την εταιρική κουλτούρα και τις ηθικές αξίες του.

Ίσες ευκαιρίες και Δικαιώματα στην εργασία

Ο Όμιλος διαχειρίζεται με αμεροληψία τα θέματα ανθρώπινου δυναμικού, σε όλα τα στάδια της εκάστοτε συνεργασίας και εξασφαλίζει ότι κάθε εργαζόμενος αντιμετωπίζεται δίκαια και αξιοκρατικά βάσει των ικανοτήτων και της επίδοσής του.

Πιο συγκεκριμένα, η πολιτική του Ομίλου επιβάλλει ίσες αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια θέση εργασίας και δεν αφήνει περιθώριο για διάκριση ούτε για προνομιακή μεταχείριση σε επίπεδο αμοιβών ή παροχών με κριτήριο το φύλο ή άλλα χαρακτηριστικά του εργαζομένου.

Λόγω της φύσης της δραστηριότητας του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, άνδρες συνθέτουν κυρίως το εργατικό δυναμικό του. Ωστόσο, πάγια πολιτική του Ομίλου αποτελεί η αύξηση των ποσοστών αντιπροσώπευσης γυναικών στις εταιρείες του. Ένα βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση είναι η καταγραφή και παρακολούθηση της κατανομής των γυναικών ανά γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησης, ανά ηλικία και ανά εργασιακή βαθμίδα.

Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η αύξηση του ποσοστού των γυναικών στο συνολικό αριθμό εργαζομένων.

Αμοιβές και Παροχές

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ τηρεί την ισχύουσα νομοθεσία στο εκάστοτε περιβάλλον όπου δραστηριοποιείται. Το σύνολο των εργαζομένων του Ομίλου καλύπτεται από το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κοινωνικής ασφάλισης.

Οι αμοιβές και οι παροχές των εργαζομένων προσδιορίζονται από συγκεκριμένη εσωτερική πολιτική που εγγυάται διαφάνεια και αξιοκρατία. Εντός αυτού του πλαισίου ο Όμιλος λειτουργεί με κριτήρια και δείκτες αξιολόγησης σε ό, τι αφορά στη βαρύτητα της θέσης εργασίας, στις ευθύνες και τις αρμοδιότητες κάθε θέσης, στο μορφωτικό υπόβαθρο, στην εμπειρία, στις δεξιότητες, στην ικανότητα υλοποίησης των στόχων και στο επίπεδο επίδοσης και απόδοσης των εργαζομένων.

Ο Όμιλος, έχοντας εξετάσει το κόστος ζωής στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται, προσφέρει υψηλότερες αποδοχές από τις κατώτατες που ορίζει το εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο. Στη συντριπτική τους πλειονότητα οι εργαζόμενοι του Ομίλου αμείβονται με μισθούς που υπερβαίνουν την ελάχιστη προβλεπόμενη νόμιμη αμοιβή. Συγκεκριμένα, στην Ελλάδα η αμοιβή των εργαζομένων που εμπίπτουν στην κατηγορία «εργατοτεχνίτες», είναι κατά μέσο όρο 25% υψηλότερη από την αμοιβή που προβλέπει η συλλογική σύμβαση εργασίας.

Επιπρόσθετες παροχές, όπως εταιρικό όχημα μετακίνησης, φορητός υπολογιστής, εταιρική σύνδεση κινητής τηλεφωνίας κ.α., προβλέπονται και παρέχονται ανάλογα με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις των θέσεων εργασίας.

Κατάρτιση και Εκπαίδευση

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως καθοριστική τη συμβολή του ανθρώπινου δυναμικού στην επίτευξη των στόχων του. Το υψηλό επίπεδο επαγγελματισμού των εργαζομένων, η επιστημονική και τεχνική γνώση που διαθέτουν και η αφοσίωση που επιδεικνύουν στην άσκηση του επαγγέλματός τους δημιουργούν υπεραξία στις προσφερόμενες υπηρεσίες του.

Για τον Όμιλο ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, η επίτευξη των εταιρικών στόχων και στρατηγικών προϋποθέτει την άρτια εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού. Η διατήρηση του κύρους του Ομίλου στην Ελλάδα και η εδραίωση της θέσης του στο εξωτερικό στηρίζονται στις διαπροσωπικές δεξιότητες και την υψηλή τεχνογνωσία των στελεχών του.

Μέσω των ευκαιριών εκπαίδευσης ο Όμιλος ενισχύει την κουλτούρα και το ομαδικό πνεύμα και προωθεί την καινοτομία. Ο Όμιλος εφαρμόζει εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης, τα οποία σχετίζονται με το αντικείμενο της εκάστοτε θέσης, το στρατηγικό σχεδιασμό του και τις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού. Σε ετήσια βάση πραγματοποιούνται εσωτερικές εκπαιδεύσεις από προϊσταμένους, εξειδικευμένους συναδέλφους αλλά και εκπαιδεύσεις από ειδικούς εξωτερικούς φορείς.

Υγεία και Ασφάλεια

Η στρατηγική του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ εμπεριέχει την αδιαπραγμάτευτη αρχή της διασφάλισης της Υγείας και της Ασφάλειας στην εργασία. Αυτή η αρχή αποτελεί προαπαιτούμενο για κάθε επιχειρησιακή δράση του Ομίλου και αφορά εξίσου εργαζόμενους, υπεργολάβους και το δίκτυο των συνεργατών του.

Στόχοι της Πολιτικής για Υγεία και Ασφάλεια

Η διαφύλαξη της Υγείας και της Ασφάλειας αποτελεί προτεραιότητα για τον Όμιλο ο οποίος βελτιώνει διαρκώς το στρατηγικό πλαίσιο εντός του οποίου γίνεται η διαχείριση των θεμάτων που αφορούν στην προστασία της Υγείας και Ασφάλειας όλων των συμμετοχών.
Ο Όμιλος συμμορφώνεται με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας και μέσα από ένα αυστηρό Σύστημα Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας που τηρεί, στοχεύει στον έγκαιρο εντοπισμό και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που αφορούν στο σύνολο των δραστηριοτήτων του. Η Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας αφορά στο σύνολο του Ομίλου και όλους όσοι, έμμεσα ή άμεσα, σχετίζονται με την επιχειρησιακή του λειτουργία.

Η ενίσχυση της Πολιτικής Υγείας και Ασφάλειας και η εξασφάλιση μηδενικών ατυχημάτων είναι συνάρτηση στόχων που σχετίζονται με:

- την εφαρμογή ενός διεθνώς πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας
- την πλήρη συμμόρφωση με τις νομικές και άλλες εθνικές, κοινοτικές και διεθνείς συμβάσεις, οδηγίες και διατάξεις που αφορούν στον τομέα Υγείας και Ασφάλειας
- την υλοποίηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και βελτίωση των δράσεων Υγείας και Ασφάλειας
- τον εντοπισμό των επαγγελματικών κινδύνων και την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης μεθοδολογίας πρόληψης
- την πρόληψη των τραυματισμών, των ασθενειών και των δυσμενών περιστατικών Υγείας και Ασφάλειας
- την παροχή κατάλληλης, επαρκούς εκπαίδευσης στα θέματα Υγείας και Ασφάλειας
- την άμεση διερεύνηση κάθε ατυχήματος / συμβάντος για την αξιολόγηση των παραγόντων που οδήγησαν σε αυτό και τη λήψη προληπτικών μέτρων
- την ενσωμάτωση τεχνολογιών, καλών πρακτικών και διαδικασιών λειτουργίας που εγγυώνται συνθήκες ασφάλειας σε εργαζόμενους, υπεργολάβους και τρίτους

Η έμπρακτη δέσμευση του Ομίλου στα θέματα Υγείας και Ασφάλειας αποδεικνύεται από την εφαρμογή του πιστοποιημένου Συστήματος Διαχείρισης Υγείας και Ασφάλειας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου OHSAS 18001:2007, αλλά και του νέου διεθνούς προτύπου ISO 45001.

Πλαίσιο Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία

Δεδομένου ότι η Υγεία και η Ασφάλεια αποτελούν πρωταρχικό μέλημα για τον Όμιλο ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, η εκπαίδευση και η εταιρική κουλτούρα αναφορικά με τα θέματα αυτά υπηρετούν την υιοθέτηση μίας υπεύθυνης στάσης. Ο Όμιλος ενημερώνει συστηματικά το προσωπικό του, τους υπεργολάβους και τους επισκέπτες σχετικά με τις γενικές αρχές που αφορούν σε εργασιακούς κινδύνους και την πρόληψη αυτών, την προστασία της υγείας και της ασφάλειας όλων.

Στην εξάλειψη των εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών συνηγορεί εκτός από την εκπαίδευση, και η ενσωμάτωση των βασικών αρχών Υγείας και Ασφάλειας στην κουλτούρα εργασίας, γεγονός που καθιστά την ενίσχυση αυτής της κουλτούρας προτεραιότητα για τον Όμιλο.

Συνεργασίες με Γνώμονα την Υγεία και την Ασφάλεια

Η διασφάλιση ενός εργασιακού περιβάλλοντος χωρίς ατυχήματα προϋποθέτει τη συμμόρφωση με τις πολιτικές και τα Συστήματα Διαχείρισης όλων των εμπλεκόμενων μερών. Οι εργολάβοι και οι συνεργάτες, οι προμηθευτές και όλοι οι εμπλεκόμενοι οφείλουν να συμμορφώνονται πλήρως με τις απαιτήσεις που έχει θέσει ο Όμιλος για την Υγεία και την Ασφάλεια.

Τοπική Κοινωνία

Τα σύγχρονα έργα υποδομών και ενέργειας του Ομίλου υπηρετούν τη Βιώσιμη Ανάπτυξη συμβάλλοντας στην κοινωνική ευημερία και τη θετική προβολή της Ελλάδας διεθνώς.

Τα πολλαπλασιαστικά οφέλη από την επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου μεταφράζονται σε χιλιάδες θέσεις εργασίας, στην ενίσχυση της εθνικής οικονομίας και του Α.Ε.Π. μέσα από την καταβολή φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, στην ενίσχυση των τοπικών κοινωνιών μέσα από συνεργασίες με τοπικούς προμηθευτές και παρόχους υπηρεσιών καθώς και στην βελτιστοποίηση της επενδυτικής εικόνας της χώρας μας στο εξωτερικό και στους θεσμικούς επενδυτές. Οι έμμεσες θετικές επιδράσεις των δραστηριοτήτων του Ομίλου εντοπίζονται στην ασφάλεια των μετακινήσεων, την αναβάθμιση των αστικών δομών, την πρόσβαση σε χώρους τέχνης και πολιτισμού, τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των πολιτών και τη διατήρηση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Κάθε δραστηριότητα έχει ένα περιβαλλοντικό αποτύπωμα στην περιοχή όπου εκτελούνται κατασκευαστικά έργα. Μέριμνα του Ομίλου είναι αυτό το αποτύπωμα να είναι το ελάχιστο δυνατό καθώς επίσης και διαχειρίσιμο, ώστε να προστατεύεται το περιβάλλον και να επιτυγχάνεται η πλήρης αποκατάσταση του μετά το πέρας των εργασιών.

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης

Κοινωνική Συνεισφορά

Το 2018 ο Όμιλος διατήρησε τις συνεργασίες του και πολλαπλασίασε τη σημαντική αξία που δημιουργεί μέσα από ένα ευρύ δίκτυο συνεργασιών και συμμετοχών σε συνέργειες. Πιστός στο όραμά του για ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας, ο Όμιλος συνεχίζει να τονώνει τις τοπικές κοινωνίες, εστιάζοντας κυρίως στους ακόλουθους τομείς κοινωνικής υποστήριξης:

1. Υποδομές

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και οι θυγατρικές του στηρίζουν ουσιαστικά την ελληνική περιφέρεια και υλοποιούν μια σειρά από δράσεις οι οποίες έχουν άμεσο, ορατό και ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Το 2018, ο Όμιλος ανέλαβε να υλοποιήσει έργα υποδομής και να ολοκληρώσει παρεμβάσεις για τη βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων σε περιοχές που επλήγησαν από ακραία καιρικά φαινόμενα καθώς και στις περιοχές όπου δραστηριοποιείται, αξίας € 540.000.

2. Απασχόληση

Ο Όμιλος δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και τη δημιουργία επαγγελματικών προοπτικών. Στο πλαίσιο αυτό χρηματοδοτεί συστηματικά αριστούχους μεταπτυχιακούς φοιτητές, ενώ κάθε χρόνο παρέχει και τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης νέων μέσα στην εταιρεία.

3. Υποστήριξη σε Είδος, Οικονομική Ενίσχυση και Δωρεές

Οι χορηγικές δράσεις και οι δωρεές του Ομίλου επικεντρώνονται κατά κύριο λόγο σε προγράμματα για την παιδεία, την εκπαίδευση, τις τέχνες και τον αθλητισμό. Οι χορηγίες απευθύνονται στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η δημιουργία νέων ευκαιριών, αποτελούν τα βασικά κίνητρα του Ομίλου για την υποστήριξη δράσεων αλληλεγγύης.

Το 2018 οι εταιρείες του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ πραγματοποίησαν ένα μεγάλο πρόγραμμα κοινωνικής υποστήριξης και διανομής οικονομικής αξίας που μέσα από χορηγικές δράσεις, δωρεές και έργα υποδομής ξεπέρασε το 2018 το €1,5 εκατ.

Η κοινωνική προσφορά του Ομίλου για το 2018 περιλάμβανε μεταξύ άλλων:

- Δωρεάν κατασκευή έργων υποδομής και παρεμβάσεις για τη βελτίωση της καθημερινότητας των κατοίκων στις περιοχές που μας φιλοξενούν
- Στοχευμένες δράσεις σε σχολεία, καθώς και χορηγικά προγράμματα προς αθλητικούς και πολιτιστικούς συλλόγους σε περιοχές όπου δραστηριοποιούμαστε στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Προγράμματα στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας και παροχής υποτροφιών σε νέους και νέες, υποστήριξη επιστημονικών ερευνητικών προγραμμάτων, συνεδρίων κ.ά.
- Οικονομική στήριξη Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και Κρατικών Φορέων που επικεντρώνουν τη δράση τους στη βελτίωση της ποιότητας ζωής ευπαθών κοινωνικών ομάδων (ΕΛΙΖΑ, Γιατροί Χωρίς Σύνορα) καθώς και στοχευμένες δωρεές προς την Ελληνική Αστυνομία και την Πυροσβεστική Υπηρεσία
- Υποστήριξη δράσεων για τον πολιτισμό

GRI 102-8: Πληροφορίες εργαζομένων

ΕΛΛΑΔΑ

Αριθμός εργαζομένων κατά σύμβαση εργασίας	2018			2017		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αορίστου Χρόνου	1.996	724	2.720	2.352	680	3.032
Ορισμένου Χρόνου	42	33	75	9	4	13
Ελεύθεροι Επαγγελματίες	436	98	534	466	113	579
ΣΥΝΟΛΟ	**2.474**	**855**	**3.329**	**2.827**	**797**	**3.624**

Αριθμός εργαζομένων κατά τύπο εργασίας	2018			2017		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Πλήρους Απασχόλησης	2.019	713	2.732	2.352	671	3.023
Μερικής Απασχόλησης	19	44	63	9	13	22
ΣΥΝΟΛΟ	**2.038**	**757**	**2.795**	**2.361**	**684**	**3.045**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ*

Αριθμός εργαζομένων κατά σύμβαση εργασίας	2018			2017		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αορίστου Χρόνου	1.641	127	1.768	1.810	126	**1.936**
Ορισμένου Χρόνου	8	2	10	11	10	**21**
ΣΥΝΟΛΟ	**1.649**	**129**	**1.778**	**1.821**	**136**	**1.957**

Αριθμός εργαζομένων κατά τύπο εργασίας	2018			2017		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Πλήρους Απασχόλησης	1.646	125	**1.771**	1.818	133	**1.951**
Μερικής Απασχόλησης	3	4	**7**	3	3	**6**
ΣΥΝΟΛΟ	**1.649**	**129**	**1.778**	**1.821**	**136**	**1.957**

**Τα στοιχεία Εξωτερικού περιλαμβάνουν τις ακόλουθες χώρες δραστηριοποίησης: Κύπρος, Αλβανία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Βόρεια Μακεδονία, Μπαχρέιν, Σαουδική Αραβία, Κατάρ, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ιράκ, Η.Π.Α.*

102-41: Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας
ΕΛΛΑΔΑ*

	2018			2017		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός εργαζομένων που καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας	2.038	757	2.795	2.361	684	3.045
Αριθμός εργαζομένων που δεν καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας	0	0	0	0	0	0
Ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις εργασίας	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

**Τα στοιχεία που αφορούν στις συλλογικές συμβάσεις Εξωτερικού θα δημοσιοποιηθούν στην έκθεση βιώσιμης ανάπτυξης*

GRI 401-1: Νέες προσλήψεις και αποχωρήσεις εργαζομένων
ΕΛΛΑΔΑ*

Αριθμός νέων προσλήψεων	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
2018	83	32	**115**	226	60	**286**	82	9	**91**
2017	102	28	**130**	254	61	**315**	59	5	**64**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ**

Ποσοστό νέων προσλήψεων	2018								
	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός νέων προσλήψεων	18	2	**20**	376	16	**392**	37	5	**42**
Συνολικός αριθμός εργαζομένων	270	24	**294**	1.242	95	**1.337**	137	10	**147**
Ποσοστό νέων προσλήψεων (%)	**7%**	**8%**	**7%**	**30%**	**17%**	**29%**	**27%**	**50%**	**29%**

Ποσοστό νέων προσλήψεων	2017								
	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός νέων προσλήψεων	25	1	**26**	64	2	**66**	11	1	**12**
Συνολικός αριθμός εργαζομένων	389	30	**419**	1.278	98	**1.376**	154	8	**162**
Ποσοστό νέων προσλήψεων (%)	**6%**	**3%**	**6%**	**5%**	**2%**	**5%**	**7%**	**13%**	**7%**

** Για την Ελλάδα δημοσιοποιείται μόνο ο απόλυτος αριθμός προσλήψεων και αποχωρήσεων για τα έτη 2018 και 2017. Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τα ποσοστά προσλήψεων και αποχωρήσεων θα περιλαμβάνει η έκθεση βιώσιμης ανάπτυξης*

*** Τα στοιχεία Εξωτερικού περιλαμβάνουν τις ακόλουθες χώρες δραστηριοποίησης: Κύπρος, Αλβανία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Βόρεια Μακεδονία, Μπαχρέιν, Σαουδική Αραβία, Κατάρ, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ιράκ, Η.Π.Α.*

ΕΛΛΑΔΑ

Αριθμός αποχωρήσεων υπαλλήλων	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
2018	64	10	**74**	278	33	**311**	147	6	**153**
2017	78	19	**97**	398	42	**440**	270	5	**275**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ*

Ποσοστό αποχωρήσεων	2018								
	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός αποχωρήσεων	140	2	**142**	410	19	**429**	53	3	**56**
Συνολικός αριθμός εργαζομένων	270	24	**294**	1.242	95	**1.337**	137	10	**147**
Ποσοστό αποχωρήσεων (%)	**52%**	**8%**	**48%**	**33%**	**20%**	**32%**	**39%**	**30%**	**38%**

Ποσοστό αποχωρήσεων	2017								
	<30 ετών			30-50 ετών			>50 ετών		
	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Αριθμός αποχωρήσεων	358	3	**361**	676	8	**684**	41	2	**43**
Συνολικός αριθμός εργαζομένων	389	30	**419**	1.278	98	**1.376**	154	8	**162**
Ποσοστό αποχωρήσεων (%)	**92%**	**10%**	**86%**	**53%**	**8%**	**50%**	**27%**	**25%**	**27%**

**Τα στοιχεία Εξωτερικού περιλαμβάνουν τις ακόλουθες χώρες δραστηριοποίησης: Κύπρος, Αλβανία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Βόρεια Μακεδονία, Μπαχρέιν, Σαουδική Αραβία, Κατάρ, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ιράκ, Η.Π.Α.*

GRI 403-2: Δείκτες υγείας και ασφάλειας εργαζομένων

Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ - Ελλάδα και Εξωτερικό*

	2018						2017					
	α) Υπάλληλοι			β) Λοιποί εργαζόμενοι			α) Υπάλληλοι			β) Λοιποί εργαζόμενοι		
	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο
Συνολικός αριθμός τραυματισμών κατά την εξεταζόμενη περίοδο	8	1	**9**	15	0	**15**	35	0	**35**	42	0	**42**
Συνολικός αριθμός χαμένων ημερών εργασίας κατά την εξεταζόμενη περίοδο	249	30	**279**	**n/a**			844	0	**844**	**n/a**		
Συνολικός αριθμός θανάτων που σχετίζονται με την εργασία	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**

Στον υπολογισμό των τραυματισμών δε λαμβάνονται υπόψιν ατυχήματα μικρής έκτασης (π.χ. πρώτες βοήθειες)
Στον υπολογισμό χαμένων ημερών εργασίας υπολογίζονται οι εργάσιμες ημέρες. Οι χαμένες ημέρες εργασίας υπολογίζονται από την επομένη του ατυχήματος.
**Εξαιρείται από τον Υπολογισμό των στοιχείων η εταιρεία ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή.*

GRI 404-1: Μέσος όρος ωρών εκπαίδευσης εργαζομένων

ΕΛΛΑΔΑ

Ανά Λειτουργία		2018			2017		
		Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Μέσος Όρος. ωρών κατάρτισης	Διοικητικό προσωπικό	9,4	5,6	**7,2**	9,9	3,4	**6,1**
	Τεχνικοί	10,8	0,0	**10,6**	10,2	0,0	**10,1**
	Εργατοτεχνίτες – λοιποί	6,2	0,0	**6,2**	19,8	0,0	**19,8**
ΣΥΝΟΛΟ	**Μ.Ο. ωρών κατάρτισης**	**8,9**	**5,6**	**7,4**	**12,6**	**3,4**	**8,4**

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ*

Ανά Βαθμίδα		2018			2017		
		Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Μέσος Όρος. ωρών κατάρτισης	Ανώτερα Διοικητικά Στελέχη	0,8	0,0	**0,8**	0,0	0,0	**0,0**
	Μεσαία Στελέχη	4,7	10,5	**5,0**	3,3	0,0	**3,3**
	Λοιποί Υπάλληλοι	2,1	1,2	**2,0**	1,7	0,7	**1,6**
ΣΥΝΟΛΟ	**Μ.Ο. ωρών κατάρτισης**	**2,1**	**1,4**	**2,1**	**1,7**	**0,7**	**1,6**

Ανά Λειτουργία		2018			2017		
		Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο	Άνδρας	Γυναίκα	Σύνολο
Μέσος Όρος. ωρών κατάρτισης	Διοικητικό προσωπικό	2,4	2,6	**2,4**	1,6	1,4	**1,5**
	Τεχνικοί	1,9	0,0	**1,9**	1,9	0,0	**1,9**
	Εργατοτεχνίτες - λοιποί	2,3	0,9	**2,1**	1,7	0,6	**1,6**
ΣΥΝΟΛΟ	**Μ.Ο. ωρών κατάρτισης**	**2,2**	**1,4**	**2,1**	**1,7**	**0,7**	**1,6**

**Τα στοιχεία Εξωτερικού περιλαμβάνουν τις ακόλουθες χώρες δραστηριοποίησης: Κύπρος, Αλβανία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Βόρεια Μακεδονία, Μπαχρέιν, Σαουδική Αραβία, Κατάρ, Ιράκ, Η.Π.Α. Ο Μέσος όρος ωρών κατάρτισης έχει υπολογιστεί επί των εργαζομένων που συμμετείχαν στις εκπαιδεύσεις και όχι επί του συνόλου των εργαζομένων.*

Περιβαλλοντική Διαχείριση

Κυριότεροι κίνδυνοι και διαχείριση αυτών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει και ιεραρχεί συστηματικά τους περιβαλλοντικούς κινδύνους που συνδέονται με τις δραστηριότητές των εταιρειών του και οι οποίοι ενδέχεται να προκαλέσουν αρνητικές επιδράσεις τόσο στα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. τοπικές κοινωνίες) όσο και στο ευρύτερο φυσικό περιβάλλον. Η στρατηγική μείωσης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ακολουθεί τον ακόλουθο βασικό κύκλο:

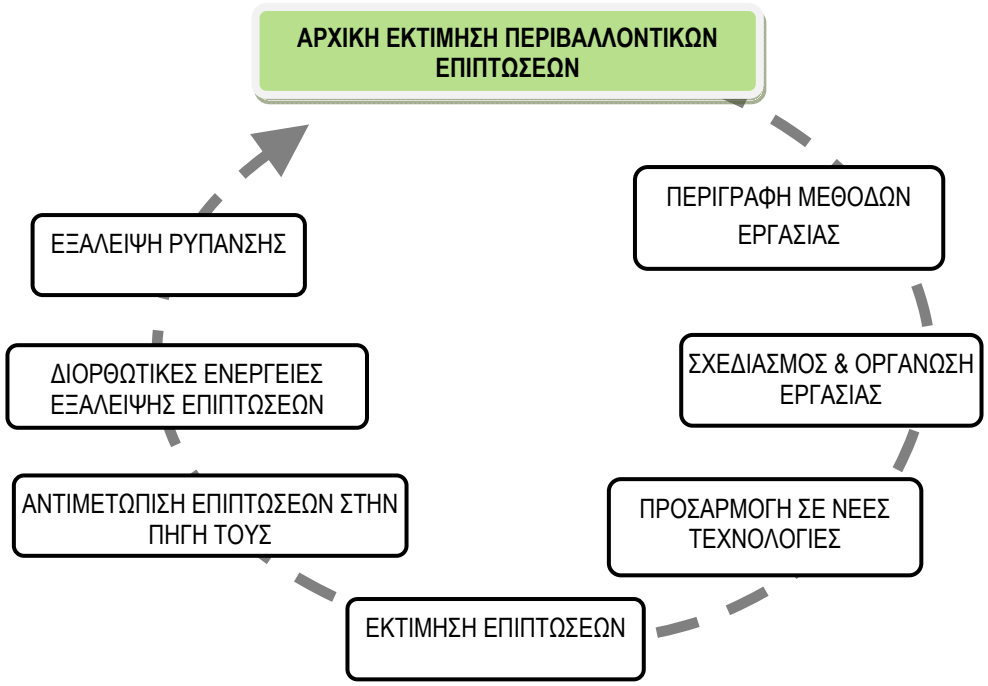

Επιπλέον, ο Όμιλος αναγνωρίζει τους κινδύνους που συνδέονται με το φαινόμενο της Κλιματικής Αλλαγής, η οποία σε ένα βαθμό καθορίζει και την επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου, μέσα από τη στρατηγική ανάπτυξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά και υιοθέτησης μέτρων μείωσης του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος. Οι κίνδυνοι αυτοί δύνανται να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου (π.χ. ανάγκη για ραγδαία απεξάρτηση από συμβατικές πηγές ενέργειας, αυξημένα κόστη λειτουργίας για την υιοθέτηση νεών τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον, ρυθμιστικές και άλλες κανονιστικές κυρώσεις λόγω αυξημένων απαιτήσεων)

Πολιτικές δέουσας επιμέλειας και λοιπές πολιτικές

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής του Ομίλου και γίνεται ορατή μέσα από τις πολιτικές, στρατηγικές και επιχειρηματικές του αποφάσεις και δράσεις. Υιοθετώντας μία υπεύθυνη στάση, ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ καταβάλει συνεχείς προσπάθειες για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των δραστηριοτήτων του, μέσω της υπεύθυνης διαχείρισης των πόρων που χρησιμοποιεί, καθώς και της υιοθέτησης μίας ευρύτερα υπεύθυνης περιβαλλοντικής συμπεριφοράς, που αφορά στο σύνολο των δραστηριοτήτων του, αλλά και στον κύκλο ζωής των προϊόντων του.

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αποτελεί αναγκαιότητα και όχι πολυτέλεια και ο Όμιλος επικεντρώνεται στη μετάβαση σε μια οικονομία που θα εξαρτάται λιγότερο από ορυκτά καύσιμα και θα εξασφαλίζει βιώσιμες πόλεις και κοινωνίες. Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διαθέτει την τεχνογνωσία και τη θέληση να αξιοποιήσει τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής προς όφελος της Βιώσιμης Ανάπτυξης και της Πράσινης Οικονομίας.

Αν και η κλιματική αλλαγή επηρεάζει όλους σχεδόν τους τομείς δραστηριότητας του Ομίλου, οι επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργούνται, μπορούν να συμβάλουν τόσο στην οικονομική ανάπτυξη του Ομίλου όσο και στον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων της. Με την κατασκευή έργων αντλησιοταμίευσης που θα διασφαλίσουν το ενεργειακό σύστημα της χώρας επιτρέποντας την αποθήκευση καθαρής ενέργειας, τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων που αξιοποιούν τεχνολογίες αιχμής με καινοτόμα κατασκευαστικά έργα και νέους αυτοκινητόδρομους διεθνών προδιαγραφών, ο Όμιλος ανταποκρίνεται στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και δημιουργεί πολλαπλασιαστική αξία από τη λειτουργία του.

Περιβαλλοντική Στρατηγική

Η περιβαλλοντική στρατηγική του Ομίλου προβλέπει:

- την τήρηση των νομικών και άλλων κανονιστικών και ρυθμιστικών απαιτήσεων
- την εφαρμογή και αναβάθμιση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
- την πρόληψη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών
- την περιβαλλοντική εκπαίδευση των εργαζομένων και την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων μερών
- την ολοκληρωμένη διαχείριση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος (φυσικοί πόροι, ενέργεια, χρήση υλικών, απόβλητα) του συνόλου των δραστηριοτήτων
- τις συνέργειες για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την καλλιέργεια ευρύτερης περιβαλλοντικής κουλτούρας

Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος δρα στοχευμένα, λαμβάνοντας μέτρα που οδηγούν αποδεδειγμένα σε μείωση του συνολικού περιβαλλοντικού του αποτυπώματος.
Εφαρμόζοντας ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, ο Όμιλος καταγράφει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων του και συνεπώς είναι σε θέση να λάβει εγκαίρως αναγκαία μέτρα, με σκοπό τον περιορισμό του περιβαλλοντικού του αποτυπώματος και τη διαρκή βελτίωση της επίδοσής του.

Επιθεωρήσεις για την Προστασία του Περιβάλλοντος

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ διενεργεί ετήσιες επιθεωρήσεις, σε όλες τις λειτουργικές του δραστηριότητες, προκειμένου να πληροί τους όρους των εξωτερικών πιστοποιήσεων, των εσωτερικών συστημάτων και των νομικών και λοιπών κανονισμών.

Οι εσωτερικές επιθεωρήσεις στοχεύουν σε:

- αξιολόγηση του βαθμού ανταπόκρισης στις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας
- αξιολόγηση του βαθμού ανταπόκρισης στις απαιτήσεις των πελατών του Ομίλου
- αξιολόγηση του βαθμού τήρησης των υποχρεώσεων των συστημάτων από τις εταιρείες του Ομίλου
- αξιολόγηση του βαθμού ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του διεθνούς προτύπου ISO 14001:2015
- εντοπισμό σημείων που χρήζουν βελτίωσης και ενίσχυσης
- βελτίωση της εφαρμογής των Συστημάτων Διαχείρισης και Διαχείρισης Ρίσκου

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση Εργαζομένων

Η σωστή ενημέρωση και η συστηματική εκπαίδευση των εργαζομένων του Ομίλου αποτελούν προϋποθέσεις για την πρόληψη και τον περιορισμό των επιπτώσεων στο περιβάλλον. Επιδιώκοντας την καλλιέργεια εταιρικής κουλτούρας σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και τη βελτίωση του συνολικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος, ο Όμιλος προγραμματίζει σε ετήσια βάση εκπαιδεύσεις περιβαλλοντικού περιεχομένου.

Η θεματολογία εκπαίδευσης ανταποκρίνεται τόσο στις ανάγκες και τις απαιτήσεις των έργων που αναλαμβάνει ο Όμιλος, όσο και στους ρόλους και τα καθήκοντα των εργαζομένων. Για λόγους ισορροπίας και εύρυθμης λειτουργίας του Ομίλου, παρέχεται πλήρης ενημέρωση και στους επισκέπτες των εργοταξίων.

Την υλοποίηση των εκπαιδεύσεων αναλαμβάνει η Διεύθυνση Περιβάλλοντος αλλά και εξωτερικοί φορείς. Σε όλα τα εργοτάξια και στα κεντρικά γραφεία τηρείται λεπτομερές αρχείο εκπαιδεύσεων.

Υπεύθυνη Διαχείριση της Ενέργειας

Οι δραστηριότητες του Ομίλου, με έμφαση στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ και στη δημιουργία ενός αποκεντρωμένου συστήματος μονάδων παραγωγής ενέργειας, εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε καθαρή ενέργεια, βελτιώνουν την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και την ενεργειακή αποδοτικότητα, με συνέπεια να περιορίζονται οι δυσμενείς συνέπειες από την καύση ορυκτών καυσίμων στο περιβάλλον.

Σε ότι αφορά τη λειτουργία του, ο Όμιλος κατανοεί ότι μόνο μέσα από τη συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση της κατανάλωσης ενέργειας σε γραφεία και εργοτάξια θα μπορέσει να αξιολογήσει τις ενεργειακές ανάγκες του και να προχωρήσει στο μετριασμό της κατανάλωσης ενέργειας των δραστηριοτήτων του.

Στόχος του Ομίλου για το 2019 είναι να συνεχίσει την ενσωμάτωση ακόμη περισσότερων μονάδων και εταιρειών στη διαδικασία συλλογής στοιχείων, καθώς και να διευρύνει και να εμβαθύνει περαιτέρω τη μεθοδολογία που εφαρμόζει σχετικά με τη συλλογή των στοιχείων αυτών.

Παρακολούθηση και Μετριασμός των Αέριων Εκπομπών

Ο Όμιλος ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ δραστηριοποιείται ενεργά στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, η οποία περιορίζει σημαντικά τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και μέσω της θυγατρικής του, ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, συμβάλει στη μείωση εκπομπών αερίων που εκλύονται στο περιβάλλον. Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τις εκπομπές αερίων από τη λειτουργία του ως αναπόσπαστο κομμάτι της περιβαλλοντικής του πολιτικής.

Παράλληλα, ο Όμιλος αποτυπώνει και επικοινωνεί τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων του, μέσα από τα ηλεκτρονικά και έντυπα μέσα που διαθέτει (Έκθεση Ε.Κ.Ε., ιστοσελίδα, δελτία τύπου κ.α.), προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του.

Προστασία της Βιοποικιλότητας

Ο Όμιλος, αναγνωρίζει ότι μέσα από την επιχειρηματική του δραστηριότητα επιδρά στη βιοποικιλότητα, και γι' αυτό το λόγο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες που συνδέονται άμεσα με την προστασία αυτής. Μέρος των δραστηριοτήτων του (αυτοκινητόδρομοι, αιολικά πάρκα και υδροηλεκτρικά έργα) πραγματοποιείται εντός περιοχών οι οποίες γειτνιάζουν με προστατευόμενες περιοχές ή χαρακτηρίζονται από υψηλής αξίας βιοποικιλότητα.

Η διαφύλαξη της βιοποικιλότητας απαιτεί σχεδιασμό και ολοκληρωμένη διαχείριση, αξιοποίηση της βέλτιστης επιστημονικής γνώσης και διαθέσιμης τεχνογνωσίας και περιλαμβάνεται σε όλες τις Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, με κριτήρια εφαρμογής πολλές φορές υψηλότερα από τις επιταγές της νομοθεσίας.

Στο πλαίσιο της προστασίας της βιοποικιλότητας ο Όμιλος:

- Μελετά επισταμένα τις προστατευόμενες περιοχές και το βιολογικό πλούτο των οικοσυστημάτων, από τα οποία διέρχονται ή με τα οποία γειτνιάζουν τα έργα του
- Εφαρμόζει πιστά τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους του εκάστοτε έργου
- Εκπαιδεύει εργαζόμενους και επισκέπτες στη διαφύλαξη και ορθή διαχείριση της βιοποικιλότητας
- Αναγνωρίζει ότι οι δραστηριότητές του είναι επιβαρυντικές για το περιβάλλον και διαχειρίζεται ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά ενδεχόμενες επιπτώσεις
- Εφαρμόζει πρακτικές περιβαλλοντικής αποκατάστασης όπου είναι απαραίτητο
- Αναγνωρίζει ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί σοβαρή απειλή για τη βιοποικιλότητα

Αποτελέσματα των παραπάνω πολιτικών και μη χρηματοοικονομικοί δείκτες επίδοσης*

- Ο Όμιλος εφαρμόζει το πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001 για τις περισσότερες θυγατρικές του: ΤΕΡΝΑ, TERNA S.A. ABU DHABI, ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ, Νέα Οδός, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΗΡΩΝ, ΓΕΚ Services, ΗΛΙΟΧΩΡΑ
- Με την επιχειρηματική του δραστηριότητα, και ως ο μεγαλύτερος Έλληνας παραγωγός ενέργειας από ΑΠΕ με εγκατεστημένα περισσότερα από 1.000 MW το 2018 παρήγαγε 2.714.864 MWh αποτρέποντας την έκκληση 1.989.263 τόνων διοξείδιού του άνθρακα (CO_2) στην ατμόσφαιρα.

Κατανάλωση ενέργειας

Πηγή	Κατανάλωση		Μονάδα
	2018	2017	
Συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας εντός του οργανισμού	58.607.525	76.514.875	kWh
Πετρέλαιο Κίνησης (Αυτοκίνητα + Μηχανήματα Έργου)	228.463	658.177	GJ

GRI 305-1: Άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου

Άμεσες (Scope 1) εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (t CO_2)		
	2018	2017
ΣΥΝΟΛΟ	610.967	490.960

GRI 306-2: Απόβλητα κατά τύπο και μέθοδο απόρριψης

Συνολικό Βάρος Επικινδύνων Αποβλήτων			
Μέθοδος Απόρριψης	Βάρος		Μονάδα
	2018	2017	
Ανακύκλωση	125,6	99,5	t
Επαναχρησιμοποίηση	26,6	6,1	t
Ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης ενέργειας	15,8	435,2	t
Αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού***	151,1	0	t

Συνολικό Βάρος Μη-Επικινδύνων Αποβλήτων			
Μέθοδος Απόρριψης	Βάρος		Μονάδα
	2018	2017	
Ανακύκλωση	1.031	1.533	t
Για αποκατάσταση ΧΥΤΑ	33.939**	0	t
Υγειονομική ταφή	96	279	t
Αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού***	15.839	0	t
Διαχείριση μέσω αδειοδοτημένων φορέων	6.157	102.613	t

**Ορισμένα μεγέθη για το 2018 εμφανίζουν σημαντικές αποκλίσεις από το προηγούμενο έτος, διότι το 2017 βρίσκονταν σε εξέλιξη τα έργα κατασκευής των μεγάλων αυτοκινητοδρόμων.*
*** Η ποσότητα αφορά στην αποκατάσταση των ΧΥΤΑ Τεμπλονίου και Λευκίμης στην Κέρκυρα.*
****Η αποθήκευση στις εγκαταστάσεις του οργανισμού επικίνδυνων και μη-επικίνδυνων αποβλήτων οφείλεται στην προσωρινή αποθήκευση των αποβλήτων, έως ότου συλλεχθεί ικανός όγκος, προκειμένου να καταστεί διαχειρίσιμος από τον αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης.*

Η. Προβλεπόμενη πορεία και Εξέλιξη

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των επιμέρους κλάδων, οι προοπτικές του Ομίλου, παρά το γεγονός της υπάρχουσας οικονομικής κρίσης, διαγράφονται θετικές.
Η διαφοροποίηση στις δραστηριότητες του Ομίλου προσφέρει επιμερισμό του κινδύνου και μικρότερη εξάρτηση της κερδοφορίας από συγκεκριμένους τομείς.

Το έτος 2019 η ΓΕΚΤΕΡΝΑ θα συνεχίσει την εφαρμογή της στρατηγικής της για συνεχή ανάπτυξη στην Ελληνική και στις διεθνείς αγορές στον Τομέα των ΑΠΕ, στον Τομέα των Παραχωρήσεων και τον Κατασκευαστικό Τομέα. Στόχος είναι να διατηρήσει την ηγετική της θέση στον ελληνική αγορά και να επιδιώξει την βιώσιμη ανάπτυξή της στις αγορές του εξωτερικού ώστε να επιτυγχάνει ικανοποιητική διασπορά του επιχειρηματικού κινδύνου και να διατηρεί την απόδοση των κεφαλαίων της σε ικανοποιητικό επίπεδο. Οι προοπτικές επίτευξης των στόχων που αναλογούν στο 2019 είναι θετικές δεδομένου ότι:

Στον Ενεργειακό Τομέα :
Το τέταρτο τρίμηνο του 2019 αναμένεται η ολοκλήρωση και έναρξη λειτουργίας του νέου αιολικού πάρκου (FLUVANNA II) ισχύος 158 MW στο Τέξας των ΗΠΑ.
Εντός του 2019, προτίθεται να ξεκινήσει η κατασκευή αιολικών πάρκων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, συνολικής ισχύος 151MW, ενώ παράλληλα εξετάζεται η υλοποίηση νέων επενδύσεων ΑΠΕ συνολικής δυναμικότητας 200MW.
Αν αρθούν οι τεράστιες καθυστερήσεις/παραλήψεις των αρμοδίων πολιτειακών φορέων, ο Όμιλος προτίθεται να ξεκινήσει εντός του 2019 περαιτέρω επενδύσεις αξίας έως και 1,2 δις ευρώ

Στον Τομέα των Παραχωρήσεων:
Εντός του 2019 θα ξεκινήσει η Κατασκευή του Νέου Αεροδρομίου Καστελίου, το οποίο θα αποπερατωθεί το 2023 όπου θα αρχίσει και η εκμετάλλευσή του.

Στον Τομέα των Κατασκευών:
Το ανεκτέλεστο των συμβάσεων το οποίο ανέρχεται σε 1,6 δις ευρώ την 31.12.2018, το οποίο θα αυξηθεί με την ανάληψη νέων έργων προς εκτέλεση, μεταξύ των οποίων και το προς κύρωση από την Βουλή έργο της Κατασκευής του Αεροδρομίου Καστελίου, κατασκευαστικού αντικειμένου 480 εκατ. ευρώ.

Βεβαίως, παρά τις ανωτέρω θετικές προοπτικές, η Διοίκηση γνωρίζει ότι εξωγενείς παράγοντες, όπως οι πολιτικές εξελίξεις που γίνονται αιτία λήψης σημαντικών αποφάσεων, ιδιαίτερα σε προεκλογικές περιόδους ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την λειτουργία της αγοράς και να προκαλέσουν νέες καθυστερήσεις στην υλοποίηση του επενδυτικού προγράμματος του Ομίλου στην Ελλάδα. Για να αντιμετωπιστεί αυτό το ενδεχόμενο και να μετριαστούν οι αρνητικές του επιπτώσεις επί των οικονομικών μεγεθών του Ομίλου, η Διοίκηση εξακολουθεί να εξετάζει την επέκταση της δραστηριότητας του Ομίλου στο εξωτερικό, παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις στην Ελληνική οικονομία, συνομιλεί και συνεργάζεται με χρηματοοικονομικούς παράγοντες και ειδικούς αναλυτές των διεθνών αγορών και, σε άμεση, συνεχή και συστηματική συνεργασία με τα αρμόδια διευθυντικά στελέχη του Ομίλου, σχεδιάζει και εφαρμόζει μέτρα αντιμετώπισης κάθε εντοπιζόμενου κινδύνου.

Αποτέλεσμα της ανωτέρω στρατηγικής είναι ότι η Εταιρεία, κατά την ημερομηνία αναφοράς των ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, διατηρεί ικανοποιητική κεφαλαιακή επάρκεια, κερδοφορία και ρευστότητα, συνεχίζει να είναι απόλυτα συνεπής έναντι των υποχρεώσεών της προς προμηθευτές, Δημόσιο, ασφαλιστικούς οργανισμούς κ.λπ. πιστωτές και υλοποιεί με επιτυχία το επενδυτικό της πρόγραμμα.

Θ. Ίδιες Μετοχές

Την 31.12.2017, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ, κατείχε άμεσα και έμμεσα μέσω των θυγατρικών της συνολικά 6.508.154 ίδιες μετοχές, ήτοι ποσοστό 6,2927% του μετοχικού κεφαλαίου.

Την 26η Φεβρουαρίου 2018 η Εταιρεία, προς υλοποίηση της από 07.07.2014 απόφασης της Α΄ Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, διέθεσε σε επτά (7) Διοικητικά Στελέχη της Εταιρείας, έναντι άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, συνολικά 1.350.000 ίδιες μετοχές οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 1,3053% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, έναντι συνολικού τιμήματος 769.500,00 ευρώ.

Η Εταιρεία ενημέρωσε το Επενδυτικό Κοινό, ότι κατόπιν συναλλαγής αγοράς ιδίων μετοχών στις 15.06.2018, το σύνολο των ιδίων μετοχών που κατείχε η Εταιρεία άμεσα αλλά και έμμεσα, μέσω των μετοχών που κατέχουν Θυγατρικές της Εταιρείες, ανήλθε του ορίου του 5% και πλέον συγκεκριμένα η άμεση συμμετοχή ανήλθε σε 3.867.114 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 3,7391% και ο συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών άμεσα και έμμεσα σε 5.172.154, ήτοι ποσοστό 5,0010%.

Την 27η Σεπτεμβρίου 2018 η Εταιρεία προς υλοποίηση της από 07.07.2014 απόφασης της Α΄ Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, διέθεσε σε επτά (7) Διοικητικά Στελέχη της Εταιρείας, έναντι άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, συνολικά 400.000 ίδιες μετοχές οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 0,3868% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, έναντι συνολικού τιμήματος 228.000,00 ευρώ.
Κατόπιν της ως άνω συναλλαγής οι ίδιες μετοχές που κατείχε η Εταιρεία άμεσα και έμμεσα κατήλθαν του ορίου του 5% και ο αριθμός των ιδίων μετοχών, άμεσα, μετά την συναλλαγή της 27.09.2018 μειώθηκε σε 3.533.898, ήτοι ποσοστό 3,4169%
Ο αριθμός ιδίων μετοχών στην κατοχή θυγατρικών παρέμεινε αμετάβλητος.
Συνολικός αριθμός ιδίων μετοχών άμεσα και έμμεσα μετά την συναλλαγή της 27.09.2018 ανήλθε σε 4.838.938, ήτοι ποσοστό 4,6788%.

Την 31η Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία κατείχε άμεσα 3.828.652 ίδιες μετοχές δηλαδή ποσοστό 3,7019%, αξίας κτήσης 10.158.848 εκατ. ευρώ.

Η θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατέχει συνολικά 688.205 μετοχές, ήτοι ποσοστό 0,6654%. Η θυγατρική εταιρεία ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ, κατέχει 616.835 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 0,5964%.

Στις 31.12.2018 η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ κατείχε άμεσα και έμμεσα μέσω των θυγατρικών της συνολικά 5.133.692 ίδιες μετοχές ήτοι ποσοστό 4,9638% του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Ι. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Κατωτέρω παρατίθενται οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας και του Ομίλου με συνδεμένα μέρη, για την περίοδο 1.1-31.12.2018:

Πωλήσεις-Εισροές Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεις υπηρεσιών συμβούλου	Πωλήσεις υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης	Έσοδα μισθωμά-των	Έσοδα μερισμάτων και συναφή κέρδη	Έσοδα τόκων	Εισροές από Δάνεια	Μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**14.007.896,47**	235.269,86	183.878,32	480.768,44	0,00	1.098.209,85	12.009.770	0,00
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**24.550.958,51**	0,00	99.216,28	172.249,20	24.279.493,03	0,00	0,00	0,00
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ Α.Ε.	Θυγατρική	**130.491,75**	0,00	36.000,00	0,00	94.491,75	0,00	0,00	0,00
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**1.113.465,44**	0,00	78.000,00	0,00	0,00	4.620,00	1.030.845,44	0,00
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**175.466,66**	0,00	0,00	0,00	0,00	175.466,66	0,00	0,00
ΓΕΚ SERVICES ΑΕΤΕ	Θυγατρική	**24.203,44**	0,00	0,00	0,00	8.411,44	15.792,00	0,00	0,00
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**39.388,25**	0,00	0,00	38.880,00	508,25	0,00	0,00	0,00
ROM GEK CONSTRUCTION SRL	Θυγατρική	**19.425,10**	0,00	0,00	0,00	0,00	19.425,10	0,00	0,00
ICON BOROVETS EOOD	Θυγατρική	**388.091,67**	0,00	0,00	0,00	0,00	138.091,67	250.000,00	0,00
ΒΙΠΑ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	Θυγατρική	**157.920,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	157.920,00	0,00	0,00

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεις υπηρεσιών συμβούλου	Πωλήσεις υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης	Έσοδα μισθωμά-των	Έσοδα μερισμάτων και συναφή κέρδη	Έσοδα τόκων	Εισροές από Δάνεια	Μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου
ICON EOOD (BULGARIA)	Θυγατρική	**221.089,49**	0,00	0,00	0,00	0,00	221.089,49	0,00	0,00
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Θυγατρική	**6.817,54**	0,00	500,00	0,00	0,00	6.317,54	0,00	0,00
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**32.380.134,07**	1.099.682,40	0,00	0,00	0,00	5.741.158,57	25.539.293,10	0,00
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**3.073.453,14**	1.123.886,45	0,00	0,00	0,00	65.840,00	1.883.726,69	0,00
ΚΞ EUROIONIA	Θυγατρική	**31.181.950,07**	0,00	2.000,00	0,00	0,00	0,00	31.179.950,07	0,00
Κ/Ξ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε-65	Θυγατρική	**4.578.867,73**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.578.867,73	0,00
ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**21.154,25**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21.154,25	0,00
Κ/Ξ CINTRA-ΓΕΚ-IRIDIUM HELLAS TOLLS	Θυγατρική	**14.616,66**	0,00	0,00	1.200,00	0,00	13.416,66	0,00	0,00
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**27.000,00**	0,00	27.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**897.299,63**	0,00	0,00	1.200,00	0,00	51.669,50	844.430,13	0,00
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**41.882,63**	41.882,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**37.000,00**	37.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		113.088.572,50	**2.537.721,34**	**426.594,60**	**694.297,64**	**24.382.904,47**	**7.709.017,04**	**77.338.037,41**	**0,00**

Απαιτήσεις Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεων	Δανείων και τόκων	Μερίσματα και συναφή κέρδη	Μειώσεων μετοχικού κεφαλαίου
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**13.614.734,04**	506.754,19	13.107.979,85	0,00	0,00
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**13.101.365,87**	137.899,07	0,00	12.963.466,80	0,00
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ Α.Ε.	Θυγατρική	**3.720,00**	3.720,00	0,00	0,00	0,00
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**581.460,00**	36.840,00	544.620,00	0,00	0,00
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**4.175.466,66**	0,00	4.175.466,66	0,00	0,00
ΓΕΚ SERVICES ΑΕΤΕ	Θυγατρική	**376.040,00**	248,00	375.792,00	0,00	0,00
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**43.636,32**	43.636,32	0,00	0,00	0,00
ROM GEK CONSTRUCTION SRL	Θυγατρική	**356.447,80**	0,00	356.447,80	0,00	0,00
ICON BOROVETS EOOD	Θυγατρική	**2.701.186,03**	0,00	2.701.186,03	0,00	0,00
ΒΙΠΑ ΘΕΣΑΛΛΟΝΙΚΗΣ	Θυγατρική	**3.757.920,00**	0,00	3.757.920,00	0,00	0,00
ICON EOOD (BULGARIA)	Θυγατρική	**4.624.025,31**	0,00	4.624.025,31	0,00	0,00
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Θυγατρική	**110.167,56**	0,00	110.167,56	0,00	0,00
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**90.038.408,58**	0,00	90.038.408,58	0,00	0,00
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**121.644,66**	0,00	121.644,66	0,00	0,00
Κ/Ξ CINTRA-ΓΕΚ-IRIDIUM HELLAS TOLLS	Θυγατρική	**3.202.082,09**	6.165,63	0,00	3.195.916,46	0,00
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**5.580,00**	5.580,00	0,00	0,00	0,00
PARKING ΟΥΗΛ ΑΕ	Κοινοπραξία	**60.000,00**	0,00	0,00	0,00	60.000,00

ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**162.725,49**	3.522,40	159.203,09	0,00	0,00
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**45.880,00**	45.880,00	0,00	0,00	0,00
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**42.600,00**	42.600,00	0,00	0,00	0,00
ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΕ	Συγγενής	**32.439,32**	0,00	32.439,32	0,00	0,00
		137.157.529,73	**832.845,61**	**120.105.300,86**	**16.159.383,26**	**60.000,00**

Αγορές-Εκροές Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορές αγαθών	Αγορές υπηρεσιών συμβούλου	Αγορές υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης	Έξοδα μισθωμάτων	Έξοδα τόκων	Εκροές από Δάνεια	Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**50.575.574,04**	0,00	377.690,00	44.216,30	0,00	2.360.969,06	47.792.698,68	0,00
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**183.536,62**	0,00	0,00	161.925,82	21.610,80	0,00	0,00	0,00
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**1.076.464,54**	0,00	0,00	0,00	0,00	45.619,10	1.030.845,44	0,00
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**839.999,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	540.000,00	299.999,00
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**4.000.000,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.000.000,00	0,00
ΓΕΚ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΕ	Θυγατρική	**360.000,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	360.000,00	0,00
ΒΙΠΑ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ΑΕ	Θυγατρική	**3.600.000,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.600.000,00	0,00
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΑΕ	Θυγατρική	**345.000,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	345.000,00
ICON EOOD	Θυγατρική	**30.386,07**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30.386,07
ICON BOROVETS EOOD	Θυγατρική	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ROM GEK CONSTRUCTION SRL	Θυγατρική	**3.000.000,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.000.000,00
ΤΕΡΝΑ – Υποκ/μα Βουλγαρίας	Θυγατρική	**5.069,37**	0,00	0,00	0,00	0,00	5.069,37	0,00	0,00
Κ/Ξ EUROIONIA	Θυγατρική	**31.777.315,41**	0,00	0,00	0,00	0,00	597.365,34	31.179.950,07	0,00
Κ/Ξ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε-65	Θυγατρική	**4.661.711,58**	0,00	0,00	0,00	0,00	82.843,85	4.578.867,73	0,00
ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΕ	Θυγατρική	**21.259,50**	0,00	0,00	0,00	0,00	105,25	21.154,25	0,00
Κατασκευαστικές Κοινοπραξίες	Θυγατρική	**190,42**	171,82	0,00	18,60	0,00	0,00	0,00	0,00
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**954.582,08**	153.783,02	800.000,00	0,00	0,00	799,06	0,00	0,00
ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Κοινοπραξία	**29.970,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29.970,00
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**1.271,55**	0,00	0,00	1.271,55	0,00	0,00	0,00	0,00
		101.462.330,18	**153.954,84**	**1.177.690,00**	**207.432,27**	**21.610,80**	**3.092.771,03**	**93.103.516,17**	**3.705.355,07**

Υποχρεώσεις Εταιρείας

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορών	Δανείων και τόκων	Μερίσματα και αποτελέσματα Κοινοπραξιών	Αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου
ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Θυγατρική	**125.292.908,57**	433.757,97	124.859.150,60	0,00	0,00
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ	Θυγατρική	**140.924,20**	140.924,20	0,00	0,00	0,00
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Θυγατρική	**528.476,80**	0,00	528.476,80	0,00	0,00
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ	Θυγατρική	**52,01**	52,01	0,00	0,00	0,00
ICON EOOD	Θυγατρική	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00
ROM GEK CONSTRUCTION SRL	Θυγατρική	**0,00**	0,00	0,00	0,00	0,00
ΤΕΡΝΑ – Υποκ/μα Βουλγαρίας	Θυγατρική	**113.451,04**	0,00	113.451,04	0,00	0,00
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**723.616,39**	0,00	723.616,39	0,00	0,00
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	Θυγατρική	**26.206,96**	0,00	26.206,96	0,00	0,00
Κ/Ξ IMPREGILO SPA-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	Κοινές Επιχειρήσεις	**18,60**	18,60	0,00	0,00	0,00
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**19.768,28**	19.768,28	0,00	0,00	0,00
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**3.226,76**	3.226,76	0,00	0,00	0,00
		126.848.649,61	**597.747,82**	**126.250.901,79**	**0,00**	**0,00**

Κατωτέρω αναφέρονται οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με συνδεμένα μέρη, για την περίοδο 1.1-31.12.2018:

Πωλήσεις-Εισροές Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεις κατασκευαστικών υπηρεσιών	Πωλήσεις αγαθών	Πωλήσεις υπηρεσιών συμβούλου	Πωλήσεις υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης	Έσοδα μισθωμάτων	Εισπραχθέντα Δάνεια	Έσοδα τόκων	Μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**1.366.936,33**	0,00	1.318.508,07	0,00	44.928,26	3.500,00	0,00	0,00	0,00
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**1.452.524,39**	0,00	0,00	0,00	71.882,63	0,00	0,00	1.380.641,76	0,00
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**27.000,00**	0,00	0,00	0,00	27.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**52.869,50**	0,00	0,00	0,00	0,00	1.200,00	0,00	51.669,50	0,00
		2.899.330,22	**0,00**	**1.318.508,07**	**0,00**	**143.810,89**	**4.700,00**	**0,00**	**1.432.311,26**	**0,00**

Απαιτήσεις Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Πωλήσεων	Δανείων και τόκων	Μερίσματα και αποτελέσματα Κοινοπραξιών	Μειώσεων Μετοχικού Κεφαλαίου
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**1.032.787,39**	1.032.787,39	0,00	0,00	0,00
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**14.276.381,27**	83.080,00	14.193.301,27	0,00	0,00
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Κοινοπραξία	**5.580,00**	5.580,00	0,00	0,00	0,00
PARKING ΟΥΗΛ ΑΕ	Κοινοπραξία	**60.000,00**	0,00	0,00	0,00	60.000,00
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**162.725,49**	3.522,40	159.203,09	0,00	0,00
ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΕ	Συγγενής	**32.439,32**	0,00	32.439,32	0,00	0,00
		15.569.913,47	**1.124.969,79**	**14.384.943,68**	**0,00**	**60.000,00**

Αγορές-Εκροές Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορές αγαθών	Πωλήσεις υπηρεσιών συμβούλου	Έξοδα μισθωμάτων	Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**9.878.029,57**	9.878.029,57	0,00	0,00	0,00
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**1.271,55**	1.271,55	0,00	0,00	0,00
		9.879.301,12	**9.879.301,12**	**0,00**	**0,00**	**0,00**

Υποχρεώσεις Ομίλου

(ποσά σε ευρώ)	Είδος συμμετοχής	Σύνολα	Αγορών και προκ/λων	Δανείων και τόκων
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ	Κοινοπραξία	**5.019.524,38**	5.019.524,38	0,00
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ	Κοινοπραξία	**60,00**	60,00	0,00
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΕ	Κοινοπραξία	**6.557,98**	6.557,98	0,00
ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΕ	Συγγενής	**5.658,47**	5.658,47	0,00
ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ	Συγγενής	**3.226,76**	3.226,76	0,00
		5.035.027,59	**5.035.027,59**	**0,00**

Οι αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών του Ομίλου και της Εταιρείας τη χρήση 2018 καθώς και τα σχετικά υπόλοιπα την 31.12.2018, έχουν ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Αμοιβές σε ελεύθερους επαγ/τίες	3.290	2.790	112	130
Αμοιβές μισθωτών	345	375	44	44
Αμοιβές για συμμετοχή σε συνεδριάσεις Δ.Σ.	1.042	566	455	272
	4.677	**3.731**	**611**	**446**
Υποχρεώσεις	366	694	10	54
Απαιτήσεις	58	5	0	0

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

1. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία εφαρμόζει στο σύνολο των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της όλους τους θεσπισμένους κανόνες και διαδικασίες από τις νομοθετικές, εποπτικές και λοιπές αρμόδιες αρχές χωρίς παρεκκλίσεις. Επιπλέον, έχει υιοθετήσει εσωτερικούς κανόνες και επιχειρηματικές πρακτικές που συμβάλλουν στην τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της επαγγελματικής ηθικής και της χρηστής διαχείρισης όλων των πόρων της Εταιρείας σε κάθε επίπεδο διοίκησής της προς όφελος των μετόχων της και των συνδεδεμένων με αυτήν μερών.

Οι ως άνω πρακτικές περιγράφονται συνοπτικά στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ) της εταιρείας, που αποτελεί βάση και σημείο αναφοράς του ολοκληρωμένου συστήματος διακυβέρνησης του Ομίλου. Με την εφαρμογή του ΚΕΔ και των επιμέρους θεματικών κανονισμών, η Διοίκηση διασφαλίζει την αποτελεσματική διαχείριση και αξιοποίηση των πόρων της εταιρείας και προάγει την εταιρική υπευθυνότητα ως βασική αξία της αναπτυξιακής πορείας του Ομίλου.

Οι επιμέρους θεματικοί κανονισμοί και οδηγίες λειτουργίας της εταιρείας είναι:

1) Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας (ΕΚΛ) (Company's Internal Rules and Regulations). Περιλαμβάνει όλα τα μέτρα, κανόνες και οδηγίες που θεσπίζει η Διοίκηση, πέραν των υποχρεωτικού χαρακτήρα διατάξεων ή/και κανονισμών που επιβάλλονται από τα αρμόδια θεσμικά όργανα και τις αντίστοιχες Αρχές.
2) Κώδικας ηθικής και δεοντολογίας (Code of conduct)
3) Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου (Audit Committee Charter)
4) Κανονισμός λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit Activity Charter)
5) Κανονισμός προστασίας προσωπικών δεδομένων (General Data Protection Regulation)
6) Απολογισμός εταιρικής υπευθυνότητας (Corporate responsibility)
7) Σύστημα διαχείρισης καταπολέμησης της δωροδοκίας και διαφθοράς (Anti-bribery management system).

Στον ΕΚΛ και τους λοιπούς κανονισμούς ενσωματώνεται κάθε νέα σχετική διάταξη, μέτρο, κανόνας κ.λπ. ώστε να διατηρούν την απαιτούμενη πληρότητα και να προσαρμόζονται άμεσα στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του οικονομικού, κοινωνικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος της εταιρείας.
Το σύνολο των ανωτέρω κανόνων και πρακτικών ενσωματώνονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ), τον οποίο διετύπωσε η Εταιρεία, συμμορφούμενη με τις διατάξεις του ν. 3873/2010. Ο Κώδικας βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο της Εταιρείας www.gekterna.com.

2. Κανόνες και πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης

Στον ΚΕΔ διατυπώνονται αναλυτικά, με σαφήνεια και ακρίβεια, οι ακόλουθοι κανόνες και πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης:

Διοικητικό Συμβούλιο

Ορίζονται με σαφήνεια ο ρόλος του, οι αρμοδιότητές του και η ευθύνη του για τη χάραξη και εφαρμογή της στρατηγικής της εταιρείας με κύριο στόχο την προστασία των συμφερόντων όλων των Μετόχων της. Ως ανώτατο όργανο διοίκησης της εταιρείας αποφασίζει για όλες τις εταιρικές υποθέσεις, εκτός εκείνων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.
Ειδικότερα, στις αρμοδιότητες του Δ.Σ. περιλαμβάνονται:

- ο μακροχρόνιος στρατηγικός και μεσοπρόθεσμος επιχειρηματικός σχεδιασμός της εταιρείας

- οι αποφάσεις στρατηγικής σημασίας, όπως π.χ. εξαγορές, συγχωνεύσεις, εκποιήσεις, επενδύσεις υψηλού προϋπολογισμού
- η διατύπωση της γενικής αλλά και των επιμέρους βασικών πολιτικών για τη λειτουργία της εταιρείας
- η έγκριση, εποπτεία και αξιολόγηση υλοποίησης των ετησίων προγραμμάτων δράσης και προϋπολογισμών
- η διασφάλιση της αξιοπιστίας και πληρότητας των λογιστικών - οικονομικών συστημάτων και στοιχείων και των εξ αυτών παραγομένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας
- η διασφάλιση της απρόσκοπτης και εύρυθμης λειτουργίας κατάλληλων συστημάτων και μηχανισμών για τον εσωτερικό έλεγχο της εταιρείας, την τήρηση του θεσμικού – κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας της, καθώς και την αξιολόγηση και διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων που αντιμετωπίζει
- η διαρκής μέριμνα για την αποφυγή ή την προσήκουσα αντιμετώπιση πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων του Διοικητικού Συμβουλίου ή μελών του ή βασικών μετόχων με τα συμφέροντα της εταιρείας, με την υιοθέτηση κανόνων διαφάνειας και εποπτείας των συναλλαγών της
- η επιλογή του Διευθύνοντος Συμβούλου και των λοιπών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τους οποίους και αξιολογεί για τη συνολική τους δραστηριότητα
- ο προσδιορισμός της αμοιβής των μελών του Δ.Σ. και η εισήγηση προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καθώς και η απόφαση για την αμοιβή των ανωτάτων στελεχών της εταιρείας
- η απόφαση για την οργανωτική δομή, τα συστήματα και τις διαδικασίες διοίκησης της εταιρείας, καθώς και τις τροποποιήσεις αυτών όταν το επιβάλλουν οι εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες λειτουργίας της
- η σύσταση και μέριμνα καλής λειτουργίας των επιτροπών που προβλέπονται από τις Αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης (Επιτροπή Ελέγχου και Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών Μελών του Δ.Σ.)
- η σύσταση συλλογικών οργάνων όταν το κρίνει σκόπιμο για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της λειτουργίας της εταιρείας
- η διατύπωση και μέριμνα διάδοσης και εφαρμογής των βασικών αξιών και αρχών της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων αυτών της εταιρικής διακυβέρνησης, στο σύνολο των σχέσεών της με όλα τα συνδεόμενα μέρη.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 28ης Ιουνίου 2017 εξέλεξε νέο δωδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο για να διοικήσει την Εταιρεία με τετραετή θητεία, η οποία παρατείνεται αυτόματα μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση που θα συγκληθεί το αργότερο μέχρι 30.06.2021.

Σύμφωνα με το Νόμο και τα άρθρα 16 και 17 του Καταστατικού της Εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτήθηκε σε Σώμα ως εξής:

1. Νικόλαος Κάμπας – Πρόεδρος, μη εκτελεστικό μέλος
2. Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος – Αντιπρόεδρος, εκτελεστικό μέλος
3. Μιχαήλ Γουρζής – Αντιπρόεδρος, εκτελεστικό μέλος,
4. Άγγελος Μπενόπουλος – Αντιπρόεδρος, εκτελεστικό μέλος
5. Απόστολος Ταμβακάκης – Αντιπρόεδρος, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
6. Γεώργιος Περιστέρης – Δ/νων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
7. Δημήτριος Αντωνάκος – εκτελεστικό μέλος
8. Εμμανουήλ Βράιλας – εκτελεστικό μέλος
9. Εμμανουήλ Μουστάκας – εκτελεστικό μέλος
10. Γεώργιος Περδικάρης – μη εκτελεστικό μέλος
11. Σπυρίδων Καπράλος – ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
12. Gagik Apkarian – ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος

Τα Μέλη του Δ.Σ. έχουν την ελληνική υπηκοότητα πλην του κ. Gagik Apkarian, ο οποίος είναι Αυστραλός υπήκοος.
Τα βιογραφικά σημειώματα των Μελών του Δ.Σ. είναι αναρτημένα στον ιστότοπο της Εταιρείας.

Την 1η Σεπτεμβρίου 2018 απεβίωσε αιφνιδίως ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Νικόλαος Κάμπας.
Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του της 31ης Οκτωβρίου 2018 εξέλεξε τον Δ/ντα Σύμβουλο κ. Γεώργιο Περιστέρη και στη θέση του Προέδρου του Δ.Σ. για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και τις συνεδριάσεις τους εντός του 2018, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επέδειξαν «επιμέλεια συνετού επιχειρηματία», αφιέρωσαν όλο το χρόνο που απαιτήθηκε για την αποτελεσματική διοίκηση της Εταιρείας και ενήργησαν με ακεραιότητα, υπευθυνότητα και ευθυκρισία, αποφεύγοντας ενέργειες που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την ανταγωνιστικότητα της Εταιρείας ή να έλθουν σε σύγκρουση με τα συμφέροντά της. Επίσης, διαφύλαξαν το απόρρητο των πληροφοριών που προνομιακά κατείχαν και μερίμνησαν για την έγκαιρη και ταυτόχρονη πληροφόρηση όλων των μετόχων και ενδιαφερομένων επενδυτών για θέματα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την απόφασή τους για την πραγματοποίηση οιασδήποτε συναλλαγής σε μετοχές της εταιρείας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο πραγματοποίησε δέκα οκτώ (18) συνεδριάσεις εντός του 2018.
Οι ημερομηνίες των συνεδριάσεων ήταν εκ των προτέρων προγραμματισμένες με στόχο την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής απαρτίας.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ ΤΟΥ**	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΕ**	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΘΗΚΕ**	**ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΥΣΙΑΖΕ & ΔΕΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΘΗΚΕ**
Νικόλαος Κάμπας	13	13	-	-
Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος	18	16	1	1
Μιχαήλ Γουρζής	18	18	-	-
Άγγελος Μπενόπουλος	18	18	-	-
Γεώργιος Περιστέρης	18	17	1	-
Δημήτριος Αντωνάκος	18	17	1	-
Εμμανουήλ Βράιλας	18	17	1	-
Εμμανουήλ Μουστάκας	18	17	1	-
Γεώργιος Περδικάρης	18	14	4	-
Απόστολος Ταμβακάκης	18	18	-	-
Gagik Apkarian	18	18	-	-
Σπυρίδων Καπράλος	18	14	3	1

Κατά την διεξαγωγή των συνεδριάσεων και των εργασιών του Δ.Σ., τα Μέλη υποστηρίχθηκαν από την Γραμματέα κ. Δήμητρα Χατζηαρσενίου, η οποία με την από 31.01.2018 απόφαση του Δ.Σ. αντικατέστησε τον μέχρι την ημερομηνία αυτή Αντιπρόεδρο του Δ.Σ. κ. Άγγελο Μπενόπουλο στη θέση του Εταιρικού Γραμματέα .

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Ο Πρόεδρος αποτελεί το βασικό μοχλό εφαρμογής των Αρχών Εταιρικής Διακυβέρνησης στην Εταιρεία, έχοντας την ευθύνη, μεταξύ άλλων, για την αποτελεσματική λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου και την ενεργό συμμετοχή όλων των μελών αυτού στη λήψη και εποπτεία εφαρμογής των επιχειρηματικών αποφάσεων, καθώς και για την ομαλή επικοινωνία της Εταιρείας με τους μετόχους της.
Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η σύγκληση και διεύθυνση των εργασιών του Δ.Σ. επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης που έχει συνθέσει ο ίδιος, βάσει των αναγκών της Εταιρείας και σχετικών αιτημάτων από όλα τα άλλα μέλη του Δ.Σ., η μέριμνα για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την απρόσκοπτη επικοινωνία μεταξύ όλων των μελών του Δ.Σ. και μεταξύ της Εταιρείας και των μετόχων – επενδυτών, η οποία βασίζεται στην έγκαιρη, σαφή και αξιόπιστη πληροφόρηση των μελών του Δ.Σ. επί του συνόλου των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της Εταιρείας, καθώς και η διασφάλιση της ομαλής ένταξης των άλλων μελών στο Δ.Σ. και η παρακίνησή τους ώστε να έχουν ενεργό και ουσιαστική συμμετοχή στις εταιρικές υποθέσεις και στη λήψη των επιχειρηματικών αποφάσεων.

Το Δ.Σ. υποστηρίζεται από Επιτροπές, οι οποίες έχουν μεν συμβουλευτικό χαρακτήρα, αλλά ιδιαίτερο βάρος στη λήψη των αποφάσεών του. Οι Επιτροπές αυτές είναι οι ακόλουθες:

Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών
Βασικός ρόλος της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών είναι να διερευνά και να αναδεικνύει τις κατάλληλες υποψηφιότητες για εκλογή τους στο Δ.Σ. της Εταιρείας, καθώς και να προτείνει πολιτικές και συστήματα προσδιορισμού των αμοιβών σε όλα τα επίπεδα της Εταιρείας.
Στα καθήκοντά της σε σχέση με την ανάδειξη υποψηφιοτήτων περιλαμβάνονται κυρίως ο προσδιορισμός των απαιτήσεων της Εταιρείας ως προς το μέγεθος και τη σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου, η διατύπωση του ρόλου, των αρμοδιοτήτων και των ικανοτήτων κάθε θέσης στο Διοικητικό Συμβούλιο, η περιοδική επαναξιολόγηση του μεγέθους και της σύνθεσης του Δ.Σ. και η υποβολή προτάσεων αλλαγών – βελτιώσεων, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.
Σε σχέση με τα καθήκοντά της που αφορούν στις αμοιβές, η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών συνεδριάζει τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο και οποτεδήποτε άλλοτε κριθεί αυτό απαραίτητο. Επεξεργάζεται και εισηγείται το σύστημα προσδιορισμού των αμοιβών των εργαζομένων, των μελών του Δ.Σ. και των διευθυντικών στελεχών, συντάσσει και υποβάλλει στο Δ.Σ. προτάσεις εταιρικής πολιτικής αμοιβών, αξιολογεί την εφαρμογή τους βάσει της σχετικής ετήσιας έκθεσης αμοιβών και διατυπώνει τις προτάσεις που πρέπει να υποβληθούν από το Δ.Σ. στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για έγκριση.
Κατά τη διάρκεια του 2018 η Επιτροπή συνεδρίασε οκτώ (8) φορές
Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της Εταιρείας στις 18.03.2011 και έκτοτε ετέθη σε εφαρμογή, προέβλεπε στο άρθρο 2.3.1 τριμελή Επιτροπή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέχθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 28.06.2017 συγκρότησε Επιτροπή Υποψηφιοτήτων & Αμοιβών αποτελούμενη από τα ακόλουθα Μέλη του:
Άγγελο Μπενόπουλο, Αντιπρόεδρο, εκτελεστικό μέλος
Γεώργιο Περδικάρη, μη εκτελεστικό μέλος
Απόστολο Ταμβακάκη, Αντιπρόεδρο, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος

Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του της 27.09.2017 αποφάσισε την τροποποίηση του άρθρου 2.3.1 του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και τη διεύρυνση της σύνθεσης της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων & Αμοιβών ώστε να είναι πλέον τετραμελής, αποτελούμενη από ένα εκτελεστικό μέλος και τα άλλα τρία μη εκτελεστικά, δύο εκ των οποίων ανεξάρτητα. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ανεξάρτητο, μη εκτελεστικό μέλος.

Η πλήρης σύνθεση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών έχει πλέον ως εξής:

Απόστολος Ταμβακάκης – ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. και Πρόεδρος της Επιτροπής.
Άγγελος Μπενόπουλος – Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.,
Γεώργιος Περδικάρης - μη Εκτελεστικό μέλος Δ.Σ. και
Gagik Apkarian - ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Δ.Σ.

Κατόπιν της ως άνω απόφασης αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της Εταιρείας το πλήρες κείμενο του αναθεωρημένου Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και αποτελεί πλέον το πλαίσιο αναφοράς πάνω στο οποίο βασίζεται η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης που προβλέπεται από το άρθρο 2 του Ν.4403/2016.

Σε υλοποίηση της απόφασης της Α΄ Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 7ης Ιουλίου 2014, η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων & Αμοιβών συνεδρίασε στις 12.02.2018, έλεγξε την πορεία επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι επιτεύχθηκαν ορισμένοι από τους στόχους και κατόπιν αυτού η Εταιρεία απένειμε στις 26.02.2018 μέσω εξωχρηματιστηριακής συναλλαγής 1.350.000 μετοχές εκ των ιδίων μετοχών, τις οποίες κατείχε, στους δικαιούχους. Συνεδρίασε εκ νέου στις 29.08.2018, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι επιτεύχθηκαν και άλλοι στόχοι και κατόπιν αυτού η Εταιρεία απένειμε στις 27.09.2018 μέσω εξωχρηματιστηριακής συναλλαγής επιπλέον 400.000 μετοχές.

Επιπλέον στη συνεδρίασή της στις 06.06.2018 πρότεινε προς το Διοικητικό Συμβούλιο τη θέσπιση προγράμματος παροχής δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών της Εταιρείας σε Διοικητικά Στελέχη της Εταιρείας, για την πενταετία 2019−2023, μέχρι του ορίου των 2.000.000 μετοχών με την έκδοση νέων μετοχών ή με τη διάθεση ιδίων μετοχών. Η πρόταση αυτή υποβλήθηκε προς έγκριση στην Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 27.06.2018.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση προενέκρινε σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/1920 την καταβολή αποζημιώσεων Μελών του Δ.Σ. και μελών Επιτροπών για τη χρήση 2018, το συνολικό μικτό ποσό των οποίων δεν μπορεί να υπερβεί τις 500.000,00 €. Κατόπιν τούτου και προς υλοποίηση της ως άνω απόφασης συνεδρίασε στις 19.12.2018 η Επιτροπή Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών και εισηγήθηκε προς το Δ.Σ. την καταβολή:
α) στο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος κ. Απόστολο Ταμβακάκη: αποζημίωση 40.000€ ως μέλους ΔΣ, αποζημίωση 30.000€ ως πρόεδρου της Επιτροπής Ελέγχου, αποζημίωση 10.000€ ως πρόεδρου της ΕΥ&Α και ως μέλους της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού αποζημίωση 10.000€, ήτοι συνολική ετήσια αποζημίωση 90.000€.
β) στο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος κ. Gagik Apkarian: αποζημίωση 40.000€ ως μέλος ΔΣ, 10.000€ ως μέλος της ΕΥ&Α και 10.000€ ως μέλος της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού, ήτοι συνολική ετήσια αποζημίωση 60.000€, πλέον της κάλυψης των εξόδων μετακίνησης του από και προς το εξωτερικό και διαμονής του στην Αθήνα έως 20.000€.
γ) στο ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος κ. Σπυρίδωνα Καπράλο: αποζημίωση 40.000€ ως μέλος ΔΣ, 10.000€ ως μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και 10.000€ ως μέλος της Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού, ήτοι συνολική ετήσια αποζημίωση 60.000€.
δ) στο μέλος της Επιτροπής Ελέγχου κ. ‘Αγγελο Ταγματάρχη ετήσια αποζημίωση ποσού 50.000€.
ε) στον Πρόεδρο & Δ/ντα Σύμβουλο κ. Γεώργιο Περιστέρη ετήσια συνολική αποζημίωση 200.000€ για τη συμμετοχή του στο ΔΣ της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ.

Τα ως άνω ποσά είναι εντός των ορίων που έθεσε η Γενική Συνέλευση και βρίσκονται σε αντιστοιχία με τα προσόντα και τη συνεισφορά τους στην Εταιρεία.

Επενδυτική Επιτροπή

Ο μεσο-μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της Εταιρείας περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ακολουθητέα επενδυτική πολιτική προκειμένου να επιτυγχάνει και να διατηρεί τους επιχειρηματικούς της στόχους σε βάθος χρόνου.

Αρμόδιο όργανο για τη χάραξη και εφαρμογή της επενδυτικής πολιτικής είναι το Δ.Σ. της Εταιρείας, το οποίο βασίζει τις αποφάσεις του στις κατάλληλες εισηγήσεις που δέχεται από την Επενδυτική Επιτροπή (Ε.Ε.) σχετικά με εξαγορές, συγχωνεύσεις, στρατηγικές συμμαχίες, επενδύσεις υψηλού προϋπολογισμού, εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων και κάθε άλλη ενέργεια στρατηγικού χαρακτήρα που μπορεί να επηρεάζει την κεφαλαιακή δομή και την αναπτυξιακή προοπτική της Εταιρείας. Η Επενδυτική Επιτροπή συνεδριάζει μία φορά κάθε τρίμηνο και όποτε άλλοτε απαιτείται να λαμβάνονται επενδυτικές αποφάσεις από το Δ.Σ.

Όπως και οι άλλες επιτροπές της Εταιρείας, η Ε.Ε. έχει εισηγητικό και όχι αποφασιστικό χαρακτήρα. Στις κύριες αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται η κατάρτιση της επενδυτικής πολιτικής και του μακροπρόθεσμου επενδυτικού προγράμματος της Εταιρείας, η αξιολόγηση και έγκριση υλοποίησης του ετήσιου προγράμματος επενδύσεων, καθώς και κάθε νέας επένδυσης που υποβάλλεται εξατομικευμένα, η εξέταση της κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας για την υλοποίηση κάθε επενδυτικής πρότασης, η αξιολόγηση των επιχειρηματικών κινδύνων που συνδέονται με την υλοποίησή της, η τεκμηρίωση της σκοπιμότητάς της και η επιβεβαίωση ότι η υλοποίησή της εντάσσεται στα μέτρα εφαρμογής της εγκεκριμένης επιχειρηματικής στρατηγικής της εταιρείας.

Η Επενδυτική Επιτροπή είναι πενταμελής και σε αυτήν συμμετέχουν τρία (3) μέλη από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας και δύο (2) διευθυντικά στελέχη ή σύμβουλοι της Εταιρείας, ανάλογα με το εξεταζόμενο θέμα. Ο Πρόεδρος και ο Διευθύνων Σύμβουλος δύνανται να είναι μέλη της Επενδυτικής Επιτροπής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέχθηκε από την Γενική Συνέλευση της 28.06.2017 συγκρότησε την Επενδυτική Επιτροπή η οποία αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη του:

Κωνσταντίνος Βαβαλέτσκος	Εκτελεστικό μέλος
Εμμανουήλ Βράιλας	Εκτελεστικό μέλος
Εμμανουήλ Μουστάκας	Εκτελεστικό μέλος

Η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της χρήσης εξέτασε την πορεία υλοποίησης των προγραμματισμένων επενδύσεων της Εταιρείας.

Επίσης παρουσίασε στο Δ.Σ. της 29.08.2018 την πρότασή της για την εξαγορά από την Εταιρεία του μειοψηφικού πακέτου συμμετοχής της εταιρείας FERROVIAL S.A. (24,5%) μεσοσταθμικά σε κάθε μία από τις εταιρείες Παραχώρησης των αυτοκινητοδρόμων «ΝΕΑ ΟΔΟΣ» και «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ».

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου υποστηρίζει το Δ.Σ. στην εκπλήρωση του καθήκοντός του να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των οργάνων και των ενεργειών της Εταιρείας προς τις επιταγές του νομικού – θεσμικού – κανονιστικού πλαισίου και τις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης που διέπουν τη λειτουργία της, την πληρότητα και αξιοπιστία των λογιστικών, πληροφοριακών και διοικητικών συστημάτων της Εταιρείας και των παραγομένων από αυτά δημοσιευόμενων οικονομικών καταστάσεων και λοιπών αναφορών, καθώς και την απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία όλων των ελεγκτικών μηχανισμών της Εταιρείας ώστε, εκτός των ανωτέρω, να επισημαίνονται εγκαίρως οι επιχειρηματικοί κίνδυνοι και να αντιμετωπίζονται με σύνεση και αποτελεσματικότητα.

Συνεδριάζει τουλάχιστον τέσσερις φορές το χρόνο και οποτεδήποτε άλλοτε κρίνει αυτό απαραίτητο. Καλεί τον τακτικό ελεγκτή στη συνεδρίασή της τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο για παροχή επεξηγήσεων – διευκρινίσεων επί του αντικειμένου εργασίας του και των παρατηρήσεων – πορισμάτων του επί των οικονομικών καταστάσεων και της γενικότερης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Εταιρείας.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει τις ακόλουθες, κατά ενότητα, βασικές αρμοδιότητες:
Επιβλέπει τη διαδικασία παραγωγής των οικονομικών καταστάσεων και λοιπών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης της Εταιρείας εξετάζοντας την αξιοπιστία τους και μεριμνά για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών του εσωτερικού ελέγχου παρέχοντας την υποστήριξή της και αξιολογώντας περιοδικά την επάρκεια και αξιοπιστία των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης των επιχειρηματικών κινδύνων με κριτήρια τον έγκαιρο εντοπισμό των τελευταίων και τη γρήγορη αντίδραση για την αντιμετώπισή τους. Ερευνά τις τυχόν συναλλαγές της Εταιρείας με οποιοδήποτε συνδεδεμένο με αυτήν πρόσωπο και υποβάλλει σχετικές αναφορές στο Δ.Σ. ώστε να εξετάζεται με απόλυτη διαφάνεια η πιθανότητα ύπαρξης συγκρουόμενων συμφερόντων και να αποτρέπεται ενδεχόμενη βλάβη ή ζημία της Εταιρείας.
Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου παραλαμβάνει τις εκθέσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου, αξιολογεί το περιεχόμενό τους, προτείνει στο Δ.Σ. τον επικεφαλής της Υπηρεσίας, αξιολογεί την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά του, και βάσει αυτών εισηγείται τη συνέχιση ή παύση εκτέλεσης των καθηκόντων του.

Παρακολουθεί τη διεξαγωγή των εργασιών του τακτικού ελεγκτή και αξιολογεί αν είναι σύμφωνη με το σχετικό νομικό – κανονιστικό πλαίσιο, τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές. Ερευνά επίσης και αξιολογεί την επάρκεια της γνώσης, την επαγγελματική συνέπεια, την ανεξαρτησία και την αποτελεσματικότητα του τακτικού ελεγκτή, και βάσει αυτών εισηγείται στο Δ.Σ. τη συνέχιση ή παύση εκτέλεσης των καθηκόντων του.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν. 4449/2017, την οποία το Δ.Σ. ενσωμάτωσε στον εν ισχύ Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από μη εκτελεστικά Μέλη του Δ.Σ. και από Μέλη τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και δεν είναι Μέλη του Δ.Σ. αλλά πληρούν τις διατάξεις του Ν.3016/2002 περί ανεξαρτησίας.
Με πρόταση της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών, εκλέχθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 28.06.2017 νέα Επιτροπή Ελέγχου αποτελούμενη από το ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. κ. Απόστολο Ταμβακάκη, τον κ. Νικόλαο Κάμπα, μη εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. και τον κ. Άγγελο Ταγματάρχη ο οποίος δεν είναι μέλος του Δ.Σ. και πληροί τις προϋποθέσεις ανεξαρτησίας, όπως προβλέπονται στις διατάξεις του Ν.3016/2002. Τόσο ο κ. Ταμβακάκης όσο και ο κ. Ταγματάρχης διαθέτουν αποδεδειγμένα επαρκή γνώση στη λογιστική και ελεγκτική και ο κ. Κάμπας διαθέτει αποδεδειγμένα επαρκή γνώση στον τομέα, στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρεία. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι τα Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου είναι στην πλειονότητά τους ανεξάρτητα και είναι σε θέση να υλοποιήσουν τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις τους. Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου είναι ο κ. Απόστολος Ταμβακάκης.

Ο Αντιπρόεδρος κ. Απόστολος Ταμβακάκης, υπό την ιδιότητα του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου, πρότεινε στο Διοικητικό Συμβούλιο τη διεύρυνση της Επιτροπής Ελέγχου με την προσθήκη νέου Μέλους. Η προσθήκη νέου Μέλους είναι σύμφωνη με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης, οι οποίες, ως προς την Επιτροπή Ελέγχου, υπαγορεύουν να αποτελείται από όσο το δυνατόν περισσότερα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη. Αναφέρθηκε δε και στο άρθρο 4.1 του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρείας το οποίο προβλέπει τουλάχιστον τρία Μέλη. Το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρίασή του στις 27.06.2018 εξέλεξε από τα Μέλη του το ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος κ. Σπυρίδωνα Καπράλο ως νέο μέλος της Επιτροπής Ελέγχου, ο οποίος με τις γνώσεις και την εμπειρία του, θα προάγει το έργο της Επιτροπής Ελέγχου, η δε εκλογή του θα τεθεί προς έγκριση στην αμέσως επόμενη Γενική Συνέλευση.

Από τον Σεπτέμβριο του 2018, τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου είναι πλέον τρία καθώς δεν αντικαταστάθηκε ο αποβιώσας Νικόλαος Κάμπας,

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε έντεκα (11) φορές εντός του 2018, άσκησε το σύνολο των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων της, συνεργάστηκε με την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρείας και έδωσε τις κατάλληλες οδηγίες για τη συνέχιση του ελέγχου κατά θέμα και προτεραιότητα.
Συζήτησε με τον υπεύθυνο εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας για τα ευρήματα και συμπεράσματά του και επιβεβαίωσε την ορθότητα της διαδικασίας σύνταξης των χρηματοοικονομικών της καταστάσεων.

Εσωτερικός Έλεγχος και Διαχείριση Κινδύνων
Από 29.05.2014 τη θέση του Εσωτερικού Ελεγκτή έχει αναλάβει η κ. Αγγελική Νίκα.
Ως σύστημα εσωτερικού ελέγχου ορίζεται το σύνολο των κανόνων και διαδικασιών που εφαρμόζει η Εταιρεία με στόχο τον προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο των λειτουργιών και διαδικασιών σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας και της οργανωτικής της δομής, ώστε να εξασφαλίζονται: η νομιμότητα και ασφάλεια της διαχείρισης και των συναλλαγών, η ακρίβεια και αξιοπιστία των δημοσιευομένων οικονομικών καταστάσεων και κάθε άλλης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ανακοίνωσης, καθώς και η αποδοτικότητα των λειτουργικών συστημάτων και των εργασιών της Εταιρείας.
Το Δ.Σ. αξιοποιεί το σύστημα εσωτερικού ελέγχου έτσι ώστε να προστατεύει τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας, να εκτιμά τους διαφαινόμενους κινδύνους από όλες τις λειτουργίες της και να παρέχει ακριβή και ολοκληρωμένη πληροφόρηση προς τους μετόχους για την πραγματική κατάσταση και τις προοπτικές της Εταιρείας, καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισης των διαγνωσθέντων κινδύνων.

Για την υλοποίηση των ανωτέρω, το Δ.Σ. καθορίζει το πλαίσιο λειτουργίας τού εσωτερικού ελέγχου, εγκρίνει τις διαδικασίες διεξαγωγής και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του και αποφασίζει για τη στελέχωσή του, τηρώντας τις επιταγές του ισχύοντος για την περίπτωση νομικού και θεσμικού πλαισίου ως και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Συστήνει ειδική υπηρεσιακή μονάδα εσωτερικού ελέγχου, η οποία είναι ανεξάρτητη, δεν υπάγεται ιεραρχικά σε καμία άλλη οργανωτική μονάδα και εποπτεύεται από την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας.
Με τη συμβολή της Επιτροπής Ελέγχου αξιολογεί την επάρκεια και αποδοτικότητα της ειδικής μονάδας εσωτερικού ελέγχου και το βαθμό αξιοποίησης των εκθέσεών της από το Δ.Σ. για τη διαρκή βελτίωση της λειτουργίας της Εταιρείας σε όλα τα επίπεδα και την αποτελεσματική διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων. Επίσης, η Επιτροπή Ελέγχου διατηρεί άμεση και τακτική επαφή με τους εξωτερικούς ελεγκτές, ώστε να ενημερώνεται συστηματικά για την επάρκεια και το αξιόπιστο της λειτουργίας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων, καθώς και για την ορθότητα και αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
Η αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων κατά το έτος 2018 περιγράφεται στο σχετικό κεφάλαιο της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης της Εταιρείας.

Σχέσεις – Επικοινωνία με τους Μετόχους – Επενδυτές
Το Δ.Σ. αποδίδει ιδιαίτερο βάρος στην προστασία των δικαιωμάτων όλων των Μετόχων της Εταιρείας, διευκολύνοντας την ενημέρωσή τους για την εξέλιξη των εταιρικών υποθέσεων και παροτρύνοντας τη συμμετοχή τους στις Γενικές Συνελεύσεις, όπου έχουν την ευκαιρία να έλθουν σε άμεση επαφή με τη Διοίκηση, να θέσουν ερωτήματα που τους απασχολούν και να συνεισφέρουν στην τελική διαμόρφωση των στρατηγικών κατευθύνσεων της Εταιρείας.
Η Εταιρεία διαθέτει ειδικό Τμήμα Εξυπηρέτησης Μετόχων και Επενδυτών, το οποίο μεριμνά για την άμεση, υπεύθυνη και ολοκληρωμένη πληροφόρηση, καθώς και τη διευκόλυνση των Μετόχων να ασκούν τα δικαιώματά τους.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ή/και ο Διευθύνων Σύμβουλος, δύνανται να πραγματοποιούν επιμέρους συναντήσεις με Μετόχους της Εταιρείας που κατέχουν σημαντικό μερίδιο του κεφαλαίου της με στόχο την πληρέστερη πληροφόρησή τους σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης. Συγκεντρώνουν τις διατυπούμενες απόψεις των Μετόχων, τις μεταφέρουν στα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. και μεριμνούν ώστε οι αρχές και διαδικασίες της εταιρικής διακυβέρνησης και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία για τους Μετόχους και επενδυτές να είναι έγκαιρα διαθέσιμη και εύκολα προσβάσιμη με σύγχρονα μέσα.

Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Εταιρεία τηρεί το σύνολο των προβλεπομένων όρων, διατάξεων και διαδικασιών στο ισχύον νομικό – κανονιστικό πλαίσιο για τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της, με ιδιαίτερη προσήλωση στην ενίσχυση της δυνατότητάς τους να ασκούν απρόσκοπτα τα δικαιώματά τους, βασισμένοι στην πληρότητα, ακρίβεια και σαφήνεια της πληροφόρησης που λαμβάνουν έγκαιρα από τα αρμόδια όργανα της Εταιρείας με όλα τα μέσα που αυτή διαθέτει.

Στοχεύοντας στην ευρύτερη δυνατή παρουσία των Μετόχων της (θεσμικών και ιδιωτών) στις Γ.Σ., η Εταιρεία δημοσιοποιεί εγκαίρως, με κάθε πρόσφορο μέσο, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον χρόνο και τον τόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης. Για να διευκολύνει την ενεργό συμμετοχή τους στις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης, παρέχει ολοκληρωμένη πληροφόρηση για τον τρόπο και την προθεσμία άσκησης του δικαιώματος εισαγωγής θεμάτων στην ημερήσια διάταξη, καθώς και υποβολής ερωτήσεων. Επίσης, πληροφορεί τους Μετόχους για τον αριθμό των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου, τον τρόπο και τις διαδικασίες ψηφοφορίας και θέτει στη διάθεσή τους κάθε άλλο απαιτούμενο συνοδευτικό έγγραφο για την αποτελεσματική διεξαγωγή των εργασιών της Γενικής Συνέλευσης.

Στις Γενικές Συνελεύσεις παρίστανται τα μέλη του Δ.Σ., οι ελεγκτές και κάθε άλλο στέλεχος της ανώτατης διοίκησης της Εταιρείας, που κρίνεται απαραίτητο για την παροχή αναλυτικότερης πληροφόρησης και διευκρινίσεων επί ερωτημάτων των Μετόχων.

Αναφορά σε πληροφοριακά στοιχεία (γ), (δ), (στ), (η) και (θ) της παρ. 1 του αρ. 10 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ

Οι απαιτούμενες πληροφορίες εμπεριέχονται ήδη σε άλλο τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης που αναφέρεται στις πρόσθετες πληροφορίες του αρ. 4 παρ. 7 του Ν. 3556/2007.

Συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα

Το Διοικητικό Συμβούλιο συμμορφώθηκε με τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης κατά τη διάρκεια του 2018.

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υποβάλλεται προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, βάσει της παραγράφου 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 και έχει συνταχθεί, σύμφωνα με τα οριζόμενα από την παράγραφο 7 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου.

α) Διάρθρωση Μετοχικού Κεφαλαίου
Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των πενήντα οκτώ εκατομμυρίων εννιακοσίων πενήντα μίας χιλιάδων διακοσίων εβδομήντα πέντε ευρώ και ογδόντα επτά λεπτών των 58.951.275,87 εκατ. ευρώ, είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρείται σε εκατόν τρία εκατομμύρια τετρακόσιες είκοσι τρεις χιλιάδες διακόσιες ενενήντα μία (103.423.291) κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών ευρώ (0,57 €) η κάθε μία.

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες και διαπραγματεύονται στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Από κάθε μετοχή απορρέουν όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που ορίζονται από το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας.

β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας
Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται περιορισμοί στη μεταβίβασή τους από το Καταστατικό της.

γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3556/2007
Παρατίθεται Πίνακας των Μετόχων οι οποίοι κατείχαν την 31.12.2018 ποσοστό άνω του 5%:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΕΤΟΧΟΥ	Αρ. μετοχών	%
York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) Sarl	16.063.132	15,531%
Γεώργιος Περιστέρης	14.675.724	14,190%
Reggeborgh Invest B.V.	11.291.494	10,918%
Νικόλαος Κάμπας	6.271.826	6,064%

δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου
Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας δεν υπάρχουν μετοχές οι οποίες παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου
Δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

στ) Συμφωνίες Μετόχων της Εταιρείας
Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των Μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης Μελών Δ.Σ. και τροποποίησης Καταστατικού

Το Καταστατικό της Εταιρείας έχει εναρμονισθεί με τις διατάξεις του Ν.3604/2007 και οι διατάξεις του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στο Κ.Ν. 2190/20, όπως ισχύει τόσο για τον διορισμό και την αντικατάσταση των Μελών του Δ.Σ. όσο και για την τροποποίηση των άρθρων του.

η) Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 5 του Καταστατικού η Γενική Συνέλευση με απόφασή της μπορεί να εκχωρεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την εξουσία να αυξάνει με απόφασή του το μετοχικό κεφάλαιο σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κ.Ν.2190/20.
Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 13 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο εκδίδοντας νέες μετοχές στο πλαίσιο υλοποίησης εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση προγράμματος Παροχής Δικαιωμάτων Προαίρεσης (stock option plan) για την απόκτηση μετοχών της Εταιρείας από τους δικαιούχους.
Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920, όπως ισχύει, μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Εταιρεία με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να αποκτήσει, μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών, δικές της μετοχές με την προϋπόθεση ότι η ονομαστική αξία των μετοχών που αποκτώνται, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που είχε αποκτήσει η Εταιρεία προηγουμένως και διατηρεί, δεν υπερβαίνει το 10% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση της 27ης Ιουνίου 2018 έλαβε απόφαση για την ανανέωση του προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών από την Εταιρεία μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών μέχρι τη συμπλήρωση του ποσοστού 10% επί του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, με σκοπό σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν.2190/20 ως ισχύει, τον Κανονισμό 2273/2003 και την απόφαση 1/503/13.03.2009 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, μέχρι και την 27η Ιουνίου 2020, με κατώτατη τιμή αγοράς τριάντα λεπτά (0,30) ευρώ και ανώτατη τιμή τριάντα (30) ευρώ ανά μετοχή και εξουσιοδότησε το Δ.Σ. για την υλοποίηση της ως άνω απόφασης.

Στις 26.02.2018 ασκήθηκαν δικαιώματα για την απόκτηση συνολικά 1.350.000 μετοχών και στις 27.09.2018 ασκήθηκαν δικαιώματα για την απόκτηση συνολικά 400.000 μετοχών εκ των ιδίων μετοχών, τις οποίες κατείχε η Εταιρεία σε υλοποίηση της από 07.07.2014 απόφασης της Α΄ Επαναληπτικής Γενικής Συνέλευσης

θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν, σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν, σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

ι) Συμφωνίες με Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το Προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης, ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το 2018 υπήρξε χρονιά κατά την οποία ο Όμιλος συνέχισε σταθερή πορεία. Επιπλέον, ο Όμιλος συνεχίζει προσεκτικά το επενδυτικό του πρόγραμμα, διατηρώντας ταυτόχρονα ικανή ρευστότητα.
Απευθύνουμε τις ευχαριστίες του Δ.Σ. στο Προσωπικό, τα Στελέχη και τους Συνεργάτες μας για την συμβολή τους.
Επίσης, ευχαριστούμε τους Πελάτες μας, τους Προμηθευτές μας και τις συνεργαζόμενες Τράπεζες και εσάς τους κ.κ. Μετόχους για την εμπιστοσύνη σας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο εγκρίνει ομόφωνα την παραπάνω Έκθεση Διαχείρισης για να υποβληθεί στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Αθήνα, 23 Απριλίου 2019

Για το Διοικητικό Συμβούλιο,

Γεώργιος Περιστέρης
Πρόεδρος Δ.Σ. & Δ/νων Σύμβουλος

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018 (1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2018)

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), ως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ την 23 Απριλίου 2019 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.gekterna.com, όπου και θα παραμείνουν στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 5 ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποιήσεως τους, καθώς και στον διαδικτυακό χώρο του Χ.Α.. Οι ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις των ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών , που προβλέπονται από την απόφαση 8/754/14.04.2006 του ΔΣ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς αναρτώνται στο διαδίκτυο στην διεύθυνση http://www.gekterna.com

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	Σημείωση	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12 2018	31.12 2017*	31.12 2018	31.12 2017*
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό					
Ασώματα πάγια	8	802.665	838.508	130	106
Ενσώματα πάγια	9	1.332.693	1.246.267	9.085	9.475
Υπεραξία	7	3.183	3.183	0	0
Επενδυτικά ακίνητα	10	41.030	113.705	11.290	12.810
Συμμετοχές σε θυγατρικές	5, 11	0	0	400.308	346.137
Συμμετοχές σε συγγενείς	5, 12	4.572	4.873	4.800	4.741
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες	5, 13	51.443	49.834	5.159	7.320
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού-Παραχωρήσεις	14	36.930	26.463	0	0
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	20	48.135	47.461	48.049	47.442
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	15	88.629	81.416	139.015	114.034
Απαιτήσεις από παράγωγα	31	154.607	182.091	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	34	80.196	86.193	0	0
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού		**2.644.083**	**2.679.994**	**617.836**	**542.065**
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	16	52.756	54.365	4.929	5.658
Εμπορικές απαιτήσεις	17	294.435	193.143	2.150	8.219
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	18	209.263	151.366	311	0
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	19	229.665	318.568	41.263	7.203
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	19	37.822	48.897	915	2.219
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	21	1.264	3.070	1.264	3.070
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	21	0	2.126	0	2.126
Βραχυπρόθεσμο μέρος απαιτήσεων από παράγωγα	31	17.318	0	0	0
Χρηματικά διαθέσιμα	6, 22	523.242	642.227	48.323	10.998
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού		**1.365.765**	**1.413.761**	**99.155**	**39.493**
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		**4.009.848**	**4.093.755**	**716.991**	**581.558**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής					
Μετοχικό κεφάλαιο	32	58.951	58.951	58.951	58.951
Διαφορά υπέρ το άρτιο		381.283	381.283	202.774	202.774
Αποθεματικά	33	375.193	243.935	104.587	68.549
Κέρδη εις νέον		(329.173)	(195.288)	(69.557)	(32.560)
Σύνολο		**486.254**	**488.881**	**296.755**	**297.714**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	44	242.744	279.274	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**728.998**	**768.155**	**296.755**	**297.714**

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμα δάνεια	6, 23	1.567.788	1.232.574	372.848	113.216
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	6, 23	6.547	11.692	0	0
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	24	138.103	134.263	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	29	93.609	320.583	12.991	12.102
Λοιπές προβλέψεις	26	43.886	33.665	0	0
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	25	8.572	7.780	137	81
Επιχορηγήσεις	27	162.000	164.211	0	0
Υποχρεώσεις από παράγωγα	31	177.531	200.975	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	34	45.956	40.326	5.494	6.555
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		**2.243.992**	**2.146.069**	**391.470**	**131.954**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές	28	285.927	243.239	1.376	7.052
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	6, 30	125.421	112.484	0	0
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις πληρωτέες τους επόμενους 12 μήνες	6, 23	150.910	369.555	15.701	126.553
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	18	301.053	314.435	84	986
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	24	22.287	25.107	0	0
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	29	121.991	108.189	10.112	16.359
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από παράγωγα	31	21.311	0	0	0
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	34	7.958	6.522	1.493	940
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		**1.036.858**	**1.179.531**	**28.766**	**151.890**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**3.280.850**	**3.325.600**	**420.236**	**283.844**
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		**4.009.848**	**4.093.755**	**716.991**	**581.558**

* Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν προχώρησαν στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2017 κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 και αναγνώρισαν την συνολική επίδραση τους στο κονδύλι «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 01.01.2018 (σημ.2.6.3). Για σκοπούς συγκρισιμότητας έγιναν αναταξινομήσεις κονδυλίων που περιγράφονται στην σημείωση 2.6.3.

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	**1.1 – 31.12**	**1.1 – 31.12**	**1.1 – 31.12**	**1.1 – 31.12**
Αποτελέσματα Χρήσεως		**2018**	**2017***	**2018**	**2017***
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κύκλος εργασιών	6, 35	1.402.700	1.185.531	7.433	17.672
Κόστος πωλήσεων	36	(1.165.281)	(950.382)	(4.581)	(13.501)
Μικτό κέρδος		**237.419**	**235.149**	**2.852**	**4.171**
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	36	(65.287)	(46.125)	(7.730)	(2.169)
Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης	36	(1.591)	(1.548)	0	0
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	38	(5.240)	(5.797)	(3.158)	(860)
Καθαρά χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα)	42	(108.314)	(46.408)	(6.159)	3.113
Κέρδη/(Ζημίες) από πώληση συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων	39	5.074	264	(380)	216
Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων	40	(3.227)	(1.112)	(9.394)	(11.985)
Έσοδα/(ζημίες) συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων	41	1.002	1.730	25.380	8.226
Κέρδος από εξαγορά θυγατρικής	44	0	14.604	0	0
Κέρδη/(Ζημίες) από την ενοποίηση συγγενών επιχειρήσεων με την μέθοδο της καθαρής θέσης	12	(72)	(2.455)	0	0
Κέρδη/(Ζημίες) από την ενοποίηση κοινοπραξιών με την μέθοδο της καθαρής θέσης	13	1.051	5.148	0	0
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	6	**60.815**	**153.450**	**1.411**	**712**
Φόρος εισοδήματος	6, 34	(24.974)	(58.663)	(2.270)	(2.936)
Καθαρά Κέρδη/(ζημίες) μετά φόρων	6	**35.841**	**94.787**	**(859)**	**(2.224)**
Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα					
α) Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα που μεταφέρονται στα Αποτελέσματα Χρήσης σε επόμενες περιόδους					
Αποτίμηση επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους	21	0	21.244	0	21.244
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα κοινοπραξιών	13	(27)	1.267	0	0
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα συγγενών	12	0	(52)	0	0
Αποτίμηση συμβάσεων αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών	31	3.263	6.093	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού		(1.072)	(289)	0	0
Έξοδα αυξήσεως κεφαλαίου		0	(60)	0	0
Διάφορα λοιπά συνολικά έσοδα	44	0	22.008	0	0
Φόρος εισοδήματος που αναλογεί στα ανωτέρω αποτελέσματα	34	(7.839)	(7.774)	180	(6.161)
		(5.675)	**42.437**	**180**	**15.083**
β) Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα που δεν μεταφέρονται στα Αποτελέσματα Χρήσης σε επόμενες περιόδους					

Αποτίμηση επενδύσεων σε λοιπούς συμμετοχικούς τίτλους		607	0	607	0
Αναλογιστικά έσοδα/(έξοδα) από προγράμματα καθορισμένων παροχών	25	(453)	348	(39)	3
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα συγγενών	12	(4)	0	0	0
Αναλογία στα Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα κοινοπραξιών	13	(298)	0	0	0
Καθαρά Λοιπά Συνολικά Αποτελέσματα		**(5.823)**	**42.785**	**748**	**15.086**
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ		**30.018**	**137.572**	**(111)**	**12.862**
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) αποδιδόμενα σε					
Ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες,	32	4.466	69.816		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		31.375	24.971		
Συνολικά αποτελέσματα αποδιδόμενα σε					
Ιδιοκτήτες της μητρικής εταιρείας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		231	111.266		
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		29.787	26.306		
Βασικά Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε Ευρώ)	32	0,04552	0,71570		
Απομειωμένα Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή (σε Ευρώ)	32	0,04552	0,71570		

* Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν προχώρησαν στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών της χρήσης 2017 κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 και αναγνώρισαν την συνολική επίδραση τους στο κονδύλι «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» κατά την 01/01/2018 (σημ.2.6.3).

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	**1.1 – 31.12 2018**	**1.1 – 31.12 2017**	**1.1 – 31.12 2018**	**1.1 – 31.12 2017**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη περιόδου προ φόρου εισοδήματος	6	**60.815**	**153.450**	**1.411**	**712**
Αναπροσαρμογές για την συμφωνία των καθαρών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες					
Αποσβέσεις παγίων	6, 8, 9	111.721	73.657	429	414
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	6, 27	(8.106)	(8.125)	0	0
Προβλέψεις		16.541	2.582	24	6
Απομειώσεις/Αναστροφές απομειώσεων		5.764	17.940	8.050	11.987
Λοιπά μη ταμειακά έξοδα/έσοδα		(2.194)	(14)	0	0
Τόκοι και συναφή έσοδα		(9.988)	(18.713)	(9.229)	(15.639)
Τόκοι και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα		126.609	77.729	15.388	12.567
Αποτέλεσμα από παράγωγα		(8.307)	(12.608)	0	0
Αποτελέσματα από συγγενείς και κοινοπραξίες		(979)	(2.693)	0	0
Αποτελέσματα από συμμετοχές και χρεόγραφα		(2.314)	(777)	(22.182)	(7.331)
Αποτελέσματα από επενδυτικά ακίνητα		5.927	(11.694)	1.520	731
Αποτελέσματα από πάγια		(318)	(1.240)	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές		(1.811)	9.507	0	0
Κόστος εξάσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης		3.328	0	3.328	0
Λειτουργικό κέρδος προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης		**296.688**	**279.001**	**(1.262)**	**3.447**
(Αύξηση)/Μείωση σε:					
Αποθέματα		(3.919)	3	(896)	(11)
Επενδυτικά ακίνητα ως κύρια δραστηριότητα		(1.204)	(14.538)	0	0
Εμπορικές απαιτήσεις		(33.543)	(13.541)	4.240	(5.468)
Προκαταβολές και λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις		106.984	48.783	(20.307)	140
Αύξηση/(Μείωση) σε:					
Προμηθευτές		(63.543)	24.799	(5.968)	975
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		(221.350)	(137.096)	(6.198)	(21.854)
Είσπραξη/(επιστροφή) επιχορηγήσεων	8, 29	49.685	(63.777)	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις		(27.399)	(41.156)	1.794	22.130
Πληρωμές φόρου εισοδήματος		(5.957)	(74.862)	(1.633)	2.125
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**96.442**	**7.616**	**(30.231)**	**1.484**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
(Αγορές) / Πωλήσεις πάγιων στοιχείων		(212.281)	(259.992)	(62)	(143)
(Αγορές) / Πωλήσεις επενδυτικών ακινήτων		0	0	0	0
Τόκοι και συναφή έσοδα εισπραχθέντα		3.599	3.187	241	1
(Αγορές) /πωλήσεις συμμετοχών και χρεογράφων		(85.865)	(1.210)	(83.081)	(1.082)
(Πληρωμές)/Εισπράξεις για απόκτηση/απώλεια ελέγχου σε θυγατρικές		36.137	(21.662)	0	(21.662)

Εισπράξεις μερισμάτων και κερδών		998	1.730	12.808	8.226
Αρχικά χρηματικά διαθέσιμα επιχειρήσεων που εξαγοράσθηκαν ή μειώθηκε το αναλογικό ποσοστό ενοποίησης		939	129.563	(1.879)	747
Επιστροφές/(Χορηγήσεις) δανείων		0	(19.550)	9.265	(19.281)
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων		**(256.473)**	**(167.934)**	**(62.708)**	**(33.194)**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
(Πληρωμές)/Εισπράξεις από αυξήσεις/μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών		23.954	(3.322)	(2.332)	12.496
Αγορά ιδίων μετοχών		(1.686)	(4.280)	(1.686)	(3.850)
Καθαρή μεταβολή βραχυπρόθεσμων δανείων	30	23.458	44.270	0	0
Καθαρή μεταβολή μακροπρόθεσμων δανείων	23	130.921	125.089	148.539	36.500
Πληρωμές υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	23	(4.853)	(4.456)	0	0
Μερίσματα πληρωθέντα		(4.059)	(6.675)	0	0
Τόκοι και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα πληρωθέντα		(100.403)	(74.909)	(14.257)	(7.209)
Εισπράξεις / (Πληρωμές) από παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου		(22.296)	(11.283)	0	0
Εισπράξεις από συμμετοχικούς τίτλους εξομοιούμενους με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	24	0	127.882	0	0
Πληρωμές για συμμετοχικούς τίτλους εξομοιούμενους με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		(6.157)	(4.598)	0	0
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων		**38.879**	**187.718**	**130.264**	**37.937**
Επίδραση μεταβολών ισοτιμιών στα χρηματικά διαθέσιμα		2.167	(6.176)	0	0
Καθαρή αύξηση/(μείωση) χρηματικών διαθεσίμων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(118.985)**	**21.224**	**37.325**	**6.227**
Καθαρή αύξηση/(μείωση) χρηματικών διαθεσίμων από διακοπείσες δραστηριότητες		**0**	**0**	**0**	**0**
Χρηματικά διαθέσιμα στην αρχή της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	6	642.227	621.003	10.998	4.771
Χρηματικά διαθέσιμα στο τέλος της περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**6**	**523.242**	**642.227**	**48.323**	**10.998**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Σύνολο
Υπόλοιπα 31/12/2017	**58.951**	**202.774**	**68.549**	**(32.560)**	**297.714**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική (σημ. 2.6.3)	0	0	(393)	7	**(387)**
Αναθεωρημένα υπόλοιπα 1/1/2018	**58.951**	**202.774**	**68.156**	**(32.553)**	**297.327**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	748	(859)	**(111)**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(1.686)	0	**(1.686)**
Διάθεση ιδίων μετοχών	0	0	4.325	0	**4.325**
Διακοπή ενσωμάτωσης κοινής επιχείρησης	0	0	0	(3.101)	**(3.101)**
Σχηματισμός αποθεματικών/Μεταφορές	0	0	33.044	(33.044)	**0**
31η Δεκεμβρίου 2018	**58.951**	**202.774**	**104.587**	**(69.557)**	**296.755**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2017	**58.951**	**202.774**	**57.313**	**(30.336)**	**288.702**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	15.086	(2.224)	**12.862**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(3.850)	0	**(3.850)**
31η Δεκεμβρίου 2017	**58.951**	**202.774**	**68.549**	**(32.560)**	**297.714**

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Μερικό Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπα 31/12/2017	**58.951**	**381.283**	**243.935**	**(195.288)**	**488.881**	**279.274**	**768.155**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική (σημ. 2.6.3)	**0**	**0**	**(393)**	**(4.468)**	**(4.861)**	**0**	**(4.861)**
Αναθεωρημένα υπόλοιπα 1/1/2018	**58.951**	**381.283**	**243.542**	**(199.756)**	**484.020**	**279.274**	**763.294**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	(4.234)	4.466	**231**	29.786	**30.018**
Μερίσματα	0	0	0	0	**0**	(2.897)	**(2.897)**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(1.686)	0	**(1.686)**	0	**(1.686)**
Διάθεση Ιδίων μετοχών	0	0	4.325	0	**4.325**	0	**4.325**
Μείωση Μετοχικού κεφαλαίου με επιστροφή μετρητών σε μη ελέγχουσες συμμέτοχες	0	0	0	0	**0**	(36.768)	**(36.768)**
Αλλαγή ποσοστού ενοποιούμενης θυγατρικής	0	0	0	1.231	**1.231**	(64.521)	**(63.290)**
Διακοπή ενοποίησης θυγατρικής	0	0	0	0	**0**	(3.456)	**(3.456)**
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	0	0	0	0	**0**	41.325	**41.325**
Σχηματισμός αποθεματικών (σημ. 33)	0	0	188.548	(188.548)	**0**	0	**0**
Μεταφορές/λοιπές κινήσεις	0	0	(55.302)	53.434	**(1.868)**	0	**(1.868)**
31η Δεκεμβρίου 2018	**58.951**	**381.283**	**375.193**	**(329.173)**	**486.254**	**242.743**	**728.998**

ΟΜΙΛΟΣ	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά Από Έκδοση Μετοχών Υπέρ το Άρτιο	Αποθεματικά	Υπόλοιπο Κερδών Εις Νέο	Μερικό Σύνολο	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
1η Ιανουαρίου 2017	**58.951**	**381.283**	**199.327**	**(255.712)**	**383.849**	**214.656**	**598.505**
Συνολικά αποτελέσματα χρήσης	0	0	41.450	69.816	**111.266**	26.306	**137.572**
Μερίσματα	0	0	0	0	**0**	(6.359)	**(6.359)**
Επίδραση μη ελεγχόμενων συμμετοχών από εξαγορά και λοιπών μεταβολών	0	0	0	0	**0**	50.299	**50.299**
Αντιλογισμός μη ελεγχόμενων συμμετοχών θυγατρικής/συγγενούς/κοινοπραξίας	0	0	0	2.625	**2.625**	(2.625)	**0**
Αγορά Ιδίων Μετοχών	0	0	(4.280)	0	**(4.280)**	0	**(4.280)**
Διανομή αποθεματικών	0	0	0	0	**0**	(3.305)	**(3.305)**
Αλλαγή ποσοστού ενοποιούμενης θυγατρικής	0	0	(1.850)	0	**(1.850)**	302	**(1.548)**
Σχηματισμός αποθεματικών/Μεταφορές	0	0	9.288	(12.017)	**(2.729)**	0	**(2.729)**
31η Δεκεμβρίου 2017	**58.951**	**381.283**	**243.935**	**(195.288)**	**488.881**	**279.274**	**768.155**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η **«ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών»** (η «Εταιρεία», ή η «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ») όπως μετονομάσθηκε η εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών με την από 18.11.2008 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της και εγκρίθηκε με την με αρ. Κ2-15459/23-12-2008 απόφαση του Υπ. Ανάπτυξης και δημοσιεύθηκε στο με αρ. 14045/23-12-2008 ΦΕΚ (τ. ΑΕ & ΕΠΕ), είναι εγγεγραμμένη στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης με αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 253001000 και στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Ανάπτυξης με αριθμό Μ.Α.Ε. 6044/06/Β/86/142. Η διάρκειά της έχει οριστεί για τριάντα (30) έτη, ενώ σύμφωνα με την από 26.03.1990 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Εταιρείας, η διάρκειά της παρατείνεται έως την 31^{η} Δεκεμβρίου του έτους 2030.

Έδρα της είναι ο Δήμος Αθηναίων. Τα γραφεία της έδρας στεγάζονται επί της Λεωφ. Μεσογείων αρ. 85, Τ.Κ. 11526 Αθήνα (τηλ.: 210-6968200), με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 14^{ης} Μαρτίου 2003.

Η Εταιρεία ιδρύθηκε το 1960 με την επωνυμία ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΡΜΗΣ Α.Ε. Στα μέσα της δεκαετίας του ’60 μετονομάστηκε σε ΕΡΜΗΣ Α.Ε. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ με κύρια δραστηριότητα την ανέγερση οικοδομικών έργων (Μέγαρο ΕΡΜΗΣ, πολυκατοικίες και μεζονέτες σε διάφορες περιοχές της χώρας). Το 1969 η Εταιρεία εισήγαγε τις μετοχές της στο Χρηματιστήριο Αθηνών (28.8.1969). Με την Έκτακτη Γενική Συνέλευση της 4^{ης} Αυγούστου 1999 μεταβάλλεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς της Εταιρείας. Την 16.10.2000 καταχωρείται στο Μ.Α.Ε. η υπ’ αρ. Κ2-10469/16.10.2000 απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την οποία εγκρίνεται η τροποποίηση, με αλλαγή της αρίθμησης και των διατάξεων των Άρθρων, και κωδικοποίηση του καταστατικού της Εταιρείας σύμφωνα με την από 17.07.2000 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της. Την ίδια ημερομηνία καταχωρείται στο Μητρώο Α.Ε. και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού μαζί με τις τροποποιήσεις του. Στις 10.2.04 ελήφθη από το Διοικητικό Συμβούλιο απόφαση συγχώνευσης με απορρόφηση της εταιρείας «Γενική Εταιρεία Κατασκευών ΑΕ». Η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων τόσο της απορροφώσας όσο και της απορροφώμενης εταιρείας που έγινε στις 15.10.2004, ενέκρινε το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης. Η συγχώνευση ολοκληρώθηκε στις 3.12.04 με την Κ2-13956 απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης η οποία δημοσιεύθηκε στο με αρ. 14334/3-12-04 ΦΕΚ. Ταυτόχρονα εγκρίθηκαν η αλλαγή επωνυμίας της εταιρείας και η τροποποίηση του εταιρικού σκοπού.

Την 23.12.2008 εγκρίθηκε η συγχώνευση με απορρόφηση του τμήματος των λοιπών δραστηριοτήτων της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, με την απόφαση του Υπ. Ανάπτυξης με αριθμό Κ2-15458/23.12.2008 και παράλληλα η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά 25.386.322,56 ευρώ το οποίο συνολικά ανήλθε σε ευρώ 48.953.132,16 διαιρούμενο σε 85.882.688 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,57 ευρώ εκάστη.

Με την από 6.12.2013 απόφαση της Α’ Επαναληπτικής Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας, αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των 4.890.417,60 € με καταβολή μετρητών, με την έκδοση 8.579.680 κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας 0,57 € και τιμή διάθεσης 2,5 € η κάθε μία. Η προκύπτουσα διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ύψους 16.558.782,40 € ήχθη σε πίστωση του ειδικού λογαριασμού αποθεματικού «διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Η αύξηση αυτή πραγματοποιήθηκε με παραίτηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων υπέρ της εταιρείας York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.a.r.l. Κατόπιν της αυξήσεως αυτής, το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε 53.843.549,76 €, ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρείται σε 94.462.368 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,57 € η κάθε μια. Την 23/12/2013 καταχωρήθηκε στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο η με αρ. Κ2 -7312 απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας με την οποία εγκρίθηκε η ως άνω Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Σε εφαρμογή της από 6.12.2013 απόφασης της Α' Επαναληπτικής Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας και της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της 27/3/2015, αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά το ποσό των τριών εκατομμυρίων διακοσίων ογδόντα έξι χιλιάδων εκατόν δέκα έξι και εξήντα εννέα λεπτών του ευρώ (3.286.116,69) με έκδοση πέντε εκατομμυρίων επτακοσίων εξήντα πέντε χιλιάδων εκατόν δέκα επτά (5.765.117) νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών του ευρώ (0,57€) και με τιμή διάθεσης δύο ευρώ και σαράντα τρία λεπτά του ευρώ (2,43€) η κάθε μία, λόγω μετατροπής εκατόν σαράντα (140) συνολικά ομολογιών, ονομαστικής αξίας εκάστης εκατό χιλιάδων ευρώ (100.000,00€) του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας, προσαυξημένων με τους συμφωνηθέντες τόκους . Εν συνεχεία και σε εφαρμογή ομοίως της προαναφερόμενης απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της 29/6/2015 αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά το ποσό του ενός εκατομμυρίου εξακοσίων εξήντα δύο χιλιάδων εφτακοσίων είκοσι πέντε ευρώ και ενενήντα ενός λεπτών (1.662.725,91) με έκδοση δύο εκατομμυρίων εννιακοσίων δέκα εφτά χιλιάδων και εξήντα τριών (2.917.063) νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών του ευρώ (0,57€) και με τιμή διάθεσης δύο ευρώ και σαράντα εφτά λεπτά του ευρώ (2,47€) η κάθε μία, λόγω μετατροπής εβδομήντα (70) συνολικά ομολογιών, ονομαστικής αξίας εκάστης εκατό χιλιάδων ευρώ (100.000,00€) του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας, προσαυξημένων με τους συμφωνηθέντες τόκους.
Με την από 29/3/2016 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυξήθηκε το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά το ποσό των εκατόν πενήντα οχτώ χιλιάδων οχτακοσίων ογδόντα τριών ευρώ και πενήντα ενός λεπτών (158.883,51€) με έκδοση διακοσίων εβδομήντα οχτώ εφτακοσίων σαράντα τριών (278.743) νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας πενήντα επτά λεπτών του ευρώ (0,57€) και με τιμή διάθεσης δύο ευρώ και σαράντα τρία λεπτά του ευρώ (2,43€) η κάθε μία, λόγω μετατροπής ομολογιών ονομαστικής αξίας εξακοσίων πενήντα χιλιάδων ευρώ (650.000,00€) του Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας, προσαυξημένων με τους συμφωνηθέντες τόκους. Με την μετατροπή αυτή εξοφλείται ολοσχερώς το Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο που είχε συνάψει η Εταιρεία με την York Global Finance Offshore BDH (Luxembourg) S.a.r.l..
Κατόπιν αυτών των μεταβολών το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε πενήντα οχτώ εκατομμύρια εννιακόσιες πενήντα ένα χιλιάδες διακόσιες εβδομήντα πέντε ευρώ και ογδόντα εφτά λεπτά (58.951.275,87 €) διαιρούμενο σε εκατόν τρία εκατομμύρια τετρακόσιες είκοσι τρεις χιλιάδες διακόσιες ενενήντα μία (103.423.291) κοινές με ψήφο ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας πενήντα εφτά λεπτών (0,57 €) η καθεμία.

Κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας είναι η ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων, οι κατασκευές παντός είδους, η εκμετάλλευση αυτοχρηματοδοτούμενων ή συγχρηματοδοτούμενων έργων, η κατασκευή και εκμετάλλευση ενεργειακών έργων, καθώς και η συμμετοχή της σε εταιρείες με συναφή αντικείμενα.
Ο Όμιλος έχει σημαντική, εξειδικευμένη παρουσία στις κατασκευές, στην παραγωγή και εμπορία ενέργειας καθώς και στην ανάπτυξη, διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων με ισχυρή κεφαλαιακή βάση.

Οι δραστηριότητες του Ομίλου διενεργούνται κυρίως στην Ελλάδα, ενώ παράλληλα έχει σημαντική παρουσία στα Βαλκάνια, στη Μέση Ανατολή, στην Ανατολική Ευρώπη και στην Βόρειο Αμερική. Η δραστηριότητα του Ομίλου επικεντρώνεται στους εξής λειτουργικούς τομείς:

- **Κατασκευές:** αφορά, σχεδόν αποκλειστικά, συμβάσεις εκτέλεσης τεχνικών έργων.
- **Ηλεκτρισμός από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας:** αφορά στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος μέσω αιολικών πάρκων, ηλιακής και υδροηλεκτρικής ενέργειας και βιομάζας.
- **Ηλεκτρισμός από θερμικές πηγές ενέργειας και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος** : αφορά παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος με καύσιμη ύλη το φυσικό αέριο και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος.
- **Βιομηχανικός κλάδος**: αφορά στην παραγωγή λατομικών προϊόντων, παραγωγή λευκολίθου και μαγνησίας.
- **Εκμετάλλευση ακινήτων** : αφορά στην αγορά, ανάπτυξη και εκμετάλλευση ακινήτων καθώς και σε επενδύσεις για αποκόμιση υπεραξιών από την άνοδο των τιμών τους.
- **Παραχωρήσεις:** αφορά στην κατασκευή και λειτουργία υποδομών (π.χ. αυτοκινητόδρομοι), άλλων έργων Δημοσίου συμφέροντος (Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου και η εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων) καθώς και άλλων εγκαταστάσεων (π.χ. σταθμοί αυτοκινήτων κ.α.) με αντάλλαγμα την μακροχρόνια εκμετάλλευσή τους από παροχή υπηρεσιών στο κοινό.
- **Συμμετοχές:** αφορά στην υποστηρικτική λειτουργία των τομέων δραστηριότητας του Ομίλου και τη δοκιμαστική λειτουργία νέων λειτουργικών τομέων.

Κατά την 31.12.2018 το σύνολο του προσωπικού του Ομίλου παγκοσμίως ήταν 5.107 άτομα, ενώ την 31.12.2017 ήταν παγκοσμίως 5.581 άτομα. Κατά την 31.12.2018 ο αριθμός προσωπικού της Εταιρείας ήταν 17 εργαζόμενοι, ενώ την 31.12.2017 ήταν 15 εργαζόμενοι.

Οι εταιρείες της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, καθώς και οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις τους παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 23.04.2019 και υπόκεινται στην οριστική έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, είναι δε διαθέσιμες στο επενδυτικό κοινό στα γραφεία της Εταιρείας (Αθήνα, οδός Μεσογείων 85) και την ιστοσελίδα της Εταιρείας στο διαδίκτυο.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

2.1. Βάση Παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων

Οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της 31ης Δεκεμβρίου 2018 που καλύπτουν την ετήσια περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των Διερμηνειών τους που έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (IFRIC) και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2018.

Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη Σημείωση 4, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συνέχιση δραστηριότητας
Η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η Εταιρεία και οι θυγατρικές της διαθέτουν επαρκείς πόρους που διασφαλίζουν την ομαλή συνέχιση της λειτουργίας τους ως "Βιώσιμη Οικονομική Μονάδα" (Going Concern) στο προβλέψιμο μέλλον.

2.2. Βάση επιμέτρησης
Οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018, έχουν συνταχθεί βάσει της αρχής του ιστορικού κόστους, εκτός από τα επενδυτικά ακίνητα, τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους, τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία.

2.3. Νόμισμα παρουσίασης
Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της μητρικής του Ομίλου) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.4. Συγκρισιμότητα
Τα συγκριτικά μεγέθη της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31/12/2017 του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να παρουσιαστούν ορισμένες αναταξινομήσεις κονδυλίων, στο πλαίσιο της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15.

Οι εν λόγω αναταξινομήσεις έγιναν για λόγους παρουσίασης και δεν είχαν καμία επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, στον κύκλο εργασιών, στα κέρδη μετά φόρων και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας (βλ. αναλυτικά Σημείωση 2.6.3).

2.5. Χρήση εκτιμήσεων
Η σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών της Εταιρείας. Κρίσεις, παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης επηρεάζουν το ποσό στο οποίο αποτιμώνται ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού και υποχρεώσεις, το ποσό που αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της χρήσης για ορισμένα έσοδα και έξοδα, καθώς και τις παρουσιαζόμενες εκτιμήσεις για τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις.

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και σύμφωνα με την ιστορική εμπειρία και άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών για την έκβαση μελλοντικών γεγονότων που θεωρούνται λογικά κάτω από τις υφιστάμενες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι τομείς που απαιτούν τον μεγαλύτερο βαθμό κρίσης καθώς και οι τομείς στους οποίους οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές έχουν σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

2.6. Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποιήσεις προτύπων
Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν για την προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων είναι οι ίδιες με αυτές που ακολουθήθηκαν στην σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, εκτός από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων ορισμένων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τις χρήσεις που ξεκινούν την 1η Ιανουαρίου 2018 (βλ. Σημειώσεις 2.6.1 και 2.6.2).

2.6.1. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις και Διερμηνείες των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημίες» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος εξέτασε την επίδραση του νέου προτύπου στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Αναλυτική αναφορά σχετικά διενεργείται στη Σημείωση 2.6.3.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Ο Όμιλος εξέτασε την επίδραση του νέου προτύπου στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Αναλυτική αναφορά σχετικά διενεργείται στη Σημείωση 2.6.3.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος εξέτασε την επίδραση του νέου προτύπου στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Αναλυτική αναφορά σχετικά διενεργείται στη Σημείωση 2.6.3.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους.

Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, αντί στα κέρδη ή στις ζημίες, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

2.6.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα παρακάτω νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση.

Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά την υπάρχουσα λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων βάσει των ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις», ΕΔΔΠΧΑ 4 «Προσδιορισμός των συμφωνιών που εμπεριέχουν μίσθωση», ΜΕΔ 15 «Λειτουργικές Μισθώσεις – Κίνητρα» και ΜΕΔ 27 «Αξιολόγηση συναλλαγών που έχουν τη νομική μορφή μίσθωσης». Το νέο Πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις, καθώς εισάγει ένα νέο ενιαίο μοντέλο παρουσίασης όλων των μισθώσεων στις οικονομικές καταστάσεις των οικονομικών οντοτήτων. Το Πρότυπο παρέχει εξαιρέσεις για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις παγίων και τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Η λογιστική αντιμετώπιση των μισθώσεων για τους εκμισθωτές παραμένει αντίστοιχη με αυτή του προϋπάρχοντος προτύπου, δηλαδή οι εκμισθωτές θα συνεχίζουν να ταξινομούν τις μισθώσεις τους σε λειτουργικές και χρηματοοικονομικές. Το ΔΠΧΑ 16 τίθεται σε ισχύ για τις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1 Ιανουαρίου 2019, με νωρίτερη εφαρμογή να επιτρέπεται.

Ο Όμιλος σκοπεύει να εφαρμόσει για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, εφαρμόζοντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Με βάση την εν λόγω προσέγγιση, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει μία υποχρέωση την οποία θα επιμετρά στην παρούσα αξία της, όπως αυτή προκύπτει από την προεξόφληση των εναπομενουσών μισθωμάτων με το επιπλέον επιτόκιο δανεισμού (incremental borrowing cost) που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του Προτύπου. Περαιτέρω, θα αναγνωρίσει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου επιμετρώντας το δικαίωμα αυτό σε ένα ποσό το οποίο θα είναι ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση που θα αναγνωριστεί, προσαρμοσμένο με τυχόν προκαταβολές μισθωμάτων που υπάρχουν αμέσως πριν την ημερομηνία πρώτης εφαρμογής. Η συγκριτική πληροφόρηση δεν θα αναδιατυπωθεί, και δεν αναμένεται επίδραση της εφαρμογής του νέου Προτύπου στα Ίδια Κεφάλαια κατά την πρώτη εφαρμογή.

Περαιτέρω, ο Όμιλος έχει αποφασίσει να εφαρμόσει την εξαίρεση που παρέχεται από το Πρότυπο αναφορικά με τον προσδιορισμό των μισθώσεων και πιο συγκεκριμένα, την εφαρμοζόμενη πρακτική του ΔΠΧΑ 16, σύμφωνα με την οποία δε χρειάζεται να επαναξιολογήσει εάν μία σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση κατά την ημερομηνία της πρώτης μετάβασης.

Αυτό σημαίνει ότι, το ΔΠΧΑ 16 θα εφαρμοστεί στις συμβάσεις που έχουν ήδη αναγνωριστεί ως μισθώσεις με την εφαρμογή του ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις» και της ΕΔΔΠΧΑ 4 «Προσδιορίζοντας κατά Πόσο μία Σύμβαση Εμπεριέχει Μίσθωση».
Τέλος, ο Όμιλος θα χρησιμοποιήσει και τις εξαιρέσεις του Προτύπου αναφορικά με τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις παγίων χαμηλής αξίας. Αναφορικά με το επιτόκιο προεξόφλησης, ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο σε κάθε κατηγορία μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά και ανάλογα με την υπολειπόμενη διάρκεια της κάθε μίσθωσης.
Η Διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται σε διαδικασία τελικών ελέγχων αναφορικά με τη συνολική επίδραση από την εφαρμογή του Προτύπου. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, αναμένεται να έχει τα ακόλουθα σημαντικά αποτελέσματα για τον Όμιλο:

(i) Κατά την ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος διαθέτει λειτουργικές μισθώσεις που αφορούν σε εδαφικές εκτάσεις, κτίρια, μηχανήματα και μεταφορικά μέσα. Το Πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως τον λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Συγκεκριμένα, κατά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις λειτουργικών μισθώσεων - οι οποίες, σύμφωνα με το ΔΛΠ 17, πρέπει να γνωστοποιούνται στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων - θα εμφανίζονται ως στοιχεία του ενεργητικού (δικαιώματα χρήσης) και υποχρεώσεις από μισθώσεις στην κατάσταση οικονομικής θέσης. Η αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα οδηγήσει σε και αντίστοιχη αύξηση του καθαρού δανεισμού του Ομίλου. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, τα δικαιώματα χρήσης που θα αναγνωριστούν κατά την 01/01/2019 αναμένεται να ανέλθουν σε περίπου 29,5 εκ., με αντίστοιχη αύξηση των υποχρεώσεων από μισθώσεις.

(ii) Η φύση των εξόδων που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις επίσης πρόκειται να μεταβληθεί, καθώς με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, αντικαθίσταται το λειτουργικό κόστος μίσθωσης με κόστος απόσβεσης για τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν δικαίωμα χρήσης και έξοδο τόκου επί των υποχρεώσεων που απορρέουν. Αυτό θα οδηγήσει σε βελτίωση των «Λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων». Η μείωση των εξόδων από ενοίκια για τη χρήση 2019 αναμένεται σε περίπου 5,0 εκ.

(iii) Στην κατάσταση ιδίων κεφαλαίων κατά την πρώτη εφαρμογή δεν αναμένεται επίδραση, καθώς ο Όμιλος θα επιλέξει να αναγνωρίσει ισόποση υποχρέωση με δικαίωμα χρήσης.

(iv) Στην κατάσταση ταμειακών ροών, το μέρος που αφορά στην αποπληρωμή των μισθωμάτων θα μειώσει τις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες και δεν θα περιλαμβάνεται πλέον στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Μόνον οι αποπληρωμές τόκων θα εξακολουθήσουν να περιλαμβάνονται στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες.

(v) Ο Όμιλος έχει καταλήξει ότι δεν θα υπάρχει καμία σημαντική επίδραση αναφορικά με τις υφιστάμενες χρηματοοικονομικές μισθώσεις που έχουν αναγνωριστεί στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Το ΔΠΧΑ 16 δεν έχει επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη λογιστική των μισθώσεων από την πλευρά του εκμισθωτή, και για τον λόγο αυτό, ο Όμιλος δεν αναμένει σημαντικές μεταβολές από τις μισθώσεις που έχει συνάψει και στις οποίες λειτουργεί ως εκμισθωτής.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9. Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου.

Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11:** Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, **ΔΛΠ 12:** Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, **ΔΛΠ 23:** Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών.
Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρείες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού.

Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρείες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρείες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας.

Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.6.3. Επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της 31/12/2018 από την εφαρμογή των ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15

Συνεπεία των αλλαγών στις λογιστικές πολιτικές, όπως αυτές περιγράφονται ανωτέρω, η δημοσιευμένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας της 31/12/2017 όπως αυτή είχε προγενέστερα δημοσιευθεί, θα έπρεπε να αναδιατυπωθεί για σκοπούς συγκρισιμότητας. Πιο συγκεκριμένα, τα συγκριτικά μεγέθη της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31/12/2017 του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν αναμορφωθεί από την επίδραση του ΔΠΧΑ 15 προκειμένου να παρουσιαστούν ορισμένες αναταξινομήσεις κονδυλίων. Οι εν λόγω αναταξινομήσεις έγιναν για λόγους παρουσίασης και δεν είχαν καμία επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, στον κύκλο εργασιών, στα κέρδη μετά φόρων και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Αναφορικά με το ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν το νέο Πρότυπο από την 01/01/2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσουν τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων ετών. Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31/12/2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης έναρξης της 01/01/2018.

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται. Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν επέλεξαν να εφαρμόσουν λογιστική αντιστάθμισης την 01/01/2018 σύμφωνα με το νέο πρότυπο. Συνεπώς, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν την παρούσα πολιτική τους για τη λογιστική αντιστάθμισης, αν και θα εξετάσουν την έναρξη της λογιστικής αντιστάθμισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΧΠΑ 9, όταν μία νέα σχέση αντιστάθμισης προκύψει.

Η επίδραση των αλλαγών από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στον Όμιλο και την Εταιρεία έχει ως εξής:

	Αποθεματικά Αναπροσαρμογών		**Υπόλοιπο κερδών εις νέο**	
	Όμιλος	**Εταιρία**	**Όμιλος**	**Εταιρία**
Υπόλοιπο την 31.12.2017 ΔΛΠ 39	**243.935**	**68.549**	**(195.288)**	**(32.560)**
Αναταξινόμηση αποθεματικών	(393)	(393)	393	393
Επίδραση από ενοποίηση συγγενών με την μέθοδο της καθαρής θέσης	0	0	(1.222)	0
Επίδραση από απομείωση Μακροπρόθεσμων δανείων (Γενική προσέγγιση)	0	0	(124)	0
Επίδραση από απομείωση λοιπών βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων (Γενική προσέγγιση)	0	0	(94)	(94)
Επίδραση από απομείωση Κατασκευαστικών συμβολαίων (απλοποιημένη προσέγγιση)	0	0	65	0
Επίδραση από απομείωση Εμπορικών απαιτήσεων (απλοποιημένη προσέγγιση	0	0	(2.278)	(292)
Επίδραση από απομείωση Λοιπών χρηματοοικονομικών απαιτήσεων (απλοποιημένη προσέγγιση)	0	0	(1.207)	0
Αναπροσαρμογές στο Υπόλοιπο Κερδών εις νέο από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018	**(393)**	**(393)**	**(4.468)**	**7**
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 1/1/2018-ΔΠΧΑ 9	**243.542**	**68.156**	**(199.756)**	**(32.553)**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν προχώρησαν στην αναπροσαρμογή των συγκριτικών ποσών του 2017 κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15 και αναγνώρισαν την συνολική επίδραση τους στο κονδύλι «Υπόλοιπο κερδών εις νέο».

Για σκοπούς συγκρισιμότητας έγιναν αναταξινομήσεις κονδυλίων στα συγκριτικά ποσά της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 31.12.2017. Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις αναταξινομήσεις και τις προσαρμογές που αναγνωρίστηκαν για κάθε κονδύλι της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης την 31/12/2017 και την 01/01/2018.

Όμιλος

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 31/12/2017		**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 15**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 31/12/17**	**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 01/01/2018**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό						
Υπεραξία	3.183		3.183			3.183
Ασώματα πάγια στοιχεία	838.508		838.508			838.508
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.246.267		1.246.267			1.246.267
Επενδυτικά Ακίνητα	113.705		113.705			113.705
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	0		0			0
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	4.873		4.873			4.873
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες	49.834		49.834		(1.222)	48.612
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	47.461		47.461			47.461
Απαιτήσεις από παράγωγα	182.091		182.091			182.091
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από παραχωρήσεις	26.463		26.463			26.463
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	81.416		81.416		(124)	81.292
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	86.193		86.193			86.193
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	**2.679.994**	**0**	**2.679.994**	**0**	**(1.346)**	**2.678.648**
Κυκλοφορούν ενεργητικό						
Αποθέματα	54.365		54.365			54.365
Εμπορικές απαιτήσεις	193.143		193.143		(2.279)	190.864
Ατιμολόγητα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		151.366	151.366		65	151.431
Απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	151.366	(151.366)	0			0
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	318.568		318.568		(1.301)	317.267
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	48.897		48.897			48.897
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του	3.069		3.069	2.126		5.195

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 31/12/2017		**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 15**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 31/12/17**	**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 01/01/2018**
ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων						
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	2.126		2.126	(2.126)		(0)
Χρηματικά διαθέσιμα	642.227		642.227			642.227
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	**1.413.761**	**0**	**1.413.761**	**0**	**(3.515)**	**1.410.246**
Μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχ. καταχόμ. προς πώληση	0					0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**4.093.755**	**0**	**4.093.755**	**0**	**(4.861)**	**4.088.894**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Μετοχικό κεφάλαιο	58.951		58.951			58.951
Διαφορά υπέρ το άρτιο	381.283		381.283			381.283
Αποθεματικά	243.935		243.935	(393)		243.542
Κέρδη/(ζημίες) εις νέον	(195.288)		(195.288)	393	(4.861)	(199.756)
	488.881	**0**	**488.881**	**0**	**(4.861)**	**484.020**
Δικαιώματα μειοψηφίας	279.274		279.274			279.274
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	**768.155**	**0**	**768.155**	**0**	**(4.861)**	**763.294**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμα δάνεια	1.232.574		1.232.574			1.232.574
Δάνεια από Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	11.692		11.692			11.692
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	7.780		7.780			7.780
Λοιπές προβλέψεις	33.665		33.665			33.665
Επιχορηγήσεις	164.211		164.211			164.211
Υποχρεώσεις από παράγωγα	200.975		200.975			200.975
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	320.583		320.583			320.583
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	134.263		134.263			134.263
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	40.326		40.326			40.326
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	**2.146.069**	**0**	**2.146.069**	**0**	**0**	**2.146.069**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 31/12/2017		**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 15**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 31/12/17**	**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 01/01/2018**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Προμηθευτές	243.239		243.239			243.239
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	112.484		112.484			112.484
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση	369.555		369.555			369.555
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση	25.107		25.107			25.107
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες		314.435	314.435			314.435
Υποχρεώσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	179.467	(179.467)	0			0
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	243.157	(134.968)	108.189			108.189
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από παράγωγα	0		0			0
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	6.522		6.522			6.522
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	**1.179.531**	**0**	**1.179.531**	**0**	**0**	**1.179.531**
Σύνολο υποχρεώσεων	**3.325.600**	**0**	**3.325.600**	**0**	**0**	**3.330.247**
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	**4.093.755**	**0**	**4.093.755**	**0**	**(4.861)**	**4.088.894**

Εταιρεία

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 31/12/2017		ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 15	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 31/12/17	ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 9	ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΔΠΧΑ 9	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 01/01/2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό						
Υπεραξία			0			0
Ασώματα πάγια στοιχεία	106		106			106
Ενσώματα πάγια στοιχεία	9.475		9.475			9.475
Επενδυτικά Ακίνητα	12.810		12.810			12.810
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	346.137		346.137			346.137
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	4.741		4.741			4.741
Συμμετοχές σε κοινοπραξίες	7.320		7.320			7.320
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους	47.442		47.442			47.442
Απαιτήσεις από παράγωγα			0			0
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από παραχωρήσεις			0			0
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	114.034		114.034			114.034
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	0		0			0
Σύνολο μη κυκλοφορούντος ενεργητικού	**542.065**	**0**	**542.065**	**0**	**0**	**542.065**
Κυκλοφορούν ενεργητικό						
Αποθέματα	5.658		5.658			5.658
Εμπορικές απαιτήσεις	8.219		8.219		(292)	7.927
Ατιμολόγητα έσοδα από συμβάσεις με πελάτες		0	0			0
Απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	0	0	0			0
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	7.203		7.203		(94)	7.109
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	2.219		2.219			2.219
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	3.070		3.070	2.126		5.196
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	2.126		2.126	(2.126)		(0)
Χρηματικά διαθέσιμα	10.998		10.998			10.998
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	**39.493**	**0**	**39.493**	**0**	**(387)**	**39.107**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 31/12/2017		**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 15**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 31/12/17**	**ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΔΠΧΑ 9**	**ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 01/01/2018**
Μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχ. καταχόμ. προς πώληση	0					0
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	**581.558**	**0**	**581.558**	**0**	**(387)**	**581.172**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Μετοχικό κεφάλαιο	58.951		58.951			58.951
Διαφορά υπέρ το άρτιο	202.774		202.774			202.774
Αποθεματικά	68.549		68.549	(393)		68.156
Κέρδη/(ζημίες) εις νέον	(32.560)		(32.560)	393	(387)	(32.553)
	297.714	**0**	**297.714**	**0**	**(387)**	**297.328**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές						0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	**297.714**	**0**	**297.714**	**0**	**(387)**	**297.328**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμα δάνεια	113.216		113.216			113.216
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	81		81			81
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	12.102		12.102			12.102
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	6.555		6.555			6.555
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	**131.954**	**0**	**131.954**	**0**	**0**	**131.954**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Προμηθευτές	7.052		7.052			7.052
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	0		0			0
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση	126.553		126.553			126.553
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες		986	986			986
Υποχρεώσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	985	(985)	0			0
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	16.360	(1)	16.359			16.359
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από παράγωγα			0			0
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	940		940			940
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	**151.890**	**0**	**151.890**	**0**	**0**	**151.890**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ 31/12/2017		ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 15	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 31/12/17	ΑΝΑΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΔΠΧΑ 9	ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΔΠΧΑ 9	ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΜΕΝΑ 01/01/2018
Σύνολο υποχρεώσεων	**283.844**	**0**	**283.844**	**0**	**0**	**283.844**
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	**581.558**	**0**	**581.558**	**0**	**(387)**	**581.172**

Δεν υπήρξαν μεταβολές στην Κατάσταση Συνολικών Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, από τις ως άνω επιδράσεις.

3. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) απαιτεί από τη Διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων καθώς και τα έσοδα και έξοδα κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Συγκεκριμένα, ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και ως εκ τούτου τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις της Διοίκησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

Οι βασικές εκτιμήσεις και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες αναφέρονται σε δεδομένα, η εξέλιξη των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τα κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων, τους επόμενους 12 μήνες έχουν ως κάτωθι:

3.1 Σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης

Οι βασικές κρίσεις της Διοίκησης κατά τη διαδικασία της εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου και της Εταιρείας, οι οποίες έχουν σημαντικότερη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις (εκτός εκείνων που αναλύονται στη Σημείωση 3.2), αναλύονται κατωτέρω.

i) Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η έκταση κατά την οποία αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες βασίζεται στην κρίση αναφορικά με τον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα συμψηφιστούν με αυτές τις φορολογικές ζημίες.

Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν, αλλά και τις αβεβαιότητες που διέπουν τα διαφορετικά φορολογικά πλαίσια που δραστηριοποιείται ο Όμιλος (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 34).

ii) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και υπεραξίας

Τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ελέγχονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή αλλαγές σε καταστάσεις δείχνουν ότι η λογιστική αξία τους μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη, σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική που περιγράφεται στη Σημείωση 4.9.

iii) Αξιολόγηση συμβάσεων που εμπεριέχουν στοιχεία μίσθωσης

Στα πλαίσια συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας που συνάπτει ο Όμιλος με εταιρεία παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, ο Όμιλος αναλαμβάνει τη δέσμευση να πωλήσει το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από μια συγκεκριμένη εγκατάσταση. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΔΔΠΧΑ 4 *«Προσδιορίζοντας κατά πόσο μια σύμβαση περιλαμβάνει μια μίσθωση»*, ο Όμιλος εξετάζει τις συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να αξιολογήσει εάν αυτές εμπεριέχουν στοιχεία μίσθωσης ώστε να αναγνωρίσει τις σχετικές εισπράξεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις». Στοιχεία μίσθωσης θεωρείται ότι εμπεριέχονται σε μία σύμβαση όταν το σύνολο της παραγωγής ενός συγκεκριμένου αιολικού πάρκου πωλείται στον πάροχο και η συμβατική τιμή δεν είναι ούτε σταθερή, ούτε αντιπροσωπεύει την τρέχουσα τιμή της αγοράς κατά τον χρόνο παραγωγής. Η εκτίμηση των εσόδων μίσθωσης, τα οποία αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο εξαρτάται από τη μελλοντική παραγωγή του πάρκου σύμφωνα με τη δυναμικότητά του και τις ανεμολογικές μετρήσεις. Κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΛΠ 17 αναφορικά με την ταξινόμηση των μισθώσεων, υπάρχουν περιπτώσεις όπου μία συναλλαγή δεν είναι πάντα συμπερασματική. Στις περιπτώσεις αυτές η Διοίκηση εφαρμόζει την κρίση της προκειμένου να προσδιορίσει αν μία μίσθωση μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας από τον μισθωτή στον εκμισθωτή.

3.2 Αβεβαιότητα εκτιμήσεων και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις Οικονομικές Καταστάσεις καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων. Μία λογιστική εκτίμηση θεωρείται σημαντική όταν είναι σημαντική για την χρηματοοικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Ομίλου και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της Διοίκησης. Ο Όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, σε συσκέψεις με ειδικούς, σε τάσεις και σε άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

i) Αναγνώριση εσόδων από κατασκευαστικές συμβάσεις

Ο χειρισμός των εσόδων και εξόδων μίας κατασκευαστικής σύμβασης, εξαρτάται από εάν το τελικό αποτέλεσμα από την εκτέλεση του συμβατικού έργου μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα (και αναμένεται να αποφέρει κέρδος στον κατασκευαστή ή το αποτέλεσμα από την εκτέλεση είναι ζημιογόνο). Όταν το αποτέλεσμα μίας κατασκευαστικής σύμβασης μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία, τότε τα έσοδα και τα έξοδα του συμβολαίου αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου, αντίστοιχα, ως έσοδο και έξοδο.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί το στάδιο ολοκλήρωσης για να καθορίσει το κατάλληλο ποσό εσόδου και εξόδου που θα αναγνωρίσει σε μια συγκεκριμένη περίοδο. Συγκεκριμένα, με βάση τη μέθοδο των εισροών του ΔΠΧΑ 15, το κόστος κατασκευής κατά την εκάστοτε ημερομηνία αναφοράς, συγκρίνεται με το συνολικό προϋπολογισμένο κόστος προκειμένου να προσδιοριστεί στο ποσοστό ολοκλήρωσης. Το στάδιο ολοκλήρωσης μετράται με βάση το συμβατικό κόστος που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με το συνολικό εκτιμώμενο κόστος κατασκευής κάθε έργου. Ο Όμιλος, συνεπώς, προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις, αναφορικά με το μικτό αποτέλεσμα με το οποίο θα εκτελείται το εκάστοτε εκτελούμενο κατασκευαστικό συμβόλαιο (συνολικό προϋπολογισθέν κόστος εκτέλεσης της κατασκευαστικής σύμβασης).

ii) Ωφέλιμες ζωές αποσβέσιμων στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος, για τον υπολογισμό των αποσβέσεων, εξετάζει σε κάθε περίοδο αναφοράς την ωφέλιμη ζωή και την υπολειμματική αξία των ενσώματων και άυλων στοιχείων του ενεργητικού με γνώμονα τις τεχνολογικές, θεσμικές και οικονομικές εξελίξεις, καθώς και την εμπειρία από την εκμετάλλευσή τους. Την 31/12/2018 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

Σημειώνεται ότι εντός της προηγούμενης χρήσης (2017), ο Όμιλος αποφάσισε την επέκταση της ωφέλιμης ζωής των Αιολικών Πάρκων από 20 σε 25 έτη, βασιζόμενος σε νέες εκτιμήσεις που προέκυψαν κατά την αξιολόγηση των συνθηκών που έχουν διαμορφωθεί στη λειτουργία και εν γένει στην τεχνολογική εξέλιξη των ανεμογεννητριών. Η αλλαγή αυτή στηρίχτηκε στην προσεκτική ανάλυση δεδομένων του Ομίλου, καθώς και σε μελέτες και βιομηχανικές πρακτικές σύμφωνα με οποίες η οικονομική ζωή των ανεμογεννητριών μεμονωμένα ή των μονάδων παραγωγής από αιολική ενέργεια συνολικά, μπορεί με ασφάλεια να επαναπροσδιορίζεται σε 25-30 έτη χωρίς σημαντικές αλλαγές στη στρατηγική λειτουργίας και συντήρησής τους. Η Διοίκηση του Ομίλου θεωρεί ότι η επέκταση της ωφέλιμης διάρκειας ζωής που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη χρήση, θα προασπίσει την εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων προσαρμόζοντας τον χρόνο απόσβεσης πιο κοντά στην πραγματικότητα. Η συγκεκριμένη αλλαγή λογιστικής εκτίμησης είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους απόσβεσης της χρήσης 2017 κατά το ποσό των € 12.824 χιλ. σε σχέση με την απόσβεση που θα είχε προκύψει εάν η επέκταση της ωφέλιμης ζωής δεν είχε λάβει χώρα. Η επίδραση αυτή θα βαίνει μειούμενη τα επόμενα έτη, καθώς τα παλαιότερα πάρκα του Ομίλου θα προσεγγίζουν την αρχικώς ορισμένη εικοσαετή ζωή τους, ενώ από τη στιγμή της λήξης της αρχικώς οριζόμενης ωφέλιμης ζωής τους και για τα επιπλέον πέντε έτη της επέκτασης της, η ανωτέρω θετική επίδραση θα μετατραπεί σε αρνητική.

iii) Αναπροσαρμογή αξίας επενδυτικών ακινήτων

Ο Όμιλος, για την αποτίμηση της αξίας των επενδυτικών του ακινήτων, όπου υπάρχει ενεργός αγορά προσδιορίζει την εύλογη αξία τους με βάση τις εκθέσεις αποτίμησης που καταρτίζουν για λογαριασμό του ανεξάρτητοι εκτιμητές. Εάν δεν υπάρχουν αντικειμενικές πληροφορίες, ιδίως λόγω των οικονομικών συνθηκών, τότε η Διοίκηση, βασιζόμενη στην προγενέστερη εμπειρία της και, συνεκτιμώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες, εκτιμά την εύλογή τους αξία.

iv) Επιμέτρηση εύλογης αξίας

Η Διοίκηση χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης προκειμένου να προσδιορίσει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων (όταν δεν υπάρχουν τιμές ενεργού αγοράς) και των μη χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών αναφορικά με το τίμημα που θα κατέβαλλαν οι συμμετέχοντες στην αγορά για την απόκτηση των εν λόγω χρηματοοικονομικών μέσων.

Η Διοίκηση βασίζει τις παραδοχές της σε παρατηρήσιμα δεδομένα, ωστόσο αυτό δεν είναι πάντοτε εφικτό. Στις περιπτώσεις αυτές, η Διοίκηση χρησιμοποιεί την καλύτερη διαθέσιμη πληροφόρηση για τις εκτιμήσεις της, βασιζόμενη στην προγενέστερη εμπειρία της συνεκτιμώντας τις διαθέσιμες πληροφορίες. Οι εκτιμώμενες εύλογες αξίες μπορεί να διαφέρουν από τις πραγματικές αξίες που θα πραγματοποιούνταν στα πλαίσια μία συνήθους συναλλαγής κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 47).

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη διαχείριση μιας σειράς κινδύνων στους οποίους περιλαμβάνονται κίνδυνοι που σχετίζονται με τα επιτόκια και τις τιμές των αγαθών. Για τον καθορισμό μιας αποτελεσματικής αντισταθμιστικής σχέσης, ο Όμιλος απαιτείται αφενός να δηλώσει την στρατηγική του για την αντιστάθμιση και αφετέρου να εκτιμήσει ότι η αντιστάθμιση θα είναι αποτελεσματική καθ' όλη τη διάρκεια του μέσου αντιστάθμισης (παραγώγου). Επιπλέον πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση των παραγώγων παρέχεται στη Σημείωση 31.

v) Αποθέματα

Ο Όμιλος για την αποτίμηση των αποθεμάτων του εκτιμά, βάσει εκθέσεων αποτίμησης στατιστικών στοιχείων και των συνθηκών της αγοράς, τις αναμενόμενες τιμές πώλησης και το κόστος τελειοποίησης και διάθεσής τους, ανά κατηγορία αποθεμάτων.

vi) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ

Ο Όμιλος διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης της αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς όποτε υπάρχει ένδειξη για απομείωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Εφόσον διαπιστωθεί ότι συντρέχουν λόγοι απομείωσης, απαιτείται ο υπολογισμός της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένης κατά το κόστος πώλησης της κάθε Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ). Τα ανακτήσιμα ποσά των ΜΔΤΡ καθορίζονται για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με τη συγκεκριμένη ΜΔΤΡ.

vii) Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού

Ο Όμιλος, με βάση το ΔΛΠ 19, προβαίνει σε εκτιμήσεις των παραδοχών βάσει των οποίων υπολογίζεται αναλογιστικά η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού. Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 25).

viii) Πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση και πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν σε φορολογικούς ελέγχους.

Οι εταιρείες του Ομίλου υπόκεινται σε διαφορετικές νομοθεσίες φορολογίας εισοδήματος. Για τον συνολικό προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος όπως παρουσιάζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις.

Για συγκεκριμένες συναλλαγές και υπολογισμούς, ο προσδιορισμός της τελικής φορολογίας είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για προβλεπόμενα φορολογικά ζητήματα με βάση υπολογισμούς για το κατά πόσον θα προκύψει επιπρόσθετη φορολογία. Όπου το τελικό φορολογικό αποτέλεσμα αυτών των ζητημάτων διαφέρει από το ποσό που έχει αρχικά αναγνωριστεί οι διαφορές επηρεάζουν την πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος και για αναβαλλόμενη φορολογία στην περίοδο που έγινε ο προσδιορισμός (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 34).

ix) Προβλέψεις για περιβαλλοντική αποκατάσταση

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη έναντι των σχετικών υποχρεώσεών του για αποξήλωση του τεχνικού εξοπλισμού των αιολικών πάρκων και αποκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου που απορρέουν από την κείμενη περιβαλλοντική νομοθεσία ή από δεσμευτικές πρακτικές του Ομίλου. Η πρόβλεψη αποκατάστασης περιβάλλοντος αντανακλά, κατά την ημερομηνία αναφοράς, την παρούσα αξία (βάσει του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου) της υποχρέωσης αποκατάστασης μειωμένης με την εκτιμωμένη ανακτήσιμη αξία των υλικών που εκτιμάται ότι θα αποξηλωθούν και θα πωληθούν (περαιτέρω πληροφορίες στη Σημείωση 4.19 και 4.26).

x) Πρόβλεψη για υποχρέωση αποκατάστασης ή συντήρησης βάσει της Σύμβασης Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων

Στη σύμβαση παραχώρησης με το Ελληνικό Δημόσιο εμπεριέχεται η συμβατική υποχρέωση του παραχωρησιούχου να διατηρεί την υποδομή σε ένα καθορισμένο επίπεδο παροχής υπηρεσίας λειτουργίας ή να επαναφέρει την υποδομή σε συγκεκριμένη κατάσταση πριν την παραδώσει στον παραχωρητή στο τέλος της περιόδου παραχώρησης. Ο υπολογισμός του ποσού που θα λογισθεί ως πρόβλεψη για υποχρέωση αποκατάστασης ή συντήρησης είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά το κόστος και την χρονική στιγμή εκτέλεσης των εργασιών αυτών και τα πραγματικά κόστη ενδέχεται να διαφέρουν από τα προβλεπόμενα.

xi) Συμμετοχικοί Τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις

Στις ΗΠΑ ο Όμιλος έχει εκδώσει συμμετοχικούς τίτλους, στα πλαίσια προγράμματος Tax Equity Investment, οι καταβολές του οποίου εξαρτώνται από τις μελλοντικές αποδόσεις συγκεκριμένων επενδύσεων (αιολικών πάρκων) του Ομίλου. Η χρηματοοικονομική αυτή υποχρέωση αποτιμάται στο αποσβεσμένο κόστος με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Ο υπολογισμός του πραγματικού επιτοκίου βασίζεται σε εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές των συγκεκριμένων επενδύσεων για όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής τους. (βλ. Σημειώσεις 4.13.5 και 24).

xii) Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Η ύπαρξη ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων, απαιτεί από την διοίκηση την συνεχή διενέργεια παραδοχών και αξιολογικών κρίσεων αναφορικά με την πιθανότητα μελλοντικά γεγονότα να συμβούν ή να μην συμβούν καθώς και των πιθανών συνεπειών που τα γεγονότα αυτά μπορεί να έχουν στην δραστηριότητα της Εταιρείας. Ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων και απαιτήσεων είναι μια πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με μελλοντικά γεγονότα, νόμους, κανονισμούς κτλ. Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μια αύξηση ή μια μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της Εταιρείας στο μέλλον. Όταν πρόσθετες πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες, η Διοίκηση του Ομίλου επανεξετάζει τα γεγονότα βάσει των οποίων μπορεί να οδηγηθεί και σε αναθεώρηση των εκτιμήσεών της (βλ. Σημείωση 49).

xiii) Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από απαιτήσεις από πελάτες

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, με την οποία, η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν σχηματίσει προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις προκειμένου να καλύψουν επαρκώς τη ζημία που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα και προέρχεται από αυτές τις απαιτήσεις. Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται σε κάθε περίοδο αναφοράς, με μεταβολές επί αυτής να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης (περαιτέρω πληροφορίες στις Σημειώσεις 15, 17 και 18).

xiv) Απόκτηση εταιρίας ή επιχειρηματικής δραστηριότητας

Ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας και της ωφέλιμης διάρκειας ζωής των αποκτηθέντων ενσώματων και ασωμάτων περιουσιακών στοιχείων, όπου απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων. Μελλοντικά γεγονότα θα μπορούσαν να προκαλέσουν αλλαγές στις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου.

xv) Αποτίμηση συμβάσεων αντιστάθμισης ταμιακών ροών

Ο Όμιλος κάνει χρήση παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων και ειδικότερα συνάπτει συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων για την αντιστάθμιση κινδύνων που συνδέονται με τις διακυμάνσεις των επιτοκίων. Για την αποτίμηση αυτών των συμβάσεων γίνεται χρήση εκτιμήσεων της αγοράς σχετικά με την πορεία των σχετικών επιτοκίων για περιόδους έως και τριάντα ετών. Με βάση αυτά τα εκτιμώμενα επιτόκια προεξοφλούνται οι ταμιακές ροές προκειμένου να προσδιοριστεί η υποχρέωση κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

4. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

4.1 Βάση ενοποίησης

Οι κύριες λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν κατά τη προετοιμασία των συνημμένων ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων είναι οι ακόλουθες:

Οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και των θυγατρικών της κατά την 31/12/2018. Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρείας.

Οι ενδοομιλικές συναλλαγές και υπόλοιπα έχουν απαλειφθεί στις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη Σημείωση 5 παρατίθεται πλήρης λίστα των ενοποιούμενων θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά του Ομίλου.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται κατά την ημερομηνία παύσης του ελέγχου αυτού.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημίες που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής.
Τα κέρδη ή οι ζημίες και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

(α) Θυγατρικές
Οι θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες στις οποίες η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ασκεί έλεγχο επί των εργασιών τους, είτε άμεσα είτε έμμεσα μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών και ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση). Η Εταιρεία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ο έλεγχος εξετάζονται οι κάτωθι συνθήκες, όπως αυτές ορίζονται στο ΔΠΧΑ 10:

i) Η μητρική Εταιρεία έχει εξουσία επί του επενδυόμενου, αφού έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες (λειτουργικές και χρηματοδοτικές). Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου και των διοικητικών στελεχών της θυγατρικής από τη Διοίκηση της μητρικής.
ii) Η μητρική Εταιρεία κατέχει δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από την συμμετοχή στην θυγατρική. Οι λοιπές μη ελεγχόμενες συμμετοχές παρουσιάζουν πολύ μεγάλη διασπορά και ως εκ τούτου δεν μπορούν να επηρεάσουν ουσιωδώς την λήψη αποφάσεων.
iii) Η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί την εξουσία επί της θυγατρικής προκείμενου να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της. Αυτό είναι απόρροια της δυνατότητας που έχει στην λήψη αποφάσεων επί θεμάτων της θυγατρικής μέσω ελέγχου των οργάνων λήψης των αποφάσεων (Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικών στελεχών).

Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές
Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.

- Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση).
- Κατά τον προσδιορισμό του αποτελέσματος από την πώληση, κάθε ποσό που αναγνωρίστηκε προηγουμένως στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναφορικά με την εταιρία αυτή, λογιστικοποιείται με την ίδια μέθοδο που θα εφάρμοζε ο Όμιλος στη περίπτωση που θα εκποιούσε απευθείας τα στοιχεία του ενεργητικού της ή τις υποχρεώσεις της. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι τα ποσά που προηγουμένως αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναταξινομούνται στα αποτελέσματα της χρήσης.

- Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.

Συμμετοχές σε θυγατρικές στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις
Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες θυγατρικές της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

(β) Επιχειρηματικά σχήματα υπό κοινό έλεγχο
Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή. Οι από κοινού ελεγχόμενες εταιρείες ενσωματώνονται με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης (αν πρόκειται για από κοινού λειτουργία) στην Εταιρεία ή με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (αν πρόκειται για κοινοπραξία) στον Όμιλο.

Από κοινού λειτουργίες: Τα σχήματα με από κοινού λειτουργία, λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης. Ειδικότερα, ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις: (i) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού), (ii) τις υποχρεώσεις του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού), (iii) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση, και (iv) τις δαπάνες του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού). Ουσιαστικά πρόκειται κυρίως για τις φορολογικές κατασκευαστικές κοινοπραξίες (joint operations), οι οποίες δεν αποτελούν ξεχωριστή οντότητα στα πλαίσια των ΔΧΠΑ. Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Κοινοπραξίες: Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδος της καθαρής θέσης. Η μέθοδος της καθαρής θέσης, προβλέπει ότι οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και εν συνεχεία αναπροσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη (ή στις ζημίες) και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Στο πλαίσιο του προτύπου ως Κοινοπραξίες θεωρούνται εκείνα τα σχήματα από κοινού ελέγχου όπου τα μέλη έχουν δικαιώματα πάνω στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της συμμετοχής και ευθύνονται μέχρι του ποσοστού εισφοράς τους στο κεφάλαιο της εταιρείας. Εάν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες μιας Κοινοπραξίας ξεπεράσει την αξία της συμμετοχής, τότε ο Όμιλος διακόπτει την αναγνώριση περαιτέρω ζημιών, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Ο επιμερισμός των λειτουργικών αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων γίνεται αναλογικά με το ποσοστό συμμετοχής.
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες. Επίσης απαλείφονται και οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες, εκτός εάν υπάρχουν ενδείξεις από τη συναλλαγή για την απομείωση του στοιχείου του ενεργητικού που μεταβιβάστηκε.

Για την ενοποίηση λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος και ισχύει κατά την ημερομηνία της ενοποίησης. Η δομή του επιχειρηματικού σχήματος αποτελεί τον βασικό και καθοριστικό παράγοντα για τον προσδιορισμό του λογιστικού χειρισμού.

Οι λογιστικές πολιτικές των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί και εφαρμόζονται από τον Όμιλο. Η ημερομηνία κατάρτισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών συμπίπτει με αυτή της μητρικής Εταιρείας.

Συμμετοχές σε σχήματα με από κοινού λειτουργία στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις
Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις από κοινού λειτουργίες, ενσωματώνονται στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις αναλογικά. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Συμμετοχές σε κοινοπραξίες στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις
Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις κοινοπραξίες της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

(γ) Συγγενείς επιχειρήσεις
Πρόκειται περί επιχειρήσεων στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, ωστόσο δεν ασκεί έλεγχο. Οι συμμετοχές του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις απεικονίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον Όμιλο συνιστούν ότι το κατεχόμενο ποσοστό μεταξύ 20% και 50% δικαιωμάτων ψήφου μίας εταιρείας υποδηλώνει ουσιώδη επιρροή πάνω στην επενδυόμενη οικονομική οντότητα, εκτός αν μπορεί να αποδειχθεί ξεκάθαρα ότι δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης και κατόπιν ενοποιούνται με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, οι συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης πλέον των μεταβολών στο ποσοστό του Ομίλου στα Ίδια κεφάλαια μετά την αρχική ημερομηνία κτήσης, εξαιρουμένων τυχόν προβλέψεων για απομείωση της αξίας των συμμετοχών αυτών.

Η ενοποιημένη κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων περιλαμβάνει την αναλογία του Ομίλου στα συνολικά έσοδα των συγγενών επιχειρήσεων. Εάν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες μιας Συγγενούς ξεπεράσει την αξία της συμμετοχής, τότε ο Όμιλος διακόπτει την αναγνώριση περαιτέρω ζημιών, εκτός και αν έχει καλύψει υποχρεώσεις ή έχει ενεργήσει πληρωμές εκ μέρους της συγγενούς επιχείρησης και εν γένει εκείνων που προκύπτουν από τη μετοχική ιδιότητα. Εάν μεταγενέστερα η συγγενής επιχείρηση παρουσιάσει κέρδη, η επενδύτρια αρχίζει να αναγνωρίζει εκ νέου το μερίδιό της επί των κερδών, μόνον εφόσον το μερίδιό της επί των κερδών εξισωθεί με το μερίδιο των ζημιών που δεν είχε αναγνωρίσει.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημίες απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος στοιχείου του ενεργητικού.

Οι λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιούν οι συγγενείς δεν είναι διαφορετικές από αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος, ενώ η ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών καταστάσεων των συγγενών επιχειρήσεων, συμπίπτει με αυτή της μητρικής.

Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις
Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρείας στις ενοποιούμενες συγγενείς της αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης, εφόσον υπάρχουν. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36.

4.2 Επιχειρηματικές Συνενώσεις

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ:

- του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον
- της καθαρής εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων,

Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

4.3 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα

Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης
Οι ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου αλλά και της μητρικής Εταιρείας.

Συναλλαγές και υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα
Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τη χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Τα νομισματικά στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρησιμοποιώντας την ισοτιμία κλεισίματος κατά την ημερομηνία αυτή. Κέρδη και ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά τη διάρκεια της χρήσης και από τη μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία προσδιορισμού της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τα μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς, καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αλλά και από την αποτίμηση τέλους χρήσης νομισματικών στοιχείων σε ξένα νομίσματα που πληρούν τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, απεικονίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια.

Δραστηριότητες εξωτερικού
Το νόμισμα λειτουργίας των αλλοδαπών θυγατρικών του Ομίλου είναι το επίσημο νόμισμα της εκάστοτε χώρας στην οποία λειτουργεί η κάθε θυγατρική. Για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των προσαρμογών εύλογης αξίας λόγω επιχειρηματικών συνενώσεων, των θυγατρικών εταιρειών του εξωτερικού, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου με βάση τις μέσες ισοτιμίες κατά την αναφερόμενη χρήση. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία, χρεώνονται/(πιστώνονται) στο αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού, των ιδίων κεφαλαίων, ενώ αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος. Κατά την πώληση, διαγραφή ή αποαναγνώριση κάποιας θυγατρικής εξωτερικού το παραπάνω αποθεματικό μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου.

4.4 Λειτουργικοί τομείς
Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων και ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης προκειμένου να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή πόρων. Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις εσωτερικές αναφορές. Το Διοικητικό Συμβούλιο χρησιμοποιεί διαφορετικά κριτήρια προκειμένου να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία και ποικίλουν ανάλογα με τη φύση κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους και τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες.

Ως λειτουργικοί τομείς της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ορίζονται οι τομείς στους οποίους δραστηριοποιείται ο Όμιλος και στους οποίους βασίζεται το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου (βλ. αναλυτικά Σημείωση 6).

4.5 Υπεραξία
Υπεραξία (Goodwill) προκύπτει από την εξαγορά και απόκτηση ελέγχου σε μια επιχείρηση.
Ως υπεραξία αναγνωρίζεται η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγοραζόμενης επιχείρησης κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Στην περίπτωση εξαγοράς μίας θυγατρικής επιχείρησης, η υπεραξία παρουσιάζεται ως ένα διακεκριμένο στοιχείο του ενεργητικού, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς συγγενούς επιχείρησης η υπεραξία ενσωματώνεται στην αξία που παρουσιάζεται η επένδυση του Ομίλου στη συγγενή.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης (ή κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του σχετικού επιμερισμού του τιμήματος εξαγοράς), η υπεραξία που αποκτάται, κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, ή σε ομάδες μονάδων δημιουργίας ταμειακών ροών που αναμένεται να ωφεληθούν από τη συνένωση αυτή. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις σωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της. Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται για απομείωση ετησίως ή και πιο συχνά εάν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών, υποδεικνύουν ότι μπορεί να έχει προκληθεί πιθανή μείωση της αξίας της (βλέπε Σημείωση 4.9 για τις διαδικασίες που ακολουθούνται για την εξέταση απομείωσης της υπεραξίας).
Αν τμήμα μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία έχει κατανεμηθεί υπεραξία, πωληθεί, τότε η υπεραξία που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία του τμήματος αυτού προκειμένου να προσδιορισθεί το κέρδος ή η ζημία. Η αξία της υπεραξίας που αναλογεί στο πωληθέν τμήμα προσδιορίζεται βάσει των σχετικών αξιών του τμήματος που πωλήθηκε και του τμήματος της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών που παραμένει.

4.6 Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου αφορούν

i. τα δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων και οι δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων,
ii. τα δικαιώματα χρήσεως των εκτάσεων με δασικό χαρακτήρα, όπου εγκαθίστανται τα Αιολικά Πάρκα,
iii. τις αγοραζόμενες άδειες Αιολικών Πάρκων, το δικαίωμα που αποκτάται βάσει των συμβάσεων παραχώρησης που έχουν συναφθεί με το δημόσιο,
iv. τα δικαιώματα τιμολόγησης των ληπτών των υπηρεσιών που απορρέουν από τις συμβάσεις παραχώρησης και ΣΔΙΤ (βλ. αναλυτικά Σημ. 4.15) και
v. τα αγοραζόμενα λογισμικά προγράμματα.

Κατά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού που αποκτώνται ξεχωριστά καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους. Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού που αποκτώνται ως μέρος επιχειρηματικών συνενώσεων αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο ιστορικό κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των άυλων στοιχείων του ενεργητικού. Το σύνολο των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου έχει πεπερασμένη ωφέλιμη ζωή.

Η περίοδος και η μέθοδος απόσβεσης επανεξετάζονται τουλάχιστον στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς. Αλλαγές στην αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή από κάθε άυλο στοιχείο του ενεργητικού αντιμετωπίζονται ως μία αλλαγή σε λογιστικές εκτιμήσεις.

Οι μέθοδοι απόσβεσης και οι ωφέλιμες ζωές των άυλων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου συνοψίζονται ως εξής:

Κατηγορία	**Μέθοδος απόσβεση**	**Ωφέλιμη ζωή σε έτη**
Λογισμικό	Σταθερή	3
Άδειες παραγωγής, εγκατάστασης και λειτουργίας ενεργειακών σταθμών	Σταθερή	25

Δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων	Σταθερή	50
Δαπάνες Λειτουργικής Ανάπτυξης Εδαφικών Εκτάσεων Εξόρυξης Ορυκτών – Μεταλλευμάτων	Σταθερή	50
Παραχωρήσεις (δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης) ΝΕΑ ΟΔΟΣ, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΙΩΛΚΟΣ ΑΕ, ΧΕΙΡΩΝ PARKING, ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ, ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Βλ. σημείωση 4.15	Με βάση τον χρόνο της παραχώρησης (20-38)

Η απόσβεση του εξαγορασθέντος δικαιώματος κατασκευαστικών συμβάσεων αποσβένεται βάσει του ρυθμού εκτέλεσης των σχετικών έργων.

Τα κέρδη ή οι ζημίες που προέρχονται από τη διαγραφή λόγω εκποίησης ενός άυλου στοιχείου του ενεργητικού υπολογίζονται ως η διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την εκποίηση και της τρέχουσας αξίας του παγίου, και αναγνωρίζονται σε κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου.

(α) Λογισμικό
Η συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζεται ως έξοδο όταν πραγματοποιείται η δαπάνη. Αντίθετα, οι δαπάνες που βελτιώνουν ή επιμηκύνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού, πέραν των αρχικών τεχνικών προδιαγραφών, ή αντίστοιχα τα έξοδα μετατροπής λογισμικού, ενσωματώνονται στο κόστος κτήσης του άυλου παγίου με απαραίτητη προϋπόθεση να μπορούν να μετρηθούν με αξιοπιστία.

(β) Δικαιώματα χρήσης εκτάσεων με δασικό χαρακτήρα
Η αξία των δικαιωμάτων χρήσεως των εκτάσεων με δασικό χαρακτήρα όπου εγκαθίστανται τα Αιολικά Πάρκα περιλαμβάνει το κόστος κτήσης των εν λόγω στοιχείων μειωμένη κατά το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν απομειώσεων της αξίας τους.

(γ) Άδειες παραγωγής, εγκατάστασης και λειτουργίας ενεργειακών σταθμών
Οι διάφοροι τύποι αδειών τις οποίες κατέχει ο Όμιλος, του παρέχουν τη δυνατότητα να κατασκευάσει ενεργειακές μονάδες ή το δικαίωμα να παράγει και να πωλεί ενέργεια. Οι εκάστοτε υφιστάμενες συνθήκες της αγοράς παρέχουν τις απαιτούμενες ενδείξεις αναφορικά με την ανακτήσιμη αξία των αδειών αυτών.

Ο Όμιλος, κατά την απόκτησή τους, αναγνωρίζει τις άδειες αυτές ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, στην εύλογη αξία τους και κατόπιν επιμετρώνται με βάση το υπόδειγμα του κόστους, σύμφωνα με το οποίο το στοιχείο αποτιμάται στο κόστος του (το οποίο είναι η κατά την απόκτηση εύλογη αξία του) μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία ανέρχεται σε 25 έτη για τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αναφορικά με τους ελέγχους απομείωσης, βλ. αναλυτικά Σημείωση 4.9.

(δ) Δικαιώματα χρήσης λατομείων και μεταλλείων
Η αξία των δικαιωμάτων χρήσεως των λατομιών και μεταλλείων περιλαμβάνει το κόστος κτήσης των εν λόγω στοιχείων μειωμένη κατά το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων και τυχόν απομειώσεων της αξίας τους.

(ε) Παραχωρήσεις

Οι εταιρείες του Ομίλου ως παραχωρησιούχες εταιρείες, αναγνωρίζουν ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο και έσοδο στο βαθμό που αποκτά δικαίωμα να χρεώνει τους χρήστες των υποδομών κοινής ωφέλειας. Η αναγνώριση του εσόδου γίνεται βάσει της μεθόδου του ποσοστού ολοκλήρωσης. Περαιτέρω, το άυλο στοιχείο υπόκειται σε απόσβεση με βάση το χρόνο της παραχώρησης και σε έλεγχο απομείωσης, ενώ τα έσοδα από τους χρήστες της υποδομής αναγνωρίζονται βάσει της αρχής του δεδουλευμένου και στο βαθμό που καλύπτουν τα λειτουργικά κόστη της Εταιρείας. Το επιπλέον μέρος αυτών καταχωρείται αφαιρετικά του άυλου στοιχείου.

(στ) Δαπάνες Λειτουργικής Ανάπτυξης Εδαφικών Εκτάσεων Εξόρυξης Ορυκτών – Μεταλλευμάτων

Αφορά στις δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης ορυχείων - μεταλλείων οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως εργασίες αποκάλυψης, διάνοιξης στοών και απομάκρυνσης στείρων εδαφών. Κατά την διάρκεια της φάσης λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών-μεταλλευμάτων (πριν την έναρξη της παραγωγής), οι δαπάνες αποκάλυψης συνήθως κεφαλαιοποιούνται ως μέρος του αποσβέσιμου κόστους ανάπτυξης και κατασκευής των ορυχείων. Η απόσβεση των δαπανών λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών – μεταλλευμάτων υπολογίζεται με τη μέθοδο του ποσοστού απόληψης του εμπορικά απολήψιμου κοιτάσματος. Η απόσβεση - έξοδο των κεφαλαιοποιηθεισών δαπανών λειτουργικής ανάπτυξης εδαφικών εκτάσεων εξόρυξης ορυκτών – μεταλλευμάτων περιλαμβάνεται στο κόστος εξόρυξης των ορυκτών – μεταλλευμάτων. Οι δαπάνες λειτουργικής ανάπτυξης ορυχείων – μεταλλείων κεφαλαιοποιούνται εάν και μόνο εάν πληρούνται όλες οι κάτωθι προϋποθέσεις:

- ο Όμιλος θα αποκομίσει τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη (βελτίωση πρόσβασης στο κοίτασμα) που συνδέονται με τη δραστηριότητα αποκάλυψης.
- ο Όμιλος μπορεί να αξιοποιήσει το τμήμα του κοιτάσματος για το οποίο έχει βελτιωθεί η πρόσβαση, και
- το κόστος της δραστηριότητας αποκάλυψης που συνδέεται με το τμήμα αυτό μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Το περιουσιακό στοιχείο από τη δραστηριότητα αποκάλυψης προστίθεται στο κόστος του ορυχείου και συνακόλουθα αποτιμάται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και οποιαδήποτε απομείωση στην αξία του.

4.7 Ενσώματα πάγια

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις στις αξίες κτήσης τους, μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις σωρευμένες ζημίες απομείωσης των παγίων, εφόσον υπάρχουν. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτόμενες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Οι επισκευές και συντηρήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται.

Τα στοιχεία των ενσώματων παγίων διαγράφονται κατά την πώληση ή την απόσυρσή τους ή όταν δεν αναμένονται περαιτέρω οικονομικά οφέλη από τη συνεχιζόμενη χρήση τους. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός ενσώματου παγίου περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία διαγράφεται το εν λόγω πάγιο.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση περιλαμβάνουν πάγια υπό εκτέλεση και απεικονίζονται στο κόστος τους. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται μέχρι να ολοκληρωθεί το πάγιο και να τεθεί σε θέση και κατάσταση λειτουργίας.
Οι αποσβέσεις των στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Ενσώματα Πάγια	**Ωφέλιμη ζωή (σε έτη)**
Κτίρια και τεχνικά έργα	8 - 30
Μηχανήματα και τεχνικές εγκαταστάσεις	3 - 25
Μεταφορικά μέσα	5 - 12
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	3 - 12

Οι ωφέλιμες ζωές των ενσώματων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση τουλάχιστον κάθε τέλος χρήσης. Στο πλαίσιο αυτό, τη χρήση 2017 αποφασίστηκε επέκταση της ωφέλιμης ζωής των Αιολικών Πάρκων από 20 σε 25 έτη (βλέπε Σημείωση 3.2.ii).

Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, τότε η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα (βλ. σημείωση 4.9). Κατά την πώληση των ενσωμάτων παγίων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

Οι τόκοι που προέρχονται από δάνεια που συνάφθηκαν ειδικά ή γενικά για τη χρηματοδότηση της κατασκευής ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται στη χρήση στην οποία προκύπτουν, κατά την διάρκεια της κατασκευαστικής περιόδου των ενσώματων παγίων, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια αναγνώρισης (βλέπε Σημείωση 4.8).

4.8 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το οποίο αποδίδεται άμεσα στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή επιλέξιμων στοιχείων του ενεργητικού για τα οποία απαιτείται σημαντική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προστιθέμενη χρήση ή πώλησή τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προστιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα κέρδη ή τις ζημίες της περιόδου στην οποία πραγματοποιείται.

4.9 Απομείωση αξίας μη κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού (υπεραξία, άυλα στοιχεία του ενεργητικού και ενσώματα πάγια /επενδύσεις σε ενοποιούμενες εταιρείες)

Για τα ενσώματα και ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση, πραγματοποιείται έλεγχος απομείωσης, όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η αναπόσβεστη αξία τους μπορεί να μην είναι πλέον ανακτήσιμη. Όταν η αναπόσβεστη αξία των ενσώματων και ασώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία τους, τότε το επιπλέον ποσό αφορά ζημία απομείωσης και καταχωρείται απευθείας ως έξοδο στα αποτελέσματα. Αντίστοιχα, τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο κόστος κτήσης ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές, ~~και~~ συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες). Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα λοιπά μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να προσδιοριστούν ξεχωριστά. Η ανακτήσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον των εξόδων πώλησης και της αξίας χρήσης. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή τη μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών.

Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός στοιχείου του ενεργητικού ή μιας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό τους. Προεξοφλητικοί παράγοντες προσδιορίζονται μεμονωμένα για κάθε Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών και αντικατοπτρίζουν τα αντίστοιχα στοιχεία κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τη Διοίκηση για κάθε ένα από αυτά.
Περαιτέρω χρησιμοποιούνται παραδοχές οι οποίες επικρατούν στην αγορά όπως ενδεικτικά αυτή της ενέργειας. Η περίοδος που εξετάζεται από τη διοίκηση, υπερβαίνει τα πέντε έτη, διάστημα το οποίο ενθαρρύνεται από το ΔΛΠ 36, καθώς ιδιαίτερα για τις ανανεώσιμες ενεργειακές μονάδες και τις εταιρείες παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων, ακόμα και μια μεγαλύτερη περίοδος θα κρίνεται αρκετά ικανοποιητική.

Οι ζημίες απομείωσης των Μονάδων Δημιουργίας Ταμειακών Ροών μειώνουν πρώτα τη λογιστική αξία της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί σε αυτές. Οι εναπομένουσες ζημίες απομείωσης χρεώνονται pro rata στα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της συγκεκριμένης Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών. Με εξαίρεση την υπεραξία, όλα τα στοιχεία του ενεργητικού μεταγενέστερα επανεξετάζονται για ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι η προηγούμενα αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης τους δεν υφίσταται πλέον.

Πλην της υπεραξίας, ο Όμιλος δεν έχει στην κατοχή του άυλα στοιχεία του ενεργητικού με απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή που δεν αποσβένονται.

Μία ζημία απομείωσης αναστρέφεται εάν η ανακτήσιμη αξία μίας Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών υπερβαίνει την λογιστική της αξία.

Σε μία τέτοια περίπτωση, η αυξημένη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου, δεν θα υπερβαίνει τη λογιστική αξία, που θα είχε προσδιοριστεί (καθαρής απόσβεσης), αν δεν είχε αναγνωριστεί καμία ζημία απομείωσης, στο περιουσιακό στοιχείο, σε προηγούμενα έτη.

4.10 Επενδυτικά ακίνητα

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν σε όλα εκείνα τα ακίνητα τα οποία κατέχονται (μέσω αγοράς ή και ανάπτυξης) από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίζει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου), είτε και για τα δύο, και δεν κατέχονται για: (α) να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή ή στην προμήθεια υλικών / υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς και (β) για πώληση κατά την συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται αρχικά στο κόστος κτήσης συμπεριλαμβανομένων και των εξόδων της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία καθορίζεται από ανεξάρτητους εκτιμητές, με επαρκή εμπειρία σχετικά με την τοποθεσία και τη φύση της επένδυσης σε ακίνητα.

Η λογιστική αξία που αναγνωρίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα, συνιστούν αποτέλεσμα και αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται. Οι επισκευές και οι συντηρήσεις αναγνωρίζονται στα έξοδα της περιόδου κατά την οποία πραγματοποιούνται. Σημαντικές μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται όταν προσαυξάνουν την ωφέλιμη ζωή των ακινήτων και την παραγωγική τους δυναμικότητα ή μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους.

Μεταφορές ακινήτων από την κατηγορία των επενδύσεων σε ακίνητα γίνονται μόνο όταν υπάρχει μεταβολή χρήσης αυτών, που αποδεικνύεται από την έναρξη της ιδιοχρησιμοποίησης από τον Όμιλο ή την έναρξη της αξιοποίησης με σκοπό την πώληση.
Μία επένδυση σε ακίνητα αποαναγνωρίζεται (απαλείφεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης) κατά τη διάθεση ή όταν η επένδυση αποσύρεται μονίμως από τη χρήση και δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη διάθεσή της. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από την απόσυρση ή τη διάθεση μίας επένδυσης σε ακίνητα, αφορούν στη διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης και της λογιστικής αξίας του στοιχείου του ενεργητικού και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο της απόσυρσης ή της διάθεσης.
Τα επενδυτικά ακίνητα που κατασκευάζονται ή αναπτύσσονται παρακολουθούνται, όπως και τα ολοκληρωμένα, στην εύλογη αξία.

4.11 Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν κατασκευαζόμενα ή ακίνητα προς ανάπτυξη που προορίζονται για πώληση, εξορυχθέντα αδρανή υλικά λατομείου και μεταλλεύματα, υλικά κατασκευών, ανταλλακτικά και πρώτες και βοηθητικές ύλες. Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των πρώτων υλών, των ημι-έτοιμων και των ετοίμων προϊόντων προσδιορίζεται με βάση τη μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους.

Το κόστος των ετοίμων και ημι-ετοίμων περιλαμβάνει όλα τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν ώστε να βρεθούν στη τρέχουσα θέση, κατάσταση, και φάση επεξεργασίας και αποτελείται από πρώτες ύλες, εργατικά, γενικά βιομηχανικά έξοδα και άλλα έξοδα που επιβαρύνουν άμεσα την αγορά υλικών.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των ετοίμων προϊόντων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης στην κανονική λειτουργία του Ομίλου μείον τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωσή τους και τα εκτιμώμενα αναγκαία κόστη για την πώλησή τους.
Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των πρώτων υλών είναι το εκτιμώμενο κόστος αντικατάστασης στην κανονική λειτουργία της επιχείρησης.

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα αποθέματα, εφόσον κρίνεται απαραίτητο. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

4.12 Χρηματικά διαθέσιμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως, προθεσμιακές καταθέσεις, τραπεζικούς λογαριασμούς υπερανάληψης, καθώς και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις οι οποίες είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων που υπόκεινται σε μη σημαντικό κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους.

Ο Όμιλος θεωρεί τις προθεσμιακές καταθέσεις και άλλες υψηλής ρευστότητας επενδύσεις με λήξη μικρότερη των τριών μηνών ως χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και προθεσμιακές καταθέσεις με λήξη πέραν των τριών μηνών για τις οποίες έχει το δικαίωμα πρόωρης ρευστοποίησης χωρίς απώλεια κεφαλαίου.

Για τη σύνταξη των καταστάσεων ταμειακών ροών, τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

Οι δεσμευμένες καταθέσεις του Ομίλου ανεξάρτητα από τη φύση της δέσμευσής τους δεν περιλαμβάνονται εντός του κονδυλίου των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδύναμων, αλλά ταξινομούνται στο κονδύλι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» (βλ. Σημείωση 19).

4.13 Χρηματοοικονομικά μέσα

4.13.1 Αναγνώριση και παύση αναγνώρισης

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, ο Όμιλος καθίσταται συμβαλλόμενος του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού όταν και μόνο όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού ή όταν μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού και επί της ουσίας μεταβιβάζονται ουσιωδώς όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού. Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνο όταν, εξοφλείται – δηλαδή όταν η δέσμευση που καθορίζεται στη σύμβαση εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

4.13.2 Ταξινόμηση και αρχική αναγνώριση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Με εξαίρεση τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιλαμβάνουν ένα σημαντικό στοιχείο χρηματοδότησης και επιμετρώνται στην τιμή της συναλλαγής σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 15, τα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται αρχικά στην εύλογη αξία προσθέτοντας το σχετικό κόστος της συναλλαγής εκτός από την περίπτωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.
Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
- χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων χωρίς ανακύκλωση σωρευτικών κερδών και ζημιών κατά την αποαναγνώριση (συμμετοχικοί τίτλοι)

Η ταξινόμηση κάθε χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, προσδιορίζεται βάσει:
- του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, και
- των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα», «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

4.13.3 Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος
Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος όταν πληρούνται οι κατωτέρω συνθήκες:

I. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών,
II. οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίστανται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου (“SPPI” κριτήριο).

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η επίδραση από την προεξόφληση δεν είναι σημαντική, η προεξόφληση παραλείπεται.
Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά, καθώς επίσης τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς επίσης και τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς εμπορία, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υποχρεωτικά θα πρέπει να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά τους στο εγγύς μέλλον. Παράγωγα περιλαμβανομένων των ενσωματωμένων παραγώγων επίσης ταξινομούνται ως κατεχόμενα προς εμπορία, εκτός εάν ορίζονται ως αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμιακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων (συμμετοχικοί τίτλοι)
Σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος δύναται αμετακλήτως να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση τις μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση.

Τα κέρδη και οι ζημίες από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα αποτελέσματα της χρήσης. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως άλλα έσοδα στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν έχει αποδειχθεί το δικαίωμα πληρωμής, εκτός εάν ο Όμιλος επωφελείται από τα έσοδα αυτά ως ανάκτηση μέρους του κόστους του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, οπότε τα κέρδη αυτά αναγνωρίζονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εισοδημάτων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης Η εν λόγω επιλογή πραγματοποιείται για κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να ταξινομήσει επενδύσεις στη συγκεκριμένη κατηγορία (βλ. Σημείωση 20).

Διαθέσιμα Προς Πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 (συγκριτική χρήση 2017)

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση ή δεν πληρούν τα κριτήρια του ΔΛΠ 39 προκειμένου να ταξινομηθούν σε άλλες κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που ταξινομούνται στην κατηγορία αυτήν αποτιμώνται στην εύλογη αξία, εφόσον αυτή μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα, με τις μεταβολές στην αξία τους να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος και σωρευτικά σε ειδικό αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων. Τα διαθέσιμα προς πώληση χαρτοφυλάκια χρεογράφων είναι αυτά για τα οποία δεν υπάρχει καθορισμένος χρονικός ορίζοντας κράτησης και μπορούν να ρευστοποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες ρευστότητας, τις μεταβολές των επιτοκίων ή των τιμών. Σε περίπτωση απομείωσης, το ποσό των σωρευτικών ζημιών που μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και της εύλογης αξίας μείον κάθε ζημία απομείωσης που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί.

Κατά την πώληση ή την απομείωση των διαθέσιμων προς πώληση στοιχείων του ενεργητικού, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωριστεί στα ίδια κεφάλαια αναταξινομούνται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου. Η τρέχουσα αξία των εν λόγω επενδύσεων που εμπορεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προκύπτει από την σχετική χρηματιστηριακή αξία της επένδυσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (ημερομηνία κλεισίματος). Αναφορικά με τις επενδύσεις που δεν εμπορεύονται σε ενεργό αγορά, η εύλογη αξία υπολογίζεται με βάση γενικά αποδεκτές τεχνικές αποτίμησης. Αυτές οι τεχνικές βασίζονται σε πρόσφατες αμφοτεροβαρείς συναλλαγές παρόμοιων επενδύσεων, αναφορά στην χρηματιστηριακή αξία μίας άλλης επένδυσης με παρεμφερή χαρακτηριστικά με αυτά της αποτιμώμενης, ανάλυση προεξοφλημένων χρηματοροών και μοντέλα αποτίμησης επενδύσεων.

Έσοδα από τόκους χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Μερίσματα τίτλων διαθεσίμων προς πώληση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν ο Όμιλος αποκτά το δικαίωμα επί των μερισμάτων. Συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση διαθεσίμων προς πώληση χρεωστικών τίτλων αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου.

4.13.4 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής αντιμετώπισης των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καθώς αντικατέστησε τον χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Η απομείωση ορίζεται στο ΔΠΧΑ 9 ως αναμενόμενη πιστωτική ζημία (ECL), η οποία είναι η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμιακών ροών που οφείλονται στον κάτοχο συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και των ταμειακών ροών που αναμένεται να εισπραχθούν, δηλαδή τα ελλείμματα μετρητών που προκύπτουν από γεγονότα αθέτησης, προεξοφλημένο κατά προσέγγιση στο αρχικό πραγματικό επιτόκιο του περιουσιακού στοιχείου.
Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις της οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά για τους επόμενους 12 μήνες,
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2). Για αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.
- των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3) και για τα οποία αναγνωρίζεται η αναμενόμενη πιστωτική ζημιά έως τη λήξη τους.

Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 (συγκριτική χρήση 2017)

Κατά την προηγούμενη χρήση, η απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, εξετάστηκε υπό το πρίσμα των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του συγκεκριμένου Προτύπου, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης (εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις) είναι στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο κόστος κτήσης ή με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης (συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες), στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώμενα στο αποσβεσμένο κόστος (μακροπρόθεσμες απαιτήσεις) και διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις. Στην περίπτωση των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία (χρεωστικοί, συμμετοχικοί τίτλοι και διαθέσιμα προς πώληση), η μείωση στην εύλογη αξία του στοιχείου που έχει αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και σωρευτικά στα ίδια κεφάλαια μεταφέρεται στα κέρδη ή στις ζημίες της περιόδου αναφοράς. Το ποσό της ζημίας απομείωσης είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης του στοιχείου και της εύλογης αξίας του. Μεταγενέστερη αναστροφή ζημίας απομείωσης συμμετοχικού τίτλου δεν επιτρέπεται να διενεργείται μέσω των αποτελεσμάτων. Αντίθετα, αν σε μεταγενέστερη ημερομηνία η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου αυξηθεί, και σχετίζεται με αντικειμενικά γεγονότα που συνέβησαν μετά το σχηματισμό της πρόβλεψης, τότε η αναστροφή της πρόβλεψης απομείωσης αναγνωρίζεται μέσω των αποτελεσμάτων. Η ανακτήσιμη αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες προσδιορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού.

Η ανακτήσιμη /εισπράξιμη αξία των λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να διενεργηθούν οι σχετικοί έλεγχοι απομείωσης, προσδιορίζεται σε γενικές γραμμές βάσει της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών χρηματοροών, προεξοφλημένων είτε με βάση το αρχικό πραγματικό επιτόκιο προεξόφλησης του εκάστοτε στοιχείου ή ομάδας στοιχείων είτε με τον τρέχοντα συντελεστή απόδοσης ενός παρόμοιου χρηματοοικονομικού στοιχείου. Οι προκύπτουσες ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου αναφοράς.

Εμπορικές απαιτήσεις, λοιπές απαιτήσεις και απαιτήσεις από συμβάσεις πελάτες
Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, καθώς και για τις απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, υπολογίζοντας τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες για όλη τη διάρκεια ζωής των ως άνω στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες συνιστούν τις αναμενόμενες ελλείψεις στις συμβατικές ταμειακές ροές, λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο αθέτησης σε οποιοδήποτε σημείο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Κατά τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος χρησιμοποιεί έναν πίνακα προβλέψεων έχοντας ομαδοποιήσει τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά μέσα με βάση τη φύση και ενηλικίωση των υπολοίπων και λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σε σχέση με τους οφειλέτες, προσαρμοσμένα για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον. Περαιτέρω ανάλυση παρουσιάζεται στη Σημείωση 17 και 18.

4.13.5 Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων
Καθώς οι λογιστικές απαιτήσεις για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό όμοιες σε σχέση με αυτές που ορίζονταν στο ΔΛΠ 39, οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις δεν επηρεάστηκαν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως δανειακές υποχρεώσεις, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις, καθώς και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Περιλαμβάνουν επιπλέον χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχουν αναγνωριστεί στο πλαίσιο λειτουργίας των αιολικών πάρκων στις ΗΠΑ υπό τη μορφή των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους εξομοιούμενους με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για σκοπούς φορολογικών κινήτρων (Tax Equity Investments). Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, με εξαίρεση τα παράγωγα τα οποία μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία με τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα (εκτός από τα παράγωγα τα οποία λειτουργούν ως μέσα αντιστάθμισης, βλ. Σημείωση 4.13.6).
Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, εκτός εάν ο Όμιλος διατηρεί ανεπιφύλακτα το δικαίωμα να μεταφέρει την τακτοποίηση της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων.

Πιο συγκεκριμένα:

(i) Δανειακές υποχρεώσεις
Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος, το οποίο αντανακλά την εύλογη αξία των πληρωτέων ποσών μειωμένη με τα σχετικά άμεσα έξοδα σύναψης, όπου αυτά είναι σημαντικά.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα έντοκα δάνεια επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται αφού ληφθούν υπόψη δαπάνες έκδοσης και η διαφορά μεταξύ του αρχικού ποσού και του ποσού λήξεως. Κέρδη και ζημίες αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν οι υποχρεώσεις αποαναγνωρίζονται ή απομειώνονται και μέσω της διαδικασίας απόσβεσης.

Δανειακές υποχρεώσεις με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής
Στις περιπτώσεις ομολογιακών δανείων που εκδίδει ο Όμιλος, τα οποία διαθέτουν δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής, η διοίκηση αξιολογεί εάν αυτό το δικαίωμα είναι άμεσα σχετιζόμενο (closely related) με το ομολογιακό δάνειο. Το Δικαίωμα χαρακτηρίζεται ως άμεσα σχετιζόμενο όταν (α) η τιμή εξάσκησής του προσομοιάζει το αναπόσβεστο κόστος του ομολογιακού δανείου σε κάθε ημερομηνία κατά την οποία το δικαίωμα μπορεί να εξασκηθεί, ή (β) η τιμή εξάσκησης του δικαιώματος αποζημιώνει το δανειστή με ένα ποσό που προσομοιάζει με την παρούσα αξία του μη ληφθέντος τόκου της εναπομένουσας διάρκειας του ομολογιακού δανείου.

Όταν το δικαίωμα χαρακτηρίζεται ως άμεσα σχετιζόμενο με το ομολογιακό δάνειο, τότε αναγνωρίζεται συνδυαστικά με το ομολογιακό δάνειο ως ένα σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο /υποχρέωση (combined debt instrument), το οποίο επιμετράται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει του πραγματικού επιτοκίου. Συγκεκριμένα, το προαναφερθέν σύνθετο μέσο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία προσαυξημένο με τα τυχόν άμεσα έξοδα της συναλλαγής. Για τον προσδιορισμό του πραγματικού επιτοκίου, οι αναμενόμενες ταμειακές ροές και η εκτιμώμενη διάρκεια του μέσου προσδιορίζονται λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής, όπου:

- Αν αρχικά εκτιμάται ότι το δικαίωμα θα εξασκηθεί, τότε οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές θα περιλαμβάνουν τις πληρωμές κεφαλαίου και τόκου, ως την ημερομηνία εξάσκησης, καθώς και την τιμή εξάσκησης του δικαιώματος, ή
- Αν το δικαίωμα δεν αναμένεται να εξασκηθεί, τότε οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές θα περιλαμβάνουν πληρωμές κεφαλαίου και τόκου για το σύνολο της συμβατικής περιόδου.

Σε επόμενο χρόνο η εκτίμηση της πιθανότητας εξάσκησης του δικαιώματος μπορεί να αλλάξει. Αυτό θα επηρεάσει τις αναμενόμενες ταμειακές ροές και την εκτιμώμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Η μεταβολή από αυτές τις αλλαγές υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναθεωρημένες ροές βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου και όποια επίδραση προκύψει στην αναπόσβεστη αξία αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της οικείας περιόδου αναφοράς.

(ii) Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις
Τα υπόλοιπα προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και επιμετρώνται μεταγενέστερα στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.
Οι εμπορικές και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις δεν είναι τοκοφόροι λογαριασμοί και συνήθως διακανονίζονται με βάση τις συμφωνηθείσες πιστώσεις.

(iii) Συμμετοχικοί Τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
Ο Όμιλος, μέσω του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, έχει εισέλθει σε συμφωνίες με επενδυτές «Tax Equity Investors» στις ΗΠΑ.. Σύμφωνα με τις συγκεκριμένες συμφωνίες, οι χρηματορροές και τα φορολογικά οφέλη που παράγονται από τα αιολικά πάρκα, διανέμονται συμβατικά μεταξύ των επενδυτών Tax Equity Investors (εφεξής ως «ΤΕΙ») και του Ομίλου. Τα φορολογικά οφέλη περιλαμβάνουν Production Tax Credits (εφεξής ως «PTCs») και επιταχυνόμενες αποσβέσεις.

Στην ουσία με βάση τα συγκεκριμένα σχήματα, οι ΤΕΙ αποκτούν μία μορφή συμμετοχής στο σχήμα καταβάλλοντας μετρητά και έχοντας συμφωνήσει την αναμενόμενη απόδοση (εκτιμώμενο εσωτερικό βαθμό απόδοσης) που θα επιτύχουν κατά την περίοδο στην οποία τα αιολικά πάρκα παράγουν τα εν λόγω φορολογικά οφέλη. Η αναμενόμενη απόδοση υπολογίζεται βάσει της συνολικής αναμενόμενης ωφέλειας που οι Tax Equity Investors θα λάβουν και περιλαμβάνει την αξία των PTCs του κατανεμημένου φορολογητέου εισοδήματος ή ζημίας και των εισπράξεων σε μετρητά.

Ο έλεγχος και η διαχείριση των εν λόγω αιολικών πάρκων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10 αποτελεί ευθύνη του Ομίλου και ενοποιούνται πλήρως στις οικονομικές του καταστάσεις με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η αρχική επένδυση των ΤΕΙ αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία στο κονδύλι «Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις» και στη συνέχεια επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος. Η εν λόγω χρηματοοικονομική υποχρέωση μειώνεται κατά την αξία των φορολογικών ωφελειών και των διανομών με μετρητά που πραγματοποιούνται στους επενδυτές (Tax Equity Investors), όπως οι διανομές αυτές ορίζονται συμβατικά κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία ο ΤΕΙ πρόκειται να επιτύχει την αναμενόμενη απόδοση του. Η αξία των επιταχυνόμενων αποσβέσεων αναγνωρίζεται ως «Απόσβεση Φορολογικών Ωφελημάτων» σε αναλογική βάση σύμφωνα με την εκτιμώμενη περίοδο της παραμονής του επενδυτή στο επενδυτικό σχήμα. Η αξία των μεταφερόμενων στον επενδυτή «PTCs» αναγνωρίζεται όταν αυτά παράγονται από το έργο, σε όφελος του κύκλου εργασιών. Η χρηματοοικονομική υποχρέωση αυξάνεται με χρηματοοικονομικό έξοδο που προσδιορίζεται από το υπόλοιπο των υποχρεώσεων και το πραγματικό επιτόκιο που προκύπτει βάσει της προεξόφλησης των συνολικών ταμειακών εισροών (αρχική επένδυση ΤΕΙ) και αναμενόμενων εκροών (διανομή ταμειακών ροών και φορολογικών ωφελημάτων στον ΤΕΙ) κατά την διάρκεια της σύμβασης, όπως υπολογίζεται την ημερομηνία της καταβολής της αρχικής επένδυσης από τον ΤΕΙ.
Δεν υπάρχουν συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου, μέσω του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ για παροχή οποιασδήποτε μορφής οικονομικής ενίσχυσης σε περίπτωση οικονομικής δυσπραγίας ή οποιασδήποτε μορφής αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της θυγατρικής TERNA ENERGY USA Holding Corporation, συμπεριλαμβανομένων και των συμβατικών υποχρεώσεων προς τον ΤΕΙ. Τα βασικά χαρακτηριστικά των συναλλαγών αυτών είναι:

- Ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο που κατέχουν οι αντισυμβαλλόμενες εταιρείες, ο Όμιλος διατηρεί τον έλεγχο των αιολικών πάρκων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10, και συνεπώς ενοποιούνται πλήρως στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.
- Οι αντισυμβαλλόμενες εταιρείες λαμβάνουν ένα σημαντικό μέρος των φορολογικών ζημιών και των PTCs που δημιουργούνται από τα αιολικά πάρκα καθώς και μέρος των ταμειακών ροών έως ότου επιτύχουν ένα προκαθορισμένο (κατά την αρχή της επένδυσης) ποσοστό μη εγγυημένης απόδοσης.
- Οι αντισυμβαλλόμενες εταιρείες παραμένουν επενδυτές στα αιολικά πάρκα μέχρι να επιτύχουν το προκαθορισμένο ποσοστό απόδοσης στην επένδυσή τους.
- Όταν η απόδοση της επένδυσης των αντισυμβαλλόμενων εταιρειών φτάσει το προκαθορισμένο επίπεδο, ο όμιλος έχει την επιλογή να εξαγοράσει τα δικαιώματα των αντισυμβαλλόμενων εταιρειών στην απόδοση της επένδυσης.
- Η απόδοση της επένδυσης των αντισυμβαλλόμενων εταιρειών, εξαρτάται αποκλειστικά από την απόδοση που θα έχουν τα αιολικά πάρκα. Αν και ο Όμιλος δεσμεύεται να λειτουργεί τα πάρκα αυτά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την ομαλή τους λειτουργία, δεν είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει μετρητά στις αντισυμβαλλόμενες εταιρείες πλέον αυτών που απαιτούνται για την επίτευξη της προκαθορισμένης μη εγγυημένης απόδοσης της επένδυσής τους.

Μετά την ημερομηνία επίτευξης της συμβατικής συμφωνημένης απόδοσης του ΤΕΙ και στην περίπτωση που ο Όμιλος δεν εξασκήσει το δικαιώματα εξαγοράς του ΤΕΙ, ο τελευταίος διατηρεί ένα μη σημαντικό ποσοστό συμμετοχής στην απόδοση του αιολικού πάρκου για την εναπομένουσα συμβατική διάρκεια.

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στην ουσία των συναλλαγών αυτών, ταξινομεί την αρχική επένδυση της αντισυμβαλλόμενης εταιρείας ως «Χρηματοοικονομική υποχρέωση» στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης. Η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετρείται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η υποχρέωση αυτή μειώνεται με τη διανομή μετρητών που λαμβάνει ο ΤΕΙ και, ανάλογα με τους όρους της σύμβασης και με την αξία των φορολογικών ωφελημάτων.

4.13.6 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

Στα πλαίσια διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί:

- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των μεταβλητών επιτοκίων δανείων που έχει συνάψει,
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας (δικαιώματα προαίρεσης, προθεσμιακά συμβόλαια πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας)
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ανταλλαγής εσόδων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των μεταβλητών εσόδων.

Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της σύμβασης και μεταγενέστερα επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς είτε στα αποτελέσματα είτε στα λοιπά συνολικό έσοδα της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος, ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληρεί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου της αντιστάθμισης.

Κατά την ημερομηνία της συναλλαγής, ο Όμιλος καταγράφει τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης, καθώς και τον σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου. Ο Όμιλος καταγράφει επίσης, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, το κατά πόσο τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις αλλαγές είναι αποτελεσματικά στο να αντισταθμίζουν διακυμάνσεις στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία αναφοράς με τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Η εύλογη αξία των εν λόγω παραγώγων προσδιορίζεται κυρίως με βάση την αγοραία αξία και επιβεβαιώνεται από τα αντισυμβαλλόμενα πιστωτικά ιδρύματα.

Εξαίρεση αποτελούν τα παράγωγα που λειτουργούν ως μέσα αντιστάθμισης σε σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών, για τα οποία απαιτείται ειδικός λογιστικός χειρισμός. Μια σχέση αντιστάθμισης είναι κατάλληλη για λογιστική αντιστάθμισης όταν πληρούνται όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

- η σχέση αντιστάθμισης περιλαμβάνει μόνο επιλέξιμα μέσα αντιστάθμισης και επιλέξιμα αντισταθμισμένα στοιχεία.
- κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης υπάρχει επίσημος προσδιορισμός και τεκμηρίωση της σχέσης αντιστάθμισης και του στόχου της διαχείρισης κινδύνων της οικονομικής οντότητας και της στρατηγικής της για τη διενέργεια της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του μέσου αντιστάθμισης, του αντισταθμισμένου στοιχείου, της φύσης του αντισταθμισμένου κινδύνου και του τρόπου με τον οποίο η οικονομική οντότητα θα αξιολογήσει κατά πόσον η σχέση αντιστάθμισης καλύπτει τις απαιτήσεις αποτελεσματικότητας (συμπεριλαμβανομένης ανάλυσης για τις πηγές αναποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης και του τρόπου προσδιορισμού του συντελεστή αντιστάθμισης).
- η σχέση αντιστάθμισης καλύπτει όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις αποτελεσματικότητας: (α) υπάρχει οικονομική σχέση ανάμεσα στο αντισταθμισμένο στοιχείο και το μέσο αντιστάθμισης, (β) η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου δεν υπερισχύει των μεταβολών στην αξία που προκύπτουν από αυτή την οικονομική σχέση, και (γ) ο συντελεστής αντιστάθμισης της σχέσης αντιστάθμισης είναι ο ίδιος που προκύπτει από την ποσότητα του αντισταθμισμένου στοιχείου που αντισταθμίζει στην πραγματικότητα η οικονομική οντότητα και την ποσότητα του μέσου αντιστάθμισης που χρησιμοποιεί στην πραγματικότητα η οικονομική οντότητα για να αντισταθμίσει την εν λόγω ποσότητα του στοιχείου αντιστάθμισης.

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση.

Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος, στο κονδύλι «Καθαρά χρηματοοικονομικά Έσοδα/(Έξοδα)». Τα σωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος στα αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα στα αποτελέσματα, στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Η αντισταθμιστική λογιστική διακόπτεται όταν το αντισταθμίζον μέσο εκπνέει ή πωλείται, τερματίζεται ή εξασκείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Το συσσωρευμένο ποσό των κερδών ή ζημιών που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα ίδια κεφάλαια μέχρι την ημερομηνία αυτή παραμένει στο αποθεματικό ωσότου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο επηρεάζει την Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Στην περίπτωση που μια αντισταθμιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα καθαρά συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες που είχαν καταχωρηθεί στα αποθεματικά μεταφέρονται αμέσως στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

4.13.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης μόνο εάν υπάρχει το παρόν νομικό δικαίωμα να συμψηφίσει τα αναγνωρισμένα ποσά και προτίθεται να τα εκκαθαρίσει σε καθαρή βάση ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

4.14 Απαιτήσεις από ενσωματωμένα παράγωγα

Ο Όμιλος στα πλαίσια λειτουργίας της θυγατρικής εταιρείας Παραχώρησης ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε. αναγνωρίζει απαίτηση από ενσωματωμένο παράγωγο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 25 της Σύμβασης Παραχώρησης, από την 1 Ιανουαρίου 2016 το Δημόσιο έχει αναλάβει να παρέχει Υποστήριξη Λειτουργίας στην ΟΔΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (εφεξής «Ε-65») για την κάλυψη των επιλέξιμων δαπανών της σε κάθε Περίοδο Υπολογισμού, στον βαθμό που αυτές οι δαπάνες δεν καλύπτονται από ίδια έσοδα. Ως Περίοδος Υπολογισμού ορίζεται κάθε διαδοχική εξαμηνιαία περίοδος (με έναρξη 1η Ιανουαρίου και 1η Ιουλίου κάθε έτους) και η Υποστήριξη Λειτουργίας για καθεμία Περίοδο Υπολογισμού είναι η διαφορά μεταξύ του αθροίσματος των επιλέξιμων δαπανών έργου και της διανεμητέας απόδοσης βάσης αφαιρουμένων των καθαρών εσόδων της περιόδου αυτής. Το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν το τέλος καθεμιάς περιόδου υπολογισμού, η Ε-65 υποβάλλει στο Δημόσιο την Ειδοποίηση Υποστήριξης για την αυτή περίοδο υπολογισμού. Μετά την υποβολή της Ειδοποίησης Υποστήριξης, η εταιρεία δικαιούται, σε κάθε περίοδο υπολογισμού, να αναλαμβάνει άνευ όρων και περιορισμών από τον Αποδέκτη Λογαριασμό, από την αμέσως επόμενη εργάσιμη ημέρα, από την κατάθεση πληρωμών από το Δημόσιο, και εφ' εξής, κάθε ποσού που αντιστοιχεί στα ποσά που περιγράφονται στην Ειδοποίηση Υποστήριξης, έως το ύψος του θετικού υπολοίπου του Αποδέκτη Λογαριασμού. Η κατάθεση των πληρωμών από το Δημόσιο, θα γίνεται πέντε (5) ημέρες πριν από το τέλος καθεμιάς Περιόδου Υπολογισμού, όπως ορίζεται στη Σύμβασης Παραχώρησης.

Η Ειδοποίηση Υποστήριξης περιλαμβάνει τα ακόλουθα τρία διακριτά μέρη: (α) ένα μέρος που αντιστοιχεί στις επιλέξιμες δαπάνες έργου, (β) ένα μέρος που αντιστοιχεί στην διανεμητέα απόδοση βάσης και (γ) ένα μέρος που αντιστοιχεί στο πρόσθετο περιθώριο επιτοκίου, εφόσον εφαρμόζεται. Στις επιλέξιμες δαπάνες έργου, περιλαμβάνονται κυρίως οι ακόλουθες κατηγορίες: κινήσεις αποθεματικού λογαριασμού εξυπηρέτησης χρέους και βαριάς συντήρησης, λειτουργικές δαπάνες, εξυπηρέτηση χρέους, το σύνολο των οποίων αφαιρείται από τα άμεσα έσοδα με σκοπό να υπολογιστεί το ποσό υποστήριξης. Η διανεμητέα απόδοση βάσης αλλά και το πρόσθετο περιθώριο επιτοκίου περιλαμβάνονται ως επιπλέον ποσά υποστήριξης. Στην κατηγορία εξυπηρέτηση χρέους, μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται οι πληρωμές που προκύπτουν από την εξαμηνιαία εκκαθάριση των υποχρεώσεων των παραγώγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αντιστάθμισης (ανταλλαγής ροών επιτοκίων).

Σύμφωνα με την παρ. 10 και 11 του ΔΛΠ 39 βάση της οποίας όπου είχε αναγνωριστεί αρχικά η απαίτηση από το ενσωματωμένο παράγωγο και την παρ. 4.31, 4.3.3 και 4.3.4 του ΔΠΧΑ 9, ορίζεται ότι ενσωματωμένο παράγωγο είναι ένα συνθετικό στοιχείο ενός υβριδικού (σύνθετου) χρηματοοικονομικού μέσου που περιλαμβάνει και ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο με αποτέλεσμα μερικές από τις ταμειακές ροές του σύνθετου μέσου να κυμαίνονται κατά τρόπο όμοιο με ένα αυτοτελές παράγωγο. Το ενσωματωμένο παράγωγο επηρεάζει μερικές ή όλες τις ταμειακές ροές, οι οποίες διαφορετικά με βάση το συμβόλαιο θα έπρεπε να τροποποιηθούν βασιζόμενες σε ένα καθορισμένο επιτόκιο, τιμή χρηματοοικονομικού μέσου, τιμή εμπορευμάτων, συναλλαγματική ισοτιμία, δείκτη τιμών ή επιτοκίων ή άλλες μεταβλητές. Ένα παράγωγο που συνοδεύει ένα χρηματοοικονομικό μέσο αλλά που βάσει της σύμβασης μπορεί να μεταβιβαστεί ανεξάρτητα από εκείνο το μέσο ή που έχει διαφορετικό αντισυμβαλλόμενο από εκείνο το μέσο, δεν είναι ενσωματωμένο παράγωγο, αλλά διακεκριμένο χρηματοοικονομικό μέσο.

Ένα ενσωματωμένο παράγωγο θα διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και θα αντιμετωπίζεται λογιστικά ως παράγωγο (απαίτηση), μόνον και μόνον όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

i. Το ενσωματωμένο παράγωγο πληροί τον ορισμό του παραγώγου,

ii. τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι του ενσωματωμένου παραγώγου δεν είναι στενά συνδεδεμένα με τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τους κινδύνους του κύριου συμβολαίου,

iii. το υβριδικό (σύνθετο) μέσο δεν επιμετράται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στα αποτελέσματα (ήτοι ένα παράγωγο που ενσωματώνεται σε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή χρηματοοικονομική υποχρέωση μέσω των αποτελεσμάτων δεν είναι διαχωρισμένο). Αν ένα ενσωματωμένο παράγωγο διαχωρίζεται, το κύριο συμβόλαιο, αν είναι χρηματοοικονομικό μέσο, θα αντιμετωπίζεται λογιστικά σύμφωνα με το παρόν Πρότυπο και σύμφωνα με άλλα κατάλληλα ΔΛΠ, αν δεν αποτελεί χρηματοοικονομικό μέσο.

Ο Όμιλος έχει αξιολογήσει τις ως άνω απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 και θεώρησε τη συμβατική υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου για την Υποστήριξη Λειτουργίας ως ένα υβριδικό χρηματοοικονομικό μέσο που περιλαμβάνει ένα ενσωματωμένο παράγωγο (το μέρος Υποστήριξης Λειτουργίας που καλύπτει τις πληρωμές των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων) και ένα μη παράγωγο κύριο συμβόλαιο (το υπολειπόμενο μέρος της Υποστήριξης Λειτουργίας). Εν συνεχεία έχει διαχωρίσει το ενσωματωμένο παράγωγο από το κύριο συμβόλαιο και το αντιμετωπίζει λογιστικά ως παράγωγο (απαίτηση). Βλ. αναλυτικά Σημείωση 31 των οικονομικών καταστάσεων.

4.15 Συμφωνίες παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών

Βάσει των όρων των συβάσεων, ο φορέας εκμετάλλευσης ενεργεί ως πάροχος υπηρεσιών. Ο φορέας εκμετάλλευσης κατασκευάζει ή αναβαθμίζει υποδομή (υπηρεσίες κατασκευής ή αναβάθμισης) που χρησιμοποιείται για την παροχή μίας υπηρεσίας κοινής ωφέλειας και ασχολείται με τη λειτουργία και τη συντήρηση της εν λόγω υποδομής (υπηρεσίες λειτουργίας) για μία καθορισμένη χρονική περίοδο.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, τέτοιες υποδομές αναγνωρίζονται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή ως άυλα στοιχεία του ενεργητικού, ανάλογα με τους συμβατικά συμφωνηθέντες όρους. Οι εταιρείες του Ομίλου αναγνωρίζουν κατά περίπτωση, τόσο άυλο στοιχείο του ενεργητικού από τη σύμβαση παραχώρησης όσο και χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (bifurcated model) ή αναγνωρίζουν μόνο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Άυλα στοιχεία του ενεργητικού

Οι εταιρείες του Ομίλου που λειτουργούν ως παραχωρησιούχοι αναγνωρίζουν ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού και ένα έσοδο στον βαθμό που αποκτούν δικαίωμα να χρεώνουν τους χρήστες των υποδομών κοινής ωφέλειας. Η αναγνώριση του εσόδου γίνεται βάσει της μεθόδου του ποσοστού ολοκλήρωσης. Περαιτέρω, το άυλο στοιχείο του ενεργητικού υπόκειται σε απόσβεση με βάση τον χρόνο της παραχώρησης και σε έλεγχο απομείωσης, ενώ τα έσοδα από τους χρήστες της υποδομής αναγνωρίζονται βάσει της αρχής του δεδουλευμένου.
Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα παραχώρησης, βλέπε Σημείωση 8.

Χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού (Χρηματοδοτική συμβολή Δημοσίου)

Ο εταιρείες του Ομίλου που λειτουργούν ως Παραχωρησιούχοι, αναγνωρίζουν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού στον βαθμό που έχουν ένα ανεπιφύλακτο συμβατικό δικαίωμα να λάβουν μετρητά ή άλλο χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού από τον παραχωρητή για τις υπηρεσίες κατασκευής.

Στην περίπτωση των συμβάσεων παραχώρησης, ο Παραχωρησιούχος έχει ένα ανεπιφύλακτο δικαίωμα να λάβει μετρητά, εάν ο παραχωρητής συμβατικά εγγυάται να καταβάλει στον Παραχωρησιούχο:

i) συγκεκριμένα ή καθορισμένα ποσά, ή
ii) το έλλειμμα που μπορεί, ενδεχομένως να προκύψει μεταξύ των ποσών που λαμβάνονται από τους χρήστες της δημόσιας υπηρεσίας και το συγκεκριμένο ή καθορισμένο ποσό που προβλέπεται από τη Σύμβαση Παραχώρησης.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τη Χρηματοδοτική Συμβολή του Δημοσίου, ως χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού σύμφωνα με τις διατάξεις της ΕΔΔΠΧΑ 12 «Συμφωνίες για Παραχώρηση Δικαιώματος Παροχής Υπηρεσιών». Ειδικότερα, ο Όμιλος αναγνωρίζει χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο απαίτηση και έσοδο με βάση τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης και η απαίτηση επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος κτήσης αφαιρουμένων τυχόν ζημιών απομείωσης. Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Σημείωση 14.

4.16 Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

(α) Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς, με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που ο Φορέας αδυνατεί να καταβάλλει την παροχή στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στους Φορείς. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

(β) Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενο)

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση των Ευρωπαϊκών Ομολόγων με 20-ετή λήξη της 31ης Δεκεμβρίου 2018, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας και ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

i) την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
ii) τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης /(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
iii) την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
iv) λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

(γ) Παροχές διακανονιζόμενες με συμμετοχικούς τίτλους

Ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό αποδοχές σε συμμετοχικούς τίτλους. Συγκεκριμένα ο Όμιλος παρέχει στο προσωπικό, βάσει εγκεκριμένου από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων προγράμματος stock option, δικαιώματα αγοράς ιδίων μετοχών της Εταιρείας.

Οι αποδοχές αυτές διακανονίζονται με την πώληση των ιδίων μετοχών από τη Εταιρεία εφόσον ο εργαζόμενος εκπληρώσει κάποιους όρους κατοχύρωσης και εξασκήσει τα δικαιώματά του. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρχει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την 31.12.2018, δε υφίσταται ενεργό πρόγραμμα διάθεσης μετοχών της Εταιρείας και του Ομίλου (βλ. Σημείωση 33).

4.17 Μισθώσεις

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις που μεταφέρουν στον Όμιλο ουσιωδώς όλους τους κινδύνους και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο πάγιο, κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου παγίου ή, αν αυτή είναι χαμηλότερη, στη παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στο εναπομείναν υπόλοιπο της υποχρέωσης. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται απευθείας στα καθαρά κέρδη. Τα κεφαλαιοποιηθέντα, μισθωμένα με χρηματοδοτική μίσθωση, πάγια αποσβένονται με την ευθεία μέθοδο κατά την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή του παγίου.

Λειτουργικές μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου καταχωρούνται ως λειτουργικά μισθώματα. Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως ένα έξοδο στα καθαρά κέρδη σε σταθερή βάση κατά την διάρκεια της μίσθωσης.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Ο Όμιλος εισπράττει ενοίκια από τις λειτουργικές μισθώσεις των επενδυτικών του ακινήτων. Τα έσοδα από ενοίκια αναγνωρίζονται σταδιακά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

4.18 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους σχετικούς προβλεπόμενους όρους.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες σχετίζονται με την επιδότηση ενσώματων παγίων στοιχείων, αναγνωρίζονται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και όλοι οι σχετικοί όροι θα τηρηθούν. Οι επιχορηγήσεις αυτές καταχωρούνται σε λογαριασμό αναβαλλόμενου εσόδου και μεταφέρονται στην στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου βάσει της αναμενόμενης ωφέλιμης διάρκειας ζωής του περιουσιακού στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, καταχωρούνται σε μεταβατικούς λογαριασμούς και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.
Ειδικά ο Όμιλος, όσον αφορά την επιχορήγηση των παραχωρήσεων των αυτοκινητοδρόμων αναγνώρισε το σύνολο της Χρηματοδοτικής Συμβολής ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, που εγκρίθηκε μέσω της Σύμβασης Παραχώρησης, αφαιρετικά του άυλου περιουσιακού στοιχείου που έχει δημιουργηθεί βάσει της ίδια σύμβασης και αποσβένεται την ίδια περίοδο και με τρόπο αντίστοιχο της μεταφοράς στα αποτελέσματα της λογιστικής αξίας του άυλου στοιχείου.

4.19 Προβλέψεις, Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και Ενδεχόμενες απαιτήσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών πόρων και μπορεί να πραγματοποιηθεί μία αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού της υποχρέωσης. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για διευθέτηση της υποχρέωσης.

Όταν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης αποτελεί η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται.

Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

Προβλέψεις για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων
Όσον αφορά τις προβλέψεις των παραχωρήσεων και πιο συγκεκριμένα για την πρόβλεψη για την υποχρέωση αποκατάστασης ή συντήρησης βάσει της σύμβασης παραχώρησης ο Όμιλος έχει συμβατικές υποχρεώσεις που πρέπει να εκπληρώσει ως όρο για τη λήψη της άδειάς του (α) να διατηρεί την υποδομή σε ένα καθορισμένο επίπεδο χρησιμότητας ή (β) να αποκαταστήσει την υποδομή σε μια καθορισμένη κατάσταση πριν την παραδώσει στην παραχωρούσα αρχή κατά τη λήξη της συμφωνίας παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών. Αυτές οι συμβατικές υποχρεώσεις για διατήρηση ή αποκατάσταση της υποδομής αναγνωρίζονται και επιμετρώνται με βάση την καλύτερη δυνατή εκτίμηση των δαπανών που θα απαιτούνταν προκειμένου να καλυφθεί η παρούσα υποχρέωση κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων, εφόσον η υποχρέωση συντήρησης και αποκατάστασης προκύπτει ως αποτέλεσμα της χρήσης κατά τη φάση της υπηρεσίας λειτουργίας. Οι υπηρεσίες κατασκευής ή αναβάθμισης καταλογίζονται στα συμβατικά έσοδα και έξοδα.

Προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου
Στις προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου, Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις προβλέψεις που διενεργούν οι οικονομικές οντότητες του ενεργειακού τομέα του Ομίλου για την αποξήλωση των ανεμογεννητριών από τα Αιολικά Πάρκα και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος χώρου. Οι προβλέψεις αποξήλωσης και αποκατάστασης αντανακλούν την παρούσα αξία, κατά την ημερομηνία αναφοράς, του εκτιμώμενου κόστους, μειωμένου κατά την εκτιμώμενη υπολειμματική αξία των ανακτήσιμων υλικών. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και προσαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζουν τη παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να εκταμιευθεί για την εκκαθάριση της υποχρέωσης αποξήλωσης και αποκατάστασης. Η σχετική πρόβλεψη αναγνωρίζεται σε αύξηση του κόστους κτήσης των ανεμογεννητριών και αποσβένεται με βάση τη σταθερή μέθοδο εντός της 25ετούς διάρκειας της σύμβασης παραγωγής ενέργειας. Η απόσβεση - έξοδο των κεφαλαιοποιηθέντων δαπανών αποξήλωσης και αποκατάστασης περιλαμβάνεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με τις αποσβέσεις των Αιολικών Πάρκων. Τυχόν μεταβολές στις εκτιμήσεις αναφορικά με το εκτιμώμενο κόστος ή με το προεξοφλητικό επιτόκιο προστίθενται ή αφαιρούνται αντίστοιχα στο κόστος του παγίου. Η επίδραση της προεξόφλησης του εκτιμώμενου κόστους καταχωρείται στα αποτελέσματα ως έξοδο τόκου.

Περαιτέρω, στις συγκεκριμένες προβλέψεις περιλαμβάνονται και ορισμένες προβλέψεις των οικονομικών οντοτήτων του βιομηχανικού τομέα του Ομίλου, με σκοπό την κάλυψη των δαπανών αποκατάστασης του φυσικού τοπίου, όπου εγκαθιστούν μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και εκμετάλλευσης λατομείων, με το πέρας της εκμετάλλευσης, η οποία διαρκεί 20-30 έτη, σύμφωνα με τις ληφθείσες άδειες από το κράτος.

4.20 Έσοδα

Σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 15, καθιερώνεται ένα μοντέλο πέντε βημάτων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβόλαια με πελάτες:

1. Προσδιορισμός της (των) σύμβασης (συμβάσεων) με τον πελάτη.
2. Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης.
3. Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής
4. Επιμερισμός της τιμής συναλλαγής στις υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
5. Αναγνώριση εσόδου όταν (ή καθώς) ο Όμιλος ικανοποιεί τις υποχρεώσεις εκτέλεσης.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται στο ποσό κατά το οποίο μία οντότητα προσδοκά να έχει ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των αγαθών ή των υπηρεσιών σε έναν αντισυμβαλλόμενο. Κατά την ανάθεση μιας σύμβασης καθορίζεται και η λογιστική παρακολούθηση των επιπρόσθετων εξόδων καθώς και των άμεσων εξόδων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της σύμβασης αυτής.
Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη. Εάν το υποσχόμενο αντάλλαγμα σε μια σύμβαση περιλαμβάνει μεταβλητό ποσό, η οικονομική οντότητα εκτιμά το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται έναντι της μεταβίβασης των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών στον πελάτη. Το ποσό ανταλλάγματος μπορεί να μεταβάλλεται λόγω εκπτώσεων, επιδοτήσεων τιμής, επιστροφών χρημάτων, πιστώσεων, μειώσεων τιμής, κινήτρων, πρόσθετων παροχών απόδοσης, κυρώσεων ή άλλων παρόμοιων στοιχείων. Το υποσχόμενο αντάλλαγμα μπορεί επίσης να μεταβάλλεται, εάν το δικαίωμα μιας οικονομικής οντότητας επί του ανταλλάγματος εξαρτάται από την επέλευση ή μη επέλευση μελλοντικού γεγονότος. Για παράδειγμα, ένα ποσό ανταλλάγματος θα είναι μεταβλητό, εάν το προϊόν έχει πωληθεί με δικαίωμα επιστροφής ή εάν έχει δοθεί υπόσχεση σταθερού ποσού ως πρόσθετη παροχή απόδοσης για την επίτευξη συγκεκριμένου ορόσημου.

Η μεταβλητότητα που σχετίζεται με το αντάλλαγμα που υπόσχεται ένας πελάτης δύναται να αναφέρεται ρητά στη σύμβαση. Η οικονομική οντότητα εκτιμά το ποσό του μεταβλητού ανταλλάγματος χρησιμοποιώντας μία από τις ακόλουθες μεθόδους, αναλόγως ποια μέθοδος θεωρεί ότι προβλέπει καλύτερα το ποσό του ανταλλάγματος που θα δικαιούται:

α) Εκτιμώμενη αξία —η εκτιμώμενη αξία ισούται με το άθροισμα των σταθμισμένων βάσει πιθανοτήτων ποσών σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος. Η εκτιμώμενη αξία αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η οικονομική οντότητα έχει μεγάλο αριθμό συμβάσεων με παρεμφερή χαρακτηριστικά.
β) Το πιθανότερο ποσό —το πιθανότερο ποσό είναι το μοναδικό πιθανότερο ποσό σε ένα εύρος πιθανών ποσών ανταλλάγματος (ήτοι, η μοναδική πιθανότερη έκβαση της σύμβασης). Το πιθανότερο ποσό αποτελεί κατάλληλη εκτίμηση του ποσού μεταβλητού ανταλλάγματος, εάν η σύμβαση έχει μόνο δύο πιθανές εκβάσεις (για παράδειγμα, η οικονομική οντότητα εξασφαλίζει πρόσθετη παροχή απόδοσης ή όχι).

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν έσοδα όταν ικανοποιούν την εκτέλεση της συμβατικής υποχρέωσης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες βάσει της υποχρέωσης αυτής. Η απόκτηση του ελέγχου από τον πελάτης γίνεται όταν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως κατά την παράδοσή σε αυτόν, και δεν υπάρχει καμία υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου
Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδο για μία δέσμευση εκτέλεσης που εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου, μόνο εάν μπορεί εύλογα να επιμετρήσει την πρόοδό της ως προς την πλήρη εκπλήρωση της εν λόγω δέσμευσης. Ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα την πρόοδο ως προς την πλήρη εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης, όταν δεν διαθέτει τις αξιόπιστες πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εφαρμόσει την κατάλληλη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου. Σε ορισμένες περιπτώσεις (π.χ. κατά τη διάρκεια των αρχικών σταδίων μίας σύμβασης), η οικονομική οντότητα μπορεί να μην είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα μίας δέσμευσης εκτέλεσης, ωστόσο αναμένει τουλάχιστον να ανακτήσει τα κόστη που επωμίστηκε για την εκπλήρωσή της.
Στις περιπτώσεις αυτές, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να αναγνωρίσει έσοδα μόνο στην έκταση του κόστους που πραγματοποιήθηκε, μέχρι να είναι σε θέση να επιμετρήσει εύλογα το αποτέλεσμα της δέσμευσης εκτέλεσης.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την όποια οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν. Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.
Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του προς τον αντισυμβαλλόμενο, πριν αυτός πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου ή της Εταιρίας για την έκδοση τιμολογίου. Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρία λαμβάνει τίμημα από τον αντισυμβαλλόμενο ως προκαταβολή ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι αναβάλλετε πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση από αναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή
Όταν μία δέσμευση εκτέλεσης δεν εκπληρώνεται με την πάροδο του χρόνου (σύμφωνα με τα όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω), τότε η οικονομική οντότητα εκπληρώνει τη δέσμευση εκτέλεσης σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Για τον προσδιορισμό της χρονικής στιγμής κατά την οποία ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο ενός υποσχόμενου στοιχείου του ενεργητικού και η οικονομική οντότητα εκπληρώνει μία δέσμευση εκτέλεσης, η οικονομική οντότητα εξετάζει τις απαιτήσεις για την απόκτηση ελέγχου, σύμφωνα με τα όσα αναλυτικά αναφέρονται στις διατάξεις του ΔΠΧΑ 15.

Οι βασικές κατηγορίες εσόδων που αναγνωρίζονται από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου, για τον Όμιλο είναι οι εξής:

(i) Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες που αφορούν σε κατασκευαστικές δραστηριότητες
Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Οι θυγατρικές και κοινοπραξίες που αναλαμβάνουν την εκτέλεση κατασκευών, αναγνωρίζουν τα έσοδα από τις κατασκευαστικές συμβάσεις στα φορολογικά τους βιβλία με βάση τις τιμολογήσεις που γίνονται στους πελάτες, οι οποίες προκύπτουν από σχετικές τμηματικές πιστοποιήσεις εκτέλεσης έργων που εκδίδονται από τους υπόλογους μηχανικούς και ανταποκρίνονται στις εκτελεσθείσες εργασίες έως την εκάστοτε ημερομηνία κλεισίματος. Για λόγους συμμόρφωσης με τα ΔΠΧΑ, τα έσοδα από την κατασκευαστική δραστηριότητα λογιστικοποιούνται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις σταδιακά κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της κατασκευής, με βάση τη μέθοδο επιμέτρησης προόδου βάσει των εισροών (imput method) σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες».

Οι μέθοδοι επιμέτρησης της προόδου βάσει των εισροών (input method) αναγνωρίζει έσοδα, με βάση τις προσπάθειες της οικονομικής οντότητας ή τις εισροές ως προς την εκπλήρωση μίας δέσμευσης εκτέλεσης (για παράδειγμα, οι πόροι που καταναλώθηκαν, οι ώρες εργασίας που δαπανήθηκαν, τα κόστη που πραγματοποιήθηκαν, ο χρόνος που δαπανήθηκε ή οι ώρες λειτουργίας των μηχανημάτων που αναλώθηκαν), σε σχέση με το σύνολο των αναμενόμενων εισροών για την εκπλήρωση της εν λόγω δέσμευσης εκτέλεσης.
(ii) Πώληση αγαθών
Τα έσοδα από την πώληση αγαθών, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων τζίρου, κινήτρων πωλήσεων και του αναλογούντος ΦΠΑ, αναγνωρίζονται όταν μεταφέρονται στον αγοραστή οι σημαντικοί κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από την ιδιοκτησία των αγαθών.

(iii) Έσοδα σταθμών αυτοκινήτων

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα έσοδα αυτά προέρχονται από τις παραχωρήσεις λειτουργίας σταθμών αυτοκινήτων. Ως έσοδα αναγνωρίζονται οι πραγματοποιούμενες εισπράξεις.

(iv) Έσοδα από πώληση Ηλεκτρικής Ενέργειας
Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα έσοδα από πώληση Ηλεκτρικής Ενέργειας λογίζονται στη χρήση την οποία αφορούν. Κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων λογίζονται ως έσοδα εισπρακτέα μη τιμολογηθέντα, τα έσοδα από ηλεκτρική ενέργεια αγορασθείσα από τον ΛΑΓΗΕ ή άλλο πελάτη που δεν έχουν ακόμη τιμολογηθεί. Επιπλέον οι αναμενόμενες εισπράξεις από παραγωγή ενέργειας στα πλαίσια συμβάσεων πώλησης ενέργειας που εμπεριέχουν, σύμφωνα με την ΕΔΔΠΧΑ 4, στοιχεία μίσθωσης αναγνωρίζονται στα έσοδα αναλογικά κατά τη διάρκεια της σύμβασης στο βαθμό που οι εισπράξεις αυτές αφορούν την σύμβαση μίσθωσης. Μια σύμβαση πώλησης ενέργειας θεωρείται ότι εμπεριέχει όρους μίσθωσης όταν αφορά στο σύνολο της ενέργειας που παράγεται από μια συγκεκριμένη εγκατάσταση του Ομίλου και η τιμή ανά μονάδα ενέργειας δεν είναι ούτε σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, ούτε αντιπροσωπεύει την τιμή της αγοράς κατά την ημερομηνία παραγωγής.

Για τα αιολικά πάρκα του Ομίλου που λειτουργούν στις ΗΠΑ και πωλούν την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε συγκεκριμένες αγορές ενέργειας στις ΗΠΑ (ERCOT) σε τιμές αγοράς τα έσοδα από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας αναγνωρίζονται με βάση την ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που παραδίδεται σε τιμές αγοράς για συναλλαγές επί τόπου, όταν πληρούνται όλα τα κριτήρια αναγνώρισης εσόδων. Ο Όμιλος προκειμένου να μειώσει την έκθεσή του στις μεταβολές των τιμών ενέργειας στις συγκεκριμένες αγορές χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα που περιγράφονται στη σημείωση 4.13.6 ανωτέρω.

Το προϊόν της εκκαθάρισης των εν λόγω παραγώγων περιλαμβάνεται στα έσοδα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Για τα παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αλλά που παρόλα αυτά χρησιμοποιούνται για να μειώσουν την έκθεση στον κίνδυνο μεταβολής των εσόδων, στο Κύκλο Εργασιών περιλαμβάνεται και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη/ζημιές από την αποτίμηση της αξίας τους.

Τα Πιστοποιητικά προέλευσης για την ενέργεια (Renewable Energy Credits ("RECs")) ή /και Green Certificates αποτελούν οικονομικό όφελος που επιτυγχάνεται με τη λειτουργία ενός αιολικού πάρκου. Τα RECs δημιουργούνται από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας των αιολικών πάρκων και μπορούν να πουληθούν είτε μέσω οργανωμένων αγορών REC's είτε απευθείας σε μεμονωμένους αγοραστές βάσει συμβάσεων. Τα RECs που διακρατούνται προς πώληση ταξινομούνται γενικά ως αποθέματα τα οποία θα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους. Τα έσοδα από την πώληση των RECs αναγνωρίζονται στον Κύκλο Εργασιών.

(v) Έσοδα από φορολογικά ωφελήματα

Η αξία των φορολογικών ωφελημάτων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης. Η αξία των φορολογικών ζημιών, που αποδίδονται στον Tax Equity Invenstor, αναγνωρίζεται στα λοιπά έσοδα της χρήσης, σε αναλογική βάση σύμφωνα με την εκτιμώμενη περίοδο της παραμονής του επενδυτή στο επενδυτικό σχήμα, ενώ η αξία των Production Tax Credits (PTCs), τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του αιολικού πάρκου, αναγνωρίζεται σε κάθε χρήση βάσει της πραγματικής παραγωγής σε όφελος του κύκλου εργασιών.

(vi) Έσοδα από Συμβάσεις Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων

Τα έσοδα αναλύονται σε δύο επιμέρους υποκατηγορίες, ήτοι (α) στα έσοδα από την κατασκευή των έργων παραχώρησης και (β) στα έσοδα από την εκμετάλλευση των έργων παραχώρησης.

Σύμφωνα με τις συμβάσεις παραχώρησης, εταιρείες του Ομίλου έχουν αναλάβει τη μελέτη, κατασκευή, χρηματοδότηση, λειτουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση των έργων «Αυτοκινητόδρομος Ιονία Οδός από Αντίρριο μέχρι Ιωάννινα, ΠΑΘΕ Αθήνα (Α/Κ Μεταμόρφωσης) – Μαλιακός (Σκάρφεια) και Συνδετήριο Κλάδος του ΠΑΘΕ Σχηματάρι – Χαλκίδα» και «Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδας (Ε65)».

Βάσει της Διερμηνείας 12 των ΔΠΧΑ «Συμφωνίες για Παραχώρηση Δικαιώματος Παροχής Υπηρεσιών», τα έσοδα από κατασκευαστικές συμβάσεις αναγνωρίζονται σύμφωνα με τη μέθοδο επιμέτρησης της προόδου βάσει των εισροών (imput method) όπως αυτή ορίζεται στο ΔΠΧΑ 15 και αναλύεται στο σημείο (i) ανωτέρω.

Τα έσοδα από την εκμετάλλευση των έργων παραχώρησης αναγνωρίζονται βάσει του μοντέλου του άυλου περιουσιακού στοιχείου και του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού και αφορούν σε:
(α) έσοδα από την είσπραξη διοδίων μέσω των συστημάτων χειροκίνητης ή ηλεκτρονικής πληρωμής διοδίων καθώς και
(β) έσοδα από τη μίσθωση Σταθμών Εξυπηρέτησης Αυτοκινήτων (Σ.Ε.Α.) ή άλλων χώρων.
Όπως ορίζεται στη Σημείωση 14, σύμφωνα με το μοντέλο του άυλου στοιχείου του ενεργητικού, ο Όμιλος αναγνωρίζει ένα έσοδο, στον βαθμό που αποκτά δικαίωμα να χρεώνει τους χρήστες των υποδομών κοινής ωφελείας. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το εισπραχθέν ή εισπρακτέο δικαίωμα εκ μέρους του φορέα εκμετάλλευσης στην εύλογη αξία του, που θεωρείται ότι είναι οι πληρωμές που έχει λάβει από τους χρήστες των υποδομών, βάσει της αρχής του δεδουλευμένου.

Στις σχετικές συμβάσεις παραχώρησης αναφέρονται όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις σε σχέση με τις υποδομές και τις υπηρεσίες που παρέχονται.

(vii) Έσοδα από την κατασκευή και πώληση ακινήτων

Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα υπό κατασκευή ακίνητα κυριότητας του Ομίλου εμφανίζονται ως αποθέματα. Από το αντίτιμο των διενεργούμενων με οριστικό συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με συμβολαιογραφικό προσύμφωνο πωλήσεων (δεδομένου ότι οι σχετικοί κίνδυνοι στο πλαίσιο των εγγυητικών ευθυνών της εταιρείας καλύπτονται ασφαλιστικά), αναγνωρίζεται στα έσοδα κάθε χρήσης το τμήμα που αναλογεί στο πραγματοποιούμενο μέχρι το τέλος της ίδιας χρήσεως αντίστοιχο κόστος ανέγερσης του πωληθέντος κτιρίου ή τμήματός του, με βάση τη μέθοδο της τμηματικής περαιώσεως.

(viii) Έσοδα από Ενοίκια
Αφορά σε έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και προκύπτουν από δεσμεύσεις εκτέλεσης που εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Τα έσοδα από ενοίκια (λειτουργικές μισθώσεις) αναγνωρίζονται με την ευθεία μέθοδο σύμφωνα με τους όρους του μισθωτηρίου συμβολαίου.
(ix) Μερίσματα
Τα μερίσματα λογίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης από τους μετόχους με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.
(x) Τόκοι
Τα έσοδα τόκων αναγνωρίζονται με βάση την λογιστική αρχή του δεδουλευμένου.
(xi) Έσοδα από λοιπές συμβάσεις παραχώρησης ΣΔΙΤ
Κατά το στάδιο της κατασκευής, τα έσοδα αναγνωρίζονται με βάση το ποσοστό ολοκλήρωσης, σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του Ομίλου για την αναγνώριση εσόδων από κατασκευαστικά συμβόλαια.
Κατά το στάδιο της λειτουργίας, τα έσοδα αναγνωρίζονται στην περίοδο που παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες από τον Όμιλο. Στην περίπτωση που μια σύμβαση παραχώρησης περιλαμβάνει έσοδα για περισσότερες από μια υπηρεσίες, τότε το συμβατικό τίμημα κατανέμεται στις διαφορετικές υπηρεσίες με βάση τις σχετικές εύλογες αξίες των παρεχόμενων υπηρεσιών.

4.21 Φόρος εισοδήματος
Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους, τους αναβαλλόμενους φόρους και τις διαφορές φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος
Ο τρέχων φόρος υπολογίζεται βάσει των φορολογικών Καταστάσεων Οικονομικής Θέσης κάθε μιας εκ των εταιρειών που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν στην Ελλάδα ή άλλα φορολογικά πλαίσια εντός των οποίων λειτουργούν οι θυγατρικές εξωτερικού. Η δαπάνη για τρέχοντα φόρο εισοδήματος περιλαμβάνει τον φόρο εισοδήματος που προκύπτει βάσει των κερδών της κάθε εταιρείας όπως αναμορφώνονται στις φορολογικές της δηλώσεις και προβλέψεις για πρόσθετους φόρους, και υπολογίζεται σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους ή ουσιαστικά θεσμοθετημένους φορολογικούς συντελεστές.

Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος
Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή υποχρέωσης σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.
Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) σε όλες τις προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία των Οικονομικών καταστάσεων μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές.
Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία οικονομικών καταστάσεων και μειώνονται στο βαθμό που δε θεωρείται πιθανόν ότι θα υπάρξουν αρκετά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων μέρος ή το σύνολο των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους εισοδήματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί.
Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να είναι σε ισχύ τη χρήση που η απαίτηση θα πραγματοποιηθεί ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί, και βασίζονται στους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Ο φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία τα οποία έχουν αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναγνωρίζεται, επίσης, στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

4.22 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή (ΚΑΜ) υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας τον μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν από τον όμιλο ως ίδιες μετοχές.

Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αποδίδεται στους μετόχους με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους.

4.23 Μετοχικό κεφάλαιο, αποθεματικά και διανομή μερισμάτων

Οι κοινές ονομαστικές μετοχές καταχωρούνται ως στοιχεία της καθαρής θέσης. Κόστος που σχετίζεται άμεσα με στοιχείο της καθαρής θέσης καθαρό από την επίδραση φόρου, παρακολουθείται αφαιρετικά του Υπολοίπου Κερδών εις Νέο της καθαρής θέσης. Σε αντίθετη περίπτωση το εν λόγω ποσό αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά.
Στις περιπτώσεις που η Εταιρεία ή οι θυγατρικές της αγοράσουν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρεία (ίδιες μετοχές), το ποσό που καταβλήθηκε συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε δαπάνης, καθαρό από φόρους, εμφανίζεται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, μέχρι ακύρωσης ή πώλησης των μετοχών. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από την Εταιρεία δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Εταιρεία δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος.

Κατά την 31/12/2018 ο Όμιλος είχε στην κατοχή του συνολικά 5.133.692 ίδιες μετοχές (Σημ. 33).

Ειδικότερα τα αποθεματικά διακρίνονται σε:

Τακτικό αποθεματικό
Σύμφωνα με τον Ελληνικό εμπορικό νόμο, οι εταιρίες πρέπει να μεταφέρουν κατ' ελάχιστο 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σε τακτικό αποθεματικό, μέχρις ότου αυτό το αποθεματικό να γίνει ίσο με το 1/3 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αυτό το αποθεματικό δεν μπορεί να διανεμηθεί κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας της Εταιρείας.

Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων και λοιπά αφορολόγητα αποθεματικά
Αυτά τα αποθεματικά αφορούν κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου ταμειακών ροών
Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών από ενσωμάτωση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού
Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβαστούν.

Αποθεματικά για ίδιες μετοχές
Η Εταιρεία έχει προβεί σε διαδοχικές αγορές ιδίων μετοχών υλοποιώντας το εγκεκριμένο πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/20. Η συνολική αξία των αγορών αυτών εμφανίζεται στα αποθεματικά ως αφαιρετικό στοιχείο Ιδίων Κεφαλαίων.

Λοιπά αποθεματικά
Τα λοιπά αποθεματικά αποτελούνται κατά κύριο λόγο από αναλογιστικές ζημιές συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.
Η κατηγορία λοιπά αποθεματικά περιλαμβάνει:
(1) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
(2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους.

Τα μερίσματα που διανέμονται προς τους μετόχους της Εταιρείας, αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση κατά την περίοδο εκείνη στην οποία η πρόταση διανομής της Διοίκησης εγκρίνεται από την ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Επίσης, κατά την ίδια χρονική στιγμή απεικονίζεται στις Οικονομικές Καταστάσεις η επίδραση της εγκριθείσας από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων διάθεσης των αποτελεσμάτων και ο τυχόν σχηματισμός αποθεματικών.

5. ΔΟΜΗ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται το σύνολο των συμμετοχών της μητρικής εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ, άμεσες και έμμεσες, σε οικονομικές μονάδες κατά την 31.12.2018 και οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στην ενοποίηση. Σύμφωνα με το επίπεδο ενοποίησής τους διακρίνονται ως εξής:

5.1 Δομή Εταιρείας

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ –ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ						
Κ/Ξ ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ - ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΣΣΚ)	Ελλάδα	50	50	100	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2018
ΑΛΤΕ Α.Τ.Ε.-ΤΕΡΝΑ Α.Ε. Ο.Ε.	Ελλάδα	50	0	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018

5.2 Δομή Ομίλου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ						
ΤΕΡΝΑ Α.Ε.	Ελλάδα	100	0	100	Ολική	2013-2018
Κ/Ξ EUROIONIA	Ελλάδα	0	100	100	Ολική	2014-2018
Κ/Ξ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ε-65	Ελλάδα	0	100	100	Ολική	2014-2018
Κ/Ξ HELLAS TOLLS	Ελλάδα	100	0	100	Ολική	2013-2018
ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Ελλάδα	70,55	29,45	100	Ολική	2013-2018
TERNA OVERSEAS LTD	Κύπρος	0	100	100	Ολική	2013-2018
TERNA QATAR LLC *	Κατάρ	0	35	35	Ολική	2013-2018
TERNA BAHRAIN HOLDING WLL	Μπαχρέιν	0	99,99	99,99	Ολική	-
TERNA CONTRACTING CO WLL	Μπαχρέιν	0	100	100	Ολική	-
TERNA VENTURES WLL	Μπαχρέιν	0	100	100	Ολική	-
TERNA SAUDI ARABIA LTD	Σαουδική Αραβία	0	60	60	Ολική	-
Κ/Ξ ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ - ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΣΣΚ)	Ελλάδα	50	50	100		2015-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ						
Κ/Ξ ΤΟΜΗ ΑΒΕΤΕ- ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Ελλάδα	0	30	30	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	Ελλάδα	0	37,5	37,5	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
Κ/Ξ ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ-ΚΑΣΤΑΤ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΤΕ (Έργο Κουμπίλα-Λουλούδι)	Ελλάδα	0	70	70	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ - POWELL (ΜΕΤΡΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ)	Ελλάδα	0	66	66	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-IMPEGILO SPA (ΤΡΑΜ)	Ελλάδα	0	55	55	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΠΑΡ. ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/ΞΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΣΤΑΘ. ΑΥΤΟΚ. ΘΕΣΣΑΛΟΝ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/ΞΙΑ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P-ΑΒΑΞ ΑΕ (ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔ.)	Ελλάδα	0	69	69	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ - WAYSS (ΜΕΤΡΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΕΤΕΘ-ΤΕΡΝΑ ΑΒΑΞ ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ (ΙΠΠΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ)	Ελλάδα	0	35	35	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.(ΠΕΡΙΒ. ΧΩΡΟΣ ΟΑΚΑ)	Ελλάδα	0	83,5	83,5	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. J&P ΑΒΑΞ (ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Η/Μ)	Ελλάδα	0	37	37	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ (ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ)	Ελλάδα	0	65	65	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ THALES ATM ΑΕ-ΤΕΡΝΑ (ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΑΘΜΩΝ TACAN)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΜΕΤΡΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ ΤΜ. Α')	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΠΑΡΑΔΕΙΣΙΑ ΤΣΑΚΩΝΑ)	Ελλάδα	0	49	49	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ "ΚΞ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΔΟΜΟΤ/ΚΗ ΑΕ" -ΘΕΜΕΛ/ΔΟΜΗ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΕΤΕΘ ΑΕ (ΔΗΜ. ΜΕΓ. ΘΕΣ)	Ελλάδα	0	25	25	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ (ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ ΣΚΑ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Σ.Δ. ΛΙΑΝΟΚΛΑΔΙ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-THALES AUSTRIA (ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ETCS)	Ελλάδα	0	37,4	37,4	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ J&P ΑΒΑΞ (ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΣ ΤΡΕΙΣ ΓΕΦΥΡΕΣ)	Ελλάδα	0	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΜΕΤΚΑ-ΤΕΡΝΑ	Ελλάδα	0	90	90	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΑΠΙΟΝ ΚΛΕΟΣ	Ελλάδα	0	17	17	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-SICES CONSTRUCTIONS (ΑΝΑΒ.ΔΥΙΛΙΣΤ. ΕΛΠΕ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ-ΠΟΡΤΟ ΚΑΡΡΑΣ (Έργο Ε.Ο. Φλώρινα-Νίκη)	Ελλάδα	0	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (Έργο ΠΑΘΕ-Στυλίδα)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΑΕΓΕΚ Κατασκευαστική (Έργο Προμαχώνα)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (Λιμένας Πάτρας)	Ελλάδα	0	70	70	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ (Έργο Κορομηλιά-Κρυσταλλοπηγή)	Ελλάδα	0	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ IMPREGILO SpA-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Πολιτιστικό Κέντρο Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος)	Ελλάδα	0	49	49	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Έργα λιγνίτη)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2014-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΘΡΙΑΣΙΟ Β' ΦΑΣΗ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2014-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Σ.Σ. ΤΙΘΟΡΕΑ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	0	33,33	33,33	Αναλογική ενσωμάτωση	2014-2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΓΕΦΥΡΑ ΣΓ26 Σ.Δ. ΤΙΘΟΡΕΑ-ΔΟΜΟΚΟΣ)	Ελλάδα	0	44,56	44,56	Αναλογική ενσωμάτωση	2014-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Θριάσιο Β' ΕΡΓΟΣΕ)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2018
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (Κοινοπραξία ΕΡΓΟΣΕ Α.Δ. 751)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2015-2018
J/V TERNA GCC WAC	Κατάρ	0	30	30	Αναλογική ενσωμάτωση	2016-2018
J/V TERNA-CGCE (AMAS 1)	Μπαχρέιν	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	-
J/V TERNA-Al OMAIER	Σαουδική Αραβία	0	60	60	Αναλογική ενσωμάτωση	-
Κ/Ξ RENCO-ΤΕΡΝΑ (Κατασκευή σταθμών συμπίεσης ΤΑΡ σε Ελλάδα και Αλβανία)	Ελλάδα	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	2016-2018
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-INTRAKAT (Τέμενος)	Ελλάδα	0	25	25	Αναλογική ενσωμάτωση	2016-2018
J/V TERNA - CGCE (AMAS 2)	Μπαχρέιν	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	-
JV TERNA-CGCE JOINT VENTURE (AMAS 3)	Μπαχρέιν	0	50	50	Αναλογική ενσωμάτωση	-
JV VINCI TERNA DOO	Σερβία	0	49	49	Αναλογική ενσωμάτωση	2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ-ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ						
ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ	Ελλάδα	22,15	0	22,15	Καθαρή θέση	2013-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΑΠΕ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ						
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ*	Ελλάδα	38,37	0	38,37	Ολική	2013-2018
IWECO ΧΩΝΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΟΥΝΙΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΈΒΡΟΥ ΑΕ	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ- ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0	19,57	19,57	Ολική	2013-2018
ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΕΙΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΑΙΟΛΙΚΗ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΑΛΕΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΦΕΡΡΩΝ ΈΒΡΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΑΙΟΛΙΚΗ ΔΕΡΒΕΝΙ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΑΙΟΛΙΚΗ ΗΛΙΟΚΑΣΤΡΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
EUROWIND Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0	25,32	25,32	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ Α.Ε.	Ελλάδα	0	29,54	29,54	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΞΗΡΟΚΑΜΠΟΣ ΑΚΡΑΤΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	29,54	29,54	Ολική	2013-2018
ΒΑΘΥΧΩΡΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΒΑΘΥΧΩΡΙ ΕΝΑ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	0	30,70	30,70	Ολική	2013-2018
ΔΙΡΦΥΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0	19,57	19,57	Ολική	2013-2018
ΜΑΛΕΣΙΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	0	30,70	30,70	Ολική	2013-2018
ΟΡΧΟΜΕΝΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε	Ελλάδα	0	30,70	30,70	Ολική	2013-2018
ΑΛΙΣΤΡΑΤΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Π.Ε	Ελλάδα	0	30,70	30,70	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΪ-ΓΙΩΡΓΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΜΑΡΥΝΘΟΥ Α.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΙΤΟΛΩΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΒΑΘΥΧΩΡΙ ΔΥΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΞΕΡΟΒΟΥΝΙΟΥΑ.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΗΛΙΟΚΑΣΤΡΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΑΙΟΛΙΚΗ ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	0	19,19	19,19	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΗΛΙΑΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
TERNA ENERGY OVERSEAS LTD	Κύπρος	0	38,37	38,37	Ολική	2012-2018
EOLOS POLSKA sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
EOLOS NOWOGRODZEC sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
HAOS INVEST 1 EAD	Βουλγαρία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
VALE PLUS LTD	Κύπρος	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
GALLETTE LTD	Κύπρος	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ECO ENERGY DOBRICH 2 EOOD	Βουλγαρία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ECO ENERGY DOBRICH 3 EOOD	Βουλγαρία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ECO ENERGY DOBRICH 4 EOOD	Βουλγαρία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
COLD SPRINGS WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
DESERT MEADOW WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
HAMMETTHILL WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
MAINLINE WINDFARM LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
RYEGRASS WINDFARM, LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
TWO PONDS WINDFARM, LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
MOUNTAIN AIR WIND, LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
EOLOS NORTH sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
EOLOS EAST sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΑΣΤΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΕ	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
JP GREEN sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2015-2018
WIRON sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2015-2018
BALLADYNA sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2015-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ ΟΕ	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΔΥΣΤΙΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΆΡΗ ΣΑΠΠΩΝ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΕΤΡΙΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΡΟΚΑΝΙ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ Ο.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΤΥΡΩΝ ΕΥΒΟΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΑΦΗΡΕΩΣ ΕΥΒΟΙΑΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ & ΣΙΑ ΑΙΟΛΙΚΗ ΠΡΟΒΑΤΑ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ VECTOR ΑΙΟΛΙΚΑ ΠΑΡΚΑ ΕΛΛΑΔΟΣ-ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΤΡΟΥΛΟΣ Ο.Ε	Ελλάδα	0	34,53	34,53	Ολική	2013-2018
MOUNTAIN AIR PROJECTS LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
MOUNTAIN AIR INVESTMENTS LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
MOUNTAIN AIR ALTERNATIVES LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
MOUNTAIN AIR RESOURCES LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
MOUNTAIN AIR HOLDINGS LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
FLUVANNA WIND ENERGY LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2015-2018
FLUVANNA HOLDINGS LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2016-2018
FLUVANNA INVESTMENTS LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2016-2018
TERNA DEN LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2016-2018
TERNA RENEWABLE ENERGY PROJECTS LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2016-2018
AEGIS LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
MOHAVE VALLEY ENERGY LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2016-2018
TERNA HOLDCO INC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2016-2018
FLUVANNA I INVESTOR, INC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2018
FLUVANNA I HOLDING COMPANY, LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2018
FLUVANNA HOLDINGS 2, LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2018
FLUVANNA INVESTMENTS 2, LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2018
FLUVANNA WIND ENERGY 2, LLC	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΑΠΕ – ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ						
ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή ΑΒΕΤΕ & Σία Ε.Ε.	Ελλάδα	0	26,86	26,86	Αναλογική ενσωμάτωση	2013-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΑΠΕ - ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ						
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΕ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	0	17,27	17,27	Καθαρή θέση	2013-2018
ΕΝ.ΕΡ.ΜΕΛ. ΑΕ	Ελλάδα	0	18,88	18,88	Καθαρή θέση	2013-2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ						
TERNA ENERGY TRADING EOOD	Βουλγαρία	0	19,57	19,57	Ολική	2013-2018
TETRA DOOEL SKOPJE	ΠΓΔΜ	0	19,57	19,57	Ολική	2015-2018
TERNA ENERGY TRADING D.O.O	Σερβία	0	19,57	19,57	Ολική	2015-2018
OPTIMUS ENERGY AE	Ελλάδα	0	19,57	19,57	Ολική	2017-2018
TERNA ENERGY TRADING SHPK	Αλβανία	0	19,57	19,57	Ολική	2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΠΌ ΘΕΡΜΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ						
ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	50	0	50	Καθαρή θέση	2013-2018
ΗΡΩΝ ΙΙ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	0	25	25	Καθαρή θέση	2013-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	73,32	0	73,32	Ολική	2013-2018
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	100	0	100	Ολική	2013-2018
ΒΙΠΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	100	0	100	Ολική	2013-2018
ΓΕΚ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΕΤΕ	Ελλάδα	100	0	100	Ολική	2013-2018
ICON EOOD	Βουλγαρία	83,62	16,38	100	Ολική	2013-2018
ICON BOROVEC EOOD	Βουλγαρία	0	100	100	Ολική	2013-2018
DOMUS DEVELOPMENT EOOD	Βουλγαρία	0	100	100	Ολική	2013-2018
I&B REAL ESTATE EAD	Βουλγαρία	0	90	90	Ολική	-
SC GEK ROM SRL	Ρουμανία	100	0	100	Ολική	2013-2018
HERMES DEVELOPMENT SRL	Ρουμανία	0	100	100	Ολική	2013-2018
HIGHLIGHT SRL	Ρουμανία	0	100	100	Ολική	2013-2018
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΜΑΝΤΟΥΔΙΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	0	100	100	Ολική	2014-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε.	Ελλάδα	37,48	0,00	37,48	Καθαρή θέση	2013-2018
ΓΕΚΑ Α.Ε.	Ελλάδα	0	33,34	33,34	Καθαρή θέση	2013-2018
GLS EOOD	Βουλγαρία	50	0	50	Καθαρή θέση	2013-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ Α.Ε.	Ελλάδα	99,47	0,53	100	Ολική	2013-2018
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ	Ελλάδα	83,33	16,67	100	Ολική	2013-2018
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Ελλάδα	83,67	16,33	100	Ολική	2013-2018
HELLAS SMARTICKET Α.Ε.	Ελλάδα	35,00	13,43	48,43	Ολική	2014-2018
WASTE CYCLO Α.Ε.	Ελλάδα	0	19,57	19,57	Ολική	2013-2018
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ Μ.Α.Ε.	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2015-2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΕΔΡΑ	% ΑΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	% ΕΜΜΕΣΗΣ ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜ/ΧΗΣ	ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕΕΣ	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2017-2018
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ**	Ελλάδα	100,00	0	100,00	Ολική	2013-2018
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.**	Ελλάδα	100,00	0	100,00	Ολική	2013-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ						
PARKING ΟΥΗΛ Α.Ε	Ελλάδα	50	0	50	Καθαρή θέση	2013-2018
ΑΘΗΝΑΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	25,32	0	25,32	Καθαρή θέση	2013-2018
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ ΑΕ	Ελλάδα	24,7	0	24,7	Καθαρή θέση	2013-2018
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ ΑΕ	Ελλάδα	32,42	0	32,42	Καθαρή θέση	2013-2018
POLIS PARK ΑΕ	Ελλάδα	28,76	0	28,76	Καθαρή θέση	2013-2018
ΣΜΥΡΝΗ PARK Α.Ε.	Ελλάδα	20	0	20	Καθαρή θέση	2013-2018
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ Α.Ε.	Ελλάδα	31,63	0	31,63	Καθαρή θέση	2013-2018
METROPOLITAN ATHENS PARK ΑΕ	Ελλάδα	22,91	0	22,91	Καθαρή θέση	2013-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
ΒΙΟΜΕΚ ΑΒΕΤΕ	Ελλάδα	67,52	29,07	96,59	Ολική	2013-2018
ΣΤΡΩΤΗΡΕΣ ΑΕΒΕ	Ελλάδα	51	0	51	Ολική	2013-2018
ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Ελλάδα	51,02	48,98	100	Ολική	2013-2018
ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΕΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	0	100	100	Ολική	2013-2018
ΒΡΟΝΤΗΣ ΛΑΤΟΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΑΕ	Ελλάδα	0	100	100	Ολική	2013-2018
CEMENT PRODUCTION AND EXPORT FZC	Λιβύη	0	75	75	Ολική	-
MALCEM CONSTRUCTION MATERIALS LTD	Μάλτα	0	75	75	Ολική	2013-2018
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ - ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ						
QE ENERGY EUROPE LTD	Κύπρος	0	100	100	Ολική	2013-2018
TERNA ENERGY UK PLC	Ηνωμένο Βασίλειο	0	38,37	38,37	Ολική	-
TERNA ENERGY USA HOLDING CORPORATION	Η.Π.Α.	0	38,37	38,37	Ολική	2011-2018
TERNA ENERGY TRANSATLANTIC sp.z.o.o.	Πολωνία	0	38,37	38,37	Ολική	2013-2018
TERNA ENERGY TRADING LTD	Κύπρος	0	19,57	19,57	Ολική	2015-2018
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Μ.Α.Ε. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ	Ελλάδα	0	38,37	38,37	Ολική	2016-2018

Τα ποσοστά δικαιωμάτων ψήφου της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Α.Ε. σε όλες τις ανωτέρω συμμετοχές συμπίπτουν με το ποσοστό που κατέχει επί του σε κυκλοφορία μετοχικού κεφαλαίου των εταιρειών.

* Οι εταιρείες ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και TERNA QATAR LLC ενοποιούνται ολικά ως θυγατρικές καθώς ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε αυτές σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10 (βλ. σημείωση 11.2).

** Ο Όμιλος προέβη σε συναλλαγή εξαγοράς ποσοστού συμμετοχής ύψους 21,4% και 33,3% του μετόχου FERROVIAL SA στις δύο εταιρείες παραχώρησης ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, και ποσοστό 21.41% στην Κ/Ξ HELLAS TOLLS όπως αναφέρεται και στην σημείωση 44.1 των οικονομικών καταστάσεων με συνέπεια να κατέχει το 100% στις εν λόγω εταιρείες, κατά την 31/12/2018.

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζονται οι κοινοπραξίες κατασκευής τεχνικών έργων, στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος, έχουν ήδη περατώσει τα έργα για τα οποία είχαν συσταθεί, έχει ήδη παρέλθει ο χρόνος εγγυήσεως, έχουν εκκαθαριστεί οι σχέσεις με τους τρίτους και επίκειται η οριστική διάλυσή τους. Ως εκ τούτου δεν περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (Έμμεσο)
Κ/Ξ ΕΥΗΝΟΥ – ΑΕΓΕΚ - ΜΕΤΩΝ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΤΕ	33,33%
Κ/Ξ ΚΥΡΙΑ ΑΡΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΩΡΥΓΑ Δ 1	75,00%
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΑΕΓΕΚ- ΤΕΡΝΑ- ΕΚΤΕΡ ΕΓΚΑΤ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΠΑΤΑ	20,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ- ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΟΥΛΑΝΔΡΗ	50,00%
Κ/Ξ ΕΡΓΟΥ ΔΕΠΑ	10,00%
Κ/Ξ ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΑΡΤΑΣ-ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑΣ	98,00%
Κ/Ξ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΡΑΜΟΡΙΤΣΑ	33,33%
Κ/Ξ ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ	50,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΕ-ΕΜΠΕΔΟΣ ΑΕ-J&P ΑΒΑΞ-IMEC GmbH	24,00%
Κ/Ξ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ-ΟΜΗΡΟΣ ΑΕ- ΤΕΡΝΑ ΑΕ	50,00%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ	35,00%
Κ/Ξ J&P - ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ - ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΧΩΡΙΟΥ)	37,50%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ-ΜΟΧΛΟΣ-ΑΚΤΩΡ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΗΡΑΓΓΑΣ ΚΙΑΤΟ-ΑΙΓΙΟ)	35,00%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ-ΤΕΡΝΑ-ΑΚΤΩΡ (ΚΑΤ/ΚΕΥΗ ΣΗΡΑΓΓΩΝ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ)	33,33%
Κ/Ξ J&P ΑΒΑΞ ΑΕ-ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΚΑΝΟΕ ΚΑΓΙΑΚ)	33,33%
Κ/Ξ ALPINE MAYREDER BAU GmbH-ΤΕΡΝΑ ΑΕ (ΑΝΙΣ. ΚΟΜΒ. ΠΑΡΑΔ. ΤΣΑΚΩΝΑ)	49,00%
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ-ΤΕΡΝΑ (ΑΙΘΟΥΣΑ BANQUET)	50,00%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΝΕΟΝ ΣΤΑΡ ΑΕ-RAMA ΑΕΒΕ (Έργο ΟΠΑΠ 1)	51,00%
Κ/Ξ ΑΕΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ (ΑΞΟΝΑΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑ-ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ)	45,00%

Κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2018 εκκαθαρίστηκαν οι ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις που ήταν εκτός ενοποίησης:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Κ/Ξ IMPREGILO S.p.a – ΤΕΡΝΑ ΑΕ – ΑΛΤΕ ΑΕ (ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ)	33,33%
Κ/Ξ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΝΕΟΝ ΣΤΑΡ ΑΕ-RAMA ΑΕΒΕ (Έργο ΟΠΑΠ)	51,00%
Κ/Ξ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΕΡΓΟ Γ	100,00%
Κ/Ξ ΑΘΗΝΑ-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ-ΤΕΡΝΑ-Κ/Ξ ΕΡΓΟΥ ΠΛΑΤΑΜΩΝΑ	39,20%

Επίσης, εντός του 2018 εκκαθαρίστηκαν οι ακόλουθες εταιρείες και κοινές επιχειρήσεις, οι οποίες μέχρι την ημερομηνία εκκαθάρισης ενοποιούνταν, ωστόσο χωρίς σημαντική επίδραση

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ % ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Κ/Ξ "ΚΞ ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΕ"-ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΕ-ΗΛΙΟΧΩΡΑ ΑΕ	50,00%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ-Μ.Ε.Λ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΥ ΑΕ & ΣΙΑ ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΗ Ο.Ε	20,40%
ΔΟΜΟΚΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	37,95%
ΛΑΓΚΑΔΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	37,95%
ΦΙΛΩΤΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	37,95%

Επιπλέον, εντός του 2018, η κατά 100% θυγατρική του Ομίλου ΙΩΛΚΟΣ Α.Ε με την υπ.αρ. 19262-19/10/2018 απόφαση της Περιφέρειας Αττικής συγχωνεύτηκε με την επίσης κατά 100% θυγατρική ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ Α.Ε. Η εν λόγω απόφαση καταχωρίσθηκε στο ΓΕΜΗ την 29/10/18 με κωδικό αριθμό 1546889.

Η θυγατρική εταιρεία «ICON EOOD» της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, την 28/12/2018, προχώρησε στη πώληση του συνόλου της συμμετοχής που κατείχε στην εταιρεία με την επωνυμία «I&B REAL ESTATE EAD» (στο εξής η «I&B»). Η εν λόγω εταιρεία περιλαμβάνονταν στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Στις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της 31/12/2018 τα στοιχεία της Κατάστασης Αποτελεσμάτων της εν λόγω θυγατρικής (για την περίοδο 01/01-28/12/2018) καθώς και το αποτέλεσμα που προέκυψε από την πώληση έχουν συμπεριληφθεί στα αποτελέσματα του Ομίλου (Βλ. σημ 44.3).

Εντός του 2018 ιδρύθηκαν οι κάτωθι:

- JV TERNA-CGCE JOINT VENTURE (AMAS 3)με αντικείμενο την κατασκευή έργων υποδομής
- JV VINCI TERNA DOO, με αντικείμενο την κατασκευή έργου αεροδρομίου
- FLUVANNA HOLDINGS 2, LLC με αντικείμενο παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
- FLUVANNA INVESTMENTS 2, LLC με αντικείμενο παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
- FLUVANNA WIND ENERGY 2, LLC με αντικείμενο παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

Ένας λειτουργικός τομέας είναι ένα συστατικό μέρος μιας οικονομικής οντότητας: α) που αναλαμβάνει επιχειρηματικές δραστηριότητες από τις οποίες δύναται να αποκτά έσοδα και να αναλαμβάνει έξοδα (συμπεριλαμβανομένων των εσόδων και εξόδων που αφορούν συναλλαγές με άλλα συστατικά μέρη της ίδιας οικονομικής οντότητας) και, β) του οποίου τα αποτελέσματα εξετάζονται τακτικά από τον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων της οντότητας για σκοπούς λήψης αποφάσεων σχετικά με την κατανομή πόρων στον τομέα και την εκτίμηση της αποδόσεώς του.
Ο όρος «επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων» προσδιορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο που είναι αρμόδιο για τη διάθεση πόρων και την εκτίμηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων.
Ο Όμιλος παρουσιάζει χωριστά τις πληροφορίες για κάθε λειτουργικό τομέα που καλύπτει κάποια κριτήρια συγκέντρωσης χαρακτηριστικών και υπερβαίνει κάποια ποσοτικά όρια.
Το ποσό κάθε παρουσιαζόμενου στοιχείου του τομέα είναι αυτό που παρουσιάζεται στον «Επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων» με σκοπό τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή πόρων στον τομέα και την εκτίμηση της αποδόσεώς του.

Η ανωτέρω πληροφόρηση είναι αυτή που παρουσιάζεται στις συνημμένες καταστάσεις οικονομικής θέσης, συνολικών εσόδων και ταμειακών ροών σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, ενώ δεν απαιτούνται τροποποιήσεις στους πρότερους εντοπισθέντες λειτουργικούς τομείς όπως αυτοί παρουσιάζονται στις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης.
Συγκεκριμένα, ο Όμιλος αναγνωρίζει τους ακόλουθους λειτουργικούς τομείς προς αναφορά, ενώ δεν υπάρχουν μικρότερης σημασίας τομείς που θα ενοποιούνταν στην κατηγορία των λοιπών τομέων.

Κατασκευές : αφορά, σχεδόν αποκλειστικά, συμβάσεις εκτέλεσης τεχνικών έργων.

Ηλεκτρισμός από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας : αφορά στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από αιολική ενέργεια (αιολικά πάρκα), από υδροηλεκτρικά έργα και λοιπές ανανεώσιμες πηγές.

Ηλεκτρισμός από θερμικές πηγές ενέργειας και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος : αφορά παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος με καύσιμη ύλη το φυσικό αέριο και εμπορία ηλεκτρικού ρεύματος.

Εκμετάλλευση ακινήτων : αφορά στην αγορά, ανάπτυξη και εκμετάλλευση ακινήτων καθώς και σε επενδύσεις για αποκόμιση υπεραξιών από την άνοδο των τιμών τους.

Βιομηχανία: αφορά την παραγωγή λατομικών προϊόντων και την εκμετάλλευση μεταλλείων λευκόλιθου.

Παραχωρήσεις : αφορά στην κατασκευή και λειτουργία υποδομών (π.χ. αυτοκινητόδρομοι), άλλων έργων Δημοσίου συμφέροντος (Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου και η εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων) καθώς και άλλων εγκαταστάσεων (ηλεκτρονικού εισιτηρίου - σταθμοί αυτοκινήτων κ.α.) με αντάλλαγμα την μακροχρόνια εκμετάλλευσή τους από παροχή υπηρεσιών στο κοινό.

Συμμετοχές : αφορά στην υποστηρικτική λειτουργία των τομέων δραστηριότητας του Ομίλου.

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2018	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία HP**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων	0	216.336	19.702	1.489	11.263	0	0		**248.790**
Πωλήσεις υπηρεσιών	3.544	0	0	1.388	0	44.206	114		**49.252**
Έσοδα από εκμετάλλευση αυτοκινητοδρόμων	0	0	0	0	0	151.285	0		**151.285**
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	944.839	0	0	0	0	0	0	0	**944.839**
Έσοδα από μισθώσεις	579	0	0	6.309	100	1.493	53		**8.534**
Συνολικά έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	**948.962**	**216.336**	**19.702**	**9.186**	**11.363**	**196.984**	**167**		**1.402.700**
Διατομεακά έσοδα	64.391	0	0	664	6	32	114	(65.207)	**0**
Συνολικά έσοδα	**1.013.353**	**216.336**	**19.702**	**9.850**	**11.369**	**197.016**	**281**	**(65.207)**	**1.402.700**
Λειτουργικά αποτελέσματα από συνεχιζόμενη δραστηριότητα (EBIT)	**20.106**	**108.857**	**1.571**	**(1.303)**	**(4.763)**	**49.550**	**(7.530)**		**166.488**
Έσοδα τόκων	2.329	929	1	8	1	5.136	1.584		**9.988**
Έξοδα τόκων και συναφή έξοδα	(4.707)	(57.215)	(19)	(2.759)	(3.294)	(43.330)	(6.978)		**(118.302)**
Ζημίες από απομειώσεις και κέρδη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	3.046	(2.512)	(13)	(23)	(36)	(828)	0		**(366)**
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά μη λειτουργικά αποτελέσματα	2.011	746	(16)	(2.261)	(795)	(512)	6		**(821)**
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρείες και Κοινοπραξίες	0	(28)	1.189	(44)	0	(138)	0		**979**
Αποτελέσματα από συμμετοχές και χρεόγραφα	(5)	0	0	26	(2)	0	2.830		**2.849**
Κέρδη προ φόρου	**22.780**	**50.777**	**2.713**	**(6.356)**	**(8.889)**	**9.878**	**(10.088)**		**60.815**
Φόρος εισοδήματος περιόδου	(23.110)	(13.329)	(92)	(230)	2.456	10.052	(721)		**(24.974)**
Καθαρά Αποτελέσματα	**(330)**	**37.448**	**2.621**	**(6.586)**	**(6.433)**	**19.930**	**(10.809)**		**35.841**
Καθαρές αποσβέσεις χρήσης	10.136	47.693	27	705	2.207	42.821	26		**103.615**

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2018	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια και εμπορία HP**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
EBITDA από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**30.242**	**156.550**	**1.598**	**(598)**	**(2.556)**	**92.371**	**(7.504)**		**270.103**
Προβλέψεις και λοιπά μη ταμειακά αποτελέσματα	1.879	77	0	4.770	66	551	3.353		**10.696**
Προσαρμοσμένο EBITDA από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**32.121**	**156.627**	**1.598**	**4.172**	**(2.490)**	**92.922**	**(4.151)**		**280.799**
Περιουσιακά στοιχεία	899.110	1.534.222	9.142	116.204	110.582	1.207.149	77.425		**3.953.834**
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	10	2.741	0	1.821	0	0	0		**4.572**
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες	0	0	44.565	33	2.716	4.129	0		**51.443**
Σύνολο Περιουσιακών στοιχείων	**899.120**	**1.536.963**	**53.707**	**118.058**	**113.298**	**1.211.278**	**77.425**		**4.009.849**
Υποχρεώσεις	**795.739**	**1.181.440**	**4.412**	**87.811**	**97.549**	**944.155**	**169.744**		**3.280.850**
Δανειακές υποχρεώσεις	105.173	768.363	0	75.335	64.458	695.540	141.797		**1.850.666**
Χρηματικά Διαθέσιμα	248.261	135.013	1.674	27.277	2.072	61.725	47.220		**523.242**
Καθαρό χρέος / (πλεόνασμα)	**(143.088)**	**633.350**	**(1.674)**	**48.058**	**62.386**	**633.815**	**94.577**		**1.327.424**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες περιόδου 1.1-31.12.2018	**4.233**	**108.062**	**26**	**2.997**	**9.892**	**29.515**	**46**		**154.771**

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, ποσό 564,4 εκ. (40,24%) του κύκλου εργασιών του Ομίλου προέρχεται από έναν εξωτερικό πελάτη (ΔΕΗ) του τομέα των κατασκευών.

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2017	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων	330	173.024	13.623	294	7.916	0	0		**195.187**
Πωλήσεις υπηρεσιών	4.084	0	0	2.383	0	54.309	47		**60.823**
Έσοδα από εκμετάλλευση αυτοκινητοδρόμων	0	0	0	0	0	34.386	0		**34.386**
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	895.135	0	0	0	0	0	0		**895.135**
Συνολικά έσοδα από εξωτερικούς πελάτες	**899.549**	**173.024**	**13.623**	**2.677**	**7.916**	**88.695**	**47**		**1.185.531**
Διατομεακά έσοδα	58.141	0	0	749	6	6	207	(59.109)	
Συνολικά έσοδα	**957.690**	**173.024**	**13.623**	**3.426**	**7.922**	**88.701**	**254**	**(59.109)**	**1.185.531**
Λειτουργικά αποτελέσματα από συνεχιζόμενη δραστηριότητα (EBIT)	**106.408**	**90.695**	**954**	**11.387**	**(4.279)**	**4.816**	**(1.549)**		**208.432**
Έσοδα τόκων	3.169	1.298	0	2	1	1.569	14.034		**20.073**
Έξοδα τόκων και συναφή έξοδα	(4.442)	(47.938)	(27)	(1.716)	(2.495)	655	(10.518)		**(66.481)**
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά μη λειτουργικά αποτελέσματα	(15.029)	(6.630)	(26)	(1.732)	(1.774)	(1.561)	1.730		**(25.022)**
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρείες και Κοινοπραξίες	0	(1.113)	1.076	(1.612)	0	4.342	0		**2.693**
Αποτελέσματα από συμμετοχές και χρεόγραφα	0	5	0	0	0	0	13.751		**13.756**
Κέρδη προ φόρου	**90.106**	**36.317**	**1.977**	**6.329**	**(8.547)**	**9.821**	**17.448**		**153.451**
Φόρος εισοδήματος περιόδου	(41.381)	(13.352)	(188)	(3.425)	2.931	(1.087)	(2.161)		**(58.663)**
Καθαρά Αποτελέσματα	**48.725**	**22.965**	**1.789**	**2.904**	**(5.616)**	**8.734**	**15.287**		**94.788**
Καθαρές αποσβέσεις χρήσης	17.709	38.172	24	524	1.760	7.319	24		65.532
EBITDA από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**124.117**	**128.867**	**978**	**11.911**	**(2.519)**	**12.135**	**(1.525)**		**273.964**
Προβλέψεις και λοιπά μη ταμειακά αποτελέσματα	2.109	61	0	3.709	37	7	5		5.928

Επιχειρηματικοί τομείς 31.12.2017	**Κατασκευές**	**Ηλεκτρισμός από ΑΠΕ**	**Ηλεκτρισμός από θερμική ενέργεια**	**Εκμετάλλευση Ακινήτων**	**Λατομεία/Βιομηχανία**	**Παραχωρήσεις**	**Συμμετοχές**	**Διατομεακές Απαλοιφές**	**Ενοποιημένα Σύνολα**
Προσαρμοσμένο EBITDA από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**126.226**	**128.928**	**978**	**15.620**	**(2.482)**	**12.142**	**(1.520)**		**279.892**
Περιουσιακά στοιχεία	940.554	1.443.307	5.994	169.270	96.669	1.359.149	24.105		**4.039.048**
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	0	2.768	0	2.105	0	0	0		**4.873**
Επενδύσεις σε κοινοπραξίες	0	0	44.620	971	0	4.243	0		**49.834**
Σύνολο Περιουσιακών στοιχείων	**940.554**	**1.446.075**	**50.614**	**172.346**	**96.669**	**1.363.392**	**24.105**		**4.093.755**
Υποχρεώσεις	**833.195**	**1.104.634**	**2.554**	**126.633**	**75.334**	**1.104.466**	**78.784**		**3.325.600**
Δανειακές υποχρεώσεις	100.379	742.597	87	115.546	42.607	688.425	36.664		**1.726.305**
Χρηματικά Διαθέσιμα	334.999	153.514	571	5.537	398	139.313	7.895		**642.227**
Καθαρό χρέος / (πλεόνασμα)	**(234.620)**	**589.083**	**(484)**	**110.009**	**42.209**	**549.112**	**28.769**		**1.084.078**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες περιόδου 1.1-31.12.2017	**4.452**	**232.372**	**0**	**15.280**	**9.406**	**15.795**	**82**		**277.387**

Γεωγραφικοί τομείς 31.12.2018	**Ελλάδα**	**Βαλκάνια**	**Μέση Ανατολή**	**Ανατολική Ευρώπη**	**Η.Π.Α.**	**Λοιπές περιοχές**	**Ενοποιημένα σύνολα**
Κύκλος εργασιών από εξωτερικούς πελάτες	1.193.139	69.897	60.799	23.271	45.242	10.352	**1.402.700**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία τομέα (εκτός αναβαλλόμενου φόρου και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων)	1.600.083	72.675	2.653	96.976	462.159	1.040	**2.235.585**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	79.760	3.156	125	47	71.665	19	**154.771**

Γεωγραφικοί τομείς 31.12.2017	**Ελλάδα**	**Βαλκάνια**	**Μέση Ανατολή**	**Ανατολική Ευρώπη**	**Η.Π.Α.**	**Λοιπές περιοχές**	**Ενοποιημένα σύνολα**
Κύκλος εργασιών από εξωτερικούς πελάτες	1.021.383	21.618	89.506	20.778	25.197	7.049	**1.185.531**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία τομέα (εκτός αναβαλλόμενου φόρου και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων)	1.628.936	93.801	5.647	145.117	383.946	0	**2.257.447**
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	86.892	15.808	1.739	0	172.948	0	**277.387**

7. ΥΠΕΡΑΞΙΑ

Κατά την 31.12.2018, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις υπεραξία ύψους 3.183, η οποία αφορά στον λειτουργικό τομέα «Κατασκευές» (σε προηγούμενη χρήση, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΑΕ απέκτησε το 66,7% των κατασκευαστικών κοινοπραξιών EUROIONIA και Ε-65, με το οποίο θα εκτελούσε ένα πρόσθετο σημαντικό κατασκευαστικό αντικείμενο σε υπάρχουσες κατασκευαστικές συμβάσεις). Η ανάλυση της κίνησης της υπεραξίας κατά τις χρήσεις 2018 και 2017 έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	**Τομέας Κατασκευές**
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2017	**9.759**
Απομείωση υπεραξίας	(6.576)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2017	**3.183**
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2018	**3.183**
Απομείωση υπεραξίας	-
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	**3.183**
Μικτή λογιστική αξία την 31/12/2018	9.759
Συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης	(6.576)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2018	**3.183**

Ο έλεγχος απομείωσης βασίζεται στον προσδιορισμό του ανακτήσιμου ποσού, το οποίο έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης. Ο εν λόγω προσδιορισμός προκύπτει με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών με βάση το υπολειπόμενο εκτιμώμενο ύψος των ταμειακών ροών που αναμένονται μέχρι και την ολοκλήρωση του κατασκευαστικού έργου των κοινοπραξιών.
Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών: α) τα έσοδα που προβλέπονται με βάση τις υφιστάμενες συμβάσεις κατασκευαστικού αντικειμένου των δύο κοινοπραξιών, β) τα προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους των κατασκευαστικών έργων τα οποία υπολογίζονται με βάση και τα απολογιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών.

Με βάση τον έλεγχο απομείωσης που διενεργήθηκε στη λήξη της παρουσιαζόμενης περιόδου αναφοράς, δεν προέκυψε, εντός του 2018, ανάγκη αναγνώρισης ζημιών απομείωσης της αναγνωρισθείσας υπεραξίας.

8. ΑΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο λογαριασμός των ασώματων πάγιων στοιχείων την 31 Δεκεμβρίου 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής

	ΟΜΙΛΟΣ				
	Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα	**Δικαιώματα από κατασκευαστικές συμβάσεις**	**Λογισμικό**	**Δαπάνες ανάπτυξης**	**Σύνολο**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	**828.839**	**3.726**	**1.740**	**4.203**	**838.508**
Προσθήκες	7.428	0	1.028	380	**8.837**
Μεταφορές	0	0	0	738	**738**
Κόστος κτήσης πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	(88)	0	(223)	0	**(311)**
Σωρευμένες αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	37	0	10	0	**47**
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης στις σωρευμένες αποσβέσεις	(763)	0	0	0	**(763)**
Λοιπές κινήσεις αξίας κτήσης/Συναλλαγματικές διαφορές	373	0	16	0	**389**
Λοιπές κινήσεις αποσβέσεων	(100)	0	(16)	0	**(116)**
(Αποσβέσεις χρήσεως)	(42.006)	(1.865)	(649)	(143)	**(44.663)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	**793.719**	**1.860**	**1.908**	**5.178**	**802.665**
Κόστος 1.1.2018	1.081.517	88.021	6.799	4.808	1.181.146
Σωρευμένες αποσβέσεις 1.1.2018	(252.679)	(84.295)	(5.059)	(605)	(342.638)
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	**828.839**	**3.726**	**1.740**	**4.203**	**838.508**
Κόστος 31.12.2018	1.089.230	88.021	7.621	5.926	1.190.798
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2018	(295.512)	(86.161)	(5.713)	(748)	(388.133)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	**793.719**	**1.860**	**1.908**	**5.178**	**802.665**

	ΟΜΙΛΟΣ				
	Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα	**Δικαιώματα από κατασκευαστικές συμβάσεις**	**Λογισμικό**	**Δαπάνες ανάπτυξης**	**Σύνολο**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	**65.568**	**11.928**	**433**	**3.140**	**81.069**
Προσθήκες	13.057	0	571	788	**14.416**
Προσθήκες λόγω απόκτησης θυγατρικών - κόστος	989.252	0	3.090	0	**992.342**
Προσθήκες λόγω απόκτησης θυγατρικών - σωρευμένες αποσβέσεις	(226.127)	0	(2.053)	0	**(228.179)**

	ΟΜΙΛΟΣ				
	Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα	**Δικαιώματα από κατασκευαστικές συμβάσεις**	**Λογισμικό**	**Δαπάνες ανάπτυξης**	**Σύνολο**
Μεταφορά από ενσώματα πάγια κόστος	0	0	0	398	**398**
Κόστος κτήσης πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	(1.132)	0	(9)	0	**(1.140)**
Σωρευμένες αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	1.131	0	9	0	**1.140**
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης αξίας κτήσης	(2.340)	0	0	0	**(2.340)**
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης στις σωρευμένες αποσβέσεις	(1.563)	0	0	0	**(1.563)**
Λοιπές κινήσεις αξίας κτήσης/Συναλλαγματικές διαφορές	(1.120)	0	(47)	0	**(1.167)**
Λοιπές κινήσεις αποσβέσεων	247	0	46	0	**293**
(Αποσβέσεις χρήσεως)	(8.136)	(8.202)	(300)	(123)	**(16.761)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	**828.839**	**3.726**	**1.740**	**4.203**	**838.508**
Κόστος 1.1.2017	83.800	88.021	3.194	3.622	178.637
Σωρευμένες αποσβέσεις 1.1.2017	(18.232)	(76.093)	(2.761)	(482)	(97.568)
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	**65.568**	**11.928**	**433**	**3.140**	**81.069**
Κόστος 31.12.2017	1.081.517	88.021	6.799	4.808	1.181.146
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2017	(252.679)	(84.295)	(5.059)	(605)	(342.638)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	**828.839**	**3.726**	**1.740**	**4.203**	**838.508**

Οι αποσβέσεις των χρήσεων 2018 και 2017 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 44.423 (16.516 το 2017) αυξημένες σε σχέση με την προηγούμενη χρήση λόγω ενοποίησης των θυγατρικών Παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων για όλη την χρήση και λόγω της έναρξης απόσβεσης στην ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ εξαιτίας αποπεράτωσης του έργου, στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 216 (206 το 2017), Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 14 (15 το 2017), 2 στα Λοιπά Έσοδα/(έξοδα) (0 το 2017) και 8 στο Απόθεμα (24 το 2017).

Οι δαπάνες ανάπτυξης αφορούν κυρίως σε δαπάνες που γίνονται στα μεταλλεία λευκόλιθου.

Τα άυλα πάγια της Εταιρείας, αναπόσβεστης αξίας 130 (106 το 2017), αφορούν σε λογισμικό αξίας κτήσης 491 (446 το 2017) και σωρευμένων αποσβέσεων 361 (339 το 2017). Οι αποσβέσεις της χρήσης 2018 ύψους 23 (9 το 2017), έχουν καταχωρηθεί στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Μέσα στην χρήση 2018, ο Όμιλος μέσω της θυγατρικής ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ εισέπραξε ποσό 68.694 το οποίο αφορά την χρηματοδοτική συμβολή του Δημοσίου, ως επιδότηση για την κατασκευή του έργου «Αυτοκινητόδρομος Κεντρικής Ελλάδος (Ε65)» η οποία είναι υπό μορφή επιδότησης κεφαλαίου. Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει την χρηματοδοτική συμβολή του Δημοσίου ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, αφαιρετικά του άυλου περιουσιακού στοιχείου που έχει δημιουργηθεί βάσει της ίδια σύμβασης και αποσβένεται την ίδια περίοδο και με τρόπο αντίστοιχο της μεταφοράς στα αποτελέσματα της λογιστικής αξίας του άυλου στοιχείου.

Δικαιώματα από Συμβάσεις Παραχώρησης.

Στο κονδύλι «Παραχωρήσεις και λοιπά δικαιώματα» έχουν αναγνωρισθεί τα αγορασμένα δικαιώματα εκμετάλλευσης λατομείων και μεταλλείων λευκόλιθου, αναπόσβεστης αξίας 26.881 (27.458 το 2017), με εκτιμώμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής 50 έτη.
Επιπλέον, στο εν λόγω κονδύλι απεικονίζονται και τα καταβληθέντα δικαιώματα εγκατάστασης αιολικών πάρκων, αναπόσβεστης αξίας 21.464 (22.725 το 2017).

Τέλος στο κονδύλι περιλαμβάνεται και η αναπόσβεστη αξία των δικαιωμάτων από συμβάσεις παραχώρησης ποσού 745.229 (778.507 το 2017) τα οποία αναλύονται ως ακολούθως.

Τα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης την 31.12.2018, έχουν ως εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	% ΕΝΟΠ/ΣΗΣ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ 31.12.2018	ΑΝΑΠ/ΣΤΗ ΑΞΙΑ 31.12.2018	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΧ/ΣΗΣ	ΠΑΡ/ΣΕΙΣ
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Ιόνια οδός και ΠΑΘΕ τμήματα Αθήνα - Σκάρφεια και Σχηματάρι - Χαλκίδα	100,00%	576.257	325.775	19	Σε λειτουργία
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	Αυτοκινητόδρομος κεντρικής Ελλάδος (Ε-65) και ΠΑΘΕ τμήμα Σκάρφεια - Ράχες	100,00%	431.295	410.160	19	Σε λειτουργία
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΑΕ*	Διατηρητέο "Κεραμοποιείο Τσαλαπάτα" στο Βόλο	100,00%	1.251	346	11	Σε λειτουργία
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων	100.00%	2.915	2.178	36	Σε λειτουργία
ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΑΕ	Διαχείριση απορριμμάτων στα Ιωάννινα	38.37%	1.801	1.801	25	Σε λειτουργία
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην πλατεία Κηφισιάς	100,00%	8.020	4.868	19	Σε λειτουργία
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην Κέρκυρα	100,00%	101	101	-	Διακοπή ανάπτυξης
ΣΥΝΟΛΟ			**1.021.640**	**745.229**		

*Το τελευταίο τρίμηνο του 2018, η εταιρεία ΧΕΙΡΩΝ ΑΕ, απορρόφησε την εταιρεία ΙΩΛΚΟΣ ΑΕ, ως εκ τούτου και η σύμβαση παραχώρησης μεταβιβάστηκε στην εταιρεία ΧΕΙΡΩΝ ΑΕ.

Τα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης την 31.12.2017, έχουν ως εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ	% ΕΝΟΠ/ΣΗΣ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ 31.12.2017	ΑΝΑΠ/ΣΤΗ ΑΞΙΑ 31.12.2017	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΧ/ΣΗΣ	ΠΑΡ/ΣΕΙΣ
ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ	Ιόνια οδός και ΠΑΘΕ τμήματα Αθήνα - Σκάρφεια και Σχηματάρι - Χαλκίδα	100,00%	582.879	350.953	20	Σε λειτουργία
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	Αυτοκινητόδρομος κεντρικής Ελλάδος (Ε-65) και ΠΑΘΕ τμήμα Σκάρφεια - Ράχες	100,00%	419.117	419.117	20	Σε λειτουργία
ΙΩΛΚΟΣ ΑΕ	Διατηρητέο "Κεραμοποιείο Τσαλαπάτα" στο Βόλο	100,00%	1.251	355	36	Σε λειτουργία
ΧΕΙΡΩΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στον Βόλο	100.00%	2.915	2.238	38	Σε λειτουργία

ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην πλατεία Κηφισιάς	100,00%	8.017	5.743	20	Σε λειτουργία
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΣΑΡΟΚΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΑΕ	Σταθμός αυτοκινήτων στην Κέρκυρα	100,00%	101	101	-	Διακοπή ανάπτυξης
ΣΥΝΟΛΟ			**1.014.280**	**778.507**		

Έλεγχος απομείωσης αποσβέσιμων άυλων στοιχείων του ενεργητικού

Εντός της χρήσης 2018, αναγνωρίστηκαν συνολικές ζημιές απομείωσης επί της αξίας των άυλων στοιχείων του ενεργητικού ποσού 763 (31.12.2017: 3.903) οι οποίες και επιβάρυναν τα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου και έχουν αναγνωριστεί στο κονδύλι «Λοιπά Έσοδα/(Έξοδα)» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης (Σημείωση 38).
Το εν λόγω ποσό αφορά σε ζημιές απομείωσης επί αποσβέσιμων άυλων στοιχείων του ενεργητικού με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή και αναλύεται περαιτέρω σε: (α) 251 ζημιές απομείωσης επί των αδειών δύο αιολικών πάρκων θυγατρικών εταιρειών του ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ σε Ελλάδα και Βουλγαρία, και (β) 512 ζημιές απομείωσης επί αύλου δικαιώματος παραχώρησης χρήσης πάρκινγκ, που προέκυψε κατόπιν σχετικού ελέγχου απομείωσης της θυγατρικής ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ (31.12.2017: 970).
Ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει μη αποσβέσιμα άυλα στοιχεία του ενεργητικού και για τον λόγο αυτό, η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε σχετικούς ελέγχους απομείωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, μόνον όταν και όπου προκύπτουν σχετικές ενδείξεις απομείωσης.
Για τη διενέργεια του ελέγχου των περιουσιακών στοιχείων πάρκων ενέργειας από ΑΠΕ του Ομίλου, η ανακτήσιμη αξία καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας χρήσης του πάρκου (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμειακών ροών, βασισμένες σε οικονομικούς προϋπολογισμούς, οι οποίοι έχουν εγκριθεί από τη διοίκηση του Ομίλου και καλύπτουν την εναπομένουσα ωφέλιμη ζωή του πάρκου, δηλαδή κατά περίπτωση, περίοδο 20 ή 25 ετών από την έναρξη της παραγωγικής διαδικασίας. Οι παραδοχές των τιμών πώλησης ενέργειας αποτελούν την βέλτιστη εκτίμηση της διοίκησης. Οι παράγοντες που έχουν ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των ως άνω προβλέψεων αφορούν τον πληθωρισμό, το ρυθμό ανάπτυξης της τοπικής αγοράς, τον ανταγωνισμό και λοιπά. Πιο συγκεκριμένα, η ανακτήσιμη αξία επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τους εξής βασικούς παράγοντες όπως οι ποσότητες πωλήσεων, οι τιμές πώλησης, το EBITDA και επιτόκιο προεξόφλησης (για την Ελλάδα 5,27% - 8,99%, για την Πολωνία 5,24% - 8,36% και για τη Βουλγαρία 8,74%).
Αναφορικά με τα δικαιώματα που απορρέουν από τις Συμβάσεις Παραχώρησης, η διοίκηση αξιολόγησε ότι δεν υφίστανται ενδείξεις απομείωσης της αξίας τους. Σημειώνεται ότι εντός της χρήσης 2017, τα αποκτηθέντα άυλα στοιχεία του ενεργητικού αναφορικά τα δικαιώματα που απορρέουν από τις Συμβάσεις Παραχώρησης των ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ, προσδιορίστηκαν στην εύλογη αξία αυτών κατά την ημερομηνία της απόκτησης, σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 3 (βλ. Σημειώσεις 44.2).

9. ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ο λογαριασμός ενσώματων παγίων στοιχείων την 31 Δεκεμβρίου 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	**Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα**	**Κτίρια και εγκατα-στάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	**21.550**	**88.923**	**1.029.104**	**13.581**	**8.888**	**84.221**	**1.246.267**
Προσθήκες	329	20.161	35.661	4.014	2.678	78.463	**141.306**
Κόστος δανεισμού	0	0	98	0	0	1.323	**1.421**
Μεταφορές κόστους κατασκευασθέντων παγίων	0	14.444	38.436	33	0	(52.913)	**0**
Μεταφορά από / (προς) άλλο λογ. ενεργητικού - κόστος	0	0	14	0	13	0	**27**
Μεταφορά (από) / προς άλλο λογ. ενεργητικού – σωρ. αποσβέσεις	0	0	0	0	(13)	0	**(13)**
Μεταφορά (από) / προς άλλο κωδικό ενσωμ. παγίων – κόστος	448	2.661	0	62	0	0	**3.170**
Μεταφορά (από) / προς άλλο κωδικό ενσωμ. παγίων – σωρ. αποσβέσεις	0	(24)	0	0	0	0	**(24)**
Μεταφορά από / (προς) επενδυτικά ακίνητα - κόστος	0	0	0	0	(44)	0	**(44)**
Μεταφορά από / (προς) άυλα πάγια - κόστος	0	0	0	0	0	(116)	**(116)**
Κόστος κτήσης πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	0	(449)	(7.198)	(620)	(777)	(396)	**(9.440)**
Σωρευμένες αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	0	66	2.299	432	618	0	**3.415**
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης αξίας κτήσης	0	0	(687)	0	0	0	**(687)**
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης σωρευμένες αποσβέσεις	232	0	(26)	(4)	0	0	**203**
Μεταφορά (από) / προς άλλο κωδικό ενσωμ. παγίων – σωρ. απομειώσεις	(3.227)	1	0	56	0	0	**(3.170)**
Προβλέψεις αποκατάστασης/αποξήλωσης	0	0	1.024	0	0	0	**1.024**
Λοιπές κινήσεις αξίας κτήσης παγίων (συναλλαγματικές διαφορές κ.α.)	0	1.405	15.453	19	216	2.611	**19.704**
Λοιπές κινήσεις αποσβέσεων παγίων (συναλλαγματικές διαφορές κ.α.)	0	(211)	(2.725)	(112)	(179)	0	**(3.227)**
Αποσβέσεις χρήσεως	(279)	(6.016)	(55.546)	(2.358)	(2.921)	0	**(67.120)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	**19.052**	**120.959**	**1.055.907**	**15.103**	**8.479**	**113.193**	**1.332.693**

Κόστος 1.1.2018	24.618	132.999	1.418.914	46.599	38.432	84.221	**1.745.782**
Σωρευμένες αποσβέσεις 1.1.2018	(3.068)	(44.076)	(389.810)	(33.018)	(29.544)	0	**(499.516)**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	**21.550**	**88.923**	**1.029.104**	**13.581**	**8.888**	**84.221**	**1.246.267**
Κόστος 31.12.2018	25.394	171.219	1.501.714	50.107	40.519	113.193	**1.902.147**
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2018	(6.342)	(50.261)	(445.808)	(35.004)	(32.039)	0	**(569.453)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	**19.052**	**120.959**	**1.055.907**	**15.103**	**8.479**	**113.193**	**1.332.693**

ΟΜΙΛΟΣ	**Λατομεία/ Γήπεδα Οικόπεδα**	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές κτήσης παγίων**	**Σύνολο**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	**21.871**	**75.222**	**875.028**	**12.424**	**5.726**	**96.921**	**1.087.192**
Προσθήκες	40	6.477	165.269	1.658	2.760	64.569	**240.775**
Κόστος δανεισμού	0	0	5.711	0	0	247	**5.958**
Προσθήκες λόγω απόκτησης θυγατρικών - κόστος	0	1.701	140	6.008	9.292	1.200	**18.341**
Προσθήκες λόγω απόκτησης θυγατρικών - σωρευμένες αποσβέσεις	0	(570)	(105)	(4.287)	(5.545)	0	**(10.508)**
Μεταφορές κόστους κατασκευασθέντων παγίων	0	13.355	59.160	0	0	(72.514)	**(0)**
Μεταφορά από / (προς) αποθέματα - κόστος	0	767	0	0	0	0	**767**
Μεταφορά από / (προς) άυλα πάγια - κόστος	0	0	0	0	0	(398)	**(398)**
Κόστος κτήσης πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	(36)	(63)	(2.909)	(1.199)	(968)	0	**(5.174)**
Σωρευμένες αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	0	43	2.146	894	610	0	**3.692**
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης αξίας κτήσης	(46)	(974)	0	0	0	(884)	**(1.905)**
(Απομειώσεις)/αναστροφή απομείωσης σωρευμένες αποσβέσεις	0	0	(138)	0	0	0	**(138)**
Προβλέψεις αποκατάστασης/αποξήλωσης	0	0	968	0	0	0	**968**
Λοιπές κινήσεις αξίας κτήσης παγίων (συναλλαγματικές διαφορές κ.α.)	0	(3.036)	(36.572)	(336)	(494)	(4.921)	**(45.358)**
Λοιπές κινήσεις αποσβέσεων παγίων (συναλλαγματικές διαφορές κ.α.)	0	513	7.969	267	361	0	**9.111**
Αποσβέσεις χρήσεως	(280)	(4.512)	(47.562)	(1.848)	(2.854)	0	**(57.057)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	**21.550**	**88.923**	**1.029.104**	**13.581**	**8.888**	**84.221**	**1.246.267**
Κόστος 1.1.2017	24.658	114.772	1.227.146	40.467	27.842	96.921	**1.531.807**
Σωρευμένες αποσβέσεις 1.1.2017	(2.788)	(39.550)	(352.119)	(28.043)	(22.116)	0	**(444.615)**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	**21.871**	**75.222**	**875.028**	**12.424**	**5.726**	**96.921**	**1.087.192**
Κόστος 31.12.2017	24.618	132.999	1.418.914	46.599	38.432	84.221	**1.745.782**
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2017	(3.068)	(44.076)	(389.810)	(33.018)	(29.544)	0	**(499.516)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	**21.550**	**88.923**	**1.029.104**	**13.581**	**8.888**	**84.221**	**1.246.267**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	**Οικόπεδα**	**Κτίρια**	**Μηχαν/τα**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	**2.113**	**7.274**	**1**	**29**	**57**	**9.475**
Προσθήκες	0	7	0	3	6	**16**
Κόστος κτήσης πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	0	0	0	0	0	**0**
Σωρευμένες αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	0	0	0	0	0	**0**
(Αποσβέσεις χρήσεως)	0	(390)	0	(3)	(12)	**(406)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	**2.113**	**6.892**	**1**	**29**	**51**	**9.085**
Κόστος 1.1.2018	2.113	12.814	126	68	1.680	**16.802**
Σωρευμένες αποσβέσεις 1.1.2018	0	(5.540)	(125)	(39)	(1.623)	**(7.327)**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2018	**2.113**	**7.274**	**1**	**29**	**57**	**9.475**
Κόστος 31.12.2018	2.113	12.821	126	71	1.686	16.818
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2018	0	(5.930)	(125)	(42)	(1.635)	(7.732)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	**2.113**	**6.892**	**1**	**29**	**51**	**9.085**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	**Οικόπεδα**	**Κτίρια**	**Μηχαν/τα**	**Οχήματα**	**Λοιπά**	**Σύνολο**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	**2.113**	**7.664**	**1**	**0**	**42**	**9.820**
Προσθήκες	0	0	0	34	27	**61**
Κόστος κτήσης πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	0	0	0	(1)	0	**(1)**
Σωρευμένες αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων παγίων	0	0	0	0	0	**0**
(Αποσβέσεις χρήσεως)	0	(390)	0	(3)	(12)	**(405)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	**2.113**	**7.274**	**1**	**29**	**57**	**9.475**
Κόστος 1.1.2017	2.113	12.814	126	36	1.653	**16.742**
Σωρευμένες αποσβέσεις 1.1.2017	0	(5.150)	(125)	(36)	(1.611)	**(6.922)**
Αναπόσβεστη αξία 1.1.2017	**2.113**	**7.664**	**1**	**0**	**42**	**9.820**
Κόστος 31.12.2017	2.113	12.814	126	68	1.680	16.802
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2017	0	(5.540)	(125)	(39)	(1.623)	(7.327)
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	**2.113**	**7.274**	**1**	**29**	**57**	**9.475**

Οι προσθήκες του Ομίλου για την χρήση 2018 ανήλθαν σε 141.306 και προέρχονται κυρίως από τον τομέα των ΑΠΕ ποσού 105.508 (κατασκευή του Α/Π (Fluvanna II) στο Τέξας των ΗΠΑ και πέντε νέων Α/Π στην Ελλάδα, νέο μηχανολογικό εξοπλισμό στις παραχωρήσεις (19.100) και τις ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα βιομηχανίας (9.134)

Οι αποσβέσεις του Ομίλου της χρήσης 2018 έχουν καταχωρηθεί στο Κόστος πωλήσεων κατά 64.467 (54.479 το 2017), στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 2.167 (1.979 το 2017), στα Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης 78 (111 το 2017) και στα Λοιπά έσοδα/(έξοδα) 347 (351 το 2017) και στο απόθεμα 62 (137 το 2017).

Οι αποσβέσεις της Εταιρείας 406 (405 το 2017), απεικονίζονται στην Κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων κατά 306 (307 το 2017) στο Κόστος πωλήσεων και κατά 100 (98 το 2017) στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Στα ανωτέρω ενσώματα πάγια του Ομίλου, περιλαμβάνονται και όσα είναι μισθωμένα βάσει συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης:

	Μηχανήματα	**Οχήματα**	**Σύνολο**
Κόστος 31.12.2018	24.291	6.428	**30.719**
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2018	(8.781)	(2.868)	**(11.649)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2018	**15.510**	**3.560**	**19.070**

	Μηχανήματα	**Οχήματα**	**Σύνολο**
Κόστος 31.12.2017	24.353	6.428	**30.781**
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2017	(7.879)	(2.544)	**(10.423)**
Αναπόσβεστη αξία 31.12.2017	**16.474**	**3.884**	**20.358**

Επί των ακινήτων εταιρειών του ομίλου έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθηκών διαφόρων σειρών συνολικού ποσού 40.805 για την εξασφάλιση ομολογιακών δανείων.

Στην χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 αναγνωρίστηκε ζημία απομείωσης ύψους € 896 χιλ (2017: € 0 χιλ.) στις άδειες δύο αιολικών πάρκων θυγατρικών του εταιρειών στην Ελλάδα, που είχαν αναγνωρισθεί στην ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Η ζημία αυτή επιβάρυνε το κονδύλι «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» (βλ. Σημ.38).

Στο λογαριασμό «Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός» περιλαμβάνονται ανεμογεννήτριες Αιολικών Πάρκων οι οποίες έχουν ενεχυριαστεί σε τράπεζες για εξασφάλιση μακροπρόθεσμων δανείων.

Στις κατηγορίες του Ομίλου, «Γήπεδα-Οικόπεδα», «Κτίρια και εγκαταστάσεις» και «Τεχνολογικός και μηχανολογικός εξοπλισμός», περιλαμβάνονται πάγια με αναπόσβεστο κόστος 83.181 και 78.460, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 και 2017, αντίστοιχα, που αφορούν Εγκαταστάσεις Δικτύων Διανομής που κατασκευάστηκαν από τον Όμιλο ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και όπως προβλέπεται από συμβάσεις με τη ΔΕΔΔΗΕ, μεταβιβάζονται στη ΔΕΔΔΗΕ, άνευ ανταλλάγματος, κατά την έναρξη λειτουργίας του κάθε Αιολικού Πάρκου.

Παρά ταύτα, και μετά την μεταβίβασή τους, οι εγκαταστάσεις αυτές θα συνεχίσουν να εξυπηρετούν τον σκοπό για τον οποίο κατασκευάστηκαν, δηλαδή την πώληση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στη ΔΕΔΔΗΕ και ΛΑΓΗΕ, παραμένοντας στην αποκλειστική χρήση της Εταιρείας και ως εκ τούτου, το αναπόσβεστο κόστος, κατά την ημερομηνία της μεταβίβασης, θα συνεχίσει να αποσβένεται, όπως και προηγουμένως, μέχρι την εξάντληση της 25ετούς περιόδου απόσβεσης των Αιολικών Πάρκων.

10. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ

Τα επενδυτικά ακίνητα την 31η Δεκεμβρίου 2018 αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**113.705**	**88.230**	**12.810**	**13.540**
Προσθήκες χρήσης	2.185	13.658	0	0
Κόστος δανεισμού	0	837	0	0
Προσαρμογές στην εύλογη αξία	(4.770)	11.694	(1.520)	(730)
Μειώσεις	(71.654)	(708)	0	0
Μεταφορά από / (προς) άλλο λογ. ενεργητικού	0	(6)	0	0
Μεταφορά από/προς τα αποθέματα	1.520	0	0	0
Μεταφορά από/προς τα πάγια	44	0	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**41.030**	**113.705**	**11.290**	**12.810**

Οι επενδύσεις σε ακίνητα προσδιορίζονται με βάση τη μέθοδο της εύλογης αξίας του ΔΛΠ 40. Η επιμέτρηση στη εύλογη αξία καθορίστηκε λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα της Εταιρείας για την επίτευξη της μέγιστης και βέλτιστης χρήσης τους, αξιολογώντας τη χρήση του κάθε στοιχείου που είναι νομικά επιτρεπτή και οικονομικά εφικτή. Ο Όμιλος εντός της χρήσης 2018 προέβη στην επανεκτίμηση της εύλογης αξίας του χαρτοφυλακίου ακινήτων του, αναθέτοντας την εργασία της εκτίμησης σε ανεξάρτητους οίκους εκτιμητών ακινήτων. Από την επανεκτίμηση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων προέκυψε ζημία ποσού 4.770 (έναντι κέρδους 11.694 για το 2017) (βλ. Σημείωση 38).

Η αποαναγνώριση επενδυτικού ακινήτου προέρχεται από την πώληση του συνόλου της συμμετοχής που κατείχε η θυγατρική εταιρεία «ICON EOOD» της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, στην εταιρεία με την επωνυμία «I&B REAL ESTATE EAD» την 28/12/2018 (Βλ. σημ 44.3).

Στο κατωτέρω πίνακα παρατίθενται στοιχεία των βασικών παραδοχών που λήφθηκαν υπόψη στις αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων για την 31.12.2018:

Ακίνητο	Εύλογη Αξία 31.12.2018	Μέθοδος	Αγοραία τιμή	Επιτόκιο	Πληθωρισμός	Απόδοση	Κόστος αξιοποίησης
Λιμάνι Θεσσαλονίκης-Θέσεις στάθμευσης	900	Κεφαλαιοποίησης	60 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	10%	-
Μεταξουργείο-Διαμερίσματα και Καταστήματα	4.863	Κτηματαγοράς για τα διαμερίσματα	1.833-3052 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
		Κεφαλαιοποίησης για τα καταστήματα	4,62-9,23 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	8,50%	-
Παλαιά Βόλου-Εμπορικό κέντρο	4.320	Κεφαλαιοποίησης εσόδων με προεξόφληση ταμιακών ροών και κόστος αντικατάστασης	0,60-5,12 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα 800-1.100 ευρώ ανά τ.μ.	8,5%-9,81%	0,90% - 1,78%	7,5% - 8,5%	-
Ωρωπός-Οικόπεδο	252	Κτηματαγοράς	20,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οδός Ηπείρου (Αθήνα)-Δικαίωμα μεταφοράς συντελεστή δόμησης	140	Κτηματαγοράς	44 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οικόπεδο Αγ. Στέφανος Αττικής	815	Κτηματαγοράς	πώληση 350 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οδός Μοναστηρίου (Θεσσαλονίκη) - Οικόπεδο	6.987	Αξιοποίησης/ Κτηματαγοράς	650-2.000 ευρώ ανά τ.μ.	3,29%	-	-	300-700 ευρώ ανά τ.μ.
Παραλίμνιο (Ιωάννινα)-Εμπορικό κέντρο	5.380	Κεφαλαιοποίησης, αντικατάστασης, με συντελεστή στάθμισης 80% και 20% αντίστοιχα	1,6 - 8 ευρώ ανά τ.μ. 400-1000 ευρώ ανά τ.μ. για το κτίριο και 80 ευρώ ανά τ.μ. για οικόπεδο	8,50%-9,81%	0,90% - 1,78%	7,5% - 8,5%	-
Κως-Αγροτεμάχια	957	Κτηματαγοράς	28 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-

Ακίνητο	Εύλογη Αξία 31.12.2018	Μέθοδος	Αγοραία τιμή	Επιτόκιο	Πληθωρισμός	Απόδοση	Κόστος αξιοποίησης
Κτίριο και Οικόπεδο θέση Λεζίδες Αλιβέρι Ευβοίας	1.122	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	Κτίριο 1,40-3ευρώ/τ.μ. , οικόπεδο 5-9,50 ευρώ/τ.μ., μίσθωμα κτιρίου 1,68 ευρώ. /τ.μ.	-	-	12,50%	-
Αγροτεμάχιο θέση Ποσειδωνία Λαυρίου Αττικής	13	Κτηματαγοράς	1,87 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Μαντούδι (Εύβοια) - Αγροτεμάχια	623	Κτηματαγοράς	5,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Γ' Σεπτεμβρίου (Αθήνα)-Γραφεία	538	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	1.022ευρώ ανά τ.μ. 4,93 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	8,50%	-
Βουλγαρία-Οικόπεδα για Logistics	704	Κτηματαγοράς	5-26 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Batac)	573	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	19-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	4%	-	10%	353,12 ευρώ ανά τ.μ.
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Svilengrad)	251	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	19-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	4%	-	10%	353,12 ευρώ ανά τ.μ.
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια	5.655	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	35,10 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	422	Κτηματαγοράς	41,6 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	541	Κτηματαγοράς	2.182 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Αγροτεμάχια	819	Κτηματαγοράς	13 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	195	Κτηματαγοράς	153 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	2.820	Κτηματαγοράς	404 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	2.140	Κτηματαγοράς	1.125 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
	41.030						

Τα αντίστοιχα στοιχεία των βασικών παραδοχών που λήφθηκαν υπόψη στις αποτιμήσεις των επενδυτικών ακινήτων για την 31.12.2017, έχουν ως εξής:

Ακίνητο	Εύλογη Αξία 31.12.2017	Μέθοδος	Αγοραία τιμή	Επιτόκιο	Πληθωρισμός	Απόδοση	Κόστος αξιοποίησης
Λιμάνι Θεσσαλονίκης-Θέσεις στάθμευσης	900	Κεφαλαιοποίησης	60 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	10%	-
Μεταξουργείο-Διαμερίσματα και Καταστήματα	5.000	Κτηματαγοράς για τα διαμερίσματα	1.650-2.600 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
		Κεφαλαιοποίησης για τα καταστήματα	2,5-10 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	8,50%	-
Παλαιά Βόλου-Εμπορικό κέντρο	5.730	Κεφαλαιοποίησης εσόδων με προεξόφληση ταμιακών ροών και κόστος αντικατάστασης	0,91-5 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα 850-1.100 ευρώ ανά τ.μ.	8,7%-9,64%	1,14% - 1,25%	7,5% - 8,5%	-
Ωρωπός-Οικόπεδο	252	Κτηματαγοράς	20,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οδός Ηπείρου (Αθήνα)-Δικαίωμα μεταφοράς συντελεστή δόμησης	140	Κτηματαγοράς	44 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Οικόπεδο Αγ. Στέφανος Αττικής	788	Κτηματαγοράς	2,75 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	9,75%	-
Οδός Μοναστηρίου (Θεσσαλονίκη) - Οικόπεδο	7.818	Αξιοποίησης/ Κτηματαγοράς	775-1.550 ευρώ ανά τ.μ.	4,63%	-	-	300-700 ευρώ ανά τ.μ.
Παραλίμνιο (Ιωάννινα)-Εμπορικό κέντρο	5.370	Κεφαλαιοποίησης, αντικατάστασης, με συντελεστή στάθμισης 90% και 10% αντίστοιχα	0,5 - 8 ευρώ ανά τ.μ. 320-800 ευρώ ανά τ.μ. για το κτίριο και 80 ευρώ ανά τ.μ. για οικόπεδο	9,63%-10,53%	0,99% - 1,63%	8% - 9%	-
Κως-Αγροτεμάχια	1.250	Κτηματαγοράς	28 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-

Ακίνητο	Εύλογη Αξία 31.12.2017	Μέθοδος	Αγοραία τιμή	Επιτόκιο	Πληθωρισμός	Απόδοση	Κόστος αξιοποίησης
Κτίριο και Οικόπεδο θέση Λεζίδες Αλιβέρι Ευβοίας	1.114	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	Κτίριο 2,9-5ευρώ/τ.μ. , οικόπεδο 4,5-11 ευρώ/τ.μ., μίσθωμα κτιρίου 1,67 ευρώ. /τ.μ.	-	-	12,50%	-
Αγροτεμάχιο θέση Ποσειδωνία Λαυρίου Αττικής	13	Κτηματαγοράς	1,87 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Μαντούδι (Εύβοια) - Αγροτεμάχια	623	Κτηματαγοράς	0,50 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Γ' Σεπτεμβρίου (Αθήνα)-Γραφεία	509	Κτηματαγοράς και κεφαλαιοποίησης εσόδων	1.022ευρώ ανά τ.μ. 4,93 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	8,50%	-
Βουλγαρία-Οικόπεδα για Logistics	1.067	Κτηματαγοράς	5-26 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Batac)	641	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	19-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	4%	-	10%	353,12 ευρώ ανά τ.μ.
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια (Svilengrad)	232	Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	19-20 ευρώ ανά τ.μ., 35,94 ευρώ ανά τ.μ.	4%	-	10%	353,12 ευρώ ανά τ.μ.
Βουλγαρία-Αγροτεμάχια	5.640	Αξιοποίησης Κτηματαγοράς/ Αξιοποίησης	34,43 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	4,30%
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	550	Κτηματαγοράς	2.218 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Βουλγαρία Σόφια-Οικόπεδο	475	Κτηματαγοράς	2.292 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Αγροτεμάχια	837	Κτηματαγοράς	13,16 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	405	Κτηματαγοράς	320,19 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	3.350	Κτηματαγοράς	480 ευρώ ανά τ.μ.	-	-	-	-
Ρουμανία-Οικόπεδα	2.690	Αξιοποίησης	12,5-14 ευρώ ανά τ.μ.	4,00%	-	8,00%	1.341 ευρώ ανά τ.μ.
Βουλγαρία, Σόφια κτίριο γραφείων και καταστημάτων (υπό ανέγερση)	68.311	Κτηματαγοράς/	13,5 ευρώ ανά τ.μ. ανά μήνα	-	-	8,50%	731,10 ευρώ ανά τ.μ.
	113.705						

Ο Όμιλος εισέπραξε μισθώματα από τα επενδυτικά ακίνητα 6.309 και 1.189 στις χρήσεις 2018 και 2017 αντίστοιχα.

Επί επενδυτικών ακινήτων εταιρειών του ομίλου έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθηκών συνολικού ποσού 15.216 για την εξασφάλιση ομολογιακών δανείων.

11. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ

11.1 Ανάλυση κίνησης επενδύσεων σε θυγατρικές χρήσης 2018

Οι θυγατρικές της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5.
Η μεταβολή της λογιστικής αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές, στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις έχει ως εξής:

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	**2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**346.137**	**229.975**
Προσθήκες	60.578	51.565
Πώληση / Διαγραφή θυγατρικής	(1.484)	(42)
Επιστροφή κεφαλαίου	0	(15.724)
Ζημία απομείωσης	(11.093)	(8.100)
Ανάκτηση απομείωσης	6.170	0
Μεταφ. από/(προς) τις συμμετοχές σε θυγατρικές	0	88.463
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**400.308**	**346.137**

Οι προσθήκες του κονδυλίου εντός της χρήσης 2018 αναλύονται σε:

- ποσό 55.616 για την απόκτηση των υπολειπόμενων ποσοστών 21,41% και 33,33% στις υφιστάμενες θυγατρικές εταιρείες παραχωρήσεων ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ αντίστοιχα (βλ. αναλυτικά Σημείωση 44.1).
- ποσό 1.286 για την απόκτηση του υπολειπόμενου 49% της θυγατρικής εταιρείας ΓΕΚ SERVICES (βλ. αναλυτικά Σημείωση 44.1).
- ποσό 3.675 για αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου στις θυγατρικές ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ, ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤ/ΤΩΝ ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑ ΑΕ.

Περαιτέρω, εντός της τρέχουσας χρήσης, η μητρική εταιρεία πούλησε το μερίδιο συμμετοχής της στην εταιρεία ICON BOROVEC στην επίσης θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ICON EOOD. Το τίμημα της πώλησης για τη μητρική εταιρεία ανήλθε σε 1.344 και το αποτέλεσμα από την ανωτέρω συναλλαγή ανήλθε σε ζημιά ποσού 140 η οποία αναγνωρίστηκε στο κονδύλι «Κέρδη/(Ζημίες) από πώληση συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων». Από την ανωτέρω συναλλαγή δεν επηρεάστηκαν τα αποτελέσματα του Ομίλου.

11.2 Αξιολόγηση του ελέγχου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10

- Ο Όμιλος κατέχει 38,37% (31.12.2017 41,38%) στο σε κυκλοφορία μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ. Η μείωση εντός του έτους 2018 οφείλεται στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που δεν συμμετείχε ο Όμιλος και το ποσοστό κατήλθε στο 37,93%, η δε διαφορά του 0,44% οφείλεται στην αναλογία της αγοράς ιδίων μετοχών εντός της χρήσης, ύψους 1.302.475. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10, η μητρική Εταιρεία έχει εξουσία επί της ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, καθώς έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των διοικητικών στελεχών της εν λόγω θυγατρικής από τη διοίκηση της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Επίσης, η μητρική εταιρεία κατέχει δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στην θυγατρική. Συγκεκριμένα, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό μεταξύ των μετόχων. Το υπόλοιπο ποσοστό μετοχών που δεν κατέχεται από την Εταιρεία και συνδεδεμένα μέρη αυτής, παρουσιάζει μεγάλη διασπορά και ως εκ τούτου δεν μπορεί να επηρεάσει ουσιωδώς την λήψη αποφάσεων. Περαιτέρω, η μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί την εξουσία επί της θυγατρικής προκείμενου να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της. Αυτό είναι απόρροια της δυνατότητας που έχει στη λήψη αποφάσεων επί θεμάτων της θυγατρικής μέσω ελέγχου των οργάνων λήψης των σχετικών αποφάσεων (Διοικητικό Συμβούλιο και διευθυντικά στελέχη). Σημειώνεται τέλος πως δεν υπάρχει καμία συμφωνία λοιπών μετόχων που να τους δεσμεύει να λειτουργούν και να αποφασίζουν από κοινού.
- Η εταιρεία TERNA QATAR LLC, στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας ο Όμιλος συμμετέχει κατά 35% (μέσω της κατά 100% θυγατρικής ΤΕΡΝΑ), ενοποιείται ολικά ως θυγατρική, καθώς τεκμαίρεται έλεγχος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις». Πιο συγκεκριμένα, βάσει σύμβασης ο Όμιλος κατέχει επί της ουσίας τον έλεγχο της διοίκησης και της λειτουργίας της εν λόγω εταιρείας.

Εντός της τρέχουσας περιόδου αναφοράς διενεργήθηκε επαναξιολόγηση των παραπάνω κρίσεων, και δεν προέκυψε κάποια αλλαγή σε σχέση με την υφιστάμενη προσέγγιση.

11.3 Έλεγχος απομείωσης

Σύμφωνα με τις ακολουθούμενες λογιστικές πολιτικές και τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36, η Εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης επί των στοιχείων του ενεργητικού στη λήξη κάθε ετήσιας περιόδου αναφοράς εφόσον υφίστανται σχετικές ενδείξεις απομείωσης. Ο σχετικός έλεγχος μπορεί να διενεργείται και νωρίτερα, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ενδεχόμενης ζημιάς απομείωσης. Η αξιολόγηση που διενεργείται, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και σε ενδογενείς παράγοντες. Επίσης, η εταιρεία για τις επενδύσεις της σε συμμετοχές, που έχουν ήδη υποστεί απομείωση και όταν υφίστανται ενδείξεις αναστροφής, συγκρίνει τη λογιστική αξία με την ανακτήσιμη αξία τους και αξιολογεί τη δυνατότητα της αναστροφής μέρους ή του συνόλου της απομείωσης που έχει αναγνωριστεί σε προγενέστερες περιόδους.

Εντός της χρήσης που έληξε την 31.12.2018 προέκυψε απομείωση επί της αξίας των συμμετοχών σε θυγατρικές συνολικού ποσού 11.093, καθώς και αναστροφές απομειώσεων ποσού 6.170.

Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Κέρδη/(Ζημιές) από αποτίμηση συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων» της εταιρικής Κατάστασης Αποτελεσμάτων (βλ. αναλυτικά Σημείωση 40). Οι ζημιές απομείωσης 11.093 αναλύονται περαιτέρω σε ζημιές: της ΒΙ.ΠΑ ΘΕΣΑΛΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ ποσού 684, της ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ποσού 3.087, της ROM GEK CONSTRUCTION S.R.L» ποσού 5.444, της ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ-ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ποσού 233 και της ΣΤΑΘ.ΑΥΤ/ΤΩΝ ΠΛ.ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑ ποσού 1.645.

Οι ζημιές απομείωσης προέκυψαν κυρίως από τις υποτιμήσεις εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων που έχουν στην κατοχή τους. Αντίστοιχα, εντός της χρήσης ανεστράφησαν ζημιές απομείωσης προηγούμενων χρήσεων ύψους 6.170, οι οποίες αφορούν κατά ποσό 706 την θυγατρική ΧΕΙΡΩΝ ΑΕ και κατά 5.464 την θυγατρική ICON. Η αναστροφή της ζημιάς στην ICON, οφείλεται στο κέρδος που η εν λόγω θυγατρική πραγματοποίησε από πώληση της θυγατρικής της I&B στην Βουλγαρία.

Αναφορικά με τον πραγματοποιηθέντα έλεγχο απομείωσης των θυγατρικών εταιρειών: (α) για τις θυγατρικές που αποτελούν μία ξεχωριστή και μεμονωμένη Μονάδα Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (ΜΔΤΡ), ο προσδιορισμός της ανακτήσιμης αξίας βασίστηκε στην αξία λόγω χρήσης. Η αξία λόγω χρήσης υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών, ήτοι προβλέψεις ταμειακών ροών που βασίζονται σε προϋπολογισμούς και προβλέψεις της Διοίκησης. (β) για τις θυγατρικές που στην ουσία έχουν ως δραστηριότητα την κατοχή ενός ή περισσοτέρων επενδυτικών ακινήτων, η ανακτήσιμη αξία βασίστηκε στην εύλογη αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού, όπως προέκυψε κατόπιν διενέργειας μελέτης ανεξάρτητων εκτιμητών. Συγκεκριμένα, η εύλογη αξία των επενδυτικών ακινήτων βασίζεται αποκλειστικά σε εκθέσεις ανεξάρτητων επαγγελματιών εκτιμητών και προσδιορίζεται κατά περίπτωση είτε μεμονωμένα είτε συνδυαστικά βάσει της μεθόδου του Αποσβεσμένου Κόστους Αντικατάστασης, της μεθόδου Κόστους Αντικατάστασης, της μεθόδου Κεφαλαιοποίησης Εσόδων, της μεθόδου αξιοποίησης και της μεθόδου Συγκριτικών Στοιχείων.

Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης

Για τις περιπτώσεις που διαπιστώθηκαν ενδείξεις απομείωσης, διενεργήθηκε έλεγχο απομείωσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Η ανακτήσιμη αξία κάθε ΜΔΤΡ καθορίζεται σύμφωνα με τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης (value in use). Ο προσδιορισμός προκύπτει μέσω της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, όπως αναμένεται να παραχθούν από κάθε ΜΔΤΡ (μέθοδος των προεξοφλημένων ταμειακών ροών). Η συγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού της αξίας χρήσης επηρεάζεται (έχει ευαισθησία) από τις εξής βασικές παραδοχές, όπως αυτές υιοθετήθηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών: α) τα προβλεπόμενα έσοδα που περιλαμβάνουν παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης που έχει λάβει υπόψη τις υφιστάμενες συμβάσεις μίσθωσης, β) τα προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους υπολογίζονται με βάση και τα απολογιστικά στοιχεία των τελευταίων ετών (από 4% έως 7,9%) και το επιτόκιο προεξόφλησης (7,5% έως 11%) ανά περίπτωση.

Οι παραδοχές που έχουν χρησιμοποιηθεί για την αποτίμηση σε εύλογες αξίες παρατίθενται ανωτέρω αναλυτικά στη Σημείωση 10.

11.4 Θυγατρικές με σημαντικό ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών

Τα στοιχεία και κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων της σημαντικής θυγατρικής στις οποίες υπάρχουν μη ελέγχουσες συμμετοχές τρίτων (δικαιώματα μειοψηφίας) αυτών έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ	ΟΜΙΛΟΣ ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ
Γεωγραφική περιοχή δραστηριότητας	Ελλάδα, Βαλκάνια, Αν. Ευρώπη, ΗΠΑ	Ελλάδα, Βαλκάνια, Αν. Ευρώπη, ΗΠΑ
Αντικείμενο δραστηριότητας	Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από αιολική, υδροηλεκτρική ενέργεια και λοιπές ανανεώσιμες πηγές και κατασκευαστικές υπηρεσίες.	Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από αιολική, υδροηλεκτρική ενέργεια και λοιπές ανανεώσιμες πηγές και κατασκευαστικές υπηρεσίες.

	31.12.2018	**31.12.2017**
Ποσοστό μη ελεγχουσών συμμετοχών	61,63%	58,62%
Μερίσματα θυγατρικών καταβληθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	325	407
Αποτελέσματα που αναλογούν σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	29.839	21.772
Καθαρή θέση που αναλογεί σε μη ελέγχουσες συμμετοχές	**245.366**	**225.893**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.300.703	1.211.313
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	345.566	391.998
(Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις)	(997.955)	(991.030)
(Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις)	(257.181)	(233.532)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**391.133**	**378.749**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές στη θυγατρική	(11.242)	(9.377)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αναλογούν στον Όμιλο	**379.891**	**369.372**
Κύκλος εργασιών	292.052	276.535
Καθαρά Κέρδη	47.053	37.120
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(2.150)	818
Συνολικά αποτελέσματα	**336.955**	**37.938**

Τα ανωτέρω οικονομικά στοιχεία της θυγατρικής είναι προ εγγραφών ενοποίησης με τον ευρύτερο Όμιλο.

12. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε συνδεδεμένες εταιρείες, οι οποίες λόγω ουσιώδους επιρροής ταξινομούνται ως συγγενείς και ενοποιούνται με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις (το αντικείμενο δραστηριότητας και τα κατεχόμενα ποσοστά συμμετοχής του Ομίλου στις εν λόγω επενδύσεις, παρουσιάζονται αναλυτικά στην Σημείωση 5 των οικονομικών καταστάσεων).

Ο Όμιλος, βασιζόμενος στη συνεισφορά των συγγενών εταιρειών στα κέρδη/(ζημιές) προ φόρων του Ομίλου, έκρινε ότι καθεμία από τις συγγενείς εταιρείες ξεχωριστά είναι επουσιώδης και για τον λόγο αυτό γνωστοποιεί στον παρακάτω πίνακα, συγκεντρωτικά το μερίδιό του για αυτές τις συγγενείς εταιρείες:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	**31.12.2017**
Κέρδη /(ζημιές) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(72)	(2.455)
Λοιπά συνολικά έσοδα	(298)	(52)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**(370)**	**(2.507)**
Συνολική συμμετοχή του Ομίλου στη λογιστική αξία αυτών των συγγενών	**4.572**	**4.873**

Η κίνηση των συμμετοχών σε συγγενείς για την 31.12.2018 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**4.873**	**5.326**	**4.741**	**2.688**
Προσθήκες	76	2.053	76	2.053
Πωλήσεις	(7)	0	(17)	0
Αποτελέσματα από την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης	(370)	(2.506)	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**4.572**	**4.873**	**4.800**	**4.741**

Στις επενδύσεις σε συγγενείς περιλαμβάνεται και η επένδυση του Ομίλου στην εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών ΚΕΚΡΟΨ ΑΕ λογιστικής αξίας στον Όμιλο 2.153. Η χρηματιστηριακή αξία της ΚΕΚΡΟΨ Α.Ε. την 31.12.2018 κατά το ποσοστό που κατέχει ο Όμιλος ήταν 9.352 (5.749 την 31.12.2017).

13. ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΚΟΙΝΟ ΕΛΕΓΧΟ

13.1 Συμμετοχές σε κοινοπραξίες

Ο Όμιλος κατέχει δικαιώματα σε κοινοπραξίες τις οποίες ενοποιεί με τη μέθοδο της Καθαρής Θέσης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 28, και οι οποίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Η κίνηση των συμμετοχών σε κοινοπραξίες έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**49.834**	**138.365**	**7.320**	**99.454**
Προσθήκες/(εκκαθαρίσεις)	2.719	0	0	0
Απομειώσεις αναγνωρισμένες στα αποτελέσματα	0	0	(1.253)	(3.721)
Αυξήσεις κεφαλαίου	30	230	30	230
Μειώσεις κεφαλαίου	(938)	(180)	(938)	(180)
Αναλογία στην μεταβολή της καθαρής θέσης	1.020	6.415	0	0
Επίδραση από εφαρμογή ΔΠΧΑ 9	(1.222)	0	0	0
Μεταφ. από/(προς) τις συμμετοχές σε θυγατρικές	0	(88.463)	0	(88.463)
Αντιλογισμός εγγραφών Καθαρής Θέσης σε Κ/Ξ εκμετάλλευσης αυτοκινητοδρόμων	0	(6.533)	0	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**51.443**	**49.834**	**5.159**	**7.320**

Τα στοιχεία και κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων των σημαντικών κοινοπραξιών αυτών για την χρήση 2018 έχουν ως εξής:

Επωνυμία κοινοπραξίας	ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ
Γεωγραφική περιοχή δραστηριότητας	Ελλάδα	
Αντικείμενο δραστηριότητας	Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από φυσικό αέριο	
Σημασία συμμετοχής για τον Όμιλο	Δευτερεύουσα για ταμειακούς λόγους	
Ποσοστό συμμετοχής την 31.12.18	25,00%	50,00%

	ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ
	31.12.2018	**31.12.2018**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	158.657	23.487
Χρηματικά διαθέσιμα	8.994	10.809
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	39.720	111.585
Σύνολο ενεργητικού	**207.371**	**145.881**

Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	74.921	160
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	18.510	3.545
Βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	12.686	39
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	27.355	89.885
Σύνολο υποχρεώσεων	**133.472**	**93.629**
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**73.899**	**52.252**
Αναλογία στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**18.475**	**26.126**
Κύκλος εργασιών	131.013	347.223
(Αποσβέσεις)	(10.802)	(2.801)
(Χρηματοοικονομικά έξοδα)	(5.891)	(639)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	46	13
(Έξοδο)/Έσοδο φόρου εισοδήματος	(2.443)	(2.469)
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες εκμεταλλεύσεις	(8.713)	6.734
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(17)	(41)
Συνολικά αποτελέσματα	**(8.730)**	**6.693**
Αναλογία στα αποτελέσματα του Ομίλου	(2.178)	3.367
Αναλογία στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	(4)	(21)
Αναλογία στα συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	**(2.182)**	**3.346**

Τα στοιχεία και κονδύλια των οικονομικών καταστάσεων των σημαντικών κοινοπραξιών αυτών για την χρήση 2017 έχουν ως εξής:

Επωνυμία κοινοπραξίας	ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ
Γεωγραφική περιοχή δραστηριότητας	Ελλάδα	
Αντικείμενο δραστηριότητας	Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από φυσικό αέριο	
Σημασία συμμετοχής για τον Όμιλο	Δευτερεύουσα για ταμειακούς λόγους	
Ποσοστό συμμετοχής την 31.12.18	25,00%	50,00%

	ΗΡΩΝ ΙΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΑΕ	ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΑΕ
	31.12.2017	**31.12.2017**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	169.399	21.818
Χρηματικά διαθέσιμα	13.047	7.947
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	37.840	92.366
Σύνολο ενεργητικού	**220.286**	**122.131**
Μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	82.521	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	15.949	1.915
Βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (πλην εμπορικών και λοιπών υποχρεώσεων και προβλέψεων)	12.001	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	27.186	72.214
Σύνολο υποχρεώσεων	**137.657**	**74.129**
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**82.629**	**48.002**
Αναλογία στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**20.657**	**24.001**

	1.1-31.12.2017	**1.1-31.12.2017**
Κύκλος εργασιών	100.065	260.037
(Αποσβέσεις)	(11.296)	(3.204)
(Χρηματοοικονομικά έξοδα)	(9.097)	(422)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	54	25
(Έξοδο)/Έσοδο φόρου εισοδήματος	(3.351)	(1.481)
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες εκμεταλλεύσεις	(1.393)	2.847
Συνολικά αποτελέσματα	**(1.393)**	**2.847**
Αναλογία στα συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου	**(348)**	**1.424**

Εκτός και αν δεν γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στους ανωτέρω πίνακες των σημαντικών κοινοπραξιών, τα στοιχεία αντιπροσωπεύουν το 100% των καθαρών θέσεων των κοινοπραξιών.

Κατά το 2018 και 2017 δεν εισπράχθηκαν μερίσματα από τις ανωτέρω κοινοπραξίες.

Τα σημαντικότερα κονδύλια των Λοιπών Κοινοπραξιών (με πιστωτική καθαρή θέση), στις καθαρές θέσεις αυτών, έχουν ως εξής :

	31.12.2018	**31.12.2017**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	36.673	38.792
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	4.462	20.367

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(9.497)	(20.505)
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(15.806)	(20.179)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**15.832**	**18.475**

	1.1.-31.12.2018	**1.1.-31.12.2017**
Κύκλος εργασιών	5.739	5.742
Αποτελέσματα από συνεχιζόμενες εκμεταλλεύσεις	(729)	(1.888)
Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	24	55
Συνολικά αποτελέσματα	**(705)**	**(1.833)**

Τα οικονομικά στοιχεία των κοινοπραξιών προέρχονται από οικονομικές καταστάσεις που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ.
Στον λογαριασμό συμμετοχών σε κοινοπραξίες περιλαμβάνονται οι κοινοπραξίες με πιστωτικές καθαρές θέσεις καθώς και οι διαφορές από αποτίμηση στην εύλογη αξία κατά την απόκτηση των συμμετοχών κατ' εφαρμογή του ΔΠΧΑ 3.

13.2 Επενδύσεις σε από κοινού λειτουργίες – Αναλογική ενσωμάτωση

Οι εταιρείες που λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο της αναλογικής ενσωμάτωσης στις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας παρουσιάζονται αναλυτικά στη Σημείωση 5. Οι εν λόγω εταιρείες αφορούν σε σχήματα με από κοινού λειτουργία με τους ετέρους μετόχους και ουσιαστικά πρόκειται κυρίως για τις φορολογικές κατασκευαστικές κοινοπραξίες (joint operations), οι οποίες δεν αποτελούν ξεχωριστή οντότητα στα πλαίσια των ΔΠΧΑ. Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις τους ενσωματώνονται κατά την αναλογία που αφορούν, στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Τα ακόλουθα ποσά εμπεριέχονται στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις για τις χρήσεις 2018 και 2017 και αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του Ομίλου στους λογαριασμούς ενεργητικού και υποχρεώσεων καθώς και επί των κερδών μετά φόρων των από κοινού ελεγχόμενων εταιρειών:Τα παρακάτω ποσά αντιπροσωπεύουν την συνεισφορά που έχουν οι από κοινού επιχειρήσεις (βλ. Σημείωση 5) τόσο στην Εταιρεία όσο και στον Όμιλο. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται προ απαλοιφών στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, καθώς και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 και 2017:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31/12/18	**31/12/17**	**31/12/18**	**31/12/17**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	16.219	17.232	65	1.391
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	143.184	183.388	2.503	9.436
Σύνολο ενεργητικού	**159.403**	**200.621**	**2.567**	**10.827**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.137	1.974	64	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	154.180	185.810	538	7.039
Σύνολο υποχρεώσεων	**157.316**	**187.785**	**602**	**7.039**

Καθαρή Θέση	2.087	12.836	1.966	3.788
Κύκλος εργασιών	133.467	165.349	3.736	15.580
Μικτά αποτελέσματα	5.336	(9.537)	2.389	4.141
Κέρδη μετά φόρων	(21)	(6.747)	1.695	2.698

14. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ – ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ

Ο Όμιλος, μέσω του ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, κατασκευάζει και λειτουργεί δυο συμβάσεις:

α) Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου

Την 29/12/2014 υπεγράφη μεταξύ του Ομίλου ΟΑΣΑ (Συγκοινωνίες Αθηνών) και της θυγατρικής εταιρείας «HST Α.Ε.» σύμβαση σύμπραξης (ΣΔΙΤ) για την μελέτη, χρηματοδότηση, εγκατάσταση, υποστήριξη λειτουργίας, συντήρηση και τεχνική διαχείριση ενός Ενιαίου Αυτόματου Συστήματος Συλλογής Κομίστρου για τις εταιρείες του Ομίλου ΟΑΣΑ. Ο συνολικός χρόνος της σύμβασης είναι 12 χρόνια και 6 μήνες.
Η κατασκευή και εγκατάσταση ολοκληρώθηκε εντός του τρίτου τρίμηνου 2017, ενώ εντός του πρώτου εξαμήνου 2017, ξεκίνησε η λειτουργία, η οποία αναμένεται να διαρκέσει 10 χρόνια και 4 μήνες. Υπάρχει μια επικάλυψη των περιόδων της κατασκευής και λειτουργίας για 6 μήνες.

Η κατασκευή, εγκατάσταση και θέση σε λειτουργία όλου του εξοπλισμού του ηλεκτρονικού Εισιτηρίου συμπεριλαμβανομένων των πυλών διέλευσης στους σταθμούς εντός των ορίων της Αττικής ολοκληρώνεται σε στάδια. Συγκεκριμένα, εντός του πρώτου εξαμήνου 2017, ξεκίνησε η λειτουργία για τα Λεωφορεία, Τρόλεϊ, ΤΡΑΜ και Γραμμή 1, 2 και 3 του Μετρό, ενώ εντός του τρίτου τριμήνου 2017 τέθηκε σε λειτουργία και ο Προαστιακός Σιδηρόδρομος.
Στη λήξη της εν λόγω ΣΔΙΤ υπάρχει υποχρέωση μεταβίβασης έναντι μηδενικής αξίας όλου του εξοπλισμού στον ΟΑΣΑ. Η Σύμβαση Σύμπραξης δεν έχει όρους επέκτασης, πάρα μόνον όρους λύσης (termination). Ακόμα, υπάρχει η υποχρέωση Προγραμματισμένης Αντικατάστασης Κύκλου Ζωής του εξοπλισμού κατά την περίοδο Διαχείρισης, σε περίπτωση που χρειασθεί.
Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζοντας τους ανωτέρω συμβατικούς όρους, έκρινε ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι εφαρμοστέα η αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου απαίτησης εγγυημένης από τον παραχωρητή, με βάση τις απαιτήσεις της ΕΔΔΠΧΑ 12, αναγνωρίζοντας και λογιστικοποιώντας το έσοδο και το κόστος που σχετίζεται με τις υπηρεσίες κατασκευής ή αναβάθμισης (αναγνώριση με την πάροδο του χρόνου), και το έσοδο και το κόστος σχετικά με τις υπηρεσίες λειτουργίας (αναγνώριση σε δεδομένη χρονική στιγμή) σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15.

β) Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου

Την 21/07/2017 υπεγράφη σύμβαση μεταξύ της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ και της θυγατρικής εταιρείας «ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ» σύμβαση σύμπραξης (ΣΔΙΤ) για την εκτέλεση του έργου εγκατάστασης επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου. Η σύμβαση εκτελείται σε δύο περιόδους, την περίοδο εργασιών και την περίοδο υπηρεσιών και έχει διάρκεια 27 έτη. Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το 3ο τρίμηνο του 2017 και οι εργασίες κατασκευής αναμένεται να ολοκληρωθούν τον Ιανουάριο 2019, με την έναρξη της περιόδου υπηρεσιών. Στην ανωτέρω περίοδο περιλαμβάνεται και περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας.

Από την έναρξη της κατασκευής του έργου οι εργασίες εκτελούνται εντός των προβλεπόμενων από τη σύμβαση σύμπραξης χρονοδιαγραμμάτων. Βάσει της σύμβασης, η εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου θα επεξεργάζεται 105.000tn συμβατικών αποβλήτων ετησίως, ποσότητα για την οποία η ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ θα εισπράττει από την Περιφέρεια Ηπείρου προκαθορισμένη συμβατικά τιμή ανά τόνο ως πληρωμή διαθεσιμότητας. Λοιπά έσοδα για την ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ θα προκύπτουν από την εκμετάλλευση των δευτερογενών προϊόντων, δηλαδή από την πώληση ανακυκλώσιμων υλικών και την πώληση ηλεκτρικού ρεύματος.
Η ελάχιστη εγγυημένη ποσότητα αποβλήτων που εγγυάται ο παραχωρητής να παραδίδει στον Παραχωρησιούχο είναι 80.000 τόνοι ανά έτος για τη συνολική διάρκεια της σύμβασης. Σε περίπτωση που η συνολική ποσότητα των συμβατικών αποβλήτων είναι μικρότερη από την ελάχιστη εγγυημένη ποσότητα, τότε η χρέωση που θα υπολογίζεται θα προσδιορίζεται θεωρώντας ότι η ποσότητα των αποβλήτων ισούται με την ελάχιστη εγγυημένη.
Κατά την διάρκεια της περιόδου υπηρεσιών η ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ υποχρεούται να εκτελεί εργασίες συντήρησης και να προβαίνει σε προγραμματισμένες αντικαταστάσεις του εξοπλισμού, βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αντικαταστάσεων κύκλου ζωής. Όταν η σύμβαση σύμπραξης λήξει, τότε η ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ θα μεταβιβάσει στην Περιφέρεια Ηπείρου (ή σε τρίτο μέρος που θα υποδείξει η Περιφέρεια Ηπείρου), με αντάλλαγμα ένα Ευρώ, όλα τα δικαιώματα και τους τίτλους επί των περιουσιακών της στοιχείων. Η σύμβαση σύμπραξης δεν περιέχει όρους επέκτασης, παρά μόνον όρους λύσης (termination).
Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζοντας τους ανωτέρω συμβατικούς όρους, έκρινε ότι στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι εφαρμοστέα η αναγνώριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου απαίτησης εγγυημένης από τον παραχωρητή, με βάση τις απαιτήσεις της ΕΔΔΠΧΑ 12, αναγνωρίζοντας και λογιστικοποιώντας το έσοδο και το κόστος που σχετίζεται με τις υπηρεσίες κατασκευής ή αναβάθμισης (αναγνώριση με την πάροδο του χρόνου), και το έσοδο και το κόστος σχετικά με τις υπηρεσίες λειτουργίας (αναγνώριση σε δεδομένη χρονική στιγμή) σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15. Επίσης αναγνωρίστηκε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο παραχωρήσεων ύψους 1.801 χιλ. κατά τα κατά τα οριζόμενα της ΕΔΔΠΧΑ 12 το οποίο σχετίζεται με το δικαίωμα πώλησης παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από βιομάζα.

Η ανάλυση της κίνησης των δημιουργημένων Χρηματοοικονομικών Στοιχείων από Παραχωρήσεις καθώς και τα έσοδα ανά κατηγορία αναλύονται ως εξής:

Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Ενεργητικού - Παραχωρήσεις	**Ενιαίο Αυτόματο Σύστημα Συλλογής Κομίστρου**	**Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου**
Υπόλοιπο έναρξης 01/01/2017	**10.055**	**-**
Αυξήσεις/Μειώσεις Χρηματοοικονομικού Στοιχείου	15.233	(3.071)
Αναστροφή προεξόφλησης (Effective interest on receivables)	1.174	-
Αναταξινόμηση στις Υποχρεώσεις Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Παραχωρήσεων	-	3.071
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2017	**26.463**	**-**
Υπόλοιπο λήξης 01/01/2018	**26.463**	-
Αυξήσεις/μειώσεις Χρηματοοικονομικού Στοιχείου	(5.674)	12.113
Αναστροφή προεξόφλησης (Effective interest on receivables)	4.049	123
Αναταξινόμηση στις Υποχρεώσεις Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Παραχωρήσεων	(20)	(124)
Υπόλοιπο λήξης 31/12/2018	**24.818**	**12.112**

Ανάλυση εσόδων ανά κατηγορία 2018		
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	75	29.673
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών λειτουργίας	8.802	-
Αναστροφή προεξόφλησης (Effective interest on receivables)	4.049	123
Σύνολο	**12.926**	**29.796**
Ανάλυση εσόδων ανά κατηγορία 2017		
Έσοδα από κατασκευαστικές υπηρεσίες	38.740	2.929
Έσοδα από Παροχή Υπηρεσιών Λειτουργίας	9.472	-
Αναστροφή προεξόφλησης (Effective interest on receivables)	1.174	-
Σύνολο	**49.386**	**2.929**

15. ΛΟΙΠΕΣ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Ο λογαριασμός «Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» την 31.12.2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής :

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Δάνεια σε κοινοπραξίες και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις	35.827	35.136	138.990	114.005
Εγκριθείσες αλλά μη εισπραχθείσες επιχορηγήσεις	10.441	10.441	0	0
Δοθείσες εγγυήσεις	3.091	3.181	14	29
Παρακρατήσεις τιμολογηθεισών απαιτήσεων	7.385	10.139	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	31.991	22.519	11	0
Πρόβλεψη απομείωσης μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών στοιχείων	(106)	0	0	0
Σύνολο	**88.629**	**81.416**	**139.015**	**114.034**

Οι προβλέψεις απομείωσης Λοιπών μακροπροθέσμων απαιτήσεων αναλύονται ως εξής βάσει του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**0**	**0**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**124**	**0**	**124**

Υπόλοιπο 1.1.2018	**0**	**124**	**0**	**124**
(Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου)	0	157	0	157
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(159)	0	(159)
Διαγραφές περιόδου	0	(18)	0	(18)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	2	0	2
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**106**	**0**	**106**

Η Εταιρεία έχει συμμετάσχει σε εκδόσεις ομολογιακών δανείων θυγατρικών του τομέα δραστηριότητας παραχωρήσεων οδικών αξόνων, ποσών 89.414 (84.699 κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης). Τα δάνεια αυτά φέρουν επιτόκιο περίπου 7% και αποπληρώνονται, μαζί με τους τόκους, έως τη λήξη των σχετικών παραχωρήσεων.
Ποσό 10.441 αφορά εγκριθείσα αλλά μη εισπραχθείσα επιχορήγηση της βιομηχανίας λευκόλιθου.
Επίσης το κονδύλι «Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις» αποτελείται κυρίως από δεδουλευμένα έσοδα συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, οι οποίες περιέχουν στοιχεία μίσθωσης.

16. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Ο λογαριασμός «Αποθέματα» την 31.12.2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Πρώτες-βοηθητικές ύλες	5.595	3.914	0	0
Ανταλλακτικά παγίων	4.252	3.888	0	0
Εμπορεύματα και Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	20.483	19.643	791	582
Ακίνητα έτοιμα	15.245	19.927	0	0
Ακίνητα προς ανάπτυξη	5.263	5.076	4.138	5.076
Ακίνητα υπό ανέγερση	1.918	1.917	0	0
Σύνολο	**52.756**	**54.365**	**4.929**	**5.658**

Ο Όμιλος κατά την ετήσια διαδικασία του ελέγχου της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας των αποθεμάτων και ακινήτων του, διαπίστωσε, κατόπιν σχετικής μελέτης από ανεξάρτητους εκτιμητές, απομειώσεις της αξίας εμπορικών ακινήτων στη Βουλγαρία και στην Ελλάδα, εντασσόμενων στο λειτουργικό τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων και αναγνώρισε την προκύψασα ζημιά 2.509 στον Όμιλο ενώ στην Εταιρεία ζημιά 1.124 (ζημία ποσού 1.019 και αναστροφή ζημιάς (474) και ζημιά 166 κατά την προηγούμενη χρήση αντίστοιχα) στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης. Το κονδύλι «Εμπορεύματα και Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή αφορά κυρίως εξορυχθέν μετάλλευμα μαγνησίτη (κατεργασμένο και ακατέργαστο).

Επιπλέον, για τα προϊόντα του λειτουργικού τομέα της βιομηχανίας/λατομείων κατόπιν του ελέγχου απομείωσης αναγνωρίστηκε ζημιά 178 (1.227 στην προηγούμενη χρήση) στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της Κατάστασης συνολικών αποτελεσμάτων.

Με την εξαίρεση των ανωτέρω περιπτώσεων, δεν υφίσταται κατά την 31.12.2018 περαιτέρω ενδείξεις απομείωσης των αποθεμάτων.

17. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι «Εμπορικές απαιτήσεις» την 31.12.2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Πελάτες	311.451	203.210	2.963	8.160
Δεδουλευμένα έσοδα	0	261	0	130
Πελάτες - Επίδικοι και Επισφαλείς	14.962	14.611	317	309
Γραμμάτια/Επιταγές Εισπρακτέες σε καθυστέρηση	868	868	0	0
Επιταγές Εισπρακτέες	1.025	5.360	0	0
Μείον: Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	(33.871)	(31.167)	(1.130)	(380)
Σύνολο	**294.435**	**193.143**	**2.150**	**8.219**

Στις ως άνω εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνονται και απαιτήσεις από πελάτες Ενεργειακού τομέα ποσού 56.073 (47.257 την 31 Δεκεμβρίου 2017) οι οποίες είναι εκχωρημένες σε τράπεζες ως εξασφάλιση των χορηγηθέντων μακροπρόθεσμων και ομολογιακών δανείων για την χρηματοδότηση κατασκευής Αιολικών Πάρκων.

Από την 1η Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων του. Για την μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, οι εμπορικές απαιτήσεις, οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες και οι προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα πιστωτικά χαρακτηριστικά και την ενηλικίωση τους (ημέρες καθυστέρησης) κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται σε συγκεκριμένες παραμέτρους που περιλαμβάνουν:
α) την πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default-PD) η οποία εκτιμάται βάσει ιστορικών στοιχείων, παραδοχών και μελλοντικών εκτιμήσεων και υπολογίζεται βάσει των σταθμισμένων DSO (Days Sales Outstanding) σε σχέση με το όριο (threshold) που έχει τεθεί για κάθε αντισυμβαλλόμενο προκειμένου να προσδιοριστεί αν βρίσκεται σε αθέτηση (default) ή όχι,
β) την ζημιά λόγω αθέτησης (Loss Given Default-LGD) η οποία αντιπροσωπεύει την εκτίμηση της ζημιάς που θα επέλθει κατά την ημερομηνία αθέτησης και
γ) την έκθεση σε αθέτηση (Exposure at default-EAD) η οποία αντιπροσωπεύει το ποσό της έκθεσης του Ομίλου κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Οι προβλέψεις απομείωσης εμπορικών απαιτήσεων αναλύονται ως εξής βάσει του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**31.167**	**31.167**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**132**	**2.147**	**2.279**
Υπόλοιπο 1.1.2018	**0**	**132**	**33.314**	**33.446**
(Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου)	0	602	4.153	4.755
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	0	(2.107)	(2.107)
Διαγραφές περιόδου	0	(0)	(260)	(260)
Λοιπές Μεταφορές	0	0	(2.000)	(2.000)
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	10	26	36
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**745**	**33.126**	**33.871**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**380**	**380**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**0**	**292**	**292**
Υπόλοιπο 1.1.2018	**0**	**0**	**672**	**672**
(Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου)	0	37	422	459
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(1)	0	(1)
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**37**	**1.094**	**1.130**

Η χρονική ενηλικίωση των υπολοίπων απεικονίζεται ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Δεν είναι σε καθυστέρηση	177.308	152.562	1.154	8.083
Είναι σε καθυστέρηση 0-6 μήνες	33.821	9.180	675	207
Είναι σε καθυστέρηση 6-12 μήνες	67.905	12.783	131	0
Είναι σε καθυστέρηση 12-24 μήνες	15.313	12.642	15	309
Είναι σε καθυστέρηση από 24 μήνες και άνω	33.959	37.143	1.305	0
Μείον: Απομειώσεις απαιτήσεων	(33.871)	(31.167)	(1.130)	(380)
Σύνολο	**294.435**	**193.143**	**2.150**	**8.219**

Στα ποσά που δεν είναι σε καθυστέρηση συμπεριλαμβάνεται ποσό 58.2 εκ. € (39,9 εκ. € με 31.12.2017) το οποίο αφορά κρατήσεις καλής εκτέλεσης (παρακρατημένες εγγυήσεις).
Οι απαιτήσεις για τις οποίες έγινε πρόβλεψη απομείωσης, αφορούν σχεδόν στο σύνολό τους απαιτήσεις με καθυστέρηση πάνω από 12 μήνες. Συνολικά στις απαιτήσεις που είναι σε καθυστέρηση και μετά τις απομειώσεις, συμπεριλαμβάνονται:
α) απαιτήσεις από Φορείς του Ελληνικού Δημοσίου (συμπεριλαμβανομένου του ΛΑΓΗΕ) και φορέων αλλοδαπού Δημοσίου συνολικού ποσού 12,9 εκ.€ (5,01 εκ.€ με 31.12.2017),
β) απαιτήσεις από ΔΕΗ, ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΗΕ συνολικού ποσού 71,1 εκ.€ (1,4 εκ.€ με 31.12.2017)
γ) απαιτήσεις από κοινοπραξίες στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος μετοχικά και οι οποίες ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης συνολικού ποσού 0 εκ.€ (2,5 εκ.€ με 31.12.2017), καθώς και απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη συνολικού ποσού 9,6 εκ.€ (6,8εκ.€ με 31.12.2017), οι οποίες στο σύνολο τους, θεωρούνται ασφαλούς είσπραξης.
Τα λοιπά υπόλοιπα, μετά τις απομειώσεις αφορούν πελάτες ποσού 23,6 εκ.€ (13,6εκ.€ με 31.12.2017) οι οποίοι, σύμφωνα με την εκτίμηση της Διοίκησης, θεωρούνται αξιόχρεοι και ασφαλούς είσπραξης.
Στα πλαίσια της δραστηριότητας του Ομίλου, λαμβάνονται κατά περίπτωση και τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της εισπραξιμότητας των απαιτήσεων.
Τέλος, σημαντική διασφάλιση για την εισπραξιμότητα των υπολοίπων αποτελούν και οι ληφθείσες προκαταβολές που αφορούν κατασκευαστικές συμβάσεις, οι οποίες την 31.12.2018 ανέρχονταν στο ποσό των 281,4 εκ. € (361,4 εκ.€ με 31.12.2017).

18. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ/ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ

Οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Απαιτήσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις με πελάτες	200.056	157.346	195	0
Απαιτήσεις από λοιπές συμβάσεις με πελάτες	15.308	(0)	116	0
Μείον: Απομειώσεις Απαιτήσεων από συμβάσεις με πελάτες	(6.101)	(5.979)	0	0
	209.263	**151.366**	**311**	**0**

Οι προβλέψεις απομείωσης των απαιτήσεων από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής βάσει του νέου προτύπου ΔΠΧΑ 9:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**5.979**	**0**	**5.979**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**(65)**	**0**	**(65)**
Υπόλοιπο 1.1.2018	**0**	**5.914**	**0**	**5.914**
(Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου)	0	262	(75)	187
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**6.176**	**(75)**	**6.101**

Οι υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Προκαταβολές πελατών	208.605	134.968	84	1
Μη εκπληρωθείσες υποχρεώσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	92.448	179.467	(0)	985
	301.053	**314.435**	**84**	**985**

Οι μεταβολές στις Απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις από Συμβάσεις με πελάτες μέσα στην τρέχουσα χρήση οφείλονται στους παρακάτω λόγους:

Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	**ΟΜΙΛΟΣ**
Υπόλοιπο 31.12.2017	151.366
Έσοδα χρήσεως Εισπρακτέα	20.703
Υπόλοιπο 1.1.2018	**172.069**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υπαρχουσών συμβάσεων	25.210
Επίδραση νέων συμβάσεων	11.053
Σσυναλλαγματικές διαφορές μετατροπής	931
Υπόλοιπο 31.12.2018	**209.263**

Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	**ΟΜΙΛΟΣ**
Βραχυπρόθεσμο μέρος	**179.467**
Μακροπρόθεσμο μέρος	**6.505**
Υπόλοιπο 1.1.2018	**185.972**
Επίδρασης λόγω εκτέλεσης υπαρχουσών συμβάσεων	(94.622)
Επίδραση νέων συμβάσεων	0
Σσυναλλαγματικές διαφορές μετατροπής	1.098
Υπόλοιπο 31.12.2018	**92.448**

Οι συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου, ανέρχονται σε 92.448 (185.972 την 31.12.2017). Το έσοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη χρήση του 2018, το οποίο αφορά σε συμβατικές υποχρεώσεις που υπήρχαν την 31.12.2017 ανέρχεται σε 185.972.

19. ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» την 31η Δεκεμβρίου 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Προκαταβολές και λοιπές βραχυπρ. μη χρηματ/κές απαιτήσεις	**31.12.2018**	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Προκαταβολές σε Προμηθευτές	67.031	132.586	14	18
ΦΠΑ προς επιστροφή-συμψηφισμό	25.609	42.935	277	52
Απαιτήσεις από επιχορηγήσεις Αιολικών Πάρκων	1.479	1.479	0	0
Απαιτήσεις από χρηματοδοτική συμβολή Δημοσίου για έργα Παραχωρήσεων Αυτοκινητοδρόμων	0	23.881	0	0
Προκαταβολές σε ασφαλιστικά ταμεία (ΙΚΑ τεχνικών έργων)	3.944	5.439	0	0
Λογ/μοί Διαχειρίσεως Προκ/λών και Πιστώσεων	2.034	2.395	0	0
Απαιτήσεις από λοιπούς φόρους πλην φόρου εισοδήματος	1.877	1.874	1.874	1.874
Λοιπά έξοδα επομένων χρήσεων	5.874	6.484	0	0
Προπληρωθέντα έξοδα	9.743	9.967	1.234	158
Λοιποί μεταβατικοί λογ/σμοι ενεργητικού	359	144	0	0
Σύνολο	**117.950**	**227.184**	**3.400**	**2.102**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματ/κές απαιτήσεις	**31.12.2018**	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Απαιτήσεις κατά μελών κοινοπραξιών, συγγενών και λοιπών συνδεμένων επιχειρήσεων	9.592	12.722	19.699	5.054
Βραχυπρόθεσμο μέρος χορηγηθέντων μακροπρόθεσμων δανείων	0	225	0	0
Χρηματ/κές απαιτήσεις από διαφόρους λοιπούς χρεώστες	5.376	6.979	185	102
Απαιτήσεις από αποζημιώσεις έργων παραχώρησης	17.539	11.159	0	0
Υποστήριξη Λειτουργίας έργων παραχώρησης	21.999	0	0	0
Απαιτήσεις από Ελλ. Δημόσιο και Δήμους	3.879	3.567	0	0
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	0	155	0	0
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	0	20.703	0	0
Δεσμευμένοι λογαριασμοί τραπεζικών καταθέσεων	63.908	46.545	19.118	945
Επισφαλείς - Επίδικες λοιπές απαιτήσεις	1.132	1.119	0	0
Μείον: Απομειώσεις Λοιπών βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών απαιτήσεων	(11.711)	(11.790)	(1.139)	(1.000)
Σύνολο	**111.715**	**91.384**	**37.862**	**5.101**
Σύνολο Προκαταβολών και λοιπών απαιτήσεων	**229.665**	**318.568**	**41.263**	**7.203**

Ο Όμιλος περιλαμβάνει στο παρόν κονδύλι την Χρηματοδοτική Συμβολή του Δημοσίου από τις Συμβάσεις Παραχωρήσεις των αυτοκινητόδρομων της ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. Εντός της χρήσης 2018, πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες καταβολές από το Δημόσιο, ποσού 187 και 23.664 αντίστοιχα. Περαιτέρω, οι απαιτήσεις από επιχορηγήσεις ποσού 1.479 αφορούν σε επενδύσεις του Ομίλου, σε Αιολικά Πάρκα, οι οποίες αναμένεται να εισπραχθούν με την τελική έγκριση ολοκλήρωσης των σχετικών επενδυτικών προγραμμάτων. Ο λογαριασμός «Απαιτήσεις από αποζημιώσεις έργων παραχώρησης» περιλαμβάνει τιμολογημένες αποζημιώσεις απώλειας εσόδων β' εξαμήνου 2017 ποσού 6.253 το οποίο εισπράχθηκε τον Ιανουάριο του 2019 και της χρήσης 2018 10.039.

Η κίνηση των προβλέψεων απομείωσης των εν λόγω κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας, μετά και την εφαρμογή των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**11.790**	**11.790**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**94**	**1.207**	**1.301**
Υπόλοιπο 1.1.2018	**0**	**94**	**12.997**	**13.091**
Πρόβλεψη πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	342	2.005	2.346
Ανακτήσεις πρόβλεψης πιστωτικής ζημίας περιόδου	0	(101)	(4.856)	(4.957)
Διαγραφές περιόδου	0	0	(787)	(787)
Λοιπές μεταφορές	0	0	2.000	2.000
Συναλλαγμ. διαφορές μετατροπής	0	13	4	18
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**348**	**11.364**	**11.711**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	Στάδιο 1	**Στάδιο 2**	**Στάδιο 3**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**0**	**0**	**1.000**	**1.000**
Αναπροσαρμογή από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9	**0**	**94**	**0**	**94**
Υπόλοιπο 1.1.2018	**0**	**94**	**1.000**	**1.094**
Μεταφορές μεταξύ σταδίων	0	(94)	94	0
Λοιπές μεταφορές	0	0	45	45
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**0**	**1.139**	**1.139**

20. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥΣ ΤΙΤΛΟΥΣ

Η κίνηση των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους για την χρήση 2018, αναλύεται ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1.1	**47.461**	**26.775**	**47.442**	**26.756**
Προσθήκες/(Μειώσεις)	67	0	0	0
Προσαρμογή στην εύλογη αξία μέσων Λοιπών Συνολικών Αποτελεσμάτων	607	20.686	607	20.686
Υπόλοιπο 31.12	**48.135**	**47.461**	**48.049**	**47.442**

Το σύνολο των παραπάνω επενδύσεων αφορούν σε μετοχές μη εισηγμένων τίτλων, οι οποίες παρατίθενται αναλυτικότερα στην σημείωση 47.

21. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων απεικονίζονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1.1	**3.070**	**4.807**	**3.070**	**4.807**
Αγορές χρήσης	0	500	0	0
Πωλήσεις χρήσης	(714)	(1.127)	(714)	(627)
Κέρδη/(ζημιές) αποτίμησης σε εύλογη αξία	(3.218)	(1.110)	(3.218)	(1.110)
Αναταξινόμηση λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	2.126	0	2.126	0
Υπόλοιπο 31.12	**1.264**	**3.070**	**1.264**	**3.070**

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (βάσει του ΔΛΠ 39)

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1.1	**2.126**	**1.884**	**2.126**	**1.884**
Κέρδη/(ζημιές) αποτίμησης σε εύλογη αξία	0	242	0	242
Αναταξινόμηση λόγω εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	(2.126)	0	(2.126)	0
Υπόλοιπο 31.12	**0**	**2.126**	**0**	**2.126**
Σύνολο Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	**1.264**	**5.196**	**1.264**	**5.196**

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατείχαν την 31.12.2018 μετοχές τραπεζικών ιδρυμάτων συνολικής αξίας κτήσης 5.792 (2.326 την 31.12.2017).

Η μεταβολή οφείλεται κυρίως στην αναταξινόμηση μετοχών στην κατηγορία από τις διαθέσιμες προς πώληση λόγω υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 καθώς και σε πωλήσεις. Την 31.12.2018 τα αμοιβαία κεφάλαια και οι μετοχές του Ομίλου και της Εταιρείας αποτιμήθηκαν σε 1.264 συνολικά, 135 και 1.129 αντίστοιχα (171 και 1.955 την 31.12.2017 αντίστοιχα), σε τιμές αγοράς.
Το αποτέλεσμα που προέκυψε από την πώληση μετοχών τραπεζικού ιδρύματος ήταν ζημιά 227 (κέρδος 146 για το 2017) το οποίο και αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της χρήσης, στο κονδύλι «Κέρδη/(ζημιές) από πώληση συμμετοχών & λοιπών συμμετοχικών τίτλων».

22. ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ

Τα χρηματικά διαθέσιμα την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Ταμείο	4.347	4.252	32	29
Καταθέσεις Όψεως	468.702	564.037	17.292	10.603
Καταθέσεις Προθεσμίας	50.193	73.938	31.000	366
Σύνολο	**523.242**	**642.227**	**48.323**	**10.998**

Οι καταθέσεις προθεσμίας έχουν συνήθη διάρκεια 3 μηνών και φέρουν επιτόκια που κατά τη διάρκεια της χρήσης κυμάνθηκαν μεταξύ 0,48%-1,0% (0,5%-1,2% κατά τη προηγούμενη χρήση αντίστοιχα).
Στα Χρηματικά Διαθέσιμα, περιλαμβάνονται ποσά για επιστροφή από θυγατρικές του Ομίλου, ύψους 3.024 (24.594 για το 2017), που αφορούν εισπραχθείσες επιχορηγήσεις, λόγω ακύρωσης κατασκευής ορισμένων Αιολικών Πάρκων ή λήξης χρονικών ορίων των αποφάσεων υπαγωγής άλλων των οποίων δεν έχει ακυρωθεί η κατασκευή.
Επιπλέον, ο Όμιλος διατηρεί δεσμευμένες καταθέσεις ύψους 63.908 (46.545 την προηγούμενη χρήση), οι οποίες διατηρούνται σε συγκεκριμένους τραπεζικούς λογαριασμούς για την εξυπηρέτηση των βραχυπρόθεσμων λειτουργικών και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεών του. Οι εν λόγω δεσμευμένες καταθέσεις ταξινομούνται στο κονδύλι «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις».

23. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ

Τα μακροπρόθεσμα δάνεια και οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	11.882	16.770	0	0
Μείον: Βραχυπρόθεσμο μέρος	(5.335)	(5.078)	0	0
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις	**6.547**	**11.692**	**0**	**0**

Μακροπρόθεσμα δάνεια	1.713.363	1.597.051	388.549	239.769
Μείον: Βραχυπρόθεσμο μέρος	(145.575)	(364.477)	(15.701)	(126.553)
Μακροπρόθεσμο μέρος δανείων	**1.567.788**	**1.232.574**	**372.848**	**113.216**

Η περίοδος αποπληρωμής των μακροπρόθεσμων δανείων αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
έως 1 έτος	145.575	364.477	15.701	126.553
2-5 έτη	552.276	481.331	289.848	107.216
άνω των 5 ετών	1.015.512	751.243	83.000	6.000

Η περίοδος αποπληρωμής των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	**31.12.2017**
έως 1 έτος	5.335	5.078
2-5 έτη	6.547	11.692
άνω των 5 ετών	0	0

Α. Μακροπρόθεσμος δανεισμός

Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός είναι κατά 85,11% σε Ευρώ (84,75% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και κατά 2,84% σε PLN (3,80% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και κατά 12,05 % σε USD (9,27% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και αντιπροσωπεύει το 92,58 % περίπου του συνολικού δανεισμού του Ομίλου (92,51% κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης). Ο μακροπρόθεσμος δανεισμός καλύπτει κυρίως τις ανάγκες χρηματοδότησης των επενδύσεων του κατασκευαστικού και του ενεργειακού τομέα του Ομίλου.

Εντός της χρήσης του 2018 κατεβλήθησαν για εξόφληση μακροπροθέσμου δανεισμού ποσό 404,10 εκατ. (113,1 εκατ. το 2017) και εισπράχθηκαν από νέο δανεισμό ποσό 535 εκατ. (238,2 εκατ. το 2017).

Το μέσο πραγματικό επιτόκιο του μακροπρόθεσμου δανεισμού κατά την παρουσιαζόμενη χρήση, ανήλθε σε 5,59% (5,14% κατά τη προηγούμενη χρήση).
Σημειώνεται ότι στο συνολικό δανεισμό συμπεριλαμβάνονται ποσά από δάνεια μειωμένης εξασφάλισης χωρίς δικαίωμα αναγωγής στη μητρική εταιρεία (non recourse debt) ύψους 1.363,7 εκατ. (έναντι 960,10 εκατ. της 31.12.2017), ενώ τα ποσά των δανείων με αναγωγή στη μητρική εταιρεία (recourse debt) ανέρχονται σε 475,1 εκατ. (έναντι 292,5 εκατ. της 31.12.2017).

Σημειώνεται ότι κατά την 31.12.2017, υπήρχαν στον Όμιλο δάνεια ποσού € 184,5 εκ., τα οποία είχαν ταξινομηθεί στις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, βάσει των απαιτήσεων του ΔΛΠ 1, καθώς οι εταιρείες δεν βρίσκονταν σε συμμόρφωση με τους χρηματοοικονομικούς δείκτες που ορίζονταν στις σχετικές δανειακές συμβάσεις. Αντίστοιχα, κατά την 31.12.2018 τα δάνεια που περιλαμβάνονται στις «βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις», λόγω μη συμμόρφωσης με συμβατικές δεσμεύσεις ανέρχονται σε ποσό 22,4 εκατ. για τον Όμιλο και 0 για την εταιρεία.

Εντός της χρήσης του 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία προχώρησαν στην αναταξινόμηση δανειακών υποχρεώσεων συνολικού ύψους € 194 εκ. από τις βραχυπρόθεσμες στις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της αναδιάρθρωσης των δανειακών υποχρεώσεων των ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ, ΤΕΡΝΑ ΑΕ και λοιπών ενοποιούμενων θυγατρικών

Παρακάτω περιγράφονται οι σημαντικές μεταβολές των δανείων του Ομίλου για την χρήση που έληξε την 31/12.2018.

(α) Δανεισμός της Εταιρείας (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)

Ομολογιακό Δάνειο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ύψους € 194 εκ. για την αναδιάρθρωση υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της μητρικής και ενοποιούμενων θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου

Την 01/12.2017, η Εταιρεία υπέγραψε Πρόγραμμα Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους € 193,95 εκατ., με Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα με σκοπό την αναχρηματοδότηση υφισταμένου τραπεζικού δανεισμού, που έληγε συμβατικά εντός του 2018, και ο οποίος αφορά σε δανεισμό: (α) της μητρικής ύψους € 101 εκ., (β) της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΑΕ ύψους € 81,7 εκ. και (γ) λοιπών θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου ύψους €11,2 εκ.

Οι βασικοί όροι του Προγράμματος προβλέπουν τα εξής: (α) τη διάρκεια του δανείου σε πενταετή (5) με λήξη τον Ιανουάριο του 2023, (β) την εξάμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο που διαμορφώνεται σε 6M Euribor με ετήσια προσαύξηση από 4,00% – 5,50% ανάλογα με τους χρόνους τοκοφορίας, (γ) την τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής των υφιστάμενων ανεξόφλητων δανειακών κεφαλαίων σε ετήσιες δόσεις, και (δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (εξαμηνιαίων και ετήσιων).

Την 30.01.2018 πραγματοποιήθηκε η κάλυψη στο σύνολο, του ως άνω αναφερθέντος από 01.12.2017 υπογεγραμμένου Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους € 193,95 εκ. (δύο σειρές Ομολογιών Α & Β), από Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα και υλοποιήθηκε ο σκοπός για τον οποίο έγινε η αναχρηματοδότηση του υφισταμένου δανεισμού της μητρικής και εταιρειών του Ομίλου.

Σημειώνεται ότι την 10/04/2018 πραγματοποιήθηκε η μερική εξόφληση του ανωτέρω Ομολογιακού Δανείου κατά ποσό €64,6 εκ. από το προϊόν της έκδοσης του νέου Κοινού Ομολογιακού Δανείου της Εταιρείας ποσού € 120 εκ. (βλ. κατωτέρω).

Συνεπεία της εν λόγω αποπληρωμής, το σύνολο των Ομολογιούχων συναίνεσε σε: (α) μείωση του περιθωρίου και για τις δύο Σειρές (Α&Β) σε 4 %, με ισχύ από την 10/04/2018 και για την υπόλοιπη διάρκεια του προγράμματος, καθώς και (β) στην εναρμόνιση των χρηματοοικονομικών δεικτών του ΚΟΔ με τους χρηματοοικονομικούς δείκτες που έχουν προβλεφθεί στην έκδοση του ομολόγου ύψους € 120 εκ. εκδόσεως ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ μέσω Χ.Α.

Κατόπιν των ανωτέρω, το ανεξόφλητο υπόλοιπο του ανωτέρω δανείου κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε ποσό € 123,9 εκ.

Έκδοση νέου Κοινού Ομολογιακού Δανείου (ΚΟΔ) ποσού € 120 εκ.:

Κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της 21.03.2018, ενεκρίθη το Ενημερωτικό Δελτίο της Εταιρείας για την δημόσια προσφορά με καταβολή μετρητών και την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών έως 120.000 κοινών ανωνύμων ομολογιών της, συνολικού ποσού 120 εκατ. ευρώ. Μετά την ολοκλήρωση της περιόδου άσκησης των δικαιωμάτων, η ως άνω έκδοση καλύφθηκε πλήρως. Η τιμή διάθεσης των Ομολογιών ορίστηκε σε 1.000 ευρώ εκάστη, ήτοι 100% της ονομαστικής αξίας της.

Τα χαρακτηριστικά του εν λόγω δανείου είναι τα εξής: (α) η απόδοση των ομολογιών είναι 3,95% και είναι σταθερή για όλη τη διάρκεια του δανείου, (β) ο εκτοκισμός είναι εξαμηνιαίος, και (γ) η διάρκεια του δανείου είναι επτά (7) έτη και η αποπληρωμή του, θα υλοποιηθεί στο τέλος της περιόδου των επτά (7) ετών. Το νέο ΚΟΔ προβλέπει την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (εξαμηνιαίων και ετήσιων) με ημερομηνία έναρξης υπολογισμού την 31.12.2019.

Με την ολοκλήρωση της Δημόσιας Προσφοράς την 29.03.2018, και σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία κατανομής που παρήχθησαν με τη χρήση του Ηλεκτρονικού Βιβλίου Προσφορών (Η.ΒΙ.Π.) του Χρηματιστηρίου Αθηνών, διατέθηκαν συνολικά 120.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες της Εταιρείας με ονομαστική αξία 1.000 ευρώ εκάστη και αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους 120.000.000 ευρώ. Η κατανομή των εκδοθεισών ομολογιών είναι η εξής: 78.000 Ομολογίες (65%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε ιδιώτες Επενδυτές και 42.000 Ομολογίες (35%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε Ειδικούς Επενδυτές.

Ως ημερομηνία έκδοσης ορίσθηκε η 10/04/2018. Από το προϊόν της έκδοσης ποσό € €64,6 εκ. χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή του από 01/12/2017 τραπεζικού ομολογιακού δανείου των € 193,9 εκ. και το υπόλοιπο θα χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με την αποφασισθείσα χρήση αντληθέντων κεφαλαίων.

(β) Δανεισμός του ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ

Την 31/12/2018, ο συνολικός δανεισμός του ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ανέρχονται σε 768 εκατ., εκ των οποίων ποσό 100 εκατ. αφορά σε βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.

Εντός της χρήσης ο νέος δανεισμός που ανέλαβε ο όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, αφορά, κυρίως, στην χρηματοδότηση της επένδυσης σε αιολικά πάρκα θυγατρικών εταιρειών του ομίλου και συγκεκριμένα στο αιολικό πάρκο Fluvanna II στο Τέξας των ΗΠΑ ύψους 54.658 καθώς και στην χρηματοδότηση της σύμπραξης ΣΔΙΤ της θυγατρικής εταιρείας «ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟΥ» ύψους 34.861.
Επιπλέον, κατά την προηγούμενη χρήση, θυγατρική εταιρεία του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, εξέδωσε κοινό ομολογιακό δάνειο, ύψους 60 εκατ., το οποίο εκταμιεύτηκε το 3^{ο} τρίμηνο του 2017.

(γ) Δανεισμός του ομίλου ΤΕΡΝΑ

Ομολογιακό Δάνειο της ΤΕΡΝΑ ύψους € 127,3 εκ. για την αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων της και για χρηματοδότηση της εξαγοράς συμμετοχών της εταιρείας FERROVIAL

Την 07.12.2018 ο Όμιλος ΤΕΡΝΑ υπέγραψε Πρόγραμμα Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους € 127,3 εκατ., με Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα με σκοπό: α) την αναχρηματοδότηση υφισταμένου τραπεζικού δανεισμού ύψους 42 εκατ. € και β) τη χρηματοδότηση (μέσω της μητρικής εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ) της εξαγοράς των συμμετοχών της εταιρείας FERROVIAL στις Εταιρείες Παραχώρησης «ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ» και «ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ» και στην Κοινοπραξία με την επωνυμία «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ FERROVIAL Α.Ε. – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ».

Οι βασικοί όροι του Προγράμματος προβλέπουν τα εξής: (α) τη διάρκεια του δανείου σε οκταετία (8 έτη) με αποπληρωμή λήξη τον Ιούλιο του 2026, (β) την εξάμηνη περίοδο εκτοκισμού με επιτόκιο που διαμορφώνεται σε 6Μ Euribor με ετήσια προσαύξηση 3,75% ανάλογα με τους χρόνους τοκοφορίας, (γ) την αποπληρωμή δόσης (ballon) 50,2% με την τελευταία δόση και (δ) την τήρηση χρηματοοικονομικών δεικτών, από την εγγυητή ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, ανάλογους με τους συμφωνηθέντες με Κοινό Ομολογιακό Δάνειο (ΚΟΔ) ποσού € 120 εκ, που εξέδωσε τον Απρίλιο 2018, ο εγγυητής ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ .

Την 10.12.2018 πραγματοποιήθηκε η κάλυψη στο σύνολο, του ως άνω αναφερθέντος από 07.12.2018 υπογεγραμμένου Κοινού εμπραγμάτως εξασφαλισμένου Ομολογιακού Δανείου, ύψους € 127,3 εκ. (δύο σειρές Ομολογιών Α & Β), από Ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα και υλοποιήθηκε ο σκοπός για τον οποίο έγινε η αναχρηματοδότηση του υφισταμένου δανεισμού.

Β. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης

Εντός της παρουσιαζόμενης χρήσης καταβλήθηκε για την πληρωμή τοκοχρεολυσίων των υφισταμένων συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης ποσό 4.853 (4.456 τη προηγούμενη χρήση) με μέσο πραγματικό επιτόκιο 5,00% (5,00% το 2017).

Κατά την παρουσιαζόμενη χρήση ο Όμιλος δεν συνήψε νέες συμβάσεις.

Το υπολειπόμενο συνολικό κεφάλαιο των συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης μετά των δεδουλευμένων τόκων, κατά το τέλος της παρουσιαζόμενης χρήσης, ανέρχεται σε 11.882. (16.770 κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης), εκ των οποίων 5.335 είναι πληρωτέο εντός του επόμενου 12μήνου (5.078 κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης).

Γ. Εξασφαλίσεις δανείων

Προς εξασφάλιση ορισμένων δανείων του Ομίλου:

- έχουν ενεχυριασθεί ανεμογεννήτριες Αιολικών Πάρκων ποσού 990.390,
- έχουν εκχωρηθεί στις δανείστριες τράπεζες ασφαλιστήρια συμβόλαια, απαιτήσεις από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στο ΛΑΓΗΕ ή στο ΔΕΔΔΗΕ καθώς και από κατασκευαστικές υπηρεσίες, οι συμβάσεις παραχώρησης των αυτοκινητοδρόμων και τραπεζικά χρηματικά διαθέσιμα.
- έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθηκών διαφόρων σειρών σε ακίνητα ορισμένων εταιρειών του Ομίλου ύψους 40.805 (133.995 κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) και,
- έχουν δοθεί, από τη μητρική εταιρεία, ως ενέχυρο μετοχές θυγατρικών εταιρειών ονομαστικής αξίας 230.571 (131.784 κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης).

Από συνολικό δανεισμό του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, ποσό 404.318 αντιστοιχεί σε δανειακές υποχρεώσεις για τις οποίες έχει παράσχει εγγύηση η μητρική ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ.

Ο κάτωθι πίνακας περιγράφει την κίνηση των μακροπρόθεσμων δανείων και χρηματοδοτικών μισθώσεων στη χρήση:

	ΟΜΙΛΟΣ		
	2018		
	Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	**Υποχρεώσεις Από Leasing**	**Σύνολο Υποχρεώσεων Από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες**
Υπόλοιπα 1/1	**1.597.052**	**16.770**	**1.613.821**
Εκταμιεύσεις/(πληρωμές) κεφαλαίου	130.921	(4.853)	**126.068**

Πληρωμές τόκων	(72.757)	(707)	**(73.463)**
Συναλλαγματικές διαφορές	6.576	0	**6.576**
Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	76.236	709	**76.946**
Έξοδα δανείων	776	0	**776**
Μεταβολή λόγω πώλησης θυγατρικής	(35.681)	0	**(35.681)**
Μεταφορές	10.240	(37)	**10.203**
Υπόλοιπα 31/12	**1.713.363**	**11.882**	**1.725.245**

	ΟΜΙΛΟΣ		
	2017		
	Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	**Υποχρεώσεις Από Leasing**	**Σύνολο Υποχρεώσεων Από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες**
Υπόλοιπα 1/1	**948.091**	**21.182**	**969.273**
Εκταμιεύσεις/(πληρωμές) κεφαλαίου	125.090	(4.457)	120.634
Πληρωμές τόκων	(68.426)	(938)	(69.364)
Δάνεια από προσθήκη Θυγατρικών	558.409	45	558.453
Συναλλαγματικές διαφορές	(22.712)	0	(22.712)
Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	56.599	938	57.537
Υπόλοιπα 31/12	**1.597.052**	**16.770**	**1.613.821**

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	
	2018	**2017**
Υπόλοιπα 1/1	**239.769**	**198.591**
Εκταμιεύσεις/(πληρωμές) κεφαλαίου	148.539	36.500
Πληρωμές τόκων	(14.257)	(7.209)
Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	14.395	12.189
Έξοδα δανείων	776	0
Μεταφορές	(674)	(302)
Υπόλοιπα 31/12	**388.549**	239.769

24. ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ ΕΞΟΜΟΙΟΥΜΕΝΟΙ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Η λογιστική πολιτική που εφαρμόζεται αναφορικά με τις εν λόγω χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στην σημείωση 4.13.5 (iii).
Στις ΗΠΑ, ο όμιλος ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, προκειμένου να κάνει βέλτιστη χρήση των φορολογικών ωφελημάτων που προβλέπονταν από την τοπική νομοθεσία, εισήλθε κατά την χρήση 2012 σε συναλλαγή κατά την οποία η αντισυμβαλλόμενη εταιρεία κατέβαλε το ποσό των 49.693. προκειμένου να αποκτήσει το δικαίωμα να λαμβάνει, κατά κύριο λόγο μετρητά και φορολογικές ζημίες (Tax equity investment). Ο έλεγχος προκύπτει βάσει συμβατικής συμφωνίας με την εταιρεία MetLife, η οποία εισέφερε κεφάλαιο ως Tax Equity Investor (TEI) και ενοποιείται ολικά. Σύμφωνα με την σύμβαση μεταξύ των δύο μερών, ο TEI εισέφερε κεφάλαιο με αντάλλαγμα το 50% των εταιρικών μεριδίων (membership interests), τα συμβατικά δικαιώματα των οποίων ορίζουν ότι ο TEI θα λάβει το 99% των φορολογικών ζημιών, καθώς και συγκεκριμένο ποσοστό επί των καθαρών ταμειακών ροών έως ότου επιτύχει την απόδοση επί των επενδυμένων κεφαλαίων του, όπως αυτή καθορίστηκε στην μεταξύ των σύμβαση.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2017, ολοκληρώθηκε η κατασκευή και τέθηκε σε λειτουργία το Αιολικό Πάρκο Fluvanna I, συνολικής ισχύος 155,4 MW, το οποίο βρίσκεται στην πολιτεία του Τέξας των ΗΠΑ. Σύμφωνα με το νέο φορολογικό νόμο στις ΗΠΑ, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 22/12/2017, το εν λόγω Αιολικό Πάρκο είναι επιλέξιμο να αποσβέσει, για φορολογικούς σκοπούς, σχεδόν το σύνολο του κόστους κατασκευής του εντός της χρήσης που τέθηκε σε λειτουργία, ήτοι στη χρήση 2017. Συνέπεια της προαναφερόμενης φορολογικής αντιμετώπισης του κόστους κατασκευής του έργου είναι η δημιουργία σημαντικών φορολογικών ζημιών κατά την χρήση 2017. Επιπλέον, πέραν των φορολογικών ζημιών που προκύπτουν κατά το πρώτο έτος λειτουργίας, το αιολικό πάρκο είναι επιλέξιμο να λάβει πρόσθετα φορολογικά ωφελήματα τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του πάρκου (Production Tax Credits – PTCs).

Στις 28/12/2017 ο Όμιλος εισήλθε σε συναλλαγή κατά την οποία το τραπεζικό ίδρυμα Goldman Sachs κατέβαλε το ποσό των 127.882 (συμπεριλαμβανόμενου των εξόδων έκδοσης), προκειμένου να αποκτήσει 50% των εταιρικών μεριδίων (membership interests) τα συμβατικά δικαιώματα των οποίων ορίζουν ότι ο TEI θα λάβει, κατά κύριο λόγο, τα φορολογικά ωφελήματα (φορολογικές ζημίες και Production Tax Credits) του Αιολικού Πάρκου Fluvanna I, πλέον περιορισμένου ποσοστού μετρητών (Tax equity investment).

Για την χρήση 2017, ο TEI έλαβε το 70% των φορολογικών ωφελημάτων, ενώ από την χρήση 2018 και ως ότου επιτύχει προκαθορισμένη απόδοση επί της αρχικής καταβολής του θα λαμβάνει το 99% των ωφελημάτων αυτών.

Οι Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο μέρος) την 31η Δεκεμβρίου 2018 και 31η Δεκεμβρίου 2017 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	**31.12.2017**
Χρηματοοικονομκές υποχρεώσεις	111.187	111.708
Έσοδα επομένων χρήσεων	26.916	22.555
Μακροπρόθεσμο μέρος	**138.103**	**134.263**

Μακροπρόθεσμες Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση	22.287	25.107
Βραχυπρόθεσμο μέρος	**22.287**	**25.107**
Σύνολο	**160.390**	**159.370**

Η κίνηση των Συμμετοχικών τίτλων εξομοιούμενων με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης αναλύεται ως εξής:

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	**ΟΜΙΛΟΣ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**136.815**	**48.554**
Εισπράξεις από ΤΕΙ	-	127.882
Διανομή μετρητών σε ΤΕΙ	(3.405)	(2.915)
Αξία φορολογικών ωφελημάτων	(18.596)	(27.718)
Τόκοι περιόδου (σημ. 42)	12.627	2.796
Συναλλαγματικές διαφορές	6.033	(11.784)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**133.474**	**136.815**

Έσοδα επομένων χρήσεων	**ΟΜΙΛΟΣ**	
	31.12.2018	**31.12.2017**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	**22.555**	**0**
Αξία φορολογικών ωφελημάτων	6.479	26.623
Απόσβεση ωφελημάτων (σημ. 42)	(3.262)	(2.662)
Συναλλαγματικές διαφορές	1.144	(1.406)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**26.916**	**22.555**

Η χρηματοοικονομική υποχρέωση επιμετρείται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η υποχρέωση αυτή μειώνεται με τη διανομή μετρητών που λαμβάνει ο ΤΕΙ και, ανάλογα με τους όρους της σύμβασης και με την αξία των φορολογικών ωφελημάτων.

Η αξία των φορολογικών ωφελημάτων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης, συγκεκριμένα, η αξία των φορολογικών ζημιών, που αποδίδονται στον ΤΕΙ, αναγνωρίζεται στα Λοιπά έσοδα (σημ. 38) της χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης στη διάρκεια της σύμβασης. Η αξία των PTCs, τα οποία συνδέονται με την ετήσια παραγωγή ενέργειας του αιολικού πάρκου, αναγνωρίζεται σε κάθε χρήση βάσει της πραγματικής παραγωγής σε όφελος του κύκλου εργασιών και ανέρχεται για την χρήση 2018 σε ποσό 12.117 (1.095 το 2017).

25. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Σύμφωνα με το ελληνικό εργατικό δίκαιο κάθε εργαζόμενος δικαιούται εφάπαξ αποζημίωση σε περίπτωση απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεως. Το ποσό της αποζημιώσεως εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του εργαζόμενου την ημέρα της απολύσεως ή συνταξιοδοτήσεώς του. Οι υπάλληλοι που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση.

Η πληρωτέα αποζημίωση σε περίπτωση συνταξιοδότησης στην Ελλάδα ισούται με το 40% της αποζημίωσης που υπολογίζεται σε περίπτωση αναίτιας απόλυσης. Σύμφωνα με τις πρακτικές των χωρών που δραστηριοποιούνται οι θυγατρικές του Ομίλου τα προγράμματα αποζημίωσης προσωπικού συνήθως δεν χρηματοδοτούνται.
Οι εκτιμήσεις για τις υποχρεώσεις αποζημίωσης προσωπικού προσδιορίσθηκαν μέσω αναλογιστικής μελέτης. Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν την σύνθεση της καθαρής δαπάνης για τη σχετική πρόβλεψη που καταχωρήθηκε στα ενοποιημένα καθαρά κέρδη της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 και την κίνηση των σχετικών λογαριασμών προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού που παρουσιάζονται στη συνημμένη ενοποιημένη Κατάσταση οικονομικής θέσης της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.
Η δαπάνη για αποζημίωση προσωπικού που αναγνωρίστηκε από τον Όμιλο στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων και καταχωρήθηκε στο Κόστος πωλήσεων κατά 1.776 , στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά 314 και στα χρηματοοικονομικά έξοδα κατά 55 (2.095, 106 και 43 κατά την προηγούμενη χρήση, αντίστοιχα) και από την Εταιρεία στα Έξοδα διοίκησης και διάθεσης (την κλειόμενη και την προηγούμενη χρήση) αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	01.01-31.12.2018	**01.01-31.12.2017**	**01.01-31.12.2018**	**01.01-31.12.2017**
Τρέχον κόστος υπηρεσίας	1.522	1.116	24	5
Χρηματοοικονομικό κόστος	55	46	1	1
Επίδραση περικοπών ή διακανονισμών	715	1.084	0	0
Αναγνώριση αναλογιστικών (κερδών)/ζημιών	453	(342)	39	(3)
	2.745	**1.904**	**64**	**3**

Η κίνηση της σχετικής προβλέψεως στην Κατάσταση οικονομικής θέσης έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Υπόλοιπο 1.1	**7.780**	**8.392**	**80**	**78**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Καθαρά κέρδη	2.145	2.245	25	6
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	453	(342)	39	(3)
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα αποθέματα	0	2	0	0
Προσθήκη από απόκτηση θυγατρικών	0	857	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής	334	(618)	0	0
Καταβολές αποζημιώσεων	(2.134)	(2.723)	(7)	0
Μεταφορές	(6)	(33)	0	0
Υπόλοιπο 31.12	**8.572**	**7.780**	**137**	**81**

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως εξής :

	2018	**2017**
Επιτόκιο προεξοφλήσεως (βάσει αποδόσεων ομολόγων της Ε.Κ.Τ.)	1,5%	1,5%
Θνησιμότητα: Ελληνικός Πίνακας Θνησιμότητας	MT_EAE2012P	MT_EAE2012P
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,25%	1,25%
Κινητικότητα μισθωτών (οικειοθελής αποχώρηση)	1%	1%
Κινητικότητα ημερομισθίων (οικειοθελής αποχώρηση)	1%	1%
Κινητικότητα μισθωτών (απόλυση)	6%	6%
Κινητικότητα ημερομισθίων (απόλυση)	6%	6%

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται η ευαισθησία της υποχρέωσης για παροχές στο προσωπικό σε περιπτώσεις μεταβολής ορισμένων αναλογιστικών παραδοχών.

	Σενάριο 1	**Σενάριο 2**	**Σενάριο 3**	**Σενάριο 4**
Επιτόκιο προεξοφλήσεως	2,00%	1,00%	1,50%	1,50%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	1,25%	1,25%	1,50%	1,00%
Επίδραση μεταβολής στα καθαρά κέρδη/(ζημίες) 2017	(268)	(732)	(620)	(365)

26. ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

Η κίνηση των σχετικών προβλέψεων στην Κατάσταση οικονομικής θέσης για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχει ως εξής:

	Προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου	**Άλλες προβλέψεις**	**Σύνολο**
Υπόλοιπο 1.1.2018	**14.522**	**19.143**	**33.665**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Αποτελέσματα	502	16.577	**17.079**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα πάγια	1.024	0	**1.024**
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	0	(2.573)	**(2.573)**
Τόκοι προβλέψεων αναγνωρισμένοι στα Καθαρά Αποτελέσματα	342	0	**342**
Μεταφορά από / (σε) άλλο λογ/σμό	0	(2.421)	**(2.421)**
Διαγραφές περιόδου	0	(1.762)	(1.762)
Αχρησιμοποίητες προβλέψεις αναγνωρισμένες στα αποτελέσματα	0	(1.636)	**(1.636)**
Συναλλαγματικές διαφορές	65	103	**168**
Υπόλοιπο 31.12.2018	**16.455**	**27.431**	**43.886**

	Προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου	Άλλες προβλέψεις	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2017	**12.906**	**29.962**	**42.868**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα Αποτελέσματα	91	892	**983**
Πρόβλεψη αναγνωρισμένη στα πάγια	968	0	**968**
Προσθήκη από απόκτηση θυγατρικών	0	7.141	**7.141**
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	0	(1.466)	**(1.466)**
Τόκοι προβλέψεων αναγνωρισμένοι στα Καθαρά Αποτελέσματα	599	0	**599**
Μεταφορά από / (σε) άλλο λογ/σμό	0	(17.133)	**(17.133)**
Αχρησιμοποίητες προβλέψεις αναγνωρισμένες στα αποτελέσματα	0	(35)	**(35)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(42)	(218)	**(260)**
Υπόλοιπο 31.12.2017	**14.522**	**19.143**	**33.665**

Το κονδύλι «Άλλες προβλέψεις» στον ανωτέρω πίνακα αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	**31.12.2017**
Προβλέψεις φόρου για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	3.460	3.460
Προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις	5.143	3.467
Προβλέψεις για δοθείσες εγγυήσεις	0	1.762
Πρόβλεψη για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων	2.829	5.597
Πρόβλεψη για ζημιογόνες συμβάσεις κατασκευαστικών έργων	12.394	0
Λοιπές προβλέψεις	3.605	4.857
	27.431	**19.143**

Στους ανωτέρω πίνακες, εκτός από την ανάλυση των προβλέψεων με βάση τη φύση της δέσμευσης, παρουσιάζεται και η ανάλυσή τους με βάση το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα των εκροών οικονομικών πόρων. Ειδικότερα, οι προβλέψεις παρουσιάζονται στο σύνολό τους ως μακροπρόθεσμες προβλέψεις και δεν εμφανίζονται σε προεξοφλημένα ποσά, καθώς δεν υπάρχει ακριβής εκτίμηση του χρόνου καταβολής τους.

Στο κονδύλι «Προβλέψεις αποκατάστασης φυσικού τοπίου» αναγνωρίζονται οι προβλέψεις που διενεργούν οι εταιρείες του ενεργειακού τομέα του Ομίλου, καθώς και ορισμένες του βιομηχανικού τομέα με σκοπό την κάλυψη των δαπανών αποκατάστασης του φυσικού τοπίου, όπου εγκαθιστούν μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και εκμετάλλευσης λατομείων, με το πέρας της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις ληφθείσες άδειες από το κράτος. Η ανωτέρω πρόβλεψη 16.455 (14.522 την 31.12.2017) απεικονίζει τις απαιτούμενες δαπάνες για αποξήλωση του εξοπλισμού και τη διαμόρφωση του χώρου όπου αυτά είναι εγκατεστημένα, με τη χρήση της σημερινής τεχνολογίας και υλικών.

Στο κονδύλι «Προβλέψεις για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων» περιλαμβάνεται η συμβατική υποχρέωση των ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΚΑΙ ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ, να συντηρεί την υποδομή βάσει προγραμματισμού βαριάς συντήρησης. Επιπλέον, σύμφωνα με τη σύμβαση παραχώρησης, ο Όμιλος οφείλει να παραδώσει τις υποδομές στην παραχωρούσα αρχή, σε μία καθορισμένη κατάσταση κατά τη λήξη της συμφωνίας παραχώρησης του δικαιώματος παροχής υπηρεσίας. Εντός της χρήσης 2018 σχηματίστηκαν επιπλέον προβλέψεις 4.293, ωστόσο ποσό 7.061 μεταφέρθηκε στις λοιπές υποχρεώσεις, δεδομένου ότι ο Όμιλος εκτιμά ότι οι αντίστοιχες εργασίες θα πραγματοποιηθούν εντός του 2019.

27. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Η κίνηση επιχορηγήσεων του Ομίλου στην Κατάσταση οικονομικής θέσης για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχει ως εξής:

	2018	2017
Υπόλοιπο 1.1	**164.211**	**180.324**
Εισπραχθείσες επιχορηγήσεις	3.882	0
Εγκριθείσες και εισπραχθείσες επιχορηγήσεις προς επιστροφή	0	(1.320)
Συναλλαγματικές διαφορές	2.021	(6.639)
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων αναγνωρισμένες στα Καθαρά Αποτελέσματα	(8.106)	(8.125)
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων αναγνωρισμένες στα αποθέματα	(8)	(29)
Υπόλοιπο 31.12	**162.000**	**164.211**

Οι επιχορηγήσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως κρατικές επιδοτήσεις για την ανάπτυξη αιολικών πάρκων του Ομίλου ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ύψους 141.336, εμποροβιομηχανικών ζωνών και σταθμών στάθμευσης αυτοκινήτων και ανάπτυξη βιομηχανίας. Οι επιχορηγήσεις αποσβένονται με βάση το ρυθμό απόσβεσης ή την χρήση των επιχορηγούμενων παγίων.
Οι «Επιχορηγήσεις» περιλαμβάνουν εγκεκριμένες αλλά μη εισπραχθείσες επιχορηγήσεις, συνολικού ποσού 1.479, οι οποίες ταξινομήθηκαν στις «Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις» (σημ. 19). Οι επιχορηγήσεις αυτές αναγνωρίσθηκαν με βάση την βεβαιότητα που έχει η Διοίκηση του Ομίλου ότι όλες οι προϋποθέσεις για την είσπραξη αυτών πληρούνται κανονικά και ότι τα ποσά αυτά θα εισπραχθούν με την τελική έγκριση ολοκλήρωσης των σχετικών επενδύσεων.

28. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ

Ο λογαριασμός «Προμηθευτές» την 31η Δεκεμβρίου 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Προμηθευτές	282.948	240.078	1.376	7.052
Επιταγές και γραμμάτια πληρωτέα	2.979	3.161	0	0
	285.927	**243.239**	**1.376**	**7.052**

29. ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι Δουλευμένες και λοιπές υποχρεώσεις (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες) την 31η Δεκεμβρίου 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

Λοιπές μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Εγγυήσεις και λοιπές κρατήσεις σε προμηθευτές	2.142	27.023	0	0
Οφειλές από εξαγορές επιχειρήσεων	12.878	11.993	12.878	11.993
Εγγυήσεις μισθωμένων ακινήτων	386	377	113	109
Υποχρεώσεις Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Παραχωρήσεων	0	3.071	0	0
Δευτερογενές δάνειο προς λοιπούς μετόχους εταιρειών παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων	0	27.733	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες χρηματ/κές υποχρεώσεις	331	874	0	0
	15.737	**71.071**	**12.991**	**12.102**

Λοιπές μακροπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Ληφθείσες προκαταβολές από πελάτες κατασκευαστικών συμβάσεων	77.840	233.479	0	0
Υποχρεώσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις	0	6.505	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	32	9.529	0	0
	77.872	**249.512**	**0**	**0**
Σύνολο Λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	**93.609**	**320.583**	**12.991**	**12.102**

Το υπόλοιπο με 31.12.2018 στις «Ληφθείσες προκαταβολές από πελάτες κατασκευαστικών συμβάσεων» αφορά σε ληφθείσα προκαταβολή από τον πελάτη του έργου ΑΗΣ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΑΣ.
Στις λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του 2017 περιλαμβάνονταν υποχρεώσεις ποσού 9.529 που αφορούν το μακροπρόθεσμο τμήμα του διακανονισμού με την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το κονδύλι που αφορά στο Δευτερογενές δάνειο προς λοιπούς μετόχους εταιρειών παραχώρησης αυτοκινητοδρόμων προέκυψε από την εξαγορά των θυγατρικών εταιρειών ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ. Εντός της χρήσης του 2018 το εν λόγω δευτερογενές δάνειο εξαγοράσθηκε από την Εταιρεία

Το ποσό στην Εταιρεία και στον Όμιλο 12.878 (11.993 την προηγούμενη χρήση), αφορά την παρούσα αξία του πιστούμενου τιμήματος από την εξαγορά ποσοστών των εταιρειών ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ.

Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Μερίσματα πληρωτέα	66	1.230	0	1
Υποχρεώσεις προς μέλη κοινοπραξιών και λοιπές συνδεμένες επιχειρήσεις	5.796	5.001	1.643	2.787
Έξοδα δεδουλευμένα	19.248	14.896	100	128
Οφειλόμενες αμοιβές προσωπικού και μελών Δ.Σ.	2.804	3.591	106	104
Αγορές υπό τακτοποίηση	20.509	0	0	0
Πιστωτές Διάφοροι	28.854	11.712	911	4.506
	77.278	**36.429**	**2.760**	**7.526**

Λοιπές βραχυπρόθεσμες μη χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	20.800	33.902	184	1.195
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	3.929	4.202	83	92
Έσοδα επομένων χρήσεων και λοιποί μεταβατικοί λογαριασμοί	7.177	7.853	7.085	7.546
Εγκριθείσες και εισπραχθείσες επιχορηγήσεις προς επιστροφή	3.024	25.067	0	0
Προβλέψεις για ζημιογόνες συμβάσεις κατασκευαστικών έργων	1.987	0	0	0
Προβλέψεις για βαριά συντήρηση αυτοκινητοδρόμων	7.797	735	0	0
	44.714	**71.760**	**7.352**	**8.833**
Σύνολο Δεδουλευμένων και λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	**121.991**	**108.189**	**10.112**	**16.359**

Οι «Επιχορηγήσεις προς επιστροφή» περιλαμβάνουν ποσά εισπραχθεισών επιχορηγήσεων προς επιστροφή, λόγω ακύρωσης κατασκευής ή λήξης χρονικών ορίων των αποφάσεων υπαγωγής ορισμένων αιολικών πάρκων και επιπλέον, περιλαμβάνουν λογισμένους τόκους επί των προαναφερθέντων επιχορηγήσεων. Εντός της χρήσης του 2018 επεστράφησαν επιχορηγήσεις συνολικού ποσού 21.604 (63.777 για το 2017).

30. ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ

Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια του Ομίλου αφορούν, κατά κύριο λόγο, σε τραπεζικές χορηγήσεις τακτής λήξης με διάρκεια από έναν έως τρεις μήνες και τα οποία ανανεώνονται ανάλογα με τις ανάγκες. Τα αντληθέντα ποσά χρησιμοποιούνται, εν μέρει, για να καλύψουν την ανάγκη ρευστότητας του Ομίλου είτε κατά την περίοδο κατασκευής των τεχνικών έργων, είτε κατά την κατασκευαστική περίοδο των εγκαταστάσεων του ενεργειακού κλάδου του Ομίλου, είτε κατά την περίοδο ανάπτυξης των επενδύσεων στην εξόρυξη λευκόλιθου.

Τα δάνεια αυτά με την ολοκλήρωση των σχετικών έργων εξοφλούνται με την είσπραξη των εργολαβικών ανταλλαγμάτων, ή μετατρέπονται σε μακροπρόθεσμης διάρκειας, για όσα αφορούν σε αιολικά πάρκα, άλλα ενεργειακά έργα και σε επενδύσεις στην εξόρυξη λευκόλιθου.

Το μεγαλύτερο μέρος των δανείων του Ομίλου είναι εκφρασμένο σε ευρώ και το μέσο σταθμικό επιτόκιό τους ανήλθε κατά τη διάρκεια του έτους σε ποσοστό 5,13 % (5,43 % κατά τη χρήση 2017).

Ο κάτωθι πίνακας περιγράφει την κίνηση των μακροπρόθεσμων δανείων και χρηματοδοτικών μισθώσεων στη χρήση:

	2018	2017
	Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	**Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός**
Υπόλοιπα 1/1	**112.484**	**54.975**
Εκταμιεύσεις/(πληρωμές) κεφαλαίου	23.458	44.269
Πληρωμές τόκων	(6.522)	(5.545)
Δάνεια από προσθήκη Θυγατρικών	0	13.233
Συναλλαγματικές διαφορές	(189)	(712)
Τόκοι δανείου σε χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	6.430	4.891
Λοιποί τόκοι δανείου (κεφαλαιοποιηθέντες κ.α.)	0	1.374
Μεταφορές	(10.240)	0
Υπόλοιπα 31/12	**125.421**	**112.484**

31. ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ

Ο Όμιλος, προκειμένου να διαχειριστεί τον επιτοκιακό κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται, έχει συνάψει συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων.

Οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων έχουν ως στόχο την αντιστάθμιση του κινδύνου από την αρνητική διακύμανση μελλοντικών ταμειακών εκροών που προκύπτουν από τόκους δανειακών συμβάσεων που έχουν συναφθεί στα πλαίσια των δραστηριοτήτων κυρίως του τομέα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ στην Ελλάδα και στις Η.Π.Α. καθώς και το τομέα των παραχωρήσεων των δύο αυτοκινητοδρόμων (ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ). Κρίνοντας το σκοπό αυτών των παραγώγων, δηλαδή της αντιστάθμισης ταμιακών ροών, χρησιμοποιήθηκε λογιστική αντιστάθμισης και αποτιμήθηκε η εύλογη αξία τους.

Πληροφορίες για τα παράγωγα αυτά παρατίθενται κατωτέρω:

			ΟΜΙΛΟΣ	
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ	**Ονομαστική Αξία**		**Εύλογη Αξία Υποχρέωσης**	**Εύλογη Αξία Υποχρέωσης**
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Για σκοπούς αντιστάθμισης				
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 7.537	€ 7.537	222	271
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 9.000	€ 9.000	347	401
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 5.772	€ 5.772	108	169
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 17.000	€ 17.000	1.183	1.345
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 11.005	-	648	-
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 15.400	€ 15.400	777	847
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 11.160	€ 11.160	147	51
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 103.650	€103.650	824	536
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 6.563	€ 6.563	297	382
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 30.000	€ 30.000	458	339
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	€ 20.000	€ 20.000	286	202
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων ΑΥΤ/ΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	€ 322.960	€ 322.960	170.981	175.828
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων Νέα ΟΔΟΣ	€ 73.409	€ 73.409	18.586	20.604
			194.864	**200.975**
Για σκοπούς αντιστάθμισης				
Δικαιώματα προαίρεσης (collar)	-	-	2.549	-
Προθεσμιακό συμβόλαιο πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας (physical)	-	-	900	-
			3.449	-
Για εμπορικούς σκοπούς				
Δικαιώματα προαίρεσης (collar)	0	0	528	0
			198.841	**200.975**

			ΟΜΙΛΟΣ	
ΑΠΑΙΤΗΣΗ	**Ονομαστική Αξία**		**Εύλογη Αξία Απαίτησης**	**Εύλογη Αξία Απαίτησης**
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Για σκοπούς αντιστάθμισης				
Προθεσμιακές Συμβάσεις Ανταλλαγής Επιτοκίων :	$25.000	$25.000	625	312
Δικαιώματα προαίρεσης (collar)		0	1.908	200
Δικαιώματα προαίρεσης (swaption)		0	1.396	798
			3.929	**1.310**
Ενσωματωμένο παράγωγο				
Ενσωματωμένο παράγωγο βάση σύμβασης παραχώρησης		-	167.996	180.781
			171.925	**182.091**

Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις από παράγωγα της ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (Ε-65): Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία και Υποστήριξη Λειτουργίας:

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει, μέσω της Ε-65, μία υποχρέωση παραγώγων (ήτοι την εύλογη αξία των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων) ύψους 170.981 και αντίστοιχα μία απαίτηση από ένα παράγωγο χρηματοοικονομικό στοιχείο (ήτοι το μέρος της Υποστήριξης Λειτουργίας που καλύπτει τις μελλοντικές πληρωμές των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων) ύψους 167.996. Αναλυτικές πληροφορίες για τη Σύμβαση Παραχώρησης και τη βάση αναγνώρισης της απαίτησης από παράγωγο, δεδομένου ότι ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει συμβατικά τον κίνδυνο που προέρχεται από την υποχρέωση των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων, στο Δημόσιο, παρατίθενται στη σημείωση 4.14 της ενότητας των λογιστικών πολιτικών των οικονομικών καταστάσεων).

Η εύλογη αξία της χρηματοοικονομικής απαίτησης από παράγωγο την 31.12.2018, ύψους 167.996, αντικατοπτρίζει τις μελλοντικές πληρωμές επί των παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων (31.12.2017: 180.781). Η εν λόγω χρηματοοικονομική απαίτηση έχει ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο επίπεδο 3. Ο Όμιλος για την προεξόφληση των μελλοντικών ροών έλαβε υπόψιν τα κάτωθι:

i) Τις μελλοντικές εκροές όπως προκύπτουν από το χρηματοοικονομικό μοντέλο της Ε-65, το οποίο έχει εγκριθεί από όλα τα μέρη (Δανειστές, Δημόσιο, Εταιρεία),
ii) Τον πιστωτικό κίνδυνο του Δημοσίου όπως ενσωματώνεται στην καμπύλη επιτοκίων ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου με πολλαπλές λήξεις. Αναλυτικότερα κάθε μελλοντική ροή προεξοφλήθηκε στην εκάστοτε περίοδο αναφοράς (ημερομηνία μετάβασης, συγκριτική περίοδος και τρέχουσα περίοδος) με το κατάλληλο επιτόκιο ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου. Επιπλέον, η προεξόφληση κατά την περίοδο αναφοράς και την συγκριτική περίοδο διενεργήθηκε, με τις παραδοχές που ίσχυσαν κατά τις εκάστοτε ημερομηνίες αναφοράς,
iii) Ενδεχόμενη χρονική διαφορά μεταξύ των πληρωμών των παραγώγων και της είσπραξης της Υποστήριξης Λειτουργίας. Η εκκαθάριση και η πληρωμή των χρηματοοικονομικών παραγώγων ανταλλαγής επιτοκίων διενεργείται στο τέλος κάθε εξαμήνου μέχρι και το τέλος της παραχώρησης. Αντίστοιχα, η περίοδος υπολογισμού της Υποστήριξης Λειτουργίας διενεργείται σε εξαμηνιαία βάση. Επιπλέον βάσει των άρθρων της Σύμβασης Παραχώρησης (βλέπε ανωτέρω) η υποβολή της Ειδοποίησης Υποστήριξης διενεργείται είκοσι (20) ημέρες πριν ενώ η καταβολή των ποσών διενεργείται πέντε (5) ημέρες πριν το τέλος της κάθε Περιόδου Υπολογισμού, αντίστοιχα. Οποιαδήποτε πραγματική διαφορά έχει εκτιμηθεί ως μη σημαντική για σκοπούς προεξόφλησης.

Ο Όμιλος σε κάθε ημερομηνία αναφοράς επανεξετάζει τη χρηματοοικονομική απαίτηση για ενδείξεις απομείωσης. Στο πλαίσιο αυτό, κατά την 31.12.2018 ο Όμιλος εκτίμησε ότι δεν υφίσταται ενδείξεις απομείωσης επί της ως άνω απαίτησης.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση Παραχώρησης ορίζεται, ότι η Υποστήριξη Λειτουργίας που λαμβάνει η Ε-65, αποτελεί ακαθάριστο έσοδο για τη φορολογία εισοδήματος μη υποκείμενο σε παρακράτηση φόρου και βαρύνεται με τον αναλογούντα Φ.Π.Α. Η αιτηθείσα Υποστήριξη Λειτουργίας για την Περίοδο Υπολογισμού 01.01- 30.06.2018, ανήλθε στο ποσό των 18.420 πλέον ΦΠΑ (01.01.-30.06.2017: 7.287 πλέον ΦΠΑ)και αντίστοιχα, για την Περίοδο Υπολογισμού 01.07 – 31.12.2018 ανήλθε στο ποσό των 17.535 πλέον ΦΠΑ (01.07.-31.12.2017: 26.044 πλέον Φ.Π.Α.). Σε κάθε Περίοδο Υπολογισμού, από το σύνολο του εσόδου Υποστήριξης Λειτουργίας, το ποσό που αφορά τις καταβολές για παράγωγα ανταλλαγής επιτοκίων αναγνωρίζεται αφαιρετικά της απαίτησης των χρηματοοικονομικών παραγώγων, για την 31.12.2018 ύψους 18.702 (31.12.2017: 18.414). Εν συνεχεία, οποιαδήποτε μεταβολή επί της αποτίμησης του παραγώγου, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα την περίοδο που προκύπτει, ήτοι κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 ποσό ύψους 5.918.

Παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου μεταβολής των τιμών αγοράς στην ενέργεια:

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, προβαίνει στη σύναψη παραγώγων με απώτερο σκοπό να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών αγοράς (Cash flow variability) στην ενέργεια για τις επενδύσεις του Ομίλου σε ΑΠΕ στις ΗΠΑ. Συγκεκριμένα:

- Τον Σεπτέμβριο του 2016, ο Όμιλος προέβη στην σύναψη δύο παραγώγων, ενός δικαιώματος προαίρεσης τύπου collar (trading date: 23.09.2016) και ενός δικαιώματος προαίρεσης τύπου swaption. Για το παράγωγο τύπου collar η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) ήταν η 01.01.2018, ενώ για το swaption η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) θα είναι η 31.12.2022. Η εύλογη αξία της απαίτησης των παραγώγων προσδιορίστηκε σε 3.929 κατά την 31.12.2018 και έχουν ταξινομηθεί κατά 3.304 στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο επίπεδο 3 και κατά 625 στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο επίπεδο 2.
- Τον Σεπτέμβριο του 2018, ο Όμιλος προέβη στη σύναψη δύο παραγώγων, ενός προθεσμιακού συμβολαίου πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας σε προκαθορισμένη τιμή, τύπου physical και ενός δικαιώματος προαίρεσης, τύπου collar. Για το προθεσμιακό συμβόλαιο (physical) η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) θα είναι η 01/11/2019, ενώ για το δικαίωμα προαίρεσης (collar) η ημερομηνία έναρξης της συναλλαγής (effective date) θα είναι η 01/11/2024. Η εύλογη αξία της υποχρέωσης των παραγώγων προσδιορίστηκε σε 3.449 κατά την 31.12.2018 και έχουν ταξινομηθεί στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο επίπεδο 3.
- Τον Ιούλιο του 2018, ο Όμιλος προέβη στη σύναψη συμβολαίου ανταλλαγής εσόδων (Balance of Hedge), με το οποίο θα ανταλλάσσει τα μεταβλητά έσοδα από πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας αιολικού πάρκου στις ΗΠΑ με ένα σταθερό ποσό εσόδου (fixed payment). Ο διακανονισμός του εν λόγω συμβολαίου είναι μόνο οικονομικός (financially settled contract) και δεν περιλαμβάνει ανταλλαγή προϊόντος. Ο Όμιλος προέβη στη σύναψη του προαναφερθέντος συμβολαίου με απώτερο σκοπό να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολής των τιμών αγοράς και ακολούθως την επίπτωση τους στα έσοδα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά την 31.12.2018, το εν λόγω συμβόλαιο δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις αντιστάθμισης κινδύνων ταμειακών ροών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από την αποτίμηση του balance of hedge ύψους 512, αποτέλεσμα λειτουργική ζημιά του εν λόγω αιολικού πάρκου.

Στα χρηματοοικονομικά έξοδα του Ομίλου, περιλαμβάνονται έξοδα από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και χρηματοοικονομικών εργαλείων ύψους 22.614 (βλ. Σημείωση 42), περιλαμβάνουν ζημιές 22.208 από το αναλογούν στη χρήση ποσό αναταξινόμησης από το Αποθεματικό Αντιστάθμισης Ταμειακών Ροών, στο πλαίσιο των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίου που έχει συνάψει ο Όμιλος (μέσω των εταιρειών των παραχωρήσεων αυτοκινητόδρομων) προκειμένου να ελαχιστοποιήσει την έκθεση στον κίνδυνο επιτοκίου όσον αφορά στα ομολογιακά δάνεια των εν λόγω εταιρειών.

32. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ - ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Κατά την 31.12.2018 το Μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των 58.951.275,87 Ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο και διαιρούμενο σε 103.423.291 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,57 η κάθε μία. Κάθε μετοχή της Εταιρείας παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου. Ο λογαριασμός της διαφοράς υπέρ το άρτιο ανέρχεται την 31.12.2018 σε € 381.283 χιλ.

Περαιτέρω αναφέρεται ότι, την 31.12.2018 ο Όμιλος κατείχε άμεσα μέσω της μητρικής 3.828.652 ίδιες μετοχές και έμμεσα μέσω θυγατρικών 1.305.040, σύνολο 5.133.692 ίδιες μετοχές, συνολικής αξίας κτήσης 16.698, ήτοι ποσοστό 4,9638% του Μετοχικού Κεφαλαίου (βλ. Σημείωση 33).

Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή για την περίοδο 01.01.-31.12.2018 και την αντίστοιχη συγκριτική ετήσια περίοδο υπολογίστηκαν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
(α) Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (ποσά σε Ευρώ /Μετοχή)	**01.01 – 31.12.2018**	**01.01 – 31.12.2017**
Κέρδη/(Ζημιές)		
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της μητρικής για σκοπούς βασικών κερδών ανά μετοχή (σε χιλ. Ευρώ)	4.466	69.816
Αριθμός μετοχών		
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των βασικών κερδών/(ζημιών) ανά μετοχή	98.102.556	97.549.510
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (σε € ανά μετοχή) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**0,0455**	**0,7157**

Δεν υφίστανται μειωμένα κέρδη ανά μετοχή για τον Όμιλο και την Εταιρεία, για τη χρήση που έληξε την 31.12.2018 και για την αντίστοιχη συγκριτική χρήση.

33. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

Τα αποθεματικά για τις χρήσεις 2018 και 2017, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

Όμιλος	Τακτικό αποθεματικό	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό διαφορών εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	Αποθεματικό διαφορών από αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών	Αποθεματικό από συμμετοχή στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα συγγενών και κοινοπραξιών	Αποθεματικά συναλλαγματικών διαφορών μετατροπής από ενσωμάτωση εκμεταλλεύσεων εξωτερικού	Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων	Αποθεματικό αναλογιστικών εσόδων/ζημιών από προγράμματα καθορισμένων παροχών & Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**28.018**	**(15.059)**	**2.240**	**(4.445)**	**(26.524)**	**1.230**	**214.290**	**(423)**	**199.327**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης			21.244	3.979	1.215	218		14.794	41.450
Σχηματισμός αποθεματικών	658						7.522	1.109	9.289
Αγορά ιδίων μετοχών		(4.279)							(4.279)
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας και λοιπές κινήσεις			(8.492)	720	1	(1)	(1.741)	7.662	(1.851)
31η Δεκεμβρίου 2017	**28.676**	**(19.338)**	**14.992**	**254**	**(25.309)**	**1.447**	**220.071**	**23.142**	**243.935**
1 Ιανουαρίου 2018	**28.676**	**(19.338)**	**14.992**	**254**	**(25.309)**	**1.447**	**220.071**	**23.142**	**243.935**
Αναταξινόμηση λόγω ΔΠΧΑ 9			**(393)**						**(393)**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης			607	5.164	(329)	(1.394)		(8.282)	(4.234)
Σχηματισμός αποθεματικών	887						187.558	102	188.547
Αγορά ιδίων μετοχών		(1.686)							(1.686)
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης		4.326							4.326
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας & λοιπές κινήσεις			(70)	(5.987)	22.007	(7)	(48.444)	(22.801)	(55.302)
31η Δεκεμβρίου 2018	**29.563**	**(16.698)**	**15.136**	**(569)**	**(3.630)**	**46**	**359.185**	**(7.840)**	**375.193**

Εταιρεία	Τακτικό αποθεματικό	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό διαφορών εύλογης αξίας περιουσιακών στοιχείων μέσω Λοιπών Συνολικών Εσόδων	Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων	Αποθεματικό αναλογιστικών εσόδων/ζημιών από προγράμματα καθορισμένων παροχών & Λοιπά Αποθεματικά	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2017	**7.007**	**(8.949)**	**(3.420)**	**62.625**	**50**	**57.313**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης			15.083		2	15.086
Σχηματισμός αποθεματικών						0
Αγορά ιδίων μετοχών		(3.849)				(3.849)
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας και λοιπές κινήσεις						0
31η Δεκεμβρίου 2017	**7.007**	**(12.798)**	**11.663**	**62.625**	**52**	**68.549**
1 Ιανουαρίου 2018	**7.007**	**(12.798)**	**11.663**	**62.625**	**52**	**68.549**
Αναταξινόμηση λόγω ΔΠΧΑ 9			**(393)**			**(393)**
Αποτελέσματα από λοιπά συνολικά εισοδήματα χρήσης			748			748
Χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης		4.326				4.326
Αγορά ιδίων μετοχών		(1.686)				(1.686)
Μεταφορές σε δικαιώματα μειοψηφίας & λοιπές κινήσεις			47	33.044	(47)	33.044
31η Δεκεμβρίου 2018	**7.007**	**(10.158)**	**12.063**	**95.670**	**5**	**104.587**

Τακτικό αποθεματικό
Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμοι, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατ' ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διαγραφή ζημιών.

Αποθεματικά αναπτυξιακών και φορολογικών νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν σε κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο. Τα αποθεματικά αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση τον φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τον χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο, υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

Στα εν λόγω αποθεματικά περιλαμβάνονται και αποθεματικά των 2 παραχωρήσεων αυτοκινητοδρόμων. Συγκεκριμένα, οι εταιρείες ΝΕΑ ΟΔΟΣ και Ε-65, με βάση το Άρθρο 36.1.7 της Σύμβασης Παραχώρησης, διενεργούν αποσβέσεις για φορολογικούς σκοπούς στο συνολικό κόστος επένδυσης περιλαμβανομένων και των τόκων της Περιόδου Τ1. Το τμήμα της Χρηματοδοτικής Συμβολής του Δημοσίου που αντιστοιχεί στο κατασκευαστικό κόστος της διαχειριστικής χρήσης και, ειδικότερα, στις λογιζόμενες αποσβέσεις αυτού, αφαιρείται από τις εν λόγω αποσβέσεις ως αναλογούσα στη χρήση επιδότηση κεφαλαίου (ως άρθρο 36.1.2 της Σύμβασης Παραχώρησης). Το ποσό της αναλογούσας στη χρήση επιδότησης κεφαλαίου που αναμορφώθηκε κατά τα ανωτέρω μεταφέρεται σε λογαριασμό αφορολόγητου αποθεματικού. Στην περίπτωση διανομής το αποθεματικό της Χρηματοδοτικής Συμβολής του Δημοσίου θα φορολογηθεί με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τον χρόνο της διανομής στους μετόχους. Εντός της τρέχουσας χρήσης, τα εν λόγω αποθεματικά αυξήθηκαν κατά 96.875.

Ίδιες μετοχές

Την 31.12.2017 ο Όμιλος κατείχε, άμεσα μέσω της μητρικής 5.203.114 και έμμεσα μέσω θυγατρικών 1.305.040, σύνολο 6.508.154 ίδιες μετοχές, συνολικής αξίας κτήσης 19.338. Εντός της χρήσης αυξήθηκε με την αγορά 5.133.692μετοχών ο αριθμός ιδίων μετοχών της μητρικής εταιρείας και με την αγορά 104.856 με την αγορά ιδίων μετοχών μέσω θυγατρικής της, ενώ μειώθηκε κατά 1.750.000 μετοχές οι οποίες δόθηκαν σε διοικητικά στελέχη της Εταιρείας που εξάσκησαν δικαιώματα που είχαν στην κατοχή τους.

Στο πλαίσιο των παραπάνω κινήσεων, την 31.12.2018 ο Όμιλος κατείχε άμεσα μέσω της μητρικής 3.828.652 ίδιες μετοχές και έμμεσα μέσω θυγατρικών 1.305.040, σύνολο 5.133.692 ίδιες μετοχές, συνολικής αξίας κτήσης 16.698, ήτοι ποσοστό 4,9638% του Μετοχικού Κεφαλαίου.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Α' Επαναληπτική Έκτακτη Γενική Συνέλευση της Εταιρείας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών, Ακινήτων, Κατασκευών που πραγματοποιήθηκε την 07.07.2014 θέσπισε ένα πρόγραμμα παροχής δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών (stock options) της Εταιρείας σε διοικητικά στελέχη, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.13 του άρθρου 13 του κ.ν. 2190/1920, και παρείχε εξουσιοδότηση προς το ΔΣ για τον καθορισμό των δικαιούχων, τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος και των λοιπών όρων του προγράμματος.

Η σχετική απόφαση εφαρμογής του προγράμματος θα υλοποιείτο με την έκδοση νέων μετοχών ή τη διάθεση ιδίων μετοχών. Η χρονική περίοδος εφαρμογής του προγράμματος ορίστηκε η 5ετία 2014-2018, το πρόγραμμα δύναται να υλοποιηθεί μέχρι του ποσού των 2.500.000 μετοχών και η τιμή διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους προσδιορίστηκε ότι θα είναι ίση με την ονομαστική τους αξία, ήτοι € 0,57 ανά μετοχή. Με την από 20.12.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες του προγράμματος, οι οποίες περιελάμβαναν όρους και προϋποθέσεις απόδοσης που πρέπει να εκπληρωθούν.

Εντός της χρήσης 2018, η Εταιρεία διέθεσε σε Διοικητικά Στελέχη της που συμμετέχουν στον πρόγραμμα, έναντι άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών, συνολικά 1.750.000 ίδιες μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό 1,6921% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, έναντι συνολικού τιμήματος € 997,5 χιλ. Από τις συγκεκριμένες συναλλαγές ποσό € 3.327,7 χιλ. αναγνωρίστηκε ως έξοδο στην ενοποιημένη και εταιρική Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα υπολειπόμενα 750.000 δικαιώματα έληξαν χωρίς να εξασκηθούν, συνεπώς κατά την 31.12.2018 δεν υφίστανται αδιάθετα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών.

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ που πραγματοποιήθηκε την 27.06.2018, ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών της Εταιρείας σε διοικητικά στελέχη, ώστε να επιτευχθούν στόχοι ανάπτυξης επ' ωφελεία της Εταιρείας, των Μετόχων της και των στελεχών της. Ειδικότερα προτάθηκε και εγκρίθηκε το πρόγραμμα παροχής δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών μέχρι του ποσού του ορίου των 2.000.000 μετοχών της Εταιρείας να αφορά τα διοικητικά στελέχη της Εταιρείας, για την πενταετία 2019-2023 και να υλοποιηθεί, εφόσον εκπληρωθούν οι τιθέμενοι στόχοι, με την έκδοση νέων μετοχών ή με τη διάθεση ιδίων μετοχών σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Τα στελέχη θα συμμετέχουν στο πρόγραμμα διάθεσης σύμφωνα με τα ειδικότερα κριτήρια που θα τεθούν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, με γνώμονα τη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων της Εταιρείας σε εταιρική και ενοποιημένη βάση, όπως ενδεικτικά στον τομέα των κατασκευών, της ενέργειας και του μεταλλευτικού κλάδου. Η τιμή διάθεση των μετοχών στους δικαιούχους ορίστηκε στα € 4,00 ανά μετοχή. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξουσιοδοτήθηκε να καθορίσει τους δικαιούχους, τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος και τους λοιπούς όρους του προγράμματος, καθώς και για τη ρύθμιση όλων των σχετικών διαδικαστικών θεμάτων για την υλοποίηση της απόφασης.

34. ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Σύμφωνα με την ελληνική φορολογική νομοθεσία, ο φορολογικός συντελεστής ανερχόταν σε 29% για τη χρήση 2018 και 2017. Με άρθρο 23 του Νόμου 4579/2018 οι συντελεστές του φόρου εισοδήματος μειώνονται σταδιακά σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019, σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020, σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 και σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και έπειτα. Ο πραγματικός τελικός φορολογικός συντελεστής διαφέρει από τον ονομαστικό. Στην διαμόρφωση του πραγματικού φορολογικού συντελεστή επιδρούν διάφοροι παράγοντες, σημαντικότεροι των οποίων είναι η μη φορολογική έκπτωση ορισμένων δαπανών, οι διαφορές συντελεστών απόσβεσης που προκύπτουν μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του παγίου και των συντελεστών που ορίζονται από τον Κ.Ν.4172/2013 και η δυνατότητα των εταιρειών να σχηματίζουν αφορολόγητες εκπτώσεις και αφορολόγητα αποθεματικά.

(α) Έξοδο φόρου εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος στην Κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων, αναλύεται ως ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1.-31.12.2018	**1.1.-31.12.2017**	**1.1.-31.12.2018**	**1.1.-31.12.2017**
Τρέχων φόρος	17.445	28.125	3.108	1.168
Πρόβλεψη για διαφορές φορολογικού ελέγχου	2.257	1.569	0	0
Σύνολο	**19.702**	**29.694**	**3.108**	**1.168**
Δαπάνη αναβαλλόμενου φόρου	5.272	28.969	(838)	1.768
Σύνολο έξοδο/(έσοδο)	**24.974**	**58.663**	**2.270**	**2.936**

Ακολουθεί συμφωνία του φόρου εισοδήματος και του λογιστικού κέρδους πολλαπλασιαζόμενου με το εφαρμοζόμενο φορολογικό συντελεστή.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρου εισοδήματος	**60.815**	**153.450**	**1.411**	**712**
Ονομαστικός φορολογικός συντελεστής	**29%**	**29%**	**29%**	**29%**
Έξοδο/(Έσοδο) Φόρου εισοδήματος βάσει του ισχύοντος ονομαστικού φορολογικού συντελεστή	**17.636**	**44.501**	**409**	**206**
Αποτελέσματα μη συμπεριλαμβανόμενα στον υπολογισμό του φόρου	(30.719)	12.609	30	2.730
Επίδραση διαφοράς φορολογικού συντελεστή	(2.753)	0	216	0
Προσαρμογές φόρου προηγούμενων χρήσεων και πρόσθετοι φόροι	0	(41)	0	0
Διαφορά φορολόγησης εταιρειών εξωτερικού	589	(11.357)	0	0
Διαγραφή/(Συμψηφισμός) φορολογικών ζημιών	34.383	8.191	(865)	0
Πρόβλεψη για διαφορές φορολογικού ελέγχου	2.257	1.569	0	0
Φορολογήσιμες διαφορές προηγ. χρήσης για τις οποίες δεν είχε αναγνωρισθεί αναβαλλόμενος φόρος	447	(63)	0	0
Επίδραση καθαρών προσωρινών φορολογήσιμων διαφορών για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται Αναβαλλόμενος φόρος	3.426	4.508	2.480	0
Λοιπά	(292)	(1.254)	0	0
Πραγματική δαπάνη φόρου	**24.974**	**58.663**	**2.270**	**2.936**

Με τις εγκυκλίους ΠΟΛ 1154/2017, ΠΟΛ 1191/2017, ΠΟΛ 1192/2017, ΠΟΛ 1194/2017 και ΠΟΛ. 1208/2017, ο Διοικητής της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) παρείχε οδηγίες για την ομοιόμορφη εφαρμογή των όσων έγιναν δεκτά με τις υπ' αριθ. ΣτΕ 1738/2017 (Ολομ.), ΣτΕ 2932/2017, ΣτΕ 2934/2017 και ΣτΕ 2935/2017 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ) καθώς και την υπ’ αριθ. 268/2017 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ).

Από τις ανωτέρω εγκυκλίους προκύπτει πενταετής παραγραφή - με βάση το γενικό κανόνα - για χρήσεις από το 2012 και μετά, καθώς και για τα φορολογικά έτη για τα οποία ισχύει ο Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας - ΚΦΔ (από το 2014 και μετά), πλην ειδικών εξαιρέσεων που ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του ΚΦΔ.
Συνεπώς, και σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ΄ αριθμ. ΠΟΛ. 1192/2017, το δικαίωμα του Δημοσίου για καταλογισμό φόρου μέχρι και τη χρήση 2012 έχει παραγραφεί εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των ειδικών διατάξεων περί 10ετούς, 15ετούς και 20ετούς παραγραφής. Αναλυτικά οι ανέλεγκτες χρήσεις ανά εταιρεία του Ομίλου περιγράφονται στην σημείωση 5.

(β) Αναβαλλόμενος φόρος

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί όλων των προσωρινών φορολογικών διαφορών μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.
Σημειώνεται ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού 341.527 έχει αναγνωριστεί σε εκείνο το τμήμα των ζημιών για το οποίο η Διοίκηση εκτιμά ότι είναι εύλογα βέβαιος ο συμψηφισμός τους με μελλοντικά φορολογικά κέρδη κατά την επόμενη πενταετία. Να σημειωθεί ότι στην ως άνω Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση επί των φορολογικά αναγνωριζόμενων ζημιών, περιλαμβάνεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ποσού 331.935 για τις δηλωμένες φορολογικές ζημιές των ΝΕΑ ΟΔΟΣ και ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, οι οποίες προκύπτουν κυρίως από τη διενέργεια επιταχυνόμενων αποσβέσεων στο κόστος κατασκευής των Έργων, φορολογικές ζημιές οι οποίες, βάσει των διατάξεων των Συμβάσεων Παραχώρησης συμψηφίζουν μελλοντικά κέρδη χωρίς χρονικό περιορισμό (ήτοι δεν ισχύει η πενταετία).
Από τα εγκεκριμένα Χρηματοοικονομικά Μοντέλα των εν λόγω εταιρειών προκύπτει ότι, έως τη λήξη της περιόδου παραχώρησης, δηλαδή το 2037, θα υπάρχουν φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι σωρευμένες φορολογικές ζημιές μπορούν να συμψηφιστούν.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	**31.12.2017**	**31.12.2018**	**31.12.2017**
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / (υποχρέωση)	**34.240**	**45.867**	**(5.494)**	**(6.555)**
Υπόλοιπο Έναρξης	**45.867**	**59.587**	**(6.555)**	**1.384**
Επίδραση διακοπείσας δραστηριότητας / Εξαγορές εταιρειών	1.481	22.985	(25)	0
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο στα καθαρά κέρδη	(5.278)	(28.969)	838	(1.742)
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο στα Λοιπά συνολικά έσοδα	(7.839)	(7.774)	180	(6.162)
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής	23	(11)	0	0
(Έξοδο) /Έσοδο αναγνωρισμένο απευθείας στην καθαρή θέση	(14)	49	0	0
Λοιπές κινήσεις	0	0	0	(35)
Υπόλοιπο Τέλους	**34.240**	**45.867**	**(5.562)**	**(6.555)**

Οι αναβαλλόμενοι φόροι (απαίτηση και υποχρέωση) των χρήσεων 2018 και 2017 αναλύονται ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2018**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση) /Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**Απόκτηση, πώληση Θυγατρικής**	**31.12.2018**
Επενδυτικά ακίνητα	(231)	1.629	-	-	1.481	2.879
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(332)	(6.004)	(169)	-	-	(6.505)
Επενδύσεις	(5.376)	(5.346)	233	-	-	(10.489)
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	38.164	(25.683)	-	-	-	12.481
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	364.912	(23.385)	-	-	-	341.527
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	(377.522)	30.934	-	-	-	(346.588)
Λοιπές μακροπρόθεσμές υποχρεώσεις	2.177	791	23	-	-	2.991
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	1.064	(66)	121	-	-	1.119
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	9.933	4.480	-	-	-	14.413
Παράγωγα	5.729	9.513	(8.544)	-	-	6.698
Εμπορικές απαιτήσεις	8.597	(3.239)	-	-	-	5.358
Λοιπές προβλέψεις	(4.681)	11.121	-	-	-	6.440
Λοιπά	3.433	(23)	520	(14)	-	3.916
Σύνολο	**45.867**	**(5.278)**	**(7.816)**	**(14)**	**1.481**	**34.240**

ΟΜΙΛΟΣ

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2017**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση) /Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**Απόκτηση, πώληση Θυγατρικής**	**31.12.2017**
Επενδυτικά ακίνητα	2.685	(2.916)	-	-	-	-231
Ενσώματα & ασώματα πάγια	(8.956)	8.624	-	-	-	-332
Επενδύσεις	(1.867)	2.596	(6.105)	-	-	-5.376
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	64.484	(26.320)	-	-	-	38.164
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	7.415	357.497	-	-	-	364.912
Άυλα δικαιώματα από συμβάσεις παραχώρησης	9.163	(386.685)	-	-	-	(377.522)
Λοιπές μακροπρόθεσμές υποχρεώσεις	1.352	825	-	-	-	2.177
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	900	292	(128)	-	-	1.064
Εξαγορές και πωλήσεις επιχειρήσεων	(31.289)	41.222	-	-	-	9.933
Παράγωγα	1.606	5.664	(1.541)	-	-	5.729
Εμπορικές απαιτήσεις	6.341	2.256	-	-	-	8.597
Λοιπές προβλέψεις	4.879	(9.560)	-	-	-	(4.681)
Λοιπά	2.874	510	-	49	-	3.433
Σύνολο	**59.587**	**(5.995)**	**(7.774)**	**49**	**-**	**45.867**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2018**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**Καθαρή Θέση**	**31.12.2018**
Επενδυτικά ακίνητα	844	(18)	0	0	826
Ενσώματα & ασώματα πάγια	203	(89)	0	0	114
Επενδύσεις	(7.785)	9	233	0	(7.543)
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	286	(333)	0	0	(47)
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	1.321	(486)	0	0	835
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	23	(2)	13	0	34
Λοιπές προβλέψεις	802	28	(66)	43	807
Δεδουλευμένα έσοδα	(2.891)	566	0	0	(2.325)
Λοιπά	642	1.163	0	0	1.805
Σύνολο	**(6.555)**	**838**	**180**	**43**	**(5.494)**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση /(υποχρέωση)	**01.01.2017**	**Καθαρά κέρδη (Χρέωση)/ Πίστωση**	**Λοιπά συνολικά έσοδα χρήσεως (Χρέωση)/Πίστωση**	**31.12.2017**
Επενδυτικά ακίνητα	844	0	0	844
Ενσώματα & ασώματα πάγια	279	(76)	0	203
Επενδύσεις	(1.623)	0	(6.162)	(7.785)
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	(34)	320	0	286
Φορολογικά αναγνωριζόμενες ζημίες	844	477	0	1.321
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	22	2	-1	23
Λοιπές προβλέψεις	778	24	0	802
Δεδουλευμένα έσοδα	0	(2.891)	0	(2.891)
Λοιπά	274	368	0	642
Σύνολο	**1.384**	**(1.776)**	**(6.163)**	**(6.555)**

35. ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ο κύκλος εργασιών κατά την χρήση 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

Κύκλος εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά είδος

	ΟΜΙΛΟΣ	
1) Κύκλος εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά είδος	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών		
Έργα υποδομής - Οδικά	294.169	621.802
Βιομηχανικά-Ενεργειακά	650.671	273.333
Λοιπές υπηρεσίες τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	4.122	4.413
	948.962	**899.549**
Έσοδα τομέα παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ		
Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικά πάρκα και υδροηλεκτρικά εργοστάσια	204.088	171.712
Έσοδο φορολογικών ωφελημάτων (PTCs)	12.217	1.095
Λοιπά έσοδα τομέα ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ	31	216
	216.336	**173.024**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων (real estate)		
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων	9.186	2.677
	9.186	**2.677**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων		
Έσοδα από διόδια αυτοκινητοδρόμων	143.859	31.066
Έσοδα από κατασκευή μονάδων επεξεργασίας απορριμμάτων και εγκατάστασης συστήματος εισιτηρίου	30.972	42.747
Έσοδα από λειτουργία συστήματος εισιτηρίου	12.439	10.002
Λοιπές υπηρεσίες τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων	9.714	4.880
	196.984	**88.695**
Έσοδα τομέα βιομηχανίας		
Πωλήσεις βιομηχανικών προϊόντων - λατομείων	11.363	7.916
	11.363	**7.916**
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας		
Εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας	19.702	13.623
	19.702	**13.623**
Έσοδα τομέα Holding και λοιπών παρουσιαζόμενων λειτουργικών τομέων		
Λοιπά έσοδα τομέα Holding	168	47
	168	**47**
Σύνολο κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες	**1.402.700**	**1.185.531**

2) Η ανάλυση κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες κατά χρόνο αναγνώρισης του εσόδου αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**
Μεταβιβάσεις αγαθών και υπηρεσιών σε δεδομένη χρονική στιγμή	457.860	290.396
Υπηρεσίες που παρέχονται με την πάροδο του χρόνου	944.840	895.135
Σύνολο κύκλου εργασιών από συμβάσεις με πελάτες	**1.402.700**	**1.185.531**

3) Η χρονική ανάλυση αναμενόμενης εκτέλεσης ανεκτέλεστου μέρους συμβάσεων με πελάτες παρατίθεται ακολούθως α) 749.827 το 2019 και β) 867.683 για περίοδο μέχρι το 2023.

4) Η ανάλυση κύκλου εργασιών περιόδου ανά χώρα και λειτουργικό τομέα παρατίθεται ακολούθως:

	ΟΜΙΛΟΣ						
	1.1-31.12.2018						
	ΕΛΛΑΔΑ	**ΒΑΛΚΑΝΙΑ**	**ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ**	**ΑΝ. ΕΥΡΩΠΗ**	**Η.Π.Α.**	**ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**	**Σύνολο**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	837.233	50.930	60.799	0	0	0	**948.962**
Έσοδα τομέα παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ	147.823	0	0	23.271	45.242	0	**216.336**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων (real estate)	1.117	8.069	0	0	0	0	**9.186**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων	196.984	0	0	0	0	0	**196.984**
Έσοδα τομέα βιομηχανίας	1.011	0	0	0	0	10.352	**11.363**
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας	8.804	10.898	0	0	0	0	**19.702**

Έσοδα τομέα Holding και λοιπών παρουσιαζόμενων λειτουργικών τομέων	168	0	0	0	0	0	**168**
Σύνολο	**1.193.139**	**69.897**	**60.799**	**23.271**	**45.242**	**10.352**	**1.402.700**

	ΟΜΙΛΟΣ						
	1.1-31.12.2017						
	ΕΛΛΑΔΑ	**ΒΑΛΚΑΝΙΑ**	**ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ**	**ΑΝ. ΕΥΡΩΠΗ**	**Η.Π.Α.**	**ΛΟΙΠΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**	**Σύνολο**
Έσοδα τομέα κατασκευαστικών υπηρεσιών	798.565	11.479	89.506	0	0	0	**899.550**
Έσοδα τομέα παραγωγής ηλεκτρ. ενέργειας από ΑΠΕ	127.049	0	0	20.778	25.197	0	**173.024**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης ακινήτων (real estate)	1.713	963	0	0	0	0	**2.676**
Έσοδα τομέα εκμετάλλευσης παραχωρήσεων	88.695	0	0	0	0	0	**88.695**
Έσοδα τομέα βιομηχανίας	867	0	0	0	0	7.049	**7.916**
Έσοδα τομέα παραγωγής θερμοηλεκτρ. ενέργειας και εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας	4.447	9.176	0	0	0	0	**13.623**
Έσοδα τομέα Holding και λοιπών παρουσιαζόμενων λειτουργικών τομέων	47	0	0	0	0	0	**47**
Σύνολο	**1.021.383**	**21.618**	**89.506**	**20.778**	**25.197**	**7.049**	**1.185.531**

36. ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ - ΕΞΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ – ΕΞΟΔΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το κόστος πωλήσεων κατά την χρήση 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύεται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Κόστος αποθεμάτων-υλικά έργων	605.197	314.033	2	348
Αμοιβές προσωπικού	63.474	68.920	870	909
Υπεργολάβοι	175.803	278.250	174	1.574
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	94.638	86.008	1.270	7.421
Λοιπές παροχές τρίτων	12.817	8.871	163	188
Φόροι-τέλη	14.009	8.991	105	108
Προβλέψεις	7.713	5.770	0	0
Έξοδα ταξιδίων	1.159	918	3	8
Έξοδα εργαστηριακού ελέγχου	516	802	0	18
Απομειώσεις παγίων	0	3	0	0
Αποσβέσεις	108.890	70.995	306	304
Δικαστικές και λοιπές αποζημιώσεις	1.445	176	0	0
Έξοδα νομικών διενέξεων	165	108	0	0
Λειτουργικές μισθώσεις	15.135	35.884	167	182
Ασφάλιστρα	10.208	6.234	8	10
Έξοδα μεταφορών	7.983	11.887	11	5
Επισκευές και συντηρήσεις	27.212	22.736	18	15
Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών	149	308	2	0
Προμήθειες και έξοδα Ε/Ε	13.212	21.713	1.466	2.247
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος έργων	108	487	0	0
Λοιπά χρηματοοικον. έξοδα και λοιπές προμήθειες	123	87	0	0
Λοιπά	5.325	7.201	16	164
Σύνολο	**1.165.281**	**950.382**	**4.581**	**13.501**

Τα έξοδα διοίκησης και διάθεσης κατά την χρήση 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Αμοιβές προσωπικού	17.407	11.279	669	506
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	22.775	16.594	1.004	571
Λοιπές παροχές τρίτων	1.317	1.271	12	16
Έξοδα ταξιδιών	1.101	704	252	31
Συνδρομές και εισφορές	1.261	1.401	34	58
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	2.919	2.638	1.253	74
Αποσβέσεις	2.383	2.185	123	109
Απομειώσεις παγίων	387	0	0	0
Προβλέψεις	0	0	0	0
Επισκευές και συντηρήσεις	1.233	595	3	60
Ασφάλιστρα	436	350	10	10
Αμοιβές ορκωτών ελεγκτών	995	1.438	77	85
Αμοιβές διοικητικού συμβουλίου	4.420	537	3.847	319
Λειτουργικές μισθώσεις	2.188	1.391	59	68
Φόροι-τέλη	1.406	1.761	142	250
Έξοδα μεταφορών	1.952	1.538	0	4
Έξοδα νομικών διενέξεων	308	22	217	0
Λοιπά	2.799	2.421	28	8
Σύνολο	**65.287**	**46.125**	**7.730**	**2.169**

Τα έξοδα έρευνας και ανάπτυξης κατά την χρήση 2018 στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**
Αμοιβές προσωπικού	244	175
Αμοιβές μηχανικών, μελετητών, τεχνικών συμβούλων και τρίτων	1.006	973
Λοιπές παροχές τρίτων	0	0
Αποσβέσεις	92	126
Φόροι-τέλη	21	11
Μεταφορικά	21	18
Έξοδα ταξιδιών	108	189
Ασφάλιστρα	7	10
Λοιπά	92	46
Σύνολο	**1.591**	**1.548**

37. ΑΜΟΙΒΕΣ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Σύνολο	**1.144**	**1.746**	**79**	**85**

Για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, στα έξοδα της χρήσης του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές του τακτικού ελεγκτή του Ομίλου ποσού 37, που αφορούν σε επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες (εξαιρουμένων των υπηρεσιών του υποχρεωτικού ελέγχου και της έκθεσης φορολογικής συμμόρφωσης).

38. ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)

Η ανάλυση του ποσού των λοιπών εσόδων/(εξόδων) της 31.12.2018 παρατίθεται στον κατωτέρω πίνακα:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Αποτελέσματα προσδιοριστικά του EBIT:				
Απόσβεση επιχορηγήσεων παγίων	8.106	8.125	0	0
Λοιπές παροχές υπηρεσιών	237	1.234	0	0
Έσοδα από μισθώματα	679	1.167	0	5
Έσοδο υποστήριξης λειτουργίας Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων	10.260	0	0	0
Αποζημιώσεις Δημοσίου προς εταιρεία Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων	10.338	4.188	0	0
Απόσβεση φορολογικών ωφελημάτων (Σημ. 24)	3.262	2.662	0	0
Χρέωση εξόδων	(105)	65	160	0
Τόκοι υπερημερίας	(579)	(7)	(1)	(3)
Επιχορηγήσεις εξόδων	653	1.909	0	0
Κέρδη/(Ζημίες) από πωλήσεις παγίων και αποθεμάτων	719	348	0	(1)
Έσοδα από δικαστικές αποζημιώσεις	38	0	0	0
Έξοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων	(102)	(130)	0	0
Έσοδα από ασφαλιστικές αποζημιώσεις	2.035	2.497	0	1
Λοιπά έσοδα	8.686	1.911	23	50
Καταπτώσεις εγγυήσεων ποινικών ρητρών	282	825	0	0
Αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων (Σημ.10)	(4.770)	11.694	(1.520)	(730)
Τέλη - φόροι	(2.685)	723	(182)	(14)
Μη κοστολογημένες αποσβέσεις	(349)	(351)	0	0
Έξοδο υποστήριξης λειτουργίας Παραχώρησης Αυτοκινητοδρόμων	(35.954)	(13.082)	0	0
Λοιπά έξοδα	(4.803)	(2.823)	(55)	(2)
	(4.053)	**20.957**	**(1.575)**	**(694)**
Αποτελέσματα μη-προσδιοριστικά του EBIT:				
Συναλλαγματικές διαφορές πληρωμής	1.051	1.308	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης	2.459	(9.310)	0	0
Απομειώσεις παγίων	(1.247)	(5.946)	0	0

Απομείωση υπεραξίας (Σημ.7)	0	(6.576)	0	0
Ανακτήσεις απομειώσεων/Απομειώσεις αποθεμάτων	(3.601)	(1.772)	(1.125)	(166)
Λοιπές απομειώσεις και προβλέψεις	(1.678)	(476)	0	0
Κέρδη από διαγραφή υποχρεώσεων	2.195	0	0	0
Ανακτήσεις απομειώσεων (Απομειώσεις /Διαγραφές) απαιτήσεων	(366)	(3.982)	(458)	0
	(1.187)	**(26.754)**	**(1.583)**	**(166)**
Σύνολο λοιπών εσόδων/(εξόδων)	**(5.240)**	**(5.797)**	**(3.158)**	**(860)**

39. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

Η θυγατρική εταιρεία «ICON EOOD» της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, την 28/12/2018, προχώρησε στη πώληση του συνόλου της συμμετοχής που κατείχε στην εταιρεία με την επωνυμία «I&B REAL ESTATE EAD» (στο εξής η «I&B»). Η πώληση του ανωτέρω ποσοστού (ήτοι συνολική επένδυση 90%) πραγματοποιήθηκε αντί συνολικού τιμήματος € 36,1 εκατ. το οποίο και εισπράχθηκε ολοσχερώς κατά την ημερομηνία της πώλησης (βλ. σημείωση 44.3).
Από την ανωτέρω συναλλαγή προέκυψε για τον Όμιλο κέρδος ύψους 5.032.
Το ποσό του κέρδους υπολογίστηκε ως η διαφορά μεταξύ του προϊόντος της διάθεσης της συμμετοχής, αφαιρουμένων των σχετικών με τη συναλλαγή εξόδων, και της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία πώλησης σε επίπεδο Ομίλου.
Η λογιστική αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού της I&B κατά την ημερομηνία της πώλησης παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία της πώλησης
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	72.712
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.911
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	**74.623**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	36.816
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.248
Σύνολο υποχρεώσεων	**40.064**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	**34.559**
μείον: Μη ελέγχουσες συμμετοχές	(3.455)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	**31.104**

Αντίστοιχα, ο υπολογισμός του αποτελέσματος της συναλλαγής αναλύεται ως εξής:

	Αποτέλεσμα από την πώληση
Λογιστική αξία της I&B REAL ESTATE EAD	31.104
Τίμημα πώλησης μείον των εξόδων διάθεσης	36.136
Κέρδος από την πώληση	**5.032**

40. ΚΕΡΔΗ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

Το ποσό ζημιών αποτίμησης συμμετοχών για τον Όμιλο και την Εταιρεία κατά την χρήση 2018 αναλύεται ως κάτωθι:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Κέρδος / (Ζημιά) αποτίμησης επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους (σημ.21)	(3.218)	(1.110)	(3.218)	(1.110)
Αποτιμήσεις λοιπών επενδύσεων	(9)	(2)	0	0
Κέρδος από εξαγορά HELLAS TOLLS	0	0		947
Ζημιά αποτίμησης /αναστροφές απομειώσεων συμμετοχών σε θυγατρικές (σημ.11)	0		(4.923)	(8.100)
Ζημιά απομείωσης συμμετοχών σε κοινοπραξίες	0	0	(1.253)	(3.721)
	(3.227)	**(1.112)**	**(9.394)**	**(11.985)**

Η Διοίκηση του Ομίλου και της Εταιρείας παρακολουθεί ετησίως και αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα την αξία των συμμετοχών σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες. Η αξιολόγηση αυτή γίνεται επιμετρώντας την εύλογη αξία της Καθαρής Θέσης, σε συνδυασμό με την αναμενόμενη αξία χρήσης των εταιρειών αυτών. Σε περιπτώσεις όπου θεωρηθεί μέρος της αξίας αυτών μη ανακτήσιμο προβαίνει σε απομειώσεις οι οποίες αναγνωρίζονται μέσω των αποτελεσμάτων. Εντός της χρήσης του 2018, η Εταιρεία αναγνώρισε ζημιές απομείωσης αξίας συμμετοχών που αφορούν κυρίως τον λειτουργικό τομέα των ακινήτων και των παραχωρήσεων σταθμών αυτοκινήτων δεδομένου ότι θεωρεί την πιθανότητα αναστροφής των ζημιών που περιλαμβάνονται στις Καθαρές Θέσεις των εταιρειών αυτών πολύ μικρή.

41. ΕΣΟΔΑ/(ΖΗΜΙΕΣ) ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

Τα έσοδα/(ζημιές) συμμετοχών και λοιπών συμμετοχικών τίτλων, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Μερίσματα θυγατρικών	0	0	1.912	4.335
Έσοδα από επιστροφή κεφαλαίου θυγατρικής	0	0	22.470	2.161
Μερίσματα από συμμετοχικούς τίτλους	1.002	1.730	998	1.730
	1.002	**1.730**	**25.380**	**8.226**

Τα έσοδα από επιστροφή κεφαλαίου θυγατρικής αφορούν τις δυο μειώσεις μετοχικού κεφαλαίου με αντίστοιχη μείωση της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής, που πραγματοποιήθηκαν από την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ.

42. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΣΟΔΑ/(ΕΞΟΔΑ)

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) κατά την χρήση 2018, στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Τόκοι καταθέσεων όψεως	2.142	2.724	238	1
Τόκοι καταθέσεων προθεσμίας	671	457	0	0
Τόκοι δανείων	2.755	5.150	8.990	5.509
Κέρδη αποτίμησης από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	8.307	12.608	0	0
Έσοδα προεξόφλησης υποχρεώσεων	248	10.567	0	10.128
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα	4.172	1175	0	0
	18.295	**32.681**	**9.228**	**15.638**
Τόκοι βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων και εγγυήσεων	(6.430)	(4.891)	0	0
Τόκοι μακροπροθέσμων χρηματοδοτήσεων	(76.236)	(56.599)	(14.395)	(12.189)
Τόκοι και έξοδα εμπορικών και λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων	(1.064)	(176)	(885)	(159)
Τόκοι συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης	(709)	(938)	0	0
Τόκοι επιχορηγήσεων προς επιστροφή	0	0	0	0
Προμήθειες και έξοδα τραπεζών	(6.030)	(6.690)	(106)	(177)
Προεξόφληση προβλέψεων	(899)	(733)	(1)	0
Χρηματοοικονομικό κόστος tax equity investor	(12.627)	(2.796)	0	0
Έξοδα από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	(22.614)	(6.266)	0	0
	(126.609)	**(79.089)**	**(15.387)**	**(12.525)**
Καθαρό σύνολο	**(108.314)**	**(46.408)**	**(6.159)**	**3.113**

Η αύξηση των χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων οφείλεται τόσο στην αύξηση των χρηματοοικονομικών εξόδων κατά 30 εκ. από την ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων των δύο εταιρειών των παραχωρήσεων για όλη την χρήση 2018 (το 2017 είχαν ενσωματωθεί τα αποτελέσματα του 4ου τριμήνου) και 10 εκ. από την αύξηση χρηματοοικονομικών εξόδων του λειτουργικού τομέα των ΑΠΕ λόγω νέου δανεισμού, όσο και από την μείωση των χρηματοοικονομικών εσόδων λόγω μη επαναλαμβανόμενων συναλλαγών του 2017, ήτοι προεξόφληση υποχρέωσης από την εξαγορά των παραχωρήσεων.

43. ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ

Οι δαπάνες για αμοιβές προσωπικού κατά την χρήση 2018, αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2018**
Μισθοί και παρεπόμενες παροχές προσωπικού	66.203	62.344	1.215	1.131
Εισφορές ασφαλιστικών ταμείων	12.777	15.828	299	278
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	2.145	2.245	25	6
Σύνολο	**81.125**	**80.417**	**1.539**	**1.415**

Ο Όμιλος απασχολούσε στο τέλος της κλειόμενης περιόδου, παγκοσμίως, 5.107 άτομα και η Εταιρεία 17. Αντίστοιχα, στο τέλος της προηγούμενης χρήσης 1/1 – 31/12/2017 η Εταιρεία απασχολούσε 15 και ο Όμιλος 5.581 άτομα παγκοσμίως.

44. ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΑΠΟΚΤΗΣΕΙΣ ΜΗ ΕΛΕΓΧΟΥΣΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ – ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΟΜΙΛΟΥ

44.1 Αποκτήσεις μη ελεγχουσών συμμετοχών εντός της χρήσης 2018

(1) Εντός της τρέχουσας χρήσης, η Επιτροπή Ανταγωνισμού, με την υπ' αριθμ. 673/2018 ομόφωνη απόφασή της, ενέκρινε, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του Ν. 3959/2011, την από 05.10.2018 γνωστοποιηθείσα εξαγορά από την Εταιρεία του υπολοίπου ποσοστού των μετοχικών τους κεφαλαίων που κατείχε προηγουμένως η εταιρία FERROVIAL SA. Με την απόφασή της, η Επιτροπή έκρινε ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 Ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες, ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά. Η ως άνω εγκριτική απόφαση αποτελεί προαπαιτούμενο για την ολοκλήρωση της συμφωνίας μεταξύ της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΕ και της FERROVIAL SA για την απόκτηση από την Εταιρεία, ποσοστού 33,34% στην ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ και 21,41% στην ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ, οπότε η Εταιρεία θα κατέχει πλέον ποσοστό 100% και στις δύο εταιρείες παραχώρησης. Για την υπογραφή της τελικής συμφωνίας απαιτείτο περαιτέρω η έγκριση της συναλλαγής από το Ελληνικό Δημόσιο και τελικώς η έγκριση της μεταφοράς των απαραίτητων κεφαλαίων προς την πωλήτρια FERROVIAL, σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων. Τον Δεκέμβριο του 2018 ανακοινώθηκε η ολοκλήρωση της συμφωνίας μεταξύ ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και FERROVIAL SA και συγκεκριμένα:

Την 11/12/2018, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ κατέβαλε συνολικό χρηματικό αντάλλαγμα ποσού 61.768 προς FERROVIAL το οποίο αναλύεται περαιτέρω σε: (α) ποσό 34.366 για την απόκτηση του υπολειπόμενου ποσοστού 21,41% της ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ και (β) ποσό 27.402 για την απόκτηση απαιτήσεων της FERROVIAL SA από δευτερογενή δάνεια ονομαστικής αξίας 26.297. Το συνολικό τίμημα της συναλλαγής καταβλήθηκε σε μετρητά. Η υπεραξία από την εξαγορά των μη ελεγχόμενων συμμετοχών ύψους 6.651 διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική. Ως αποτέλεσμα της συναλλαγής, ο Όμιλος κατέχει πλέον το 100% της εν λόγω θυγατρικής.

Την ίδια ημερομηνία, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ κατέβαλε συνολικό χρηματικό αντάλλαγμα ποσού 21.350 προς τη FERROVIAL το οποίο αναλύεται περαιτέρω σε: (α) ποσό 21.250 για την απόκτηση του υπολειπόμενου ποσοστού 33,34% της ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ και (β) ποσό 100 για την απόκτηση απαιτήσεων της FERROVIAL SA από δευτερογενή δάνεια. Το συνολικό τιμήματος της συναλλαγής καταβλήθηκε σε μετρητά. Το κέρδος από την εξαγορά των μη ελεγχόμενων συμμετοχών ύψους 4.532 αναγνωρίστηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική. Ως αποτέλεσμα της συναλλαγής, ο Όμιλος κατέχει πλέον το 100% της εν λόγω θυγατρικής.

(2) Την 11/12/2018, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ προέβη σε εξαγορά του του υπολειπόμενου ποσοστού 21,41% της Κ/Ξ Hellas Tolls από την FERROVIAL καταβάλλοντας το συνολικό χρηματικό αντάλλαγμα ποσού 2.180. Το συνολικό τιμήματος της συναλλαγής καταβλήθηκε σε μετρητά.

(3) Στις 18/10/2018, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ προέβη στην εξαγορά του υπολειπόμενου ποσοστού, ήτοι 49%, της θυγατρικής εταιρείας ΓΕΚ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΕ καταβάλλοντας συνολικό χρηματικό αντάλλαγμα ποσού 1.286 . Εκ του συνολικού τιμήματος της συναλλαγής, ποσό 600 κατεβλήθη σε μετρητά, τα δε υπόλοιπα 686 με επιταγή λήξης 15.1.2019. Η υπεραξία από τη συγκεκριμένη συναλλαγή ύψους 923 διαγράφηκε απευθείας στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου, ως αποτέλεσμα αύξησης ποσοστού συμμετοχής σε υφιστάμενη θυγατρική. Ως αποτέλεσμα της συναλλαγής, ο Όμιλος κατέχει πλέον το 100% της εν λόγω θυγατρικής.

44.2 Συνενώσεις επιχειρήσεων εντός του 2017

44.2.1 Απόκτηση ελέγχου στη ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ εντός του 2017 (πρώην κοινοπραξία)

Εντός της χρήσης 2017, και ειδικότερα κατά την 1η Οκτωβρίου 2017, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ απέκτησε επί της ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ πρόσθετο ποσοστό 21,4%, ήτοι το συνολικό ποσοστό της Εταιρείας ανήλθε σε 78,59% (μέχρι και την 30.09.2017 η συμμετοχή της Εταιρείας στην εν λόγω εταιρεία ανερχόταν σε 57,19% και ενοποιούνταν ως συγγενής με τη μέθοδο της καθαρής θέσης). Ως αποτέλεσμα της παραπάνω, η Εταιρεία απέκτησε τον πλήρη έλεγχο της ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ, ήτοι από την 01.10.2017 και εφεξής την ενοποιεί στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ παρέχει ήδη στον Όμιλο υπηρεσίες εκμετάλλευσης αυτοκινητοδρόμων.

Πιο συγκεκριμένα, την 01/10/2017, η μητρική του Ομίλου κατέβαλε συνολικό χρηματικό αντάλλαγμα ποσού 43.846 προς τον Ισπανικό όμιλο IRIDIUM, το οποίο και αναλύεται περαιτέρω σε: (α) ποσό 24.997 για την απόκτηση επιπλέον ποσοστού 21,40% της ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ και (β) ποσό 18.848 για την απόκτηση απαιτήσεων της IRIDIUM από δευτερογενή δάνεια ονομαστικής αξίας 26.007. Εκ του συνολικού τιμήματος της συναλλαγής ύψους 43.846, ποσό 29.848 κατεβλήθη σε μετρητά, τα δε υπόλοιπα 13.998 συμφωνήθηκε να καταβληθούν ως εξής: ποσό € 1.350 εντός του 2018 και τα υπόλοιπα σε δόσεις στα έτη από 2024 – 2028.

Οι οριστικές εύλογες αξίες της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της εξαγορασθείσας εταιρείας, το συνολικό τίμημα (κόστος) εξαγοράς και η προκύπτουσα οριστική αρνητική υπεραξία (κέρδος) για τον Όμιλο κατά την ημερομηνία της απόκτησης, έχουν ως εξής:

	Εύλογη αξία κατά την απόκτηση του ελέγχου
Ασώματα πάγια (κατασκευαστική σύμβαση)	352.328
Ενσώματα πάγια	6.513
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	307
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	28.465
Αποθέματα	584
Εμπορικές απαιτήσεις	5.209
Προκαταβολές & Λοιπές απαιτήσεις	26.056
Χρηματικά διαθέσιμα	108.231
Μακροπρόθεσμα δάνεια	(144.968)
Δάνεια από Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	(18)
Υποχρεώσεις από παράγωγα	(22.225)
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	(683)
Λοιπές προβλέψεις	(5.946)
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	(38.879)
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	(10.040)
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες την επόμενη χρήση	(20.280)
Προμηθευτές	(28.427)
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(23.128)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν	**233.100**
Κόστος κτήσης συμμετοχής κατά την ημερομηνία της απόκτησης	**24.997**
Πλέον: Εύλογη αξία προηγούμενα κατεχόμενου ποσοστού (57,19%)	133.310
Πλέον: Αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών (21,41%) επί της αξίας των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου	49.907
Θεωρητική αξία μεταβιβασθέντος ανταλλάγματος	**208.214**
Μείον: Εύλογη αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία της απόκτησης του ελέγχου (100%)	(233.100)
Αρνητική υπεραξία (κέρδος εξαγοράς)	**(24.886)**

Όπως φαίνεται παραπάνω, η εύλογη αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, προσδιορίστηκε οριστικά κατά την ημερομηνία της απόκτησης του ελέγχου και προέκυψε αρνητική οριστική υπεραξία ποσού 24.886 η οποία και αναγνωρίστηκε στο κονδύλι «Κέρδη από εξαγορά θυγατρικής» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017.
Περαιτέρω, όπως αναφέρεται και ανωτέρω, κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου, ο Όμιλος κατείχε 57,19% στην ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ. Κατά την απόκτηση του ελέγχου, διενεργήθη επιμέτρηση του προκατέχοντος ποσοστού σε εύλογες αξίες και προέκυψε το κάτωθι αποτέλεσμα για τον Όμιλο:

Εύλογη αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία της απόκτησης του ελέγχου (100%)	233.100
Προηγούμενα κατεχόμενο ποσοστό	57,19%
Εύλογη αξία προηγούμενα κατεχόμενου ποσοστού κατά την 01.10.2017 **(α)**	133.310
Λογιστική αξία της επένδυσης στον Όμιλο κατά την 01.10.2017 **(β)**	149.631
(Κέρδος) /Ζημιά επιμέτρησης του % που προ κατείχε ο Όμιλος **(α – β)**	**16.321**

Η ζημιά ποσού 16.321 αναγνωρίστηκε σε επιβάρυνση των ενοποιημένων αποτελεσμάτων χρήσης και συμπεριλήφθηκε στο κονδύλι «Κέρδη από εξαγορά θυγατρικής» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017.

Ταμειακή εκροή κατά την απόκτηση του ελέγχου:

Τίμημα που καταβλήθηκε	(29.848)
Πλέον: Χρηματικά διαθέσιμα που αποκτήθηκαν	108.231
Σύνολο καθαρών ταμειακών εισροών /(εκροών) κατά την εξαγορά	**78.383**

Η ανωτέρω επένδυση για το χρονικό διάστημα από 01.01.2017 έως 01.10.2017, ενοποιήθηκε με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης και συνεπώς, τα αποτελέσματα του Ομίλου για την συγκριτική ετήσια περίοδο που έληξε την 31.12.2017 περιλαμβάνουν το μερίδιό του στα αποτελέσματα της ΝΕΑ ΟΔΟΣ ΑΕ για την ανωτέρω περίοδο και συγκεκριμένα κέρδη ποσού 4.633. Το ποσό αυτό περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Κέρδη/(ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων με βάση το ποσοστό που κατείχε ο Όμιλος μέχρι την 30/09/2017 (ήτοι 57,19%).

Τα συνολικά εισοδήματα μετά φόρων της ανωτέρω εταιρείας για την περίοδο 01/10 - 31.12.2017 ανήλθαν σε κέρδη ποσού 437. Αν η παραπάνω εταιρεία είχε ενοποιηθεί ολικά με το ως άνω ποσοστό από την 01.01.2017 θα είχαν αναγνωριστεί επιπλέον κέρδη ποσού 8.789.

Αναφορικά με τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση σε εύλογη αξία των εξαγορασμένων σημαντικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, βλ. Σημείωση 47.

44.2.2 Απόκτηση ελέγχου στην ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ εντός του 2017 (πρώην κοινοπραξία)

Εντός της χρήσης 2017, και ειδικότερα κατά την 1η Οκτωβρίου 2017, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ απέκτησε επί της ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ (εφεξής «Ε-65») πρόσθετο ποσοστό 33,33%, ήτοι το συνολικό ποσοστό της Εταιρείας ανήλθε σε 66,66% (μέχρι και την 30.09.2017 η συμμετοχή της Εταιρείας στην εν λόγω εταιρεία ανερχόταν σε 33,33% και ενοποιούνταν ως συγγενής με τη μέθοδο της καθαρής θέσης). Ως αποτέλεσμα της παραπάνω απόκτησης, η Εταιρεία απέκτησε τον πλήρη έλεγχο της Ε-65, ήτοι από την 01.10.2017 και εφεξής την ενοποιεί στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η Ε-65 παρέχει ήδη στον Όμιλο υπηρεσίες εκμετάλλευσης αυτοκινητοδρόμων.

Πιο συγκεκριμένα, την 01/10/2017, η μητρική του Ομίλου κατέβαλε συνολικό χρηματικό αντάλλαγμα ποσού 22.219 προς τον Ισπανικό όμιλο IRIDIUM, το οποίο και αναλύεται περαιτέρω σε: (α) ποσό 21.665 για την απόκτηση επιπλέον ποσοστού 33,33% της E-65 και (β) ποσό 555 για την απόκτηση απαιτήσεων της IRIDIOUM από δευτερογενή δάνεια ονομαστικής αξίας 923. Εκ του συνολικού τιμήματος της συναλλαγής ύψους 22.219, ποσό 11.216 κατεβλήθη σε μετρητά, τα δε υπόλοιπα 11.003 συμφωνήθηκε να καταβληθούν σε δόσεις στα έτη από 2024 – 2028.

Οι οριστικές εύλογες αξίες της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της εξαγορασθείσας εταιρείας, το συνολικό τίμημα (κόστος) εξαγοράς και η προκύπτουσα οριστική αρνητική υπεραξία (κέρδος) για τον Όμιλο κατά την ημερομηνία της απόκτησης, έχουν ως εξής:

	Εύλογη αξία κατά την απόκτηση του ελέγχου
Ασώματα πάγια (κατασκευαστική σύμβαση)	411.835
Ενσώματα πάγια	1.320
Απαιτήσεις από παράγωγα	174.530
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	15.396
Αποθέματα	222
Εμπορικές απαιτήσεις	1.012
Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	53.287
Χρηματικά διαθέσιμα	21.332
Μακροπρόθεσμα δάνεια	(366.265)
Υποχρεώσεις από παράγωγα	(179.684)
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού	(174)
Λοιπές προβλέψεις	(1.195)
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	(20.870)
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	(3.193)
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	(74)
Προμηθευτές	(19.197)
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	(13.484)
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	(297)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν	**74.500**
Κόστος κτήσης συμμετοχής κατά την ημερομηνία της απόκτησης	**21.665**
Πλέον: Εύλογη αξία προηγούμενα κατεχόμενου ποσοστού (33,33%)	24.831
Πλέον: Αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών (33,33%) επί της αξίας των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου	24.838
Θεωρητική αξία μεταβιβασθέντος ανταλλάγματος	**71.334**
Μείον: Εύλογη αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία της απόκτησης του ελέγχου (100%)	(74.500)
Αρνητική υπεραξία (κέρδος εξαγοράς)	**(3.166)**

Όπως φαίνεται παραπάνω, η εύλογη αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, προσδιορίστηκε οριστικά κατά την ημερομηνία της απόκτησης του ελέγχου και προέκυψε αρνητική οριστική υπεραξία ποσού 3.166 η οποία και αναγνωρίστηκε στο κονδύλι «Κέρδη από εξαγορά θυγατρικής» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017.
Περαιτέρω, όπως αναφέρεται και ανωτέρω, κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου, ο Όμιλος κατείχε 33,33% στην Ε-65. Κατά την απόκτηση του ελέγχου, διενεργηθεί επιμέτρηση του προκατέχοντος ποσοστού σε εύλογες αξίες και προέκυψε το κάτωθι αποτέλεσμα για τον Όμιλο:

Εύλογη αξία των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία της απόκτησης του ελέγχου (100%)	74.500
Προηγούμενα κατεχόμενο ποσοστό	33,33%
Εύλογη αξία προηγούμενα κατεχόμενου ποσοστού κατά την 01.10.2017 **(α)**	24.831
Λογιστική αξία της επένδυσης στον Όμιλο κατά την 01.10.2017 **(β)**	898
(Κέρδος) /Ζημιά επιμέτρησης του % που προ κατείχε ο Όμιλος **(α – β)**	**(23.933)**

Το κέρδος 23.933 αναγνωρίστηκε: i) κατά ποσό 22.007 στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων, λόγω του γεγονότος ότι η προϋπάρχουσα επίδραση οφειλόταν σε αποτιμήσεις από παράγωγα ανταλλαγής επιτοκίου τα οποία είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα σε προηγούμενες χρήσεις και ii) κατά ποσό 1.926 σε όφελος των ενοποιημένων αποτελεσμάτων χρήσης και συμπεριλήφθηκε στο κονδύλι «Κέρδη από εξαγορά θυγατρικής» της ενοποιημένης Κατάστασης Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017.

Ταμειακή εκροή κατά την απόκτηση του ελέγχου:

Τίμημα που καταβλήθηκε	(22.219)
Πλέον: Χρηματικά διαθέσιμα που αποκτήθηκαν	21.332
Σύνολο καθαρών ταμειακών (εκροών) /εισροών κατά την εξαγορά	**(887)**

Η ανωτέρω επένδυση για το χρονικό διάστημα από 01.01.2017 έως 01.10.2017, ενοποιήθηκε με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης και συνεπώς, τα αποτελέσματα του Ομίλου για την συγκριτική ετήσια περίοδο που έληξε την 31.12.2017 περιλαμβάνουν το μερίδιό του στα αποτελέσματα της Ε-65 για την ανωτέρω περίοδο και συγκεκριμένα κέρδη ποσού 0.

Τα συνολικά εισοδήματα μετά φόρων της ανωτέρω εταιρείας για την περίοδο 01/10 - 31.12.2017 ανήλθαν σε κέρδη ποσού 10.647 Αν η παραπάνω εταιρεία είχε ενοποιηθεί ολικά με το ως άνω ποσοστό από την 01.01.2017 θα είχαν αναγνωριστεί επιπλέον κέρδος ποσού 32.195.

Αναφορικά με τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση σε εύλογη αξία των εξαγορασμένων σημαντικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, βλ. Σημείωση 47.

Σε συνδυασμό με τα ανωτέρω γεγονότα, παρατίθεται σχετικό πίνακας, όπου φαίνεται η επίδραση των μη ελεγχουσών συμμετοχών κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου των ως άνω θυγατρικών εταιρειών στα Ίδια Κεφάλαια ως εξής:

	ΝΕΑ ΟΔΟΣ	ΟΔΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	Σύνολο
% Μη ελεγχουσών συμμετοχών	21,41%	33,34%	
Εύλογη αξία Καθαρών Στοιχείων του ενεργητικού κατά την ημερομηνία της απόκτησης	233.100	74.500	307.600
Μη ελέγχουσες συμμετοχές την 01.01.2017	**49.907**	**24.838**	**74.745**
Μείον :			
Αναλογία Μειοψηφίας από 2γενές δάνειο που παραμένει στον Όμιλο	(25.926)	(924)	(26.850)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές κατά την αρχική απόκτηση θυγατρικών	**23.981**	**23.914**	**47.895**

44.3 Πώληση του 90% της συμμετοχής στην I&B REAL ESTATE EAD (θυγατρική της ICON EOOD)

Την 28/12/2018, ολοκληρώθηκε η συμφωνία για την πώληση του 90% που κατείχε ο Όμιλος, μέσω της 100% θυγατρικής της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ «ICON EOOD στην εταιρεία I&B REAL ESTATE EAD. Η ως άνω πώληση πραγματοποιήθηκε αντί συνολικού τιμήματος 36.136 το οποίο και εισπράχθηκε ολοσχερώς κατά την ημερομηνία της πώλησης. Το αποτέλεσμα της εν λόγω συναλλαγής περιγράφεται στην σημείωση 39.Η εν λόγω θυγατρική κατείχε ένα επενδυτικό ακίνητο (πολυώροφο κτίριο γραφείων) στη Σόφια. Η εν λόγω εταιρεία περιλαμβάνονταν στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Στις ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της 31/12/2018, τα στοιχεία της Κατάστασης Αποτελεσμάτων της εν λόγω θυγατρικής (για την περίοδο 01/01-28/12/2018), καθώς και το αποτέλεσμα που προέκυψε από την πώληση έχουν συμπεριληφθεί στα αποτελέσματα της χρήσης και όχι διακριτά ως «Κέρδη /(Ζημιές) μετά φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες», καθώς αξιολογώντας και τα κριτήρια του ΔΠΧΑ 5 και τον ορισμό των διακοπεισών δραστηριοτήτων, δεν πληρούνται τα κριτήρια που θέτει το εν λόγω Πρότυπο προκειμένου να θεωρηθεί ως μία διακοπείσα δραστηριότητα για τις δραστηριότητες του ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ.

Ο Όμιλος δεν ενοποίησε κατά την 31/12/2018 τα στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης για την I&B REAL ESTATE, ενώ συμπεριέλαβε στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων το αποτέλεσμα από τις λειτουργικές δραστηριότητες της εν λόγω εταιρείας ήτοι κέρδη μετά μη ελεγχουσών συμμετοχών ποσού 3.050.

45. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Οι συναλλαγές της Εταιρείας και του Ομίλου με συνδεμένα μέρη για την περίοδο που έληξε την 31.12.2018 και 31.12.2017, καθώς και τα υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων που έχουν προκύψει από τέτοιες συναλλαγές κατά την 31.12.2018 και 31.12.2017 έχουν ως εξής:

Χρήση 31.12.2018	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**
Θυγατρικές	0	0	0	0	11.217	3.697	136.808	126.826
Κοινοπραξίες	2.899	9.878	15.538	5.026	159	955	257	20
Συγγενείς	0	1	32	9	0	1	32	3

Χρήση 31.12.2017	**ΟΜΙΛΟΣ**				**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**			
Συνδεμένο μέρος	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**	**Έσοδα**	**Αγορές**	**Χρεωστικά Υπόλοιπα**	**Πιστωτικά Υπόλοιπα**
Θυγατρικές	0	0	0	0	86.369	17.660	99.478	126.981
Κοινοπραξίες	4.941	8.201	14.750	3.345	325	549	1.316	24
Συγγενείς	829	2.053	32	7	829	2.053	32	2

Οι συναλλαγές με τα συνδεμένα μέρη γίνονται με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τις συναλλαγές με τρίτους.

Εντός της χρήσης η Εταιρεία κατέβαλε ποσά 3.675 (3.227 το 2017) και 30 (230 το 2017) για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών, κοινοπραξιών και συγγενών αντίστοιχα, ενώ οφείλει σε θυγατρικές από την αύξηση του μετοχικού τους κεφαλαίου ποσό 0 (3.030 αντίστοιχα το 2017). Επίσης, χορήγησε δάνεια ύψους 53.510 (100 το 2017) σε θυγατρικές εταιρείες, εισέπραξε από αποπληρωμές χορηγηθέντων δανείων 60.673 από θυγατρικές και εισέπραξε 844 από κοινοπραξία. (κατέβαλε 150 σε κοινοπραξίες αντίστοιχα το 2017). Αντιστοίχως, έλαβε δάνεια ποσού 85.298 (44.000 το 2017) από θυγατρικές της και αποπλήρωσε 74.316 δάνεια σε θυγατρικές της. Τα ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται στους ανωτέρω πίνακες.

Επίσης, εντός της χρήσης, η Εταιρεία έλαβε από μερίσματα και επιστροφή κεφαλαίου 25.380 (6.496 το 2017) από θυγατρικές και το αναλογούν στην Εταιρεία ποσό 11.410 (6.496 το 2017) έχει εισπραχθεί. Ομοίως, για το 2017 έλαβε από επιστροφές μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής 15.724 και από κοινοπραξίες 180 και το αναλογούν στην Εταιρεία ποσό 15.724 έχει εισπραχθεί. Τα ποσά δεν συμπεριλαμβάνονται στους ανωτέρω πίνακες.

Συναλλαγές και αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών: Οι αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατων στελεχών του Ομίλου και της Εταιρείας που αναγνωρίστηκαν για την περίοδο που έληξε 31.12.2018 και 31.12.2017, καθώς και τα υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων που έχουν προκύψει από τέτοιες συναλλαγές κατά την 31.12.2018 και την 31.12.2017 έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	1.1-31.12.2018	**1.1-31.12.2017**	**1.1-31.12.2018**	**1.1-31.12.2017**
Αμοιβές σε ελεύθερους επαγ/τίες	3.290	2.790	112	130
Αμοιβές μισθωτών	345	375	44	44
Αμοιβές για συμμετοχή σε συνεδριάσεις Δ.Σ.	1.042	566	455	272
	4.677	**3.731**	**611**	**446**
Υποχρεώσεις	366	694	10	54
Απαιτήσεις	58	5	0	0

46. ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε πολλαπλούς χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο κίνδυνος της αγοράς (διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια, τις τιμές της αγοράς κτλ.), ο πιστωτικός κίνδυνος και ο κίνδυνος ρευστότητας. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων. Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από τις οικονομικές υπηρεσίες του Ομίλου.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για τη μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη Διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά προϊόντα υψηλής ρευστότητας διαπραγματεύσιμα στην χρηματαγορά, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, δάνεια προς τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, επενδύσεις σε μετοχές, μερίσματα πληρωτέα, υποχρεώσεις από μισθώσεις και παράγωγα.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο από την μεταβολή της εύλογης αξίας των «Διαθεσίμων προς πώληση» χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ενδέχεται να επηρεάσουν τις Οικονομικές Καταστάσεις.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος, όπως η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα υπόκεινται σε διακύμανση λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.
Αυτό το είδος κινδύνου μπορεί να προκύψει, για τον Όμιλο, από συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης και μετατροπής στο νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου (Ευρώ) χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κυρίως απαιτήσεων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων από συναλλαγές συνομολογημένες σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα των οντοτήτων του Ομίλου.
Οι συναλλαγές αφορούν κυρίως σε αγορές παγίων και αποθεμάτων, σε εμπορικές πωλήσεις, επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, σε δανεισμό, καθώς και σε καθαρές επενδύσεις σε οικονομικές οντότητες του εξωτερικού. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται μέσω υποκαταστημάτων και επιχειρήσεων στην Ελλάδα, στη Μέση Ανατολή, στα Βαλκάνια, στην Πολωνία και στις Η.Π.Α. και συνεπώς είναι δυνατό να εκτεθεί σε κίνδυνο συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Οι υφιστάμενες δραστηριότητες του Ομίλου στο εξωτερικό αφορούν σε κατασκευαστικά έργα, σε ανάπτυξη ακινήτων και στην παραγωγή ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στα Βαλκάνια : οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ.) και υπεργολάβους συνομολογούνται σε ευρώ και επομένως η έκθεση στον συναλλαγματικό κίνδυνο είναι περιορισμένη. Επιπλέον, το βουλγαρικό Λέβα (BGN) έχει σταθερή ισοτιμία έναντι του ευρώ.

Η ανάπτυξη ακινήτων στα Βαλκάνια πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο, από κατασκευαστικές επιχειρήσεις του Ομίλου και, συνεπώς, εκτίθεται στον ίδιο συναλλαγματικό κίνδυνο με τις ανωτέρω κατασκευάστριες εταιρείες. Από πλευράς πωλήσεων (και απαιτήσεων), αυτές συνομολογούνται κυρίως με ρήτρα ευρώ και, επομένως, η έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο είναι περιορισμένη.

Σχετικά με τα κατασκευαστικά έργα στη Μέση Ανατολή, οι συμβατικές απαιτήσεις, οι υποχρεώσεις στους βασικούς προμηθευτές (σκυροδέματος, προϊόντων σιδήρου, ασφάλτου, σκύρων, στρωτήρων κτλ.) και υπεργολάβους συνομολογούνται στα τοπικά νομίσματα, τα οποία είναι σταθερά συνδεμένα με το δολάριο ΗΠΑ (USD) και, επομένως, υπάρχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του Ευρώ.

Η δραστηριότητα της παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας διενεργείται στα Βουλγαρία, στην Πολωνία και στις Η.Π.Α. Οι συμβατικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συνομολογούνται στα τοπικά νομίσματα και, επομένως, υπάρχει έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο από τις μεταβολές της ισοτιμίας του δολαρίου ΗΠΑ (USD) και του Πολωνικού ζλότι (PLN) έναντι του Ευρώ.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα:

	2018											
(Ποσά σε ευρώ)	**RON**	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	177	18	1.171	9.681	20.082	46.755	490	2.678	39.049	2.471	12.245	10.146
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(450)	(1.590)	(9)	(11.328)	(15.313)	(22.825)	(931)	(1.894)	(43.121)	(13)	(20.327)	(2.570)
Σύνολο κυκλοφορούντων	**(273)**	**(1.572)**	**1.162**	**(1.647)**	**4.769**	**23.930**	**(441)**	**784**	**(4.072)**	**2.458**	**(8.092)**	**7.576**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	0	0	261	14	1.105	90	0	37.687	0	114	10
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	0	(3.672)	0	(5.138)	(172)	(396)	0	0	(354.920)	0	(33.691)	0
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	**3**	**(3.672)**	**0**	**(4.877)**	**(158)**	**709**	**90**	**0**	**(317.233)**	**0**	**(33.577)**	**10**

	2017											
(Ποσά σε ευρώ)	**RON**	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	325	590	311	18.920	25.827	30.894	2.268	1.643	37.271	2.876	12.735	5.761
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	(593)	(1.233)	(8)	(5.236)	(18.697)	(12.921)	(13)	(1.366)	(45.513)	(2.016)	(22.835)	(468)
Σύνολο κυκλοφορούντων	**(268)**	**(643)**	**303**	**13.684**	**7.130**	**17.973**	**2.255**	**277**	**(8.242)**	**860**	**(10.100)**	**5.293**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	3	0	0	423	158	7.670	4	0	26.072	0	3	10
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	0	(360)	0	(12.727)	(46)	(3.319)	0	0	(286.188)	0	(37.009)	0
Σύνολο μη κυκλοφορούντων	**3**	**(360)**	**0**	**(12.304)**	**112**	**4.351**	**4**	**0**	**(260.116)**	**0**	**(37.006)**	**10**

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των Καθαρών κερδών καθώς και των Λοιπών συνολικών αποτελεσμάτων της χρήσης στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών μέσω από την επίδρασής τους στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Για το νόμισμα BGN δεν εξετάσαμε την μεταβολή καθώς το νόμισμα έχει σταθερή ισοτιμία έναντι του ευρώ. Για τα υπόλοιπα νομίσματα εξετάσαμε την ευαισθησία σε μια μεταβολή +/- 10%.

Ο πίνακας παρουσιάζει την κατά +10% μεταβολή. Η κατά -10% μεταβολή λαμβάνεται με το αντίστροφο από το παρουσιαζόμενο πρόσημο.

	2018											
	RON	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Επίδραση στα Καθαρά κέρδη	0	0	0	0	0	0	0	3	351	0	15	0
Επίδραση στα Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(1.756)	936	289	(2.689)	(2.063)	1.454	(448)	177	(37.910)	(4)	(6.464)	(4.837)

	2017											
	RON	**ALL**	**MKD**	**AED**	**QAR**	**BHD**	**IQD**	**SAR**	**USD**	**LYD**	**PLN**	**RSD**
Επίδραση στα Καθαρά κέρδη	0	0	0	0	0	0	0	3	321	0	71	0
Επίδραση στα Λοιπά συνολικά αποτελέσματα	(2.010)	416	264	(1.803)	(1.830)	1.998	(113)	79	(31.223)	(181)	(6.778)	(5.540)

Για τη διαχείριση αυτής της κατηγορίας κινδύνου, η Διοίκηση και το τμήμα χρηματοοικονομικής διαχείρισης του Ομίλου φροντίζει ώστε, κατά το μέγιστο δυνατόν οι απαιτήσεις (έσοδα) και οι υποχρεώσεις (δαπάνες), να συνομολογούνται σε ευρώ ή σε νομίσματα που έχουν σταθερή ισοτιμία με το ευρώ (π.χ. το βουλγαρικό λέβα (BGN) ή στο ίδιο νόμισμα ώστε να αντικρίζονται μεταξύ τους.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Η πολιτική του Ομίλου είναι να ελαχιστοποιήσει την έκθεσή του στον κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Την 31/12/2018 το 45,45% των συνολικών δανείων του Ομίλου εκτοκίζεται με κυμαινόμενο επιτόκιο (σταθερού spread) και το υπόλοιπο 54,55% εκτοκίζεται με σταθερό επιτόκιο. Επιπλέον, 34,53%, ποσό 591.612 (35,71%, ποσό 616.431 κατά το τέλος της προηγούμενης χρήσης) του μακροπρόθεσμου δανεισμού καλύπτονται με συμβάσεις αντιστάθμισης ταμιακών ροών από μεταβολές επιτοκίων.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των καθαρών κερδών της χρήσης σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου των έντοκων απαιτήσεων και υποχρεώσεων της τάξεως του +/- 20% (2017: +/- 20%). Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς.

	2018		**2017**	
	+20%	-20%	+20%	-20%
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκες υποχρεώσεις)	(218)	218	(190)	190
Καθαρά κέρδη μετά από φόρο εισοδήματος (από έντοκα περιουσιακά στοιχεία)	86	(86)	120,8	(120,8)

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε άλλους κινδύνους τιμών επιτοκίων, ή μεταβολών τιμών χρεογράφων των οποίων η τιμή διαπραγματεύεται σε χρηματοοικονομική αγορά.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αναλύονται ως εξής:

	2018	**2017**
Απαιτήσεις από παράγωγα	171.925	1.310
Χρηματικά διαθέσιμα	523.242	642.227
Δάνεια και απαιτήσεις	740.972	546.966
Σύνολο	**1.436.139**	**1.190.673**

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις προκύπτουσες πληροφορίες στον πιστωτικό του έλεγχο. Στις περιπτώσεις όπου είναι σκόπιμο, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους υφιστάμενους ή ενδεχόμενους πελάτες.

Ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο από εμπορικές απαιτήσεις. Αυτό οφείλεται αφενός στην πολιτική του Ομίλου, η οποία εστιάζεται στη συνεργασία με αξιόπιστους πελάτες και αφετέρου στη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
Ειδικότερα, το σύνολο των απαιτήσεων είτε αφορά το στενό, είτε τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε ιδιώτες πελάτες με μεγάλες οικονομικές δυνατότητες στο εσωτερικό και το εξωτερικό, βρίσκονται κάτω από ειδική παρατήρηση και η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την αξιοπιστία των πελατών της, το μέγεθος ενός εκάστου αυτών, ανεξάρτητα εάν είναι φορέας του ευρύτερου δημοσίου ή ιδιώτης, για πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει, προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να ελαχιστοποιήσει τυχόν επιπτώσεις για τον Όμιλο.
Επισημαίνεται πάντως ότι, στις πληρωμές από το δημόσιο και τις εταιρείες που ελέγχονται από αυτό, παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις.
Ο πιστωτικός κίνδυνος για τα χρηματικά διαθέσιμα, καθώς και για τις λοιπές απαιτήσεις κρίνεται περιορισμένος, δεδομένου ότι οι συμβαλλόμενοι είναι Τράπεζες με υψηλής ποιότητας κεφαλαιακή διάρθρωση, το Ελληνικό Δημόσιο ή εταιρείες του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα ή ισχυροί επιχειρηματικοί Όμιλοι.

Η καθυστέρηση πληρωμών από φορείς του ευρύτερου Δημοσίου τομέα και το κλίμα που η οικονομική αυτή δυσπραγία δημιουργεί στους φορείς αυτούς, επηρεάζει και τη συμβατική συμπεριφορά των φορέων αυτών με τους οποίους είμαστε συμβεβλημένοι, με αποτέλεσμα, την επιδείνωση των οικονομικών αποτελεσμάτων μας αλλά και ανησυχία για τα επερχόμενα.
Η διοίκηση θεωρεί ότι όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, για τα οποία έχουν σχηματισθεί οι απαραίτητες απομειώσεις, είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς του με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών, των μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.
Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά και διαθέσιμα σε τράπεζες για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μεσοπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας αποδεσμεύονται από προθεσμιακές καταθέσεις του Ομίλου. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων την 31η Δεκεμβρίου 2018 αναλύεται ως εξής:

	0 έως 12 μήνες	**2ο έως 5ο έτος**	**Πέραν του 5ου έτους**
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	145.575	552.276	1.015.512
Υποχρεώσεις από χρηματοοικονομικά εργαλεία	22.287	73.637	64.466
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	5.335	6.547	0
Υποχρεώσεις από παράγωγα	0	5.540	3.734
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	125.421	0	0
Προμηθευτές	285.927	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	77.278	0	0
Σύνολο	**661.823**	**638.000**	**1.083.712**

Η αντίστοιχη ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για την 31η Δεκεμβρίου 2017 είχε ως εξής:

	0 έως 12 μήνες	2ο έως 5ο έτος	Πέραν του 5ου έτους
Μακροπρόθεσμος Δανεισμός	364.477	481.331	751.243
Υποχρεώσεις από χρηματοοικονομικά εργαλεία	25.107	76.298	57.965
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	5.078	11.692	0
Υποχρεώσεις από παράγωγα	22.257	89.670	97.931
Βραχυπρόθεσμος Δανεισμός	118.592	0	0
Προμηθευτές	243.239	0	0
Λοιπές υποχρεώσεις	243.157	58.994	0
Σύνολο	**1.021.907**	**717.985**	**907.139**

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

47. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων μπορούν να κατηγοριοποιηθούν και ως εξής:

	2018	2017
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία από παραχωρήσεις	36.930	26.463
Λοιπές μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	88.629	81.416
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία	0	47.461
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους – Εύλογη αξία μέσω Λοιπά συνολικά Αποτελέσματα	48.135	0
Παράγωγα - Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία	154.607	182.091
Σύνολο	**328.301**	**337.431**
Κυκλοφορούν ενεργητικό		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση - Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία	0	2.126
Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων - Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία	1.264	3.069

Εμπορικές απαιτήσεις	294.435	193.143
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	209.263	151.366
Βραχυπρόθεσμο μέρος απαιτήσεων από παράγωγα – Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία	17.318	0
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	111.715	91.384
Χρηματικά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	523.242	642.227
Σύνολο	**1.157.237**	**1.083.315**

	2018	**2017**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Δανεισμός - Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβενόμενο κόστος	1.567.788	1.221.097
Δάνεια από χρηματοδοτικές μισθώσεις - Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβενόμενο κόστος	6.547	11.692
Παράγωγα - Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στην εύλογη αξία	177.531	200.975
Υποχρεώσεις από χρηματ/κα εργαλεία- Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος	138.103	134.263
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις - Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβενόμενο κόστος	15.737	71.071
Σύνολο	**1.905.706**	**1.639.098**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Δανεισμός - Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβενόμενο κόστος	276.331	482.039
Προμηθευτές - Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβενόμενο κόστος	285.927	243.239
Υποχρεώσεις από χρηματ/κα εργαλεία- Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος	22.287	25.107
Βραχυπρόθεσμο μέρος υποχρεώσεων από παράγωγα	21.311	0
Δεδουλευμένες και λοιπές υποχρεώσεις - Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβενόμενο κόστος	77.278	36.429
Σύνολο	**683.134**	**786.814**

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ

Η ιεράρχηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρούνται σε εύλογη αξία έχει ως εξής:

- Επίπεδο 1: Τιμές διαπραγμάτευσης σε μια ενεργό αγορά
- Επίπεδο 2: Τιμές από μοντέλα αποτίμησης που βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς
- Επίπεδο 3: Τιμές από μοντέλα αποτίμησης που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται σε εύλογη αξία αναλύονται την 31.12.2018 στα ως άνω επίπεδα ιεράρχησης ως εξής:

Χρηματοοικονομικό στοιχείο	Επίπεδο ιεράρχησης	Εύλογη αξία περιουσιακού στοιχείου/(υποχρέωσης)	Μεταβολή στα Καθαρά κέρδη/(ζημίες)	Μεταβολή στα Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)
Μη εισηγμένες μετοχές (επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους)	3	48.135	0	606
Εισηγμένες μετοχές (Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων)	1	1.129	(3.410)	-
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων (Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων)	1	135	(35)	-
Απαιτήσεις από ενσωματωμένα παράγωγα και λοιπά παράγωγα	3	171.300	8.300	(52)
Απαιτήσεις από παράγωγα αντιστάθμισης ταμειακών ροών (IRS) και λοιπά παράγωγα	2	625	-	289
Υποχρεώσεις από παράγωγα αντιστάθμισης ταμειακών ροών (IRS) και λοιπά παράγωγα	2	(198.842)	(2.749)	(4.522)

Τα αντίστοιχα ποσά την 31.12.2017 είχαν ως εξής:

Χρηματοοικονομικό στοιχείο	Επίπεδο ιεράρχησης	Εύλογη αξία περιουσιακού στοιχείου/(υποχρέωσης)	Μεταβολή στα Καθαρά κέρδη/(ζημίες)	Μεταβολή στα Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)
Μη εισηγμένες μετοχές (επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση)	3	47.461	0	20.686
Εισηγμένες μετοχές (επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση)	1	1.956	146	530
Εισηγμένες μετοχές (Επενδύσεις κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς)	1	3.069	110	(1.110)
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων (επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση)	1	170	0	28
Απαιτήσεις από ενσωματωμένα παράγωγα και λοιπά παράγωγα	3	180.780	(11.490)	0
Απαιτήσεις από παράγωγα αντιστάθμισης ταμειακών ροών (IRS) και λοιπά παράγωγα	2	1.311	12	0
Υποχρεώσεις από παράγωγα αντιστάθμισης ταμειακών ροών (IRS) και λοιπά παράγωγα	2	(200.975)	0	6.093

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα εντάσσονται στο επίπεδο 2, αφού η επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους γίνεται με αναφορά στις καμπύλες επιτοκίων της αγοράς.

	31/12/2018		
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	**ΕΠΙΠΕΔΟ 2**	**ΕΠΙΠΕΔΟ 3**
Υπόλοιπα έναρξης	**5.195**	**(199.664)**	**228.241**
Επίδραση από μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο (επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση)			
- (Πώληση) ή αγορά	-	-	-
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση	-	-	-
- Επίδραση από αποτίμηση	-	-	-
Εισηγμένες μετοχές (Επενδύσεις κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς)			
- (Πώληση) ή αγορά	(486)	-	-
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση	(227)	-	-
- Επίδραση από αποτίμηση	(3.183)	-	-
Μη εισηγμένες μετοχές (επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση)			
- (Πώληση) ή αγορά	-	-	68
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση	-	-	-
- Επίδραση από αποτίμηση	-	-	606
Επίδραση από μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων			
- (Πώληση) ή αγορά	-	-	-
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση	-	-	-
- Επίδραση από αποτίμηση	(35)	-	-
Επίδραση από Παράγωγα αντιστάθμισης ταμειακών ροών			
- Επίδραση από ολική ενοποίηση παραχωρήσεων	-		-
- Είσπραξη ποσού ενσωματωμένου παραγώγου βάση σύμβασης παραχώρησης	-		-
- Επίδραση από αποτίμηση ενσωματωμένου παραγώγου	-		5.918
- Επίδραση από είσπραξη			(18.702)
- Επίδραση από πληρωμή	-	9.692	-
- Επίδραση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα από αποτίμηση παραγώγων	-	(4.522)	(52)
- Μεταφορές	-	(974)	974
- Ζημιά από πώληση	-	-	-
- Κέρδος από πώληση	-	-	-
- Επίδραση από αποτίμηση IRS	-	(2.749)	2.382
Υπόλοιπα λήξης	**1.264**	**(198.217)**	**219.435**

	31/12/2017		
	ΕΠΙΠΕΔΟ 1	**ΕΠΙΠΕΔΟ 2**	**ΕΠΙΠΕΔΟ 3**
Υπόλοιπα έναρξης	**6.691**	**(4.763)**	**26.760**
Επίδραση από μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο (επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση)			
- (Πώληση) ή αγορά	(462)	0	0
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση	146	0	0
- Επίδραση από αποτίμηση	530	0	0
Εισηγμένες μετοχές (Επενδύσεις κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς)			
- (Πώληση) ή αγορά	(738)	0	0
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση	110	0	0
- Επίδραση από αποτίμηση	(1.110)	0	0
Μη εισηγμένες μετοχές (επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση)			
- (Πώληση) ή αγορά	0	0	15
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση	0	0	0
- Επίδραση από αποτίμηση	0	0	20.686
Επίδραση από μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων			
- (Πώληση) ή αγορά	0	0	0
- Κέρδος/(Ζημιά) από πώληση			
- Επίδραση από αποτίμηση	28	0	0
Επίδραση από Παράγωγα αντιστάθμισης ταμειακών ροών			
- Επίδραση από ολική ενοποίηση παραχωρήσεων	0	(179.684)	174.507
- Είσπραξη ποσού ενσωματωμένου παραγώγου βάση σύμβασης παραχώρησης (σημ…)	0	0	(5.536)
- Επίδραση από αποτίμηση ενσωματωμένου παραγώγου	0	0	11.809
- Ζημιά από πώληση	0	0	0
- Κέρδος από πώληση	0	0	0
- Επίδραση από αποτίμηση IRS	0	(15.217)	0
Υπόλοιπα λήξης	**5.195**	**(199.664)**	**228.241**

Οι επενδύσεις επιπέδου 3 όπως αναφέρεται και στην σημείωση 21 των οικονομικών καταστάσεων αφορά συμμετοχές σε μη εισηγμένες με ποσοστό συμμετοχής κάτω του 20%. Οι επενδύσεις αυτές αναλύονται ως εξής :

	Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2018	Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας	Λοιπές πληροφορίες
Απαιτήσεις από ενσωματωμένα Παράγωγα	171.300	Προεξόφληση μελλοντικών ροών	Για την προεξόφληση χρησιμοποιήθηκαν τα παρακάτω δεδομένα : - Προυπολογιζόμενες ροές για το διάστημα 2018 - 2038 241 εκ ευρώ. - Μέσος όρος επιτοκίων για το διάστημα 2018-2038 3,93% - M.O Discount Factor για το διάστημα 2018 - 2038 0,66
REBIKAT AE	277	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2018
ΑΒΙΕΣ ΑΕ	319	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2018
EUROTERRA AE	4.552	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2018
ΕΥΡΩΑΚ ΑΕ	768	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2018
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ	35.889	Μέθοδος Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου 9,7%-12,9% κόστος δανεισμού 5,2%
ΟΛΥΜΠΙΑ ΟΔΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	6.244	Μέθοδος Προεξόφληση μερισματικής απόδοσης	Κόστος κεφαλαίου 9,7%-12,9% κόστος δανεισμού 5,2%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	86	Μέθοδος καθαρής θέσης σε εύλογες αξίες	Εύλογη αξία ιδίων κεφαλαίων 31.12.2018
ΣΥΝΟΛΟ	**219.435**		

Οι επενδύσεις του επιπέδου 2 αφορούν επενδύσεις σε παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνου. Οι επενδύσεις αυτές αναλύονται ως εξής :

	Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2018	Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας	Λοιπές πληροφορίες
Απαιτήσεις / (Υποχρεώσεις) από παράγωγα αντιστάθμισης κινδύνων (IRS)	(198.217)	Λήψη αποτιμήσεων από πιστωτικά ιδρύματα : BBVA, EUROBANK, FORTIS, NOVO, PIRAEUS, STANTANDER σε συνδυασμό με εσωτερική αποτίμηση με χρήση καμπύλων επιτοκίου	
ΣΥΝΟΛΟ	**(198.217)**		

Οι επενδύσεις του επιπέδου 1 αφορούν επενδύσεις σε μετοχές και σε αμοιβαία κεφάλαια . Οι επενδύσεις αυτές αναλύονται ως εξής :

	Εύλογη Αξία επένδυσης 31.12.2018	Μέθοδος υπολογισμού εύλογης αξίας	Δεδομένα μεθόδων
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	135	Τιμή κλεισίματος 31.12.2018	-
Μετοχές Τράπεζας Αττικής	289	Τιμή κλεισίματος ΧΑΑ 31.12.2018	-
Μετοχές Τράπεζας Πειραιώς	840	Τιμή κλεισίματος ΧΑΑ 31.12.2018	-
ΣΥΝΟΛΟ	**1.264**		

48. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Οι στόχοι του Ομίλου ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητα του (going-concern) και,
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας προϊόντα και υπηρεσίες ανάλογα με το επίπεδο κινδύνου.

Ο Όμιλος καθορίζει το ύψος του κεφαλαίου αναλογικά με τον κίνδυνο των δραστηριοτήτων, παρακολουθεί τις εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον και την επίδρασή τους στα χαρακτηριστικά κινδύνου, και διαχειρίζεται την κεφαλαιακή δομή (σχέση δανεισμού προς ίδια κεφάλαια) με την προσαρμογή του ύψους και της διάρκειας του δανεισμού, την έκδοση νέων μετοχών ή την επιστροφή κεφαλαίου στους μετόχους, την προσαρμογή του ύψους του μερίσματος ή και την πώληση μεμονωμένων ή ομάδων περιουσιακών στοιχείων.

Για το σκοπό αυτό ο Όμιλος παρακολουθεί το κεφάλαιο στη βάση του δείκτη χρηματοδοτικής μόχλευσης τον οποίο ορίζει ως: *Προσαρμοσμένο Καθαρό Χρέος / Προσαρμοσμένα Ίδια Κεφάλαια*, όπου ως *Προσαρμοσμένο Καθαρό Χρέος* ορίζει το σύνολο των Υποχρεώσεων από δάνεια, χρηματοδοτικές μισθώσεις και υποχρεώσεις από χρηματοοικονομικά εργαλεία μείον τα χρηματικά διαθέσιμα, όπως απεικονίζονται Κατάσταση οικονομικής θέσης και ως *Προσαρμοσμένα Ίδια Κεφάλαια* τα Ίδια Κεφάλαια πλέον οι Επιχορηγήσεις.
Ο εν λόγω δείκτης κατά το τέλος των χρήσεων 2018 και 2017 έχει ως εξής:

	2018	2017
Έντοκος δανεισμός	1.850.666	1.726.305
Συμμετοχικοί τίτλοι εξομοιούμενοι με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	160.390	159.370
Μείον :		
Χρηματικά διαθέσιμα	(523.242)	(642.227)
Προσαρμοσμένο Καθαρό Χρέος	**1.487.814**	**1.243.448**
Ίδια Κεφάλαια	728.998	768.155
Επιχορηγήσεις	162.000	164.211
Προσαρμοσμένα Ίδια Κεφάλαια	**890.998**	**932.366**
Δείκτης χρηματοδοτικής μόχλευσης	**59,89%**	**74,98%**

49. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου δεν είναι οριστικές, καθώς υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, οι οποίες αναλύονται στη Σημείωση 5 των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31/12/2018. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων, διενεργώντας σχετικές προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Ο Όμιλος έχει διενεργήσει προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις ύψους 3.460 (31.12.2017: 3.460).
Η Διοίκηση θεωρεί ότι πέρα των σχηματισμένων προβλέψεων, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

1. Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2015, οι εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994 και του άρθρου 65Α παρ. 1 Ν.4174/2013, χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1006/2016, οι εταιρείες οι οποίες έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, ο έλεγχος και η έκδοση της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης ισχύει σε προαιρετική βάση. Στα πλαίσια αυτά, έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης για τη χρήση 2016 και 2017, έλαβαν η μητρική και οι ελληνικές θυγατρικές εταιρείες του τομέα ανανεώσιμων πηγών.
Για τη χρήση 2018, για τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και πληρούν τα σχετικά κριτήρια υπαγωγής στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης για τη χρήση 2018, βρίσκεται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης που λήγει την 31.12.018. Κατά την ολοκλήρωση των εν λόγω φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην υπ΄ αριθμ. ΠΟΛ. 1192/2017, το δικαίωμα του Δημοσίου για καταλογισμό φόρου μέχρι και τη χρήση 2012 έχει παραγραφεί εκτός αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής των ειδικών διατάξεων περί 10ετούς, 15ετούς και 20ετούς παραγραφής.

2. Δεσμεύσεις από κατασκευαστικές συμβάσεις

Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των έργων από κατασκευαστικές συμβάσεις του Ομίλου ανέρχεται κατά την 31/12/2018 σε ποσό 1,6 δις ευρώ. Στο πλαίσιο των εν λόγω δεσμεύσεων, ο Όμιλος έχει χορηγήσει εγγυητικές επιστολές πάσης φύσεως συνολικού ποσού 1.017 εκατ. ευρώ, έναντι 1.374 εκατ. ευρώ το 2017.

Κατά την προσωρινή παραλαβή της μονάδος V ΑΗΣ Μεγαλόπολης Β΄ και ιδιαίτερα με το υπογραφέν Πρωτόκολλο Προσωρινής Παραλαβής της 28.08.2018, έχουν καταγραφεί μεταξύ του Πελάτη και του Εργολάβου, εκατέρωθεν απαιτήσεις περίπου 60εκατ. ευρώ και για την επίλυση των διαφορών αυτών θα ακολουθηθεί η προβλεπόμενη συμβατική διαδικασία.

3. Δικαστικές υποθέσεις

Η Εταιρεία και οι ενοποιούμενες εταιρείες αυτής εμπλέκονται (υπό την ιδιότητα του εναγόμενου και του ενάγοντος) σε διάφορες δικαστικές υποθέσεις στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Ειδικότερα σε ότι αφορά σε δικαστικές υποθέσεις εναντίον του Ομίλου για εργατικά ατυχήματα που συνέβησαν κατά την εκτέλεση κατασκευαστικών έργων, σημειώνεται ότι ο Όμιλος είναι ασφαλισμένος έναντι εργατικών ατυχημάτων, και ως εκ τούτου δεν αναμένεται να προκύψει σημαντική επιβάρυνση από ενδεχόμενη αρνητική έκβαση τέτοιας φύσης δικαστικών υποθέσεων.

Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις στις οικονομικές καταστάσεις σχετικά με τις εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, όταν είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Στα πλαίσια αυτά, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει κατά την 31/12/2018 προβλέψεις ύψους 5.143 εκατ. ευρώ για επίδικες υποθέσεις (βλ. σημείωση 26).

Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι, πέρα των ως άνω σχηματισθέντων προβλέψεων, οι εκκρεμείς υποθέσεις αναμένεται να διευθετηθούν χωρίς σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους πέρα της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης επίδικων υποθέσεων.

Αξιώσεις πελάτη κατά Κοινοπραξίας στην οποία συμμετέχει η Εταιρεία και αντίθετη αξίωση της Κοινοπραξίας

Εκκρεμούν, δικαστικές διαφορές της Κοινοπραξίας SIEMENS A.G. – ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε. – ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (εφεξής «Κοινοπραξία») αναδόχου του έργου «Ανακαίνιση σιδηροδρομικής γραμμής και κατασκευή ηλεκτροκίνησης σηματοδότησης, - τηλεδιοίκησης στο τμήμα Πειραιά – Αθήνα – Τρεις Γέφυρες – ΣΚΑ – Αχαρνές/Τρεις Γέφυρες – Άνω Λιόσια (σύνδεση με Σ.Γ.Υ.Τ. ΣΚΑ - Κορίνθου» (Α.Σ. 994), με τον ΟΣΕ Α.Ε., στην οποία ο Όμιλος συμμετέχει με 37,5%.

Ειδικότερα, υφίσταται σχετική αγωγή της ΟΣΕ ΑΕ κατά της Κοινοπραξίας με την οποία αξιώνει και την καταβολή ποσού 18,5 εκατ. ευρώ (άνευ ΦΠΑ) που αφορά στον επίδικο 66ο (αρνητικό) τελικό λογαριασμό του ως άνω έργου, ο οποίος κατά τους ισχυρισμούς της ΟΣΕ ΑΕ δεν ανταποκρίνεται και δεν αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη συμβατική παροχή. Η δικάσιμος της ως άνω αγωγής ορίσθηκε, κατόπιν αναβολής η 5η.12.2019 Κατά του ανωτέρω 66ου αρνητικού τελικού λογαριασμού, εκκρεμεί προσφυγή /αγωγή της αναδόχου κοινοπραξίας κατά της ΟΣΕ ΑΕ αναφορικά με την αναγνώριση της μη νομιμότητας του εν λόγω 66ου αρνητικού τελικού λογαριασμού (για τους λόγους που αναφέρονται σε αυτήν) καθώς και της καταβολής του ποσού για δαπάνη αμοιβών πρόσθετων εκπονηθεισών μελετών, η οποία προέκυψε μετά την αλλαγή της 1ης περιβαλλοντικής μελέτης. Ως ημερομηνία δικασίμου της εν λόγω προσφυγής/αγωγής, ορίσθηκε κατόπιν αναβολής η 5η.12.2019 . Η εκτίμηση των Νομικών Συμβούλων αναφορικά με την έκβαση των εν λόγω δικαστικών διενέξεων, είναι θετική για την Κοινοπραξία, δοθέντος ότι εξεδόθη η υπ' αρ. 1038/2017 απόφαση του Αρείου Πάγου στην αίτηση αναίρεσης της αναδόχου κοινοπραξίας κατά της ΟΣΕ ΑΕ για την αναίρεση της υπ' αρ. 1137/2013 απορριπτικής απόφασης του Εφετείου Πειραιά (που αφορά στην Τελική Επιμέτρηση του εν λόγω έργου), η οποία έκανε δεκτή την αίτηση αναίρεσης και παραπέμπει για εκ νέου εκδίκαση στο Πενταμελές Εφετείο Πειραιώς. Κατόπιν κατάθεσης σχετικής κλήσης επαναφοράς της συζήτησης, δικάσιμος της ως άνω υπόθεσης ορίσθηκε κατόπιν αναβολής η 17η.01.2019 οπότε και συζητήθηκε, και αναμένεται η έκδοση απόφασης . Σημειώνεται ότι λόγω της παραπομπής για νέα εκδίκαση η προσφυγή της αναδόχου κοινοπραξίας εκδικάζεται το πρώτον στην ουσία της δοθέντος ότι η υπ' αρ. 1137/2013 απόφαση, η οποία αναιρέθηκε, την είχε απορρίψει ως απαράδεκτη.

ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΙ ΓΙΩΡΓΗΣ Α.Ε.

Αγωγή κατά της Εταιρείας SILVER SUN SHIPPING SA, η οποία εδρεύει στον Παναμά και διατηρεί γραφεία στην Ελλάδα για την καταβολή ποσού € 18.514 χιλ. από αδικοπραξία, ήτοι για την αποκατάσταση της βλάβης και τα διαφυγόντα κέρδη της Εταιρείας λόγω υπαίτιας πρόκλησης βλάβης.

Στις 13/3/2018 δημοσιεύθηκε η υπ' αριθμόν 1291/2018 απόφαση, με την οποία γίνεται δεκτή εν μέρει η αγωγή και επιδικάζεται στην Εταιρεία ποσό € 12.034 χιλ. νομιμοτόκως από αρχές του 2017.

Επειδή κρίθηκε από την εν λόγω απόφαση ότι η Εταιρεία είναι συνυπαίτια της ζημίας κατά ποσοστό 35%, η Εταιρεία άσκησε έφεση ενώπιον του Τριμελούς Εφετείου Πειραιά κατά της υπ' αριθμ. 1291/2018 απόφασης, η εκδίκαση της οποίας ορίστηκε για την 15/11/2018. Κατά την ίδια ημερομηνία συνεκδικάστηκε και η έφεση που άσκησε η αντίδικος εταιρεία κατά της υπ' αριθμ. 1291/2018 απόφασης. Σύμφωνα με την εκτίμηση των δικηγόρων της Εταιρείας αναμένεται να ευδοκιμήσει η ασκηθείσα από την Εταιρεία έφεση και να απορριφθεί η ασκηθείσα από την αντίδικο εταιρεία έφεση.

Παράλληλα η Εταιρεία έχει ασκήσει αγωγή κατά του ασφαλιστικού οργανισμού με την επωνυμία UK PROTECTION & INDEMNITY CLUB (UK P&I CLUB), με αίτημα να υποχρεωθεί ο εναγόμενος ασφαλιστικός Οργανισμός να καταβάλει στην Εταιρεία-μέλος του με την επωνυμία SILVER SUN SHIPPING SA, το ποσό των € 18.514 χιλ.. Η αγωγή συζητήθηκε στις 19/10/2017 και επ' αυτής εκδόθηκε η υπ'αριθμ. 1394/2018 απόφαση, η οποία απέρριψε την αγωγή. Διερευνάται η δυνατότητα άσκησης έφεσης.

4. Εξέλιξη διαγωνιστικών διαδικασιών

Η Εταιρεία ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, οι θυγατρικές αυτής ΤΕΡΝΑ και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, καθώς και σχεδόν το σύνολο των Ελληνικών Κατασκευαστικών Εταιρειών, όπως και σημαντικός αριθμός αλλοδαπών εταιρειών, ελέγχθηκαν αυτεπαγγέλτως από την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού (ΕΕΑ) αναφορικά με ενέργειες και πράξεις τους οι οποίες ήταν δυνατόν να θεωρηθεί ότι οδηγούν σε παραβίαση των σχετικών κανόνων.

Στην συνέχεια η Εταιρεία μας και οι ως ανωτέρω θυγατρικές αυτής, με βάση το άρθρο 25^{α} Ν. 3959/2011 αλλά και την υπ' αρ. 628/2016 απόφαση της Ολομέλειας της ΕΕΑ, και μετά από πολύ προβληματισμό υπέβαλαν, για λόγους προφανούς εταιρικού συμφέροντος και προκειμένου να εφαρμοστούν οι ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 25^{A} και 14 παρ. 2 περίπτωση ιδ (εε) του Νόμου 3959/2011 και της υπ' αριθμ. 628/2016 Απόφασης της ΕΕΑ σχετικά με τους όρους, προϋποθέσεις και διαδικασία για τη διευθέτηση διαφορών σε υποθέσεις οριζοντίων συμπράξεων κατά παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 3959/2011 ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αίτημα για υπαγωγή στις προβλεπόμενες διαδικασίες διευθέτησης διαφορών, δηλαδή σε διαδικασία συναινετικής επίλυσης.

Στις 03.08.2017 κοινοποιήθηκε στην Εταιρεία και στις θυγατρικές ΤΕΡΝΑ και ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ η υπ' αρ. 642/09.03.2017 απόφαση της ΕΕΑ δυνάμει της οποίας α. διαπιστώνεται ότι δεν στοιχειοθετούνται κατά νόμο παραβάσεις του αρ. 1 του Ν.3959/2011 για την Εταιρεία και την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ και ουδέν πρόστιμο ή/και ποινή επιβάλλεται και β. επιβάλλεται στην θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ πρόστιμο ύψους 18.612 για παράβαση του αρ. 1 του Ν.3959/2011 και του αρ. 101 ΣΛΕΕ (για το διάστημα από 11.05.2005 έως 04.01.2007 και από 04.06.2011 έως 26.11.2012). Η διαδικασία διευθέτησης για την θυγατρική εταιρεία ΤΕΡΝΑ οριστικοποιήθηκε και το ποσό του προστίμου ανήλθε στα 18.612, το οποίο καταβλήθηκε πλήρως και ολοσχερώς **εντός του 2018**.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρ 44 παρ. 3 του Ν.3959/2011 ως ισχύει με την ως άνω ολοσχερή εξόφληση του προστίμου επέρχεται, μεταξύ άλλων, **πλήρης απαλλαγή** από άλλου είδους διοικητικές κυρώσεις που αναμφισβήτητα αποτελεί και ο αποκλεισμός από τις εν εξελίξει και μελλοντικές διαγωνιστικές διαδικασίες του άρθρου 74 του Ν.4412/2016 για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων για εύλογο χρονικό διάστημα με πρόβλεψη της μέγιστης περιόδου για τον αποκλεισμό.

Περαιτέρω στο άρθρο 73 του Ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν στο Ελληνικό Δίκαιο οι διατάξεις του άρθρου 57 της Οδηγίας 2014/24, προβλέποντας τους λόγους αποκλεισμού από την συμμετοχή στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Οι λόγοι αποκλεισμού μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο λόγος της σύναψης συμφωνιών με άλλους φορείς για νόθευση του ανταγωνισμού έχουν θεσπισθεί από τον Κοινοτικό νομοθέτη **ως δυνητικοί προαιρετικοί** και επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια του Εθνικού Νομοθέτη αν θα καταστήσει αυτούς υποχρεωτικούς για την αναθέτουσα αρχή ή όχι. Στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διακριτικής ευχέρειας ο Έλληνας νομοθέτης επέλεξε να μην υποχρεώσει τις αναθέτουσες αρχές να προβλέπουν στις οικείες διακηρύξεις τους, τους δυνητικούς λόγους αποκλεισμού, με συνέπεια η πρόβλεψη των εν λόγω λόγων αποκλεισμού, να επαφίεται κάθε φορά, στην αναθέτουσα αρχή. Επίσης, με την προσθήκη στο άρθρο 73 της παραγράφου 10, ο Έλληνας νομοθέτης, ενέταξε, στις διατάξεις του άρθρου 73, που καθορίζουν τις προϋποθέσεις και την διαδικασία για τον αποκλεισμό ενός οικονομικού φορέα από μια συγκεκριμένη διαγωνιστική διαδικασία (με απόφαση του φορέα που τον διενεργεί) μια ρύθμιση που καθορίζει την διάρκεια της χρονικής περιόδου, εντός της οποίας εξετάζεται η συνδρομή των υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού και των δυνητικών (αντιστοίχως) λόγων αποκλεισμού (3ετία από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος), εφόσον βεβαίως η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθορισθεί με αμετάκλητη απόφαση. Με βάση την γραμματική διατύπωση της εν λόγω παραγράφου, η τριετής προθεσμία, εντός του οποίου είναι δυνατή η εξέταση των δυνητικών λόγων εκκινεί από τον χρόνο τέλεσης της παράβασης (συνακόλουθα σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις έχει παρέλθει για την ΤΕΡΝΑ ο εν λόγω χρόνος από 26.11.2015). Η ανωτέρω κατά κοινή αποδοχή και κατανόηση δήλωση αποτυπωνόταν και στο Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ) στις διαγωνιστικές διαδικασίες.

Τον Οκτώβριο 2018 εξεδόθη η αρ. C-124/17 απόφαση του ΔΕΕ, που φέρεται να κρίνει ότι σε περίπτωση κατά την οποία έχουν επιβληθεί κυρώσεις με σχετική απόφαση της αρμόδιας για τον Ανταγωνισμό Αρχής, η περίοδος αποκλεισμού των τριών ετών από τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων έχει αφετηρία την απόφαση που επιβάλλει τις κυρώσεις.

Η ως άνω εξέλιξη δημιούργησε νέο δεδομένο και σχετικό προβληματισμό, κατά σαφή διαφοροποίηση καταστάσεων που εύλογα οι αρχές και οι οικονομικοί φορείς υποστήριζαν, αναφορικά με το χρόνο υπολογισμού/εκκινήσεως του ανωτέρω λόγου αποκλεισμού ως προεκτέθη και των συναφών σχετικών δηλώσεων στο ΕΕΕΣ. Σε επίπεδο δικαστικών αποφάσεων ανωτάτου Δικαστηρίου (Σ.τ.Ε.) δεν έχει εισέτι οριστικώς διευθετηθεί το ανωτέρω κρίσιμο ζήτημα, ο Όμιλος δε, με γνώμονα το εταιρικό συμφέρον και την προστασία των μετόχων του και του επενδυτικού κοινού παρακολουθεί και συμμετέχει στις δικαστικές διαδικασίες ενόψει εκκρεμών διαγωνισμών που η εταιρεία ΤΕΡΝΑ ΑΕ έχει λάβει μέρος, είτε πριν είτε και μετά την έκδοση της απόφασης του ΔΕΕ.
Ανεξάρτητα με τα ανωτέρω οφείλουμε να επισημάνουμε ότι δεν υφίσταται αυτόματος λόγος αποκλεισμού από διαγωνιστικές διαδικασίες, αλλά η αναθέτουσα αρχή οφείλει σύμφωνα με τις προβλέψεις του αρ. 73 παρ. 7 του Ν.4412/2016 να ζητήσει από τον υποψήφιο να προσκομίσει στοιχεία προκειμένου να αποδείξει ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, και εφόσον αυτά κριθούν επαρκή αίρεται ο ανωτέρω λόγος, άλλως ο υποψήφιος αποκλείεται και σε περίπτωση που αυτός είναι και προσωρινός ανάδοχος, η προσφορά του απορρίπτεται και καταπίπτει η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.
Παρέπεται να αναφερθεί ότι ο Όμιλος και οι εταιρείες του όπως και η ΤΕΡΝΑ έχουν λάβει οικειοθελώς σύνολο μέτρων συμμόρφωσης και επανορθωτικών μέτρων, τα οποία διαρκώς εξελίσσονται και επικαιροποιούνται, αποδεικνύοντας περαιτέρω την αξιοπιστία και την φερεγγυότητά τους κατά τα οριζόμενα στο αρ. 73 παρ. 7 του Ν.4412/2016.

50. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Την 05.02.2019 συστάθηκε η εταιρεία Παραχώρησης με την επωνυμία «ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ», η οποία στη συνέχεια, στις 21.02.2019 υπέγραψε με το Ελληνικό Δημόσιο τη Σύμβαση Παραχώρησης η οποία έχει ήδη κατατεθεί από το Ελληνικό Δημόσιο στη Βουλή προς ψήφιση, προκειμένου να κυρωθεί και να επιτευχθεί η ημερομηνία έναρξης Παραχώρησης. Στην συγκεκριμένη εταιρεία Παραχώρησης συμμετέχουν η θυγατρική εταιρεία του Ομίλου, ΤΕΡΝΑ Α.Ε. σε κοινοπραξία με την GMR Airports Limited με ποσοστά 90% και 10% αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι μετά την ημερομηνία έναρξης παραχώρησης και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση παραχώρησης, τα ποσοστά συμμετοχής θα διαμορφωθούν σε: ΤΕΡΝΑ 32,46% και GMR Airports Limited 21,64%, καθώς και το Ελληνικό δημόσιο με 45,9%.

Την 08.03.2019 η ΤΕΡΝΑ Α.Ε. θυγατρική του Ομίλου ΓΕΚΤΕΡΝΑ, σε Κοινοπραξία με την J&P AVAX (J&P AVAX – TERNA JV-MEDITERRANEAN CITY OF DREAMS) και με ποσοστό συμμετοχής 40%, υπέγραψε σύμβαση αξίας 270 εκατ. ευρώ με την ICR CYPRUS RESORT DEVELOPMENT CO LIMITED, για την κατασκευή ενός πολυθεματικού θέρετρου με Καζίνο συνολικής έκτασης 96.000τμ και με ορίζοντα ολοκλήρωσης 30 μηνών.

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ, κατέληξε σε συμφωνία εξαγοράς ενός αιολικού πάρκου στο Τέξας των Η.Π.Α., εγκατεστημένης ισχύος 200MW, αξίας 310 εκατ. δολαρίων, το οποίο βρίσκεται σε λειτουργία εδώ και 15 μήνες.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΒΑΛΕΤΣΚΟΣ
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΡΙΜΠΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΛΜΑΣ

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 153001000 (πρώην ΑΡ.Μ.Α.Ε. 6044/06/Β/86/142)
Έκθεση Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων από την Έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου για την Περίοδο 10/04/2018 έως 31/12/2018

Κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της 21/03/2018, ενεκρίθη το Ενημερωτικό Δελτίο της Εταιρείας για την δημόσια προσφορά με καταβολή μετρητών και την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών έως 120.000 κοινών ανωνύμων ομολογιών της, συνολικού ποσού 120.000.000 ευρώ. Μετά την ολοκλήρωση της περιόδου άσκησης των δικαιωμάτων, η ως άνω έκδοση καλύφθηκε πλήρως. Η τιμή διάθεσης των Ομολογιών ορίστηκε σε 1.000 ευρώ εκάστη, ήτοι 100% της ονομαστικής αξίας της. Τα χαρακτηριστικά του εν λόγω δανείου είναι τα εξής: (α) Η απόδοση των ομολογιών είναι 3,95% και είναι σταθερή για όλη τη διάρκεια του δανείου. (β) Ο εκτοκισμός είναι εξαμηνιαίος. (γ) Η διάρκεια του δανείου είναι επτά (7) έτη και η αποπληρωμή του, θα υλοποιηθεί στο τέλος της περιόδου των επτά (7) ετών. Με την ολοκλήρωση της Δημόσιας Προσφοράς την 29/03/2018, και σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία κατανομής που παρήχθησαν με τη χρήση του Ηλεκτρονικού Βιβλίου Προσφορών (Η.ΒΙ.Π.) του Χρηματιστηρίου Αθηνών, διατέθηκαν συνολικά 120.000 κοινές ανώνυμες ομολογίες της Εταιρείας με ονομαστική αξία 1.000 ευρώ εκάστη και αντλήθηκαν κεφάλαια ύψους 120.000.000 ευρώ. Η κατανομή των εκδοθεισών ομολογιών είναι η εξής: 78.000 Ομολογίες (65%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε ιδιώτες Επενδυτές και 42.000 Ομολογίες (35%) επί του συνόλου των εκδοθεισών Ομολογιών κατανεμήθηκαν σε Ειδικούς Επενδυτές.

Κατόπιν των ανωτέρω, γνωστοποιείται ότι ποσό **€ 117.097 χιλ.**, ήτοι ποσό € 120.000 χιλ., που αντλήθηκε τοις μετρητοίς από την κάλυψη του ΚΟΔ από κατόχους δικαιωμάτων προτίμησης και προεγγραφής, μείον € 2.903 χιλ., το οποίο αφορά σε έξοδα έκδοσης, διατέθηκε μέχρι την 31/12/2018 ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ποσά σε € χιλ.)					
	Ποσό που Αντλή-θηκε	**Τρόπος Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Σκοπών Ενημερωτικού Δελτίου**	**Κατανομή Διαθέσεως Αντληθέντων Κεφαλαίων Βάσει Σκοπών Ενημερωτικού Δελτίου**	**Συνολικό Διατεθέν κεφάλαιο κατά την περίοδο 10/04/2018 έως και 31/12/2018**	**Αδιάθετο Υπόλοιπο κατά την 31/12/2018**
Συνολικά αντληθέντα κεφάλαια	120.000	**Εντός 2 μηνών από την είσπραξη των αντληθέντων (Α) Άμεση διάθεση ποσού €64.642.734 για τη μερική αποπληρωμή του από 01/12/2017 τραπεζικού ομολογιακού δανείου ύψους € 193.947.597.**	**64.643**	**64.643**	**0**
		Εντός 3ετίας (2018-2020) (Β) Ποσό €52.454.666 θα χρησιμοποιηθεί ως ακολούθως:	**52.454**	**27.194**	**25.260**
		(i) από την Εκδότρια, ή μέσω ενδοομιλικού δανεισμού ή ΑΜΚ από τις θυγατρικές της για τη χρηματοδότηση νέων ή υφισταμένων επενδύσεων	26.227	967	25.260
		- έως 70% για την άμεση ή έμμεση (μέσω ΑΜΚ ή/και δανεισμού, ο οποίος κατά τη λήξη του θα μετατραπεί σε ΑΜΚ) συμμετοχή σε έργα που πραγματοποιούνται μέσω συμβάσεων ΣΔΙΤ ή συμβάσεων παραχώρησης	Έως € 18.359 χιλ.	345	
		- έως 20% για τη συμμετοχή σε ΑΜΚ της ΤΕΡΝΑ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ	Έως € 5.245 χιλ.	0	
		- το υπολειπόμενο για τη χρηματοδότηση (μέσω ΑΜΚ ή/και δανεισμού, ο οποίος κατά τη λήξη θα μετατραπεί σε ΑΜΚ) επενδύσεων στους λοιπούς τομείς δραστηριοποίησης του των εταιρειών και των νομικών οντοτήτων στις οποίες συμμετέχει η Εκδότρια	Υπολειπόμενο € 2.623 χιλ.	622	
		(ii) για την κάλυψη αναγκών της Εταιρείας σε κεφάλαιο κίνησης, συμπεριλαμβανομένης και της μείωσης τραπεζικού δανεισμού	26.227	26.227	0
Έξοδα έκδοσης ΚΟΔ	(2.903)				
Σύνολα	**117.097**	**Σύνολα (Α + Β)**	**117.097**	**91.837**	**25.260**

Σημειώσεις:

Το ποσό των € 345 χιλ. αφορά συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρεία ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΠΛ. ΠΛΑΤΑΝΟΥ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΕ. Το ποσό των € 622 χιλ. αφορά δανεισμό και συμμετοχή σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου στην θυγατρική εταιρεία ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ.

Τα αδιάθετα κεφάλαια του ΚΟΔ ποσού € 25.260 χιλ. συμπεριλαμβάνονται στο κονδύλι της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης 31/12/2018 «Χρηματικά Διαθέσιμα» και είναι κατατεθειμένα σε τραπεζικούς λογαριασμούς της Εταιρείας.

23 Απριλίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΒΑΛΕΤΣΚΟΣ
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΖΑΡΙΜΠΑΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΛΜΑΣ

[Η παρούσα σελίδα έχει αφεθεί σκοπίμως κενή]

Έκθεση Ευρημάτων από τη Διενέργεια Προσυμφωνημένων Διαδικασιών επί της «Έκθεσης Διάθεσης Αντληθέντων Κεφαλαίων»

Προς το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ»

Σύμφωνα με την εντολή που λάβαμε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ (η «Εταιρεία»), διενεργήσαμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες στο πλαίσιο όσων προβλέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών καθώς και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σχετικά με την Έκθεση Διάθεσης των Αντληθέντων Κεφαλαίων της Εταιρείας, που αφορά στην έκδοση Κοινού Ομολογιακού Δανείου, η οποία διενεργήθηκε την 29/03/2018. Η Διοίκηση της Εταιρείας έχει την ευθύνη για τη σύνταξη της προαναφερόμενης Έκθεσης σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς του Χρηματιστηρίου Αθηνών και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και με τα προβλεπόμενα από το Ενημερωτικό Δελτίο της 29ης Μαρτίου 2018.
Διενεργήσαμε αυτή την εργασία σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Συναφών Υπηρεσιών 4400, το οποίο ισχύει σε «Αναθέσεις Εκτέλεσης Προσυμφωνημένων Διαδικασιών Συναφών με Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση». Ευθύνη μας είναι να εκτελέσουμε τις κατωτέρω προσυμφωνημένες διαδικασίες και να σας γνωστοποιήσουμε τα ευρήματά μας.

Διαδικασίες

1. Εξετάσαμε τη συνέπεια του περιεχομένου του Πίνακα Αντληθέντων Κεφαλαίων ανά τομέα επένδυσης που περιλαμβάνεται στην Έκθεση με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο, που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 29/03/2018.
2. Συγκρίναμε τα ποσά που αναφέρονται ως «Συνολικό Διατεθέν Κεφάλαιο κατά την περίοδο 10/04/2018 έως και 31/12/2018», με τα αντίστοιχα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στα βασικά λογιστικά αρχεία της Εταιρείας από την ημερομηνία άντλησης των κεφαλαίων έως και την 31^{η} Δεκεμβρίου 2018.
3. Εξετάσαμε εάν τα αντληθέντα κεφάλαια από το κοινό Ομολογιακό Δάνειο έχουν διατεθεί από την ημερομηνία άντλησης των κεφαλαίων έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018 σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις τους, με βάση τα οριζόμενα στο Ενημερωτικό δελτίο της 29/03/2018 στην παράγραφο 4.1.2, εξετάζοντας δειγματοληπτικά τα δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις σχετικές λογιστικές εγγραφές.

Ευρήματα

Από τη διενέργεια των προαναφερόμενων διαδικασιών διαπιστώσαμε τα εξής:

1. Το περιεχόμενο της Έκθεσης είναι σύμφωνο με τα αναφερόμενα στο Ενημερωτικό Δελτίο, που εκδόθηκε από την Εταιρεία την 29/03/2018.
2. Τα ποσά που αναφέρονται ως «Συνολικό Διατεθέν Κεφάλαιο κατά την περίοδο 10/04/2018 έως και 31/12/2018» στην Έκθεση προκύπτουν από τα βασικά λογιστικά αρχεία της Εταιρείας από την ημερομηνία άντλησης των κεφαλαίων έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018.

3. Τα αντληθέντα κεφάλαια από το κοινό Ομολογιακό Δάνειο που έχουν διατεθεί έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018 είναι σύμφωνα με τις προβλεπόμενες χρήσεις τους με βάση τα οριζόμενα του Ενημερωτικού δελτίου της 29ης Μαρτίου 2018 στην παράγραφο 4.1.2, εξετάζοντας σε δειγματοληπτική βάση τα σχετικά δικαιολογητικά που υποστηρίζουν τις σχετικές λογιστικές εγγραφές.

Με δεδομένο ότι η διενεργηθείσα εργασία δεν αποτελεί έλεγχο ή επισκόπηση, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης δεν εκφράζουμε οποιαδήποτε άλλη διαβεβαίωση πέραν των όσων αναφέρουμε ανωτέρω. Αν είχαμε διενεργήσει επιπρόσθετες διαδικασίες ή αν είχαμε διενεργήσει έλεγχο ή επισκόπηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ή τα Διεθνή Πρότυπα Ανάθεσης Εργασιών Επισκόπησης, ενδεχομένως να είχαν υποπέσει στην αντίληψή μας άλλα θέματα, τα οποία θα σας γνωστοποιούσαμε.

Περιορισμός Χρήσης

Η παρούσα έκθεση απευθύνεται αποκλειστικά προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στο πλαίσιο της τήρησης των υποχρεώσεών της προς το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών. Ως εκ τούτου, η έκθεση αυτή δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για οποιονδήποτε άλλο σκοπό, αφού περιορίζεται μόνο στα στοιχεία που αναφέρονται παραπάνω και δεν επεκτείνεται στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για την χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018, για τις οποίες εκδώσαμε ξεχωριστή Έκθεση Ελέγχου με ημερομηνία 24 Απριλίου 2019.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2019
Η Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δήμητρα Παγώνη
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 30821

Grant Thornton
An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127